

Bapttria

Vol. 27 2002 N:o 4

Suomen Perhostutkijain Seura ry
Lepidopterologiska Sällskapet i Finland rf

ISSN 0355-4791

BAPTRIA

Julkaisija - Utgivare

Suomen Perhostutkijain Seura ry
Lepidopterologiska Sällskapet i Finland rf

Lehti postitetaan Suomen Perhostutkijain Seuran jäsenille. Osoitteenmuutokset Seuran toimistoon.

Toimitus - Redaktion

Päätoimittaja: Jere Salminen, Kaakkoispolku 2 G 34, FIN-06400 Porvoo, puh. 050 363 7963, e-mail: baptria@perhostutkijainseura.fi

Toimittaja (Rysän pohjalta -palsta): Mauri Peltokangas, Metsänhoitajankuja 5 C 22, FIN-01370 Vantaa, puh. 040 900 7412, e-mail: mauri.peltokangas@smileshine.fi

Kuvatoimittaja: Jari Flinck, Hiintomäentie 37 B 16, FIN-00800 Helsinki, puh. 040 559 7146, e-mail: jari.flinck@pp.inet.fi,

Tieteellinen toimittaja: Lauri Kaila, Luonnontieteellinen keskusmuseo, Hyönteisosasto, PL 17, FIN-00014 Helsinki, puh. 09-1912 8679, e-mail: lauri.kaila@helsinki.fi

Erikoisnumeroiden toimittaja: Marko Nieminen, Pullerikinahde 10 K 26, FIN-33710 Tampere, puh. 03-363 0902, e-mail: marko.nieminen@helsinki.fi

Ruotsinkieliset käännökset: Magnus Östman, Finlands Natur, Nylandsгатan 24 A, FIN-00120 Helsingfors, tel. 09-6122 2923, 040 768 5526, fax. 09-612 22910, e-mail: fn@naturochmiljo.fi

Ilmestyminen - Utkommer

4 numeroa vuodessa - 4 häften per år

Nu- mero	Ilmesty y	Artikkelien viimeinen jättöaika	Tiedotusten viimeinen jättöaika
1	helmik. alku	10.12.	8.1.
2	huhtik. alku	10.2.	8.3.
3	kesäk. alku	10.4.	8.5.
4	lokak. alku	10.8.	7.9.

Paino - Tryckeri

Viestipaino Oy, Tampere

Suomen Perhostutkijain Seura ry

Lepidopterologiska Sällskapet i Finland rf

Toimisto

auki ma ja ke klo 10-16 (kesällä 10-14), ti ja to klo 10-18 (kesällä 12-18)

Mannerheimintie 146, 00270 Helsinki, puh. 09-477 2310, 050-586 8531, fax 09-477 2311

Sähköposti: toimisto@perhostutkijainseura.fi

www.perhostutkijainseura.fi

Kokoukset

Varsinaiset kokoukset pidetään yleensä kesäkuukausia lukuun ottamatta kuukauden toisena keskiviikkona, paitsi tammi- ja syyskuussa kolmantena, Ekologian ja systematiikan laitoksen suuressa luentosalissa P. Rautatiek. 13, klo 18.30 alkaen. Tarkemmat tiedot kokouksista "Tiedotuksia" -palstalla ja nettisivulla www.perhostutkijainseura.fi

Hallitus - Styrelse

Puheenjohtaja - Ordförande

Antti Aalto, Anttilantie 10, 05840 Hyvinkää, puh. 019-433 885, 041 437 4532 k, 019-45 871 t, 019-338 231 kesäas., e-mail: anaaalto@hotmail.com

Varapuheenjohtaja - Viceordförande

Vesa Lepistö, Stadsvikintie 82, 01150 Söderkulla, puh. 09-272 8778 k, 09-6151 8206 t, e-mail: vesa.lepisto@rator.fi

Taloudenhoitaja - Ekonom

Timo Ranki, Bredantie 8 B 11, 02700 Kauniainen, puh. 09-661 100 t, 050-551 3838, e-mail: timo.ranki@evli.com

Risto Martikainen, Hallituskatu 23 A 12, 33200 Tampere, puh. 03-222 1816 k, 03-389 9199 t, e-mail: viestipaino@viestipaino.fi

Jere Salminen, Kaakkoispolku 2 G 34, 06400 Porvoo, puh. 050 363 7963, e-mail: baptria@perhostutkijainseura.fi

Pekka Robert Sundell, Suntionpolku 80, 00370 Helsinki, puh. 09-241 5450, 0400-783 355, e-mail: faunatica.pekka@saunalahti.fi

Kari Vaalamo, Nuottatie 5 B 3, 02230 Espoo, puh. 09-884 0590 k, 040 8317 439 e-mail: faunatica.kari@saunalahti.fi

Bo Wikström, Yli-Haakkointie 13, 03100 Nummela, puh. 09-222 3706, 040-548 3812, e-mail: bo.wikstrom@saunalahti.fi

Muut virkailijat - Övriga funktionärer

Sihteeri - Sekreterare

Markus Lindberg, Meritullinkatu 15 D 45, 00170 Helsinki, puh. 09-135 6123 k, 02-215 4247 t, 040-701 9891 e-mail: markus.lindberg@abo.fi

Toiminnanohjaaja - Verksamhetsledare

Jari Kaitila, Kannuskuja 8 D 37, 01200 Vantaa, matkapuh. 050-586 8531, tavattavissa toimistossa yleensä ti ja to klo 15-18

Toimistos sihteeri

Marian Gokkonen

Kirjastonhoitaja - Bibliotekarie

Ari Uusimäki, Eskolantie 16 B 18, 00720 Helsinki, puh. 050-3807199

Keräilytarvikkeiden kokousmyynti (Tilaukset toimistolle)

Timo Kämäräinen, puh. 0400 975 523

www-sivut

Tero Piirainen, Kaarilahdenkuja 11, 33700 Tampere, puh. 03-318 1399

Toimikunnat - Utskott

Tiedonantotoimikunta - Utskott för meddelanden

Taloustoimikunta - Ekonomiutskott

Eettinen toimikunta - Etiskt utskott

Suojelutoimikunta - Utskott för fjärrlsskydd

Havaintotoimikunta - Observationsutskott

Pankkiyhteys - Bankförbindelse

Sampo 800019-268583

Kannen kuva/Cover photo:

Harri Luojuksen kuva amiraalista ja kenkäparista sijoittui toiseksi "Perhoskuva 2001" -kilpailussa. Kilpailusta tarkemmin sivuilla 51-52.

Ärsyttävätkö perhoset sinua?

Baptrian numerossa 3/2002 Kauri Mikkola muistutti meitä siitä, että perhoset voivat olla ihanuutensa ohella kiusallisia ja jopa vaarallisia terveytemme kannalta. Klassinen esimerkki oli kehrääjä- ja siilikästoukkien karvojen tuottama allerginen ihottuma toukkien kopeloijille. Lisäksi ärsytysoireet rysiämateriaalin käsittelyssä on tuttu vaiva monelle aktiiviselle perhostajalle; hyönteismassaa pöyhiessään suojaamaton tutkija saa kloroformi- tai tetrakloorietaanihöyryn lisäksi suuhunsa, nenäänsä ja silmiinsä helposti suuriakin määriä esimerkiksi siipisuomuja. Suomen Perhostutkijain Seura on päättänyt tukea uutta perhosten ja perhosharrastuksen terveysvaikutuksia koskevaa tutkimushanketta. Tämän Baptrian keskiaukeamalla on kyselylomake, johon kaikkien Seuran jäsenten toivotaan vastaavan. Vastaamalla heti kyselyyn voit edistää paitsi tieteellistä tutkimusta myös perhostutkijoiden ja -harrastajien terveyttä tulevaisuudessa. Lue myös hankkeesta vastaavien tiedotus tällä sivulla.

Tutkimusryhmän johtaja Tari Haahtela kertoo seuraavassa lisää hankkeesta: "Tutkimushankkeessa tutkitaan perhosmateriaalin aiheuttamia yliherkkyys- ja allergiaoireita Suomen Perhostutkijain Seuran jäsenistön keskuudessa. Alan harrastajat ja tutkijat käsittelevät biologista, potentiaalisesti herkistävää materiaalia ja heissä on alkanut ilmetä oireita ja sairauksia, joiden yleisyydestä ja tarkeista aiheutta-

jista ei ole tietoa. Kyseessä on myös kansainvälisesti melko uusi asia. Suomalaiset voisivat tuottaa tietoa, joka olisi paitsi tieteelle uutta, viitoittaisi myös turvallisempaan perhosmateriaalin käsittelyyn. Asia on erityisen ajankohtainen sen takia, että allergiaongelma on voimakkaasti lisääntynyt suomalaisilla nuorilla ja juuri nuoria halutaan johdattaa myös perhosharrastuksen pariin. Seuran on tunnettava heistä vastuuta. Tässä vaiheessa tutkimus koskee lähinnä yliherkkyysongelmaa, mutta myös myrkkujen käsittelystä kootaan tietoa.

Kyseessä on Helsingin yliopiston, HUS:n iho- ja allergiasairaalan ja Luonnontieteellisen keskusmuuseon yhteistyöhanke, jonka tulokset hyödyttävät paitsi tiedeyhteisöä myös väestöä ja tässä tapauksessa erityisesti Seuran jäsenistöä. Tulokset antavat aivan uutta tietoa allergian riskitekijöistä ja antavat mahdollisuuden laatia suosituksia herkistymisen ja lisääntymisen välttämiseksi sekä omahoito-ohjeita harrastuksen turvallisuuden parantamiseksi. Tutkimus rahoitetaan pääosin HUS:n iho- ja allergiasairaalan tutkimusvaroin. Pääosa kuluista kohdistuu kyselyn toteuttamiseen Seuran jäsenistölle ja sen jälkeisistä allergiatutkimuksista, jotka kohdistetaan pienemmälle ryhmälle allergisia harrastajia."

Jere Salminen, päätoimittaja

Muista PALLE — vastaa perhosallergiakyselyyn!

Tämän lehden keskiaukeamalla on nelisivuinen perhosharrastusta ja allergiaoireita koskeva kyselylomake. Pääosa kysymyksistä on monivalintakysymyksiä, joten lomakkeen täyttö menee nopeasti. Palautus on helppoa oheistetulla maksuttomalla palautuskuorella. **Kyselyyn voit vastata myös nettissä sivuilla www.perhostutkijainseura.fi.** Jos vastausprosentti on korkea (70–80%), vältymme työläämmältä karhuamiskierroksen (pahimmassa tapauksessa -kierrosten) tekemiseltä. Joten: vastaa mieluiten heti, niin ei unohdu! Myötävaikutat samalla maailman ensimmäiseen kunnolliseen perhosallergiakyselyyn. **Kaikkien — myös oireetto-**

mien — vastaukset ovat välttämättömiä luotettavien tulosten saamiseksi. Niiden pohjalta laaditaan harrastajan turvallisuusohjeet ja allergiariskiä voidaan vähentää. Etenkin nuorilla allergiat ovat nopeasti lisääntyvä terveysongelma.

Perhosallergiakyselyryhmä: professori Tari Haahtela, dosentti Christer Hublin, professori Kauri Mikkola, professori Jaakko Karvonen, FT Soili Mäkinen-Kiljunen ja FT Kimmo Saarinen

Suomen Perhostutkijain Seuran hallitus

Suomen suurperhostiedonannot 1999

Jaakko Kullberg & Jorma Wettenhovi

Kirjoittajien osoitteet — Authors' addresses

Jaakko Kullberg, Finnish Museum of Natural History, Zoological Museum, P.O.Box 17,
FIN-00014 University of Helsinki, Finland.
Jorma Wettenhovi, Fallpakankuja 11 G 13, 00970 Helsinki.

Noteworthy records of Finnish Macrolepidoptera (Hesperiidae - Noctuidae) in 1999

The article reports the most important faunistic and biological records of macrolepidoptera reported in 1999. For the first time each species is commented with descriptive symbols according their present status in Finland. This procedure was considered important as the number of expansive species has risen remarkably in the 1990's.

Altogether five species were reported as new to Finnish fauna and 37 new provincial records were made. The new species were *Odonestis pruni* (L.), *Eupithecia distinctaria* H.-S., *Ligdia adustata* (D. & S.), *Xestia atrata* (Morrison) and an old only lately revealed single record of *Euplagia quadripunctaria* (Poda) during famous migration year in 1972. *X. atrata* is undoubtedly an old Finnish species and *E. distinctaria* has now established one population in SW archipelago. *O. pruni* and *L. adustata* records are considered vagrants from their main distribution area although *O. pruni* is now clearly expanding its range on the southern side of the Gulf of Finland. The year 1999 was also a memorable butterfly year as several rare species migrated in great numbers in July over Finnish bay to the southern Finland. *Araschnia levana* (L.), *Argynnis laodice* (Pallas) and *Cupido argiades* (Pallas) established populations on the south coast of the country. *Cyclophora quercimontaria* (Bastelberger) a species considered as extinct was found after several decades in Finland and for the first time outside Åland islands. One specimen was found in an old oak stand in Uusimaa and the place may later well reveal a local occurrence. The status of each species occurrence in Finland is commented using short abbreviations after the species name. This procedure is used because a remarkable number of species are now in strong expansive phase in Finland.

Intressanta fynd av Macrolepidopera (Hesperiidae - Noctuidae) i Finland år 1999

I artikeln rapporteras de faunistiskt och biologiskt viktigaste fynden av Macrolepidoptera år 1999. För första gången kommenteras varje art med deskriptiva symboler utgående från artens status i Finland. Detta ansågs viktigt eftersom antalet expanderande arter har ökat anmärkningsvärt under 1990-talet.

Totalt rapporterades fem arter som nya för Finland och dessutom gjorde 35 nya fynd för de olika provinserna. De nya arterna var *Odonestis pruni* (L.), *Eupithecia distinctaria* H.-S., *Ligdia adustata* (D. & S.), *Xestia atrata* (Morrison) och ett nyligen uppdagat fynd av *Euplagia quadripunctaria* (Poda) från år 1972, som är känt som ett bra immigrationsår. *Xestia atrata* är utan tvekan en gammal inhemsk art och *E. distinctaria* har numera etablerat en fast population i den sydvästra skärgården. Fynden av *O. pruni* och *L. adustata* bedöms som inflygningar från arternas huvudsakliga utbredningsområde, fastän *O. pruni* nu tydligt utvidgar sitt förekomstområde på södra sidan av Finska viken. År 1999 var ett minnesvärt fjärilsår eftersom många sällsynta arter migrerade i stort antal över Finska viken till södra Finland. *Araschnia levana* (L.), *Argynnis laodice* (Pallas) och *Cupido argiades* (Pallas) etablerade populationer på sydkusten. *Cyclophora quercimontaria* (Bastelberger), en art som ansetts vara utdöd i Finland, påträffades nu för första gången på flera decennier och för första gången utanför Åland. Ett exemplar hittades i ett gammalt ekbestånd i Nyland och denna observation kan mycket väl leda till att en fast förekomst uppdagas.

Förekomststatus i Finland hos varje art anges genom förkortningar efter artnamnet. Detta tillvägagångssätt används eftersom ett betydande antal arter befinner sig i en expansiv fas i Finland.

Lajien asemaa kuvaavat lyhenteet

RES (Resident)	Suomessa paikallisena esiintyvä laji	Resident species	Art med fast förekomst i Finland
FLU (Fluctuating)	Suomesta ajoittain kokonaan tai melkein hävinnyt laji, jolla on voimakkaita pitkäaikaisia kannanvaihteluita	Fluctuating species which has time to time gone or nearly gone extinct because long term changes in distribution	Art som har kraftiga långtidsfluktuationer och som tidvis varit helt eller nästan förvunnen i Finland
MIG (Migratory)	Laji, joka säännöllisesti vaeltaa Suomeen ja jolla ei ole merkittävää kotimaista kantaa	Regular migrant species in Finland without remarkable resident population	Art som regelbundet migrerar till Finland
EXP (Expansive)	Laji, joka on leviämisyvaiheessa	Species which is in expansive phase	Art som är i en expansiv fas
IRR (Irruptive)	Harvinainen satunnais- tai vaeltalajaji	Irruptive or accidental migrant species in Finland	Art som då och då förirrar sig eller migrerar till Finland
DEC (Declining)	Laji, jonka esiintyminen Suomessa on katsoitu ainakin pitkällä aikavälillä väheneväksi. Lajilla voi olla samaan aikaan myös ekspansiivisessa vaiheessa	Species which is considered in the long term as declining. The species may also be in an expansive phase	Art vars förekomst i Finland anses vara minskande, åtminstone i ett lägre tidsperspektiv. Även dessa arter kan samtidigt ha expansiva faser

Johdanto

Suurperhoshavaintojen luonnetta ja lajien asemaa ei ole juuri käsitelty tiedonantojen yhteydessä. Tässä ja

tulevissa tiedonannoissa näin tehdään, jotta myöhempien harrastajasukupolvien olisi helpompi ilman laajaa taustatietoa ymmärtää niin lajistossa tapahtuneita muutoksia

kuin havaintojen merkitystä suhteessa lajien aiempaan levinneisyyskuvaan Suomessa. Ilmaston mahdollinen lämpeneminen Pohjois-Euroopassa velvoittaa ilmiön seurantaan.

Erityisesti, kun se suurperhosista kiinnostuneiden harrastajien suuren määrän ja työpanoksen ansiosta on mahdollista. Suurin syy perhosten voimakkaisiin luontaisiin vaihteluihin maassamme on sen sijainti merellisen ja mantereisen ilmastoin rajalla. Tästä syystä Suomen suurperhosatlaaksessa (Huldén ym. 2000) otettiin kantaa kunkin lajin asemaan maassamme jakamalla lajit yllä esitettyihin ryhmiin. Lisäksi osa lajeista luokiteltiin hävinneiksi, impoiteiksi ja sisätiloissa esiintyviksi. Olemme ottaneet lyhenteenä mukaan myös taantuviksi arvioituid lajit, jotta näihin kiinnitettäisiin huomiota. Lyhenteitä ei tule ymmärtää liian eksaktisti, vaan tarkoitus on lyhyesti ilmaista lajin kulloistakin asemaa tai tilannetta Suomessa. Asemaa voidaan kuvata myös useammalla lyhenteellä siten, että ensin mainittu kuvaa runsaamman esiintymisen arvioitua statusta.

Havaintojen valinta

Maalle tai maakunnille uusien lajien ohella julkaistaan havainnot harvinaisista tai Suomessa epäsäännöllisesti esiintyvistä lajeista. Suurinta osaa nyt julkaistavista Suomessa vakituksena esiintyvien lajien havainnoista ei ole erikseen kommentoitu, jolloin kyseessä on yleensä levinneisyysalueen rajalta tai muuten vähän kerätyiltä alueelta tehty havainto. Edelleen mukaan on otettu toisen sukupolven yksilöitä, muotoja sekä lajien biologiaa ja elintapoja koskevia havaintoja. Jatkoa silmälläpitäen kannustamme havainnoitsijoita keräämään ja ilmoittamaan enemmän eri lajien ravintokasvi- ja elintapahavaintoja, jotka ovat mm. pikkuperhostiedonantojen merkittävintä antia. Myös toukkien ym. löytöpäivämäärien ilmoittaminen on tärkeää.

Aiemmissä SPS:n makrotiedonannoissa on keskitytty käsittelemään pääasiassa tiedonantolomakkeista poimittuja tiedonantoja, muiden vastausaineistojen jäädessä vähemmälle huomiolle. Nyt tarkasteluun on otettu mukaan kaikki SPS:n järjestelmiin tulevat aineistot. Näin tätä julkaisua tehdessä on huomioitu seuraavat alkuperäiset tietolähteet: SPS:n tiedoanto-, macrolep.- ja Lapin havaintolomakkeet, Etelä-Karjalan Allergia- ja ympäristöinstituutin päiväperhosseurannan lomakkeet sekä Internetissä julkaistujen havaintojen ATK-tallenteet. Lopuksi huomioitiin SPS:n toimistoon tulleet havaintoilmoitukset sekä suoraan kirjoittajille tulleet tiedonannot.

Suurperhosten havainnoinnin painopiste keskittyi entiseen tapaan Etelä-Suomeen. Silmään pistävää oli Väli-Suomessa havaintoja tehneiden harrastajien vähyys. Havaintoja ilmoit-

taneiden henkilöiden määrä maakunnittain: Al: 32, Ab: 112, N: 159, Ka: 73, St: 38, Ta: 104, Sa: 74, Kl: 18, Oa: 15, Tb: 14, Sb: 23, Kb: 36, Om: 14, Ok: 8, Oba: 9, Obb: 10, Ks: 21, Lkoc: 13, Lkor: 6, Le: 35, Li: 20;

Teknisiä muutoksia aiempiin tiedonantoihin verrattuna

Maakuntaan Ka. (EK.) kuuluvat Nuijamaan, Joutsenon ja Imatran seudut on yhdistetty Suurperhosatlaaksen (Huldén ym. 2000) ja Suomen perhosten luettelon (Kullberg ym. 2002) lapaan maakuntaan Sa. (ES.). Maakunta Lk. (KemL.) esitetään jatkossa kahtena osana. Eli Lkoc. (KiL.= Kitilän lappi) ja Lkor. (SoL.= Sompion lappi) (Huldén ym. 2000, Kullberg ym. 2002). Lajinimet esitetään kokonaisuudessa kuvaajineen ja kuvausvuosineen normaalin tieteellisen käytännön tapaan. Havainnoitsijoiden nimet pyritään esittämään sekamuotojen välttämiseksi kokonaisina ja lyhennyksiä käytetään vain pakottavassa tarpeessa. Pelkän etunimen lyhenteen käyttö aiheuttaa eri henkilöiden havaintojen sotkemista toisiinsa. Tämä ilmeni Suurperhosatlaaksen kokoamisen yhteydessä aiheuttaen vaikeita tulkintaongelmia. Maakuntien lyhenteet esitetään latinankielisessä muodossa, kuten esim. Entomologica Scandinavica -sarjassa (ks. myös Huldén ym. 2000, Kullberg ym. 2002). Syy tähän on, että latinankielinen versio on kansainvälisesti laajemmalle levinnyt.

Suomelle uudet lajit

Suomelle uutena ilmoitettiin vuonna 1999 viisi suurperhoslajia: *Odonestis pruni* (luumukehrääjä), *Eupithecia distinctaria* (timjamipikkumittari), *Ligdia adustata* (sorvarimittari), jo vuonna 1972 kerätty *Euplagia quadripunctaria* (vasamasiiplikäs) ja *Xestia atrata* (tummaharmoyökkönen).

Odonestis pruni (Linnaeus, 1758)

Luumukehrääjää havaittiin Virolahdella syyskuun alussa yhteensä neljä toisen sukupolven koirasyksilöä:

Ka: Virolahti, 670:52, 1.9.1999, 1 ♂, Harri Luoma leg., **Suomelle ja Ka:lle uusi.**

Ka: Virolahti, 671:53, 28.8.-2.9.1999, 1 ♂, Jari & Pekka Kaitila & Simo Korpela leg.

Ka: Virolahti, 671:53, 21.8.-6.9.1999, 1 ♂, Arno & Jaakko Kullberg & Martti Kuisma leg.

Ka: Virolahti, 671:53, 3.-6.9.1999, 1 ♂, Jari & Pekka Kaitila & Simo Korpela leg.

Luumukehrääjän siipien kärkiväli on koirailta 30-50 mm ja naarailta 50-60 mm (de Freina & Witt 1987). Laji (kuva 1) ei ole sekoitettavissa muihin

kehrääjälajeihin sen porkkananpunaisen värin ansiosta. Myös etusiiven pyöreä vitivalkoinen täplä on lajille hyvin luonteenomainen. Laji on yöaktiivinen ja toukkana polyfagi lehtipuilla ja pensailta - erityisesti Rosaceae-heimon puilla, kuten luumulla (*Prunus domestica*), kirsikalla (*P. cerasus*), tuomella (*P. padus*), omenapuulla (*Malus*), päärynällä (*Pyrus*) ja orapihlajalla (*Crataegus*), mutta myös muilla lehtipuilla, kuten pajuilla (*Salix*), tammella (*Quercus*), lepällä (*Alnus*), jalavalla (*Ulmus*), lehmuskella (*Tilia*), paatsamalla (*Rhamnus*) jne (de Freina & Witt 1987). Myös pihlaja (*Sorbus*) kelvannee. Laji lentää etelämpänä touko-kesäkuussa ja osittain toinen sukupolvi elo-syyskuussa (de Freina & Witt 1987). Pohjois-Euroopassa ensimmäisen polven lento ulottuu heinäkuulle saakka. Toukka talvehtii keskenkasvuina.

Luumukehrääjästä tunnetaan vanha löytö Aunuksesta: *KoL*: Kuutilahti, Karelka, 22.7.1942, yksi etusiipi, Harry Krogerus leg. (Nordström ym. 1961). Laji on transpalearktinen ja esiintyy laajalti Euroopassa aina Baltian pohjoisosiin ja Pietarin ympäristöön saakka (Nordström ym. 1961, Ivinskis 1993, de Freina & Witt 1987). Virossa laji on aiemmin ollut harvinaisuus (Viidalepp & Remm 1996), mutta on viime vuosina runsastunut Viron itäosissa (useat havainnoitsijat). Tanskasta tunnetaan vanhoja löytöjä Bornholmin saarelta (Karsholt & Nielsen 1998). Suomalaiset havainnot liittyvät lajin runsastumiseen maamme kaakkoispuolella ja kyseessä lienee meille kaukosta suuntautunut vaellus. Kaikki havaitut yksilöt ovat tulleet valolle.

Eupithecia distinctaria Herrich-Schäffer, 1848

Ab: Dragsfjärd, 664:23, 20.6.-4.7.1999, 1 ♂, Jaakko Kullberg leg., **Suomelle ja Ab:lle uusi.**

Timjamipikkumittarin (kuvat 15-17) löydöstä on julkaistu erillinen artikkeli (Kullberg 2000). Lajilla todettiin seuraavina vuosina 2000-02 kanta ajuruohoa kasvavalta mäeltä läheltä ensimmäisen yksilön löytöpaikkaa (J. Kullberg, oma havainto).

Ligdia adustata (Denis & Schiffermüller, 1775)

N: Vantaa, 669:38, 24.6.1999, 1 ♂, Jami Tamminen leg., **Suomelle ja N:lle uusi.**

Sorvarimittari (*Ligdia adustata*) (kuva 2) on helposti tunnettava valkean ja mustanruskean kirjava keskikokoinen mittari (23-26 mm) (Skou 1984). Laji elää Suomessakin koristekasveina käytettävillä sorvarinpensailta (*Evonymus* spp.) ja lentää kahtena sukupolvena toukokuun puolivälistä elokuun loppuun. Toukka syö lokakuulle

saakka ja talvehtii lehtien väliin tekemässään kotelokehdossa. Aikuiset perhoset ovat yöaktiivisia.

Laji on laajalle levinnyt Euroopasta Vähä-Aasiaan ja puuttuu manner-Euroopasta vain Norjasta ja Portugalista (Müller 1996). Lähialueilla laji esiintyy vakinaisena sekä Etelä- ja Keski Ruotsissa ja Virossa (Skou 1984, Mikkola ym. 1989). Laji voi hyvinkin olla leviämässä Suomeen, joten toukkia kannattaa etsiä kesäheinäkuussa ja syksyllä puistoista ja puutarhoista, missä sorvarinpensasta vain istutettuna kasvaa. Virossa lajia on kuitenkin tavattu lajin ravintokasvin esiintymispaikkojen ulkopuolelta, joten se saattaa käyttää ravinnokseen muitakin kasvilajeja - tästä ei kuitenkaan ole suoria havaintoja.

Euplagia quadripunctaria (Poda, 1761)

Ka: Kotka, Karhula Korkeakoski, 671:49, 25.8.1972, 1 ex., Lasse Solanterä leg., **Suomelle ja Ka:lle uusi.**

Vasamasiilikäs (*Euplagia quadripunctaria*) (kuva 3) on helposti tunnettava laji eikä ole sekoitettavissa muihin eurooppalaisiin lajeihin. Etusiivet ovat sinikiiltoisen mustat ja niissä on vaaleankellertäviä kontrastisia juovia. Takasiivet ovat kirkkaanpunaiset ja niissä on mustia täpliä. Laji on suurikokoinen: koiraat 43-58 mm, naaraat 45-60 mm (de Freina & Witt 1987). Laji on aurinkoisten ja lämpimien paikkojen laji. Ympäri vuorokauden aktiivisena esiintyvät aikuiset käyvät monista muista siilikäistä poiketen kukilla, kuten ohdakkeilla (*Cirsium*), mintuilla (*Mentha*), meirameilla (*Origanum*) ja punalattvalla (*Eupatorium cannabinum*) (de Freina & Witt 1987). Toukka on polyfagi ja elää monilla ruohokasveilla, kuten nokkosilla (*Urtica*), peipeillä (*Lamium*), horsmilla (*Epilobium*) ja talvehtimisen jälkeen monilla lehtipuilla ja pensaille (de Freina & Witt 1987).

Laji on yleinen Välimereltä Mustalmerelle, mutta harvinaisempi ja paikallisempi Alppien pohjoispuolella. Laji esiintyy paikallisena, mutta harvinaisena esim. Englannin Kanaalin saarilla, Keski-Euroopan eteliosissa esim. Saksassa, Tshekissä, Slovakiassa, Ukrainan keskiosista Etelä-Uralille. Lajia on tavattu satunnaisesti vaeltajana pohjoisempaan mm. Englannista, Belgiasta, Hollannista, Puolasta, Valko-Venäjältä, Liettuasta, Latviasta ja meitä lähinnä aina Pietarin seuduilta saakka (de Freina & Witt 1987, Černý 1996). Suomalainen yksilö saatiin valopyydyksellä vuoden 1972 elokuun kaakosta tulleen suuren perhosvaelluksen aikaan (Mikkola 1972).

Xestia atrata (Morrison, 1874)

Ks: Kuusamo, Oulangan kansallispuisto, 21.-31.6.1999, 1 ex., Pekka Sundell & Karl-Erik Lundsten leg., **Suomelle ja Ks:lle uusi.**

Ks: Kuusamo, Oulangan kansallispuisto, 1.-12.7.1999, 1 ex., Pekka Sundell & Karl-Erik Lundsten leg.

Ks: Kuusamo, Oulangan kansallispuisto, 13.-25.7.1999, 1 ex., Pekka Sundell & Karl-Erik Lundsten leg.

Lajista (kuvat 13-14) on julkaistu erillinen artikkeli (Sundell & Lundsten 2000). Lajin ekologiaa on viime vuosina selvitetty Oulangalla ja aiheesta julkaistaan myöhemmin erikseen.

Uudet maakuntahavainnot

Suomesta tehtiin 37 uutta maakuntahavaintoa.

Agrius convolvuli (Linnaeus, 1758)

Ok: Kajaani, 713:54, 29.8.1999, 1 ♀, Veli-Matti Kovalainen vid., **Ok:lle uusi.**

Araschnia levana (Linnaeus, 1758)

Ka: Kotka, Haapasaari, 668:51, 8.7.1999, 1 ♀, Seppo Silvonon leg., **Ka:lle uusi.**

Favonius quercus (Linnaeus, 1758)

Ta: Tervakoski, 674:37, 2.8.1999, 3 exx., Markus Lindberg vid.

Ta: Janakkala, 675:36, 29.7.-2.8.1999, 1 ♀, Juha Tyllinen leg., **Ta:lle uusi.**

Cupido argiades (Pallas, 1771)

Ab: Turku, 671:23, 9.9.1999, 1 ♀, Markus Lindberg leg., **Ab:lle uusi.**

Ta: Kuusankoski, 675:48, 20.7.1999, 8 ♂♂ 1 ♀, Heikki Kronholm leg., **Ta:lle uusi.**

Ta: Kuusankoski, 675:47, 20.7.1999, 1 ♀, Timo Nikki leg.

Kl: Parikkala, 682:63, 27.7.1999, 1 ♀, Christer Hublin leg., **Kl:lle uusi.**

Aricia eumedon (Esper, 1780)

Le: Enontekiö, Kilpisjärvi, 767:25, 6.7.1999, 1 ex., Jussi Mäkinen leg., **Le:lle uusi.**

Cyclophora annularia (Fabricius, 1775)

Ta: Kuusankoski, 6760:483, 18.-22.8.1999, 1 ♂, Vesa Lehtonen leg., **Ta:lle uusi**

Cyclophora quercimontaria (Bastelberger, 1897)

N: Uusimaa, 6.-13.6.1999, 1 ♂, Timo Ranki leg., **N:lle uusi.**

Scotopteryx chenopodiata (Linnaeus, 1758)

Lkor: Pelkosenniemi, kk, 744:52, 27.7.1999, 2 exx., Olavi Helminen & Ilkka Seuranen leg., **Lkor:lle uusi.**

Venusia blomeri (Curtis, 1832)

Sb: Varpaisjärvi, Mantina, 7023:541, 10.7.1999, 1 ♂, Erkki Hyttinen leg., **Sb:lle uusi.**

Chesias legatella (Denis & Schiffermüller, 1775)

N: Hanko, Täktom, 664:27, 12.9.-16.10.1999, 1 ♀, Teemu Klemetti & Timo Ranki leg., **N:lle uusi.**

Lomographa temerata (Denis & Schiffermüller, 1775)

Ok: Kuhmo, 709:66, 23.6.1999, 1 ♂, Reima Leinonen leg., **Ok:lle uusi.**

Pseudopanthera macularia (Linnaeus, 1758)

N: Siuntio, kallionaluslehto, 667:34, 19.6.1999, 1 ex., Reino Styrman leg., **N:lle uusi.**

Clostera curtula (Linnaeus, 1758)

Lkor: Sodankylä, 745:49, 27.7.-11.8.1999, 1 larva, Olavi Helminen & Ilkka Seuranen leg., **Lkor:lle uusi.**

Clostera anastomosis (Linnaeus, 1758)

Kb: Liperi, 694:60, 3.-5.9.1999, 1 ex., Ali Karhu leg., **Kb:lle uusi.**

Eilema cereolum (Hübner, 1803)

Oa: Nurmo, 697:28, 8.7.1999, 1 ♂, Eino Räsänen leg., **Om:lle uusi.**

Rhyparia purpurata (Linnaeus, 1758)

Al: Kökar, 666:16, 28.6.-5.7.1999, 1 ♂, Jari Kaitila, Karl-Erik Lundsten, Pekka Sundell & Magnus Östman leg., **Al:lle uusi.**

Catocala adultera Ménétriés, 1856

Lkor: Pelkosenniemi, kk, 744:52, 30.7.-11.8.1999, 4 ♀♀, Olavi Helminen & Ilkka Seuranen leg., **Lkor:lle uusi.**

Lkor: Pelkosenniemi, 744:50, 30.7.-11.8.1999, 1 ♀, Olavi Helminen & Ilkka Seuranen leg.

Lkor: Sodankylä, Luosto, 745:49, 30.7.-11.8.1999, 2 ♀♀, Olavi Helminen & Ilkka Seuranen leg.,

Lkoc: Muonio, 754:36, 3 - 30.8.1999, 1 ♂, Heikki Seppälä leg., **Lkoc:lle uusi.**

Phytometra viridaria (Clerck, 1759)

N: Sipoo, 668:41, 15.6.1999, 1 ex., Vesa Lepistö leg., **N:lle uusi.**

Amphipyra perflua (Fabricius, 1787)

Om: Lohtaja, Vattajanniemi, 711:32, 21.-29.7.1999, 1 ♂, Juhani Kauranen leg., **Om:lle uusi.**

Ks: Kuusamo, Oulanka, 735:61, 16.7.-7.8.1999, 1 ♂, Kim Rossi leg., **Ks:lle uusi.**

Amphipyra livida (Denis & Schiffermüller, 1775)

Sa: Lappeenranta, 20.9.-4.10.1999, 1 ♀, Timo Rönkä & Jukka Swan leg. **Sa:lle uusi.**

Hoplodrina ambigua (Denis & Schiffermüller, 1775)

N: Hanko, Russarö, 663:27, 26.8.-5.9.1997, 1 ♂, Kari & Timo Nupponen leg., **N:lle uusi.**

Apamea maillardi (Geyer, 1834)

Ok: Kuhmo, Juortanansalo, 7168:641, 16.7.1999, 1 ♂, Reima Leinonen leg., **Ok:lle uusi.**

Ok: Kuhmo, Ulvinsalo, 710:66, 16.7.1999, 1 ♀, Reima Leinonen leg.

Apamea ophiogramma (Esper, 1793)

Om: Lohtaja, Vattajanniemi, 711:32, 29.7.-13.8.1999, 1 ♂, Juhani Kauhanen leg., **Om:lle uusi.**

Sedina buettneri (Hering, 1858)

Sa: Kouvola, 6751:483, 2 - 6.9.1999, 1 ♀, Pekka Sundell leg., **Sa:lle uusi.**

Mythimna pudorina (Denis & Schiffermüller, 1775)

Al: Kökar, 665:15, 7.-11.7.1999, 1 ♀, Jari Kaitila, Pekka Sundell & Magnus Östman leg., **Al:lle uusi.**

Anaplectoides prasinus (Denis & Schiffermüller, 1775)

Lkor: Pelkosenniemi, kk, 744:52, 24.7.-11.8.1999, 1 ex., Olavi Helminen & Ilkka Seuranen leg., **Lkor:lle uusi.**

Cryptocala chardinyi (Boisduval, 1828)

Ok: Sotkamo, Naapurinvaara, 7120:559, 15.-31.7.1999, 5 ♂♂ 1 ♀, Reima Leinonen leg., **Ok:lle uusi.**

Euxoa adumbrata (Eversmann, 1842)

Ta: Pälkäne, 681:35, 19.-20.6.1999, 1 ♂, Risto Martikainen leg., **Ta:lle uusi.**

Faunistiset havainnot

Lasiocampidae

Lasiocampa quercus (Linnaeus, 1758) RES.

Lkor: Sodankylä, 745:49, 27.7.-11.8.1999, 3 larva, Olavi Helminen & Ilkka Seuranen.

Gastropacha quercifolia (Linnaeus, 1758) RES.

Lajia on havaittu viime vuosina myös Kaakkois-Suomen ulkopuolelta. N: Hanko, Tvärminne, 664:28, 3.-16.7.1999, 1 ♂, Kim Rossi leg.

Sphingidae

Laothoe amurensis (Staudinger, 1892) RES.

Om: Haapavesi, 709:41, 30.6.1999, 1 ♂, Ari Hyvärilä leg.

Agrius convolvuli (Linnaeus, 1758) MIG.

Tavattu yhteensä n. 42 exx., joista rannikolta n. 35 exx.: Al: Kökar, Lemland (667:12), Ab: Dragsfjärd (664:23), Houtskär, Lieto, Naantali, Turku, N: Hanko, Ka: Kotka.

Etelärannikon ulkopuolelta: N: Mäntsälä, Numminen, 671:40, 10.10.1999, 1 ♂, Petra Vuori leg.

Ka: Anjalankoski, 674:48, 3.9.1999, 1 ♂, Pekka Elmikäinen leg.

St: Rauma, Sorkka, 679:20, 7-12.9.1999, 1 ex., Olavi Helminen leg.

Ta: Janakkala, 674:37, 4.-5.10.1999, 1 ex., Juha Tyllinen leg.

Sa: Imatra 678:59, 9.10.1999, 1 ex., Jari Mälkiä leg.

Sa: Imatra, 678:59, 14.8.1999, 1 ♀, Juha Kärkäs leg.

Ok: Kajaani, 713:54, 29.8.1999, 1 ♀, Veli-Matti Kovalainen vid., **Ok:lle uusi.**

Acherontia atropos (Linnaeus, 1758) MIG.

Ab: Dragsfjärd, 664:23, 26.9.-13.10.1999, 1 ♀, Kauko Helomaa & Kai Saloranta leg.

Sa: Lappeenranta, 27.9.1999, 1 ♂, Anon. leg., sec. & det. Timo Rönkä. Löytyi kuolleena autorengasliikkeen varastosta.

Macroglossum stellatarum (Linnaeus, 1758) MIG.

Ka: Kotka, 670:49, 30.7.1999, 1 ♀, Veli-Matti Mussalo leg.

Ka: Kotka, 670:49, 9.9.1999, 1 ♀, Veli-Matti Mussalo leg.

Sa: Imatra, 21.7.1999, 1 ♂, Teemu Klemetti leg.

Hesperiidae

Carterocephalus palaemon (Pallas, 1771) RES.

Lajin pohjoisin havainto. Le: Enontekiö, 767:25, 15.7.1999, 1 ex., Lundsten, Blomster & Sundell leg.

Pieridae

Pieris brassicae (Linnaeus, 1758) MIG.

Le: Enontekiö, Kilpisjärvi, 767:25, 13.7.1999, 1 ex., Kim Rossi.

Pontia daplidice (Linnaeus, 1758) MIG.

Havaintoja on 15.7.-26.9. reilusti yli 800 exx., joista pääosa tehty rannikkoalueella välillä Espoo - Virolahti. Ilmoitetut havaintopaikat: Ab: Turku,

Kiikala, Parainen. N: Hanko, Helsinki, Espoo, Lapinjärvi, Pernaja, Pyhtää, Porvoo, Ruotsinpyhtää, Sipoo, Vantaa. Ka: Hamina, Kotka, Miehikkälä, Vehkalahti, Virolahti. Ta: Hattula, Vesilahti, Kuusankoski. Sa: Imatra, Joutseno, Lappeenranta. Mikkola (2000) ilmoittaa yli 690 exx.

Colias hyale (Linnaeus, 1758) MIG. Lajilla oli hyvä vuosi ja sitä ilmoitettiin yhteensä 71 exx. monin paikoin Etelä-Suomea:

N: Hanko, Helsinki, Vantaa, Nurmi-järvi, Pernaja, Ruotsinpyhtää; Ka: Kotka, Vehkalahti, Virolahti; Sa: Joutseno, Imatra.

Colias tyche Boeber, 1812, f. christiernssoni, RES.

SPS:n keräilyrajoitus alk. 1997. Le: Enontekiö, 767:25, 10.7.1999, 1 ♀, Markus Varesvuo leg.

Colias crocea (Geoffroy, 1785) IRR.

Aiemmin Suomesta ilmoitettu saaduksi 46 yksilöä sekä useita kymmeniä näköhavaintoja. N: Hanko, 664:27, 8.8.1999, 2 ♀♀, Hannu Koski leg.

Lycaenidae

Favonius quercus (Linnaeus, 1758) RES, EXP.

Laji on levinnyt jo luontaisen tammi-alueen ulkopuolelle. Muualta kuin Ahvenanmaalta on ilmoitettu seuraavat löydöt:

Ab: Dragsfjärd, 666:24, 1.-31.8.1999, 20 exx., Kari Tahvanainen leg.

Ab: Turku, Hirvensalo, 3.-13.8.1999, 4 exx., Markku Lintervo leg. & vid.

N: Espoo, 668:37, 29.7.1999, 2 exx., Juha Sormunen leg.

N: Espoo, 668:37/38, 31.7.1999, 2 exx., Juha Sormunen leg.

N: Espoo, 668:37/38, 2.8.1999, 1 ex., Juha Sormunen leg.

N: Kirkkonummi, 667:35, 21.-29.7.1999, 1 ex., Juha Lemström leg.

N: Helsinki, 668:38, 2.-4.8.1999, 1 ♂, Lars-Erik Fernelius leg.

N: Helsinki, 666:39, 26.-31.7.1999, 1 ♀, Leif Öberg leg.

Ta: Tervakoski, 674:37, 2.8.1999, 3 exx., Markus Lindberg vid., tammen latvassa, kiikaroitu. **Ta:lle uusi.**

Ta: Janakkala, 675:36, 29.7.-2.8.1999, 1 ♀, Juha Tyllinen leg.

Lycaena helle (Denis & Schiffermüller, 1775) RES, DEC.

SPS:n keräilyrajoitus alk. v. 1997. Ta: Heinola, 1999, Olavi Blomster vid. Oba: Ii, 726:42, 26.6.1999, 2 exx., Seppo Kontiokari vid. Oba: Ii, 726:42, 26.6.1999, 1 ♂, Seppo Kontiokari leg.

Kuva 1 *Odonestis pruni* (48mm)Kuva 2 *Ligdia adustata* (24mm)Kuva 3 *Euplagia quadripunctaria* (50mm)Kuva 4 *Ptilophora plumigera* m (38mm)Kuva 5 *Ptilophora plumigera* f (43mm)Kuva 6 *Amphipyra livida* (46mm)Kuva 7 *Atypha pulmonaris* (26mm)Kuva 8 *Pachetra sagittigera* m (44mm)Kuva 9 *Pachetra sagittigera* f (50mm)Kuva 10 *Aporophyla lueneburgensis* m (36mm)Kuva 11 *Aporophyla lueneburgensis* m (37mm)Kuva 12 *Aporophyla lueneburgensis* f (36mm)Kuva 13 *Xestia atrata* m (38mm)Kuva 14 *Xestia atrata* f (39mm)

Kuva 15 *Eupithecia distinctaria* m (11mm)

Kuva 16 *Eupithecia distinctaria* f (12mm)

Kuva 17 *Eupithecia distinctaria* f (12mm)

Kuva 18 *Eupithecia millefoliata* m (20mm)

Kuva 19 *Eupithecia millefoliata* m (19mm)

Kuva 20 *Eupithecia millefoliata* f (21mm)

Kuva 21 *Eupithecia millefoliata* f (21mm)

Kuva 22 *Eupithecia millefoliata* f kasvatettu (19mm)

Kuva 23 *Eupithecia millefoliata* f (21mm)

Kuva 24 *Cyclophora quercimontaria* f (22mm)

Kuva 25 *Cyclophora quercimontaria* m (24mm)

Kuva 26 *Cyclophora quercimontaria* f (24mm)

Kuva 27 *Cyclophora punctaria* m (30mm)

Kuva 28 *Cyclophora punctaria* m gen II (24mm)

Kuva 29 *Cyclophora punctaria* f (28mm)

Lycaena dispar (Haworth, 1809)
RES, EXP.

RAUHOITETTU toukokuussa 1983. Vehkalahden-Haminan kannasta tehtiin näköhavaintoja 3:sta yksilöstä ja n. 50:sta munasta. Vaellushavaintoja kertyi Hangosta 1 ex., Helsingistä n. 1-3 ex. sekä Kotkasta 3 ex. Juuri kuoriutuneita ovo havaintoja tehtiin Helsingistä (kahdesta eri paikasta) 21 yksilöstä ja 1:stä kuoriutumattomasta munasta jo 12.7., mikä viittaa siihen että lajin munavaihe kestää noin viikon. Lisäksi havaittiin, että kuoriutuneet tyhjät munankuoret putoavat jo ensimmäisen sadekuuron johdosta maahan, jonka jälkeen havainnointi ei ole enää mahdollista. Munien havainnointi hierakoilta osoittautui helpoksi, kun etsintä suoritetaan jo perhosen lentoaikana. Havaitut munat olivat tuoreilla hierakkaristeyksillä alimmilla lehdillä niiden yläpinnalla. Yleensä samalla lehdellä on muutama muna (2-4 kpl) vierekkäin aivan lehtiruodissa kiinni. Munia valokuvattiin n. 5 kpl. (Juha Sormunen). Samoin Helsingissä valokuvattiin naarasyksilö (Pekka Koskinen). Helsingin havainnot viittavat siihen, että laji esiintyy kosteahkopohjaisilla maa-alueilla, joilla hierakat säilyvät vihreinä koko lentoajan. Munia tavattiin Helsingissä vain tuoreilta kokonaan vihreiltä hierakoilta (Juha Pöyry & Jari Kaitila det.). Laji ei ole välttämättä riippuvainen kosteikoista kuten Hamina-Vehkalahden esiintymän perusteella voisi päätellä.

N: Hanko, 16.7.1999, 1 ♀, Arno Kullberg vid.
N: Helsinki, 26.6.1999, 1 ♀, Markus Lindberg vid.
N: Helsinki, 28-29.6.1999, 1 ♀, Markus Lindberg, & Pekka Koskinen & Jorma Wetenhovi vid.
N: Helsinki, 12.7.1999, 1 ♀, Jorma Wetenhovi vid.
N: Helsinki, 12.7.1999, 19 ovo., Juha Sormunen & Jorma Wetenhovi vid.
N: Helsinki, 21.7.1999, 3 ovo, Jari Kaitila vid.
Ka: Hamina, 11.7.1999, 1 ovo, Heikki Kronholm vid.
Ka: Hamina, 13.7.1999, 3 ovo, Heikki Kronholm vid.
Ka: Kotka, 12.9.1999, 3 ♂♂, Teemu Klemetti & Jukka Tiittanen vid.
Ka: Vehkalahti, 11.7.1999, 1 ♂, 2 ♀♀, Heikki Kronholm vid.
Ka: Vehkalahti, 11.7.1999, 13 ovo, Heikki Kronholm vid.
Ka: Vehkalahti, 13.7.1999, n. 30 ovo, Heikki Kronholm vid.
Ka: Vehkalahti, 13.7.1999, 1 ovo, Heikki Kronholm vid.
Ka: Vehkalahti, 16.7.1999, 1 ovo, Heikki Kronholm vid.

Cupido minimus (Fuessly, 1775)
RES, DEC.

SPS:n täysrauhitus alk. v. 1997. Lajin elinalue näyttää supistuvan jatkuvasti. Kaikkia tunnettuja esiintymäpaikoja ei tarkistettu v. 1999, joten tarkka esiintymistilannetta ei tiedetä. Ta: Heinola, 679:45, 6.6.1999, n. 300 exx., Heikki Kronholm & Jari Kaitila vid.
Kb: Liperi, 695:62, 9.6.1999, 15 exx., Ali Karhu vid.

Cupido argiades (Pallas, 1771) IRR,
RES.

Kannusnisiipi vaelsi ennätyskellisen runsaana heinäkuun puolivälin jälkeen Etelä- ja Kaakkois-Suomeen. Syksyllä tavattiin Suomessa kehittyntä kolmatta sukupolvea. Toisen sukupolven yksilöitä ilmoitettiin yhteensä 340 exx. ja kolmatta sukupolvea 279 exx. Ensimmäisen sukupolven havaintoja ei tehty. Suomessa on vuoden 1999 jälkeen esiintynyt vähintään kaksi-sukupolvinen kotimainen kanta.

Gen. II:

N: Helsinki 33 exx., Pernaja 82 exx., Sipoo 2 exx., Ka: Anjalankoski 22 exx., Hamina 1 ex., Kotka 111 exx., Ka: Virolahti 8 exx., Ta: Kuusankoski 12 exx., Sa: Lappeenranta, Joutseno ja Imatra yht. 61 exx., Kouvola 6 exx., Mikkeli 1 ex., Kl: Parikkala 1 ex., **Kl:lle uusi.**

Gen. III:

Ab: Turku 1 ex., Parainen 2 exx., **Ab:lle uusi.**
N: Hanko, 2 exx., Helsinki, 7 exx., 2 larva, Pernaja, 64 exx., Porvoo, 3 exx., N: Ruotsinpyhtää, 33 exx., Pyhtää, 1 ex., Ka: Anjalankoski, 3 exx., Hamina, 1 ex., Kotka, 57 exx., Miehikkälä, 1 ex., Vehkalahti, 20 exx., Virolahti, 65 exx., Sa: Joutseno, 7 exx., Imatra, 10 exx.

Glaucopsyche arion (Linnaeus,
1758) RES, DEC.

RAUHOITETTU 1.6.1989. Tuoreimmat tiedossa olevat havaintovuodet maakunnittain: Tb: Jyväskylä n.1900, Ab: Lohja 1951, Sb: Juankoski 1958, Kl: Saari 1989, N: Hanko 1992, Ta: Asikkala 1996. Laji on todennäköisesti Suomen uhanalaisin päiväperhonen, josta on nykyään tiedossa enää kaksi esiintymäpaikkaa. Myös näiden esiintymäpaikkojen yksilömäärät ovat vähäisiä.
[Ta: Asikkala, 678:41, 9.7.1999, 0 exx., Juha Sormunen: Ei havaintoja.]
[Ta: Asikkala, 678:41, 17.7.1999, 0 exx., Juha Sormunen: Ei havaintoja.]
Sa: Taipalsaari, 679:55, 20.6.1999, 6 exx., Heikki Kronholm & Kari Varonen vid.
Sa: Taipalsaari, 679:55, 10.7.1999, 2 exx., Heikki Kronholm vid.

Aricia eumedon (Esper, 1780) RES.
Le: Enontekiö, 767:25, 6.7.1999, 1 ex., Jussi Mäkinen leg. **Uusi Le:lle.***Agriades glandon* (Prunner, 1798)
RES.

RAUHOITETTU 1.6.1989. Saanattunturin ulkopuolelta: Le: Enontekiö, 768:28, 18.-22.7.1999, runsaasti exx., Martti Kuisma & Jouko Nurminen vid.

Polyommatus semiargus (Rottemburg, 1775) RES.

Obb: Rovaniemi, Vanttauskoski, 736:49, 13.7.1999, 10 exx., Harri Pitkäranta leg.

Polyommatus amandus (Schneider, 1792) RES, EXP.

Obb: Kemi, 729:38, 28.6.1999, 1 ♂ 1 ♀, Erkki M. & Leena Laasonen leg.

Nymphalidae*Argynnis paphia* (Linnaeus, 1758)
RES, EXP.

Mielenkiintoisempia havaintoja:
Ab: Perniö, 667:28, 17.7.1999, 1 ♀, Orvo Järvinen leg.
N: Hanko, 664:27, 1.8.1999, 1 ♂, Kim Rossi leg.
N: Kirkkonummi, 664:35, 29.7.1999, 1 ♂, Juha Sormunen vid.
Ta: Kuusankoski, 675:48, 28.7.1999, 1 ♀, Timo Nikki leg.
Sa: Enonkoski, 688:59, 30.7.1999, 1 ♀, Jarmo Makkonen leg.
Sa: Kouvola, 674:48, 31.7.1999, 1 ♂, Timo Nikki leg.
Sa: Mäntyharju, 681:49, 11.8.1999, 1 ♀, Osmo K. Peltonen leg.
Sa: Rautjärvi, 679:62, 23.6. ... 21.9.1999, 1 ♀, Osmo K. Peltonen leg.
Sa: Taipalsaari, 678:56, 3.7.1999, 9 ♂♂, Pertti Nupponen vid.
Sa: Taipalsaari, 678:56, 3.7.1999, 1 ♀, Pertti Nupponen leg.

f. valesina:
N: Helsinki, 667:39, 20.7.1999, 1 ♀, Olli Virtanen leg.
N: Ruotsinpyhtää, 23.7.1999, 1 ♀, Mikael Englund leg.
N: Ruotsinpyhtää, 31.7.1999, 1 ♀, Mikael Englund leg.
Ka: Vehkalahti, 672:50, 21.7.1999, 1 ♀, Ari Toikka leg.

Argynnis aglaja (Linnaeus, 1758)
RES.

Obb: Rovaniemen mlk., 736:49, 13.7.1999, Harri Pitkäranta.
Pohjois-Suomen itäisin havainto.

Argynnis laodice (Pallas, 1771)
FLU, EXP.

Etelänhopeatäplä vaelsi runsaana heinäkuun puolivälistä alkaen Etelä-Suomeen ja on siitä lähtien esiintynyt paikallisena pitkin etelärannikkoa. Lajia ilmoitettiin yhteensä: Ab: 2 exx., N: 42 exx., Ka: 15 exx., Sa: 2 exx.

Ab: Dragsfjärd, 667:24, 23.7.1999, 1 ♀, Arto Avanto
 Ab: Turku, 672:23, 28.7.1999, 1 ♀, Johanna Mara & C. Glader leg.
 N: Espoo, 22.7.1999, 1 ex., Ari Savolainen vid.
 N: Helsinki, 667:39, 19.7.1999, 1 ♀, Olli Virtanen leg.
 N: Helsinki, 667:39, 19.7.1999, 1 ♀, Harry Lonka leg.
 N: Helsinki, 667:39, 17.-18.7.1999, 4 ♀♀, Juha & Aamos Lemström leg.
 N: Helsinki, 667:39, 18.7.1999, 1 ♀, Markus Lindberg leg.
 N: Helsinki, 667:39, 23.7.1999, 1 ♀, Gustaf Nordenswan leg.
 N: Helsinki, 668:39, 30.7.1999, 1 ♀, Markus Lindberg leg.
 N: Inkoo, 665:32, 1.-31.8.1999, 1 ex., Raimo Varis vid.
 N: Kirkkonummi, 665:35, 18.7.1999, 1 ♀, Jari Puranen leg.
 N: Kirkkonummi, 665:35, 21.7.1999, 1 ♂ 1 ♀, Ari Kallio & Manu Soininmäki leg.
 N: Kirkkonummi, 665:35, 21.7.1999, 2 exx., Ari Kallio & Manu Soininmäki vid.
 N: Loviisa, 670:46, 18.7.1999, 1 ♀, Reijo Hytönen vid.
 N: Pernaja, 669:44, 1.8.1999, 1 ♀, Markus Varesvuo leg.
 N: Pernaja, 669:44, 1.8.1999, 2 ♀♀, Pekka Koskinen, Gustaf Nordenswan, Pertti Pakkanen leg.
 N: Pernaja, 669:44, 2.8.1999, 2 ♀♀, Pekka Koskinen, Gustaf Nordenswan & Pertti Pakkanen leg.
 N: Pernaja, 669:44, 29.7.1999, 1 ♀, Karl-Erik Lundsten leg.
 N: Pernaja, 669:44, 30.7.1999, 1 ♀, Jari Kaitila leg.
 N: Pernaja, 669:44, 3.8.1999, 1 ♀, Jorma Wettenhovi leg.
 N: Pernaja, 668:44, 20.7.1999, 1 ♀, Bo-Göran Kumlander leg.
 N: Pernaja, 668:44, 30.7.1999, 1 ♀, Bo-Göran Kumlander leg.
 N: Porvoo, 669:43, 30.7.1999, 1 ♀, Karl-Erik Lundsten leg.
 N: Porvoo, 668:43, 31.7.1999, 1 ♀, Harri Pitkäranta leg.
 N: Ruotsinpyhtää, 24.7.1999, 1 ♀, Mikael Englund leg.
 N: Ruotsinpyhtää, 27.7.1999, 1 ♀, Mikael Englund leg.
 N: Ruotsinpyhtää, 30.7.1999, 3 ♀♀, Mikael Englund leg.
 N: Ruotsinpyhtää, 4.8.1999, 2 ♀♀, Mikael Englund leg.
 N: Ruotsinpyhtää, 7.8.1999, 1 ♀, Mikael Englund leg.
 N: Sipoo, 668:41, 20.7.1999, 1 ♀, Vesa Lepistö leg.
 N: Siuntio, 667:34, 17.7.1999, 1 ex., Reino Styrman leg.
 N: Siuntio, 667:34, 31.7.1999, 1 ex., Reino Styrman leg.
 N: Siuntio, 667:34, 8.8.1999, 1 ex., Reino Styrman leg.
 N: Vantaa, 668:39, 31.7.1999, 1 ♀, Tomi Salin vid.

Ka: Hamina, 31.7.1999, 1 ♀, Teemu Klemetti leg.
 Ka: Kotka, 31.7.1999, 1 ex., Petri Rautio leg.
 Ka: Kotka, 670:49, 21.7.-1.8.1999, 5 ♀♀, Veli-Matti Mussalo leg.
 Ka: Kotka, 670:49, 20.-31.7.1999, 3 ♀♀, Jyrki Suomi leg.
 Ka: Kotka, 671:49, 7.8.1999, 1 ♀, Jyrki Suomi leg.
 Ka: Kotka, 2.8.1999, 1 ex., Mitja Kuosmanen leg.
 Ka: Virolahti, 670:53, 1.8.1999, 2 ♀♀, Markus Lindberg leg.
 Ka: Virolahti, 671:54, 8.8.1999, 1 ♀, Tomi Salin & Jani Palen vid.
 Sa: Joutseno, 677:58, 20.7.1999, 1 ♀, Osmo K. Peltonen vid.
 Sa: Lappeenranta, 27.7.1999, 1 ♂, Jukka Swan leg.

Issoria lathonia (Linnaeus, 1758)

FLU, EXP.

Kaakkois-Suomesta tehdyt havainnot lajista liittynevät osittain vaellukseen. Lounais-Suomen havaintoja ei ole listattu.
 N: Pyhtää, Ristisaari, 668:48, 19.9.1999, 3 exx., Lauri Luukkonen leg.
 Ka: Kotka, 670:49, 13.-14.9.1999, 5 ♂♂ 1 ♀, Jyrki Suomi leg.
 Ka: Vehkalahti, 671:51, 14.9.1999, 1 ♀, Tomi Salin & Jani Palen leg.
 Ka: Virolahti, 7.9.1999, 1 ♂, Arno & Jaakko Kullberg leg.
 Ka: Virolahti, 671:54, 7.9.1999, 1 ♀, Arno & Jaakko Kullberg & Martti Kuisma leg.
 Ka: Virolahti, 671:54, 8.9.1999, 1 ♂, Tomi Salin & Jani Palen leg.
 Ka: Virolahti, 671:54, 11.9.1999, 1 ♂, Tomi Salin & Jani Palen leg.
 Ka: Virolahti, 671:54, 19.9.1999, 2 ♂♂ 2 ♀♀, Tomi Salin & Jani Palen leg.

Araschnia levana (Linnaeus, 1758)

RES, EXP.

Lajin II-polvi vaelsi heinäkuun puolivälistä alkaen ensimmäistä kertaa runsaana Etelä-Suomeen. Etelärannikolla tavattiin vain II polven vaeltaneita yksilöitä. Kb:n esiintymisaluela tavattiin molempia sukupolvia.

Gen. I (paikallisia):

Kb: Ilomantsi, Möhkö, 21.6.1999, 8 exx., Janne Jokinen leg.
 Kb: Ilomantsi, Möhkö, 22.6.1999, 12 exx., Janne Jokinen leg.
 Kb: Kitee, 11.6.1999, 1 ♂ 1 ♀, Mikael Englund leg.
 Kb: Kitee, 689:67, 12.6.1999, 10 exx., Teemu Klemetti & Ernst Westerlund vid.
 Kb: Kitee, 689:66, 12.6.1999, n. 50 exx., Teemu Klemetti & Ernst Westerlund vid.
 Kb: Kitee, 689:67, 7.7.1999, 1 ex., Kimmo Saarinen & Juha Jantunen vid.

Kb: Tohmajärvi, 691:66, 19.6.1999, n. 20 exx., Jarmo Makkonen leg. & vid.

Gen. II (f. prorsa)

N: Hanko, 663:27, 16.7.1999, 1 ex., Arno Kullberg.
 N: Inkoo, 665:32, 1.7.-31.7.1999, 1 ex., Raimo Varis leg.
 N: Inkoo, Elisaari, 17.7.1999, 1 ex., Hannu Talvitie vid.
 N: Inkoo, Elisaari, 19.7.1999, 2 exx., Hannu Talvitie vid.
 N: Inkoo, Elisaari, 22.7.1999, 1 ex., Hannu Talvitie vid.
 N: Inkoo, Elisaari, 23.7.1999, 2 exx., Hannu Talvitie vid.
 N: Inkoo, 665:32, 1.-31.7.1999, 1 ex., Raimo Varis vid.
 N: Kirkkonummi, 665:35, 18.7.1999, 1 ex., Jari Puranen leg.
 N: Kirkkonummi, 665:35, 18.7.1999, 1 ex., Jari Puranen vid.
 N: Kirkkonummi, 665:35, 22.7.1999, 4 exx., Timo Ojala leg.
 N: Kirkkonummi, 23.7.1999, 1 ♀, Seppo Peuranen leg.
 N: Kirkkonummi, 665:35, 21.7.1999, 8 ♂♂ 4 ♀♀, Ari Kallio & Manu Soininmäki leg.
 N: Kirkkonummi, 665:35, 18.7.1999, 1 ex., Eric Germano leg.
 N: Kirkkonummi, 665:35, 18.7.1999, 1 ex., Eric Germano vid.
 N: Kirkkonummi, 665:35, 18.7.1999, 1 ♂, Ari Uusimäki leg.
 N: Kirkkonummi, 665:35, 18.7.1999, 1 ex., Jari Puranen leg.
 N: Kirkkonummi, 665:35, 18.7.1999, 1 ex., Jari Puranen vid.
 N: Espoo, 667:37, 28.7.-1.8.1999, 8 ♂♂ 2 ♀♀, Hannu Vanhanen leg.
 N: Espoo, 667:37, 23.7.1999, 1 ♀, Kimmo Silvonen leg.
 N: Espoo, 667:37, 1.8.1999, 1 ♀, Kimmo Silvonen leg.
 N: Espoo, 667:37, 31.7.1999, 2 ♂♂, Juha Pöyry leg.
 N: Espoo, Suomenoja, 22.7.1999, 1 ex., Ari Savolainen vid.
 N: Helsinki, 667:39, 26.7.1999, 1 ex., Kai Siivonen leg.
 N: Helsinki, 667:39, 20.7.1999, 1 ex., Harry Lonka leg.
 N: Helsinki, 667:39, 23.7.1999, 2 ♂♂ 1 ♀, Tomi Salin & Jani Palen leg.
 N: Helsinki, 667:39, 28.7.1999, 1 ♂, Tomi Salin & Jani Palen leg.
 N: Helsinki, 668:39, 23.7.1999, 1 ♀, Juha Pöyry leg.
 N: Helsinki, 667:39, 22.7.1999, 2 ♀♀, Kim Rossi leg.
 N: Helsinki, 21.7.1999, 10 exx., Arno & Jaakko Kullberg leg.
 N: Helsinki, 667:39, 17.-18.7.1999, 4 exx., Juha & Aamos Lemström leg.
 N: Helsinki, 667:39, 22.-23.7.1999, 4 exx., Jari Puranen leg.
 N: Helsinki, 667:39, 22.-23.7.1999, 2 exx., Jari Puranen vid.
 N: Helsinki, 667:39, 19.7.1999, 1 ex., Markus Lindberg leg.

- N: Helsinki, 667:39, 21.7.1999, 4 exx., Markus Lindberg leg.
 N: Helsinki, 667:39, 21.-23.7.1999, 2 ♂♂ 1 ♀, Arno Kullberg leg.
 N: Helsinki, 667:39, 21.7.1999, n. 10 exx., Jaakko Kullberg vid.
 N: Helsinki, 667:39, 25.7.1999, 1 ♀, Tero Lehmusvuo leg.
 N: Vantaa, 668:39, 7.8.1999, 2 ♂♂, Tomi Salin & Jani Palen leg.
 N: Sipoo, 668:40, 27.7.1999, 1 ♂, Tero Viherto vid.
 N: Porvoo, 667:41, 19.7.1999, 1 ex., Niklas Wahlberg vid.
 N: Pernaja, 668:44, 25.7.1999, 1 ♂, Bo-Göran Kumlander leg.
 N: Ruotsinpyhtää, 23.7.1999, 1 ♀, Mikael Englund leg.
 N: Ruotsinpyhtää, 31.7.1999, 1 ♀, Mikael Englund leg.
 Ka: Kotka, 668:51, 8.7.1999, 1 ♀, Seppo Silvonen leg., **Ka:lle uusi.**
 Kb: Kitee, 689:67, 7.7.1999, 1 ex., Kimmo Saarinen & Juha Jantunen vid.
 Kb: Tohmajärvi, 690:67, 21.7.1999, 1 ex., Kimmo Saarinen & Juha Jantunen vid.
 Kb: Tohmajärvi, 690:67, 2.8.1999, 1 ex., Kimmo Saarinen & Juha Jantunen vid.
 Kb: Värtsilä, 689:68, 19.7.1999, 2 exx., Kimmo Saarinen & Juha Jantunen vid.
 Kb: Värtsilä, 689:68, 3.8.1999, 1 ex., Kimmo Saarinen & Juha Jantunen vid.

Nymphalis io (Linnaeus, 1758) RES, EXP.

- Oba: Oulu, 721:42, v. 1996, 2 exx., Annikki Näppä leg.
 Oba: Utajärvi, 718:47, 1998, 1 ex., Mika Pelkonen leg.

Nymphalis polychloros (Linnaeus, 1758) IRR.

- Sa: Joutseno, 678:59, 5.7.1999, 1 ♂, Olli Marttila leg.

Euphydryas aurinia (Rottemburg, 1775) RES.

- RAUHOITETTU 1995.
 N: Lapinjärvi, 672:45, 7.-21.6.1999, 3 exx., Juho Paukkunen vid.
 Ka: Vehkalahti, 672:50, 14.6.1999, 17 exx., Ari Toikka vid.
 Ta: Kuusankoski, 675:48, 17.6.1999, 5 ♂♂ 2 ♀♀, Heikki Kronholm vid.
 Ta: Kuusankoski, 675:47, 19.8.1999, larva pesueita, Heikki Kronholm & Timo Nikki vid.
 Ta: Kuusankoski, 675:47, 18.9.1999, kymmeniä toukkapesueita, Timo Nikki vid.
 Kl: Parikkala, 682:63, 1995, 1 ex., Pekka Savolainen vid.

Melitaea athalia (Rottemburg, 1775) RES.

- Nimialalajin ssp. *athalia* (Rottemburg, 1775) pohjoisimpia havaintoja:
 Obb: Rovaniemen mlk., 736:49, 13.7.1999, Harri Pitkäranta leg.

Limenitis populi (Linnaeus, 1758) RES, EXP.

- Ab: Salo, 670:28, 14.7.1992, 1 ♂, Toni Ruokonen leg.
 Sa: Kuusankoski, 675:47, 13.7.1999, 1 ♀, Timo Nikki leg.

Apatura iris (Linnaeus, 1758) FLU, EXP.

- Laji on vakiintunut useille alueille etelärannikolla ja näyttää edelleen leviävän. Kirkkonummen havaintoja ei ole listattu.

- Ab: Dragsfjärd, 665:25, 11.7.1999, 1 ex., H. Nohynek vid.
 N: Hanko, 8.-20.7.1999, 2 ♀♀, Kari Ojala leg.

- N: Hanko, 664:28, 11.-20.7.1999, 1 ♀, Christer Hublin & Magnus Landtman leg.

- N: Hanko, 663:27, 16.-29.7.1999, 1 ♀, Arno & Jaakko Kullberg leg.

- N: Tammisaari, 665:29, 20.-26.7.1997, Kauri Mikkola vid.

- N: Tammisaari, 665:29, 23.7.1998, 1 ♂ 1 ♀, Kauri Mikkola leg. & vid.

- N: Tammisaari, 665:29, 2.-6.8.1998, 1 ♀, Kauri Mikkola leg.

- N: Tammisaari, 665:29, 7.-11.8.1998, 1 ♂, Kauri Mikkola leg.

- N: Tammisaari, 665:29, 8.7.1999, 1 ♂, Kauri Mikkola vid.

- N: Tammisaari, 665:29, 17.-20.7.1999, 1 ♂, Kauri Mikkola leg.

- N: Tammisaari, 665:29, 21.-24.7.1999, 1 ♂, Kauri Mikkola leg.

- N: Helsinki, 666:39, 26.-31.7.1999, 1 ♀, Leif Öberg leg.

- N: Helsinki, 667:38, 11.-18.7.1999, 2 ♀♀, Pekka Koskinen & Päivö Somerma leg.

- N: Helsinki, 667:39, 15.-27.7.1999, 1 ♀, Kauko Helomaa leg.

- N: Loviisa, 670:46, 10.7.1999, 1 ex., Reijo Hytönen vid.

- N: Porvoo, 667:41, 20.-28.7.1999, 1 ♀, Gustaf Nordenswan leg.

- Ka: Kotka, 8.-25.7.1999, 1 ♀, Teemu Klemetti & Lauri Luukkonen leg.

- Ka: Kotka, 18.7.1999, 1 ♀, Jyrki Suomi leg.

- Ka: Kotka, 668:51, 28.6.-7.7.1999, 1 ♀, Pekka Sundell leg.

- Ka: Kotka, 668:51, 8.-14.7.1999, 1 ♀, Pekka Sundell leg.

- Ka: Vehkalahti, 668:52, 28.6.-7.7.1999, 1 ♀, Pekka Sundell leg.

- Ka: Vehkalahti, 669:52, 8.-14.7.1999, 1 ♀, Pekka Sundell leg.

Pararge aegeria (Linnaeus, 1758) RES.

- Sb: Pieksämäen mlk., 692:49, 1999, 3 exx., Marko Kelo. Toinen havainto Sb:stä.

Lasiommata petropolitana (Fabricius, 1787) RES.

- Oba: Utajärvi, 718:47, 1999, Mika Pelkonen leg.

Maniola jurtina (Linnaeus, 1758) RES, EXP.

- SPS:n keräilyrajoitussuositus (ei yli 2 exx.) mantereella vv. 1997-1998, 1999.

- Laji on ekspansiivisessa vaiheessa ja yrittää palata vanhoille esiintymä-alueilleen.

- Ab: Houtskari, 668:19, 31.7.1999, 1 ex., Pekka Malinen & Larry Huldén leg.

- Ab: Houtskär, 17.-30.7.1999, 10-15 exx., Henrik Bruun vid.

- N: Hanko, 663:27, 13.8.1999, 1 ♀, Arno Kullberg leg.

- N: Helsinki, 667:39, 1999, Kauko Helomaa.

- Sa: Joutseno, 678:59, 15.7.1999, 1 ex., Kimmo Saarinen & Juha Jantunen vid.

Maniola lycaon (Kühn, 1774) FLU.

- Lajista tehty ainakin yksi havainto Itä-Suomesta vuonna 1999. Suojeluyistä havaintoa ei julkaista.

Hipparchia semele (Linnaeus, 1758) RES, EXP.

- N: Kirkkonummi, 667:35, 21.-31.7.1999, 1 ♀, Arno & Jaakko Kullberg leg. 6.9.1999

- N: Porvoo, Bodö, 667:41, 17.-27.7.1999, Christer Hublin leg.

- Ka: Vehkalahti, 669:52, 30.7.-5.8.1999, 1 ex., Pekka Sundell leg.

Drepanidae

Habrosyne pyritoides (Hufnagel, 1766) RES, EXP.

- Dragsfjärd-Hanko väliltä ilmoitettuja havaintoja ei ole listattu.

- Ab: Pohja, 666:31, 18.-22.7.1999, 1 ♀, Asko Holm leg.

- Ab: Turku, 671:23, 11.-15.7.1999, 1 ♂, Michael Saaristo leg.

- N: Pohja, 666:31, 18.-22.7.1999, 1 ♀, Asko Holm leg.

- N: Inkoo, 665:32, 8.-20.7.1999, 3 exx., Timo Ranki leg.

- N: Helsinki, 667:39, 24.4. ... 7.11.1999, Bo-Göran Kumlander leg.

- Ka: Vehkalahti, 669:52, 18.-27.6.1999, 2 exx., Pekka Sundell leg.

Geometridae

Comibaena bajularia (Denis & Schiffermüller, 1775) RES.

- Lajilla on Suomessa vain yksi hiljattain löydetty vakituinen esiintymä.

- N: UUSIMAA, 26.6.-20.7.1999, 98 exx., Timo Ranki leg.

Hemithea aestivaria (Hübner, 1799) FLU.

N: Kirkkonummi, 665:35, 2.-8.7.1999, 1 ♂, Kari Ojala & Pasi Sihvonon leg.

Cyclophora annularia (Fabricius, 1775) IRR.

Suomesta on aiemmin ilmoitettu 10 yksilöä vuosilta 1933-1992.

N: Porvoo, 669:42, 8.-19.6.1999, 1 ♂, Harri Pitkäranta leg.

N: Ruotsinpyhtää, 669:46, 6.-18.8.1999, 1 ♂, Harry Lonka leg.

Ta: Kuusankoski, 676:48, 18.-22.8.1999, 1 ♂, Vesa Lehtonen leg.,

Ta:lle uusi

Cyclophora quercimontaria (Bastelberger, 1897) FLU, RES?

Hävinneenä pidetty laji (kuvat 24-26), joka löytyi ensi kertaa Ahvenanmaan ulkopuolelta. Aikaisemmat havainnot (6 exx.) on tehty vuosina 1946-1966 (Mikkola ym. 1985). Todennäköisesti lajilla on pieni kanta Uudellamaalla, joten paikka pidetään salassa toistaiseksi. Lajin erottamisen helpottamiseksi kuvataulussa on esitetty myös kunnoltaan erilaisia *C. punctaria*-yksilöitä (kuva 27-29). Huomaa *C. punctarian* kirjavampi pohjaväri, etusiiven voimakas kärki ja *C. quercimontarian* lähempänä siiven etureunaa sisälämpäin kaartuva keskiviiru.

N: Uusimaa, 6.-13.6.1999, 1 ♂, Timo Ranki leg., **N:lle uusi**.

Cyclophora punctaria (Linnaeus, 1758) RES, EXP.

Laji on ilmeisesti leviämässä itään rannikkoja pitkin.

N: Helsinki, Kuivasaari, 666:38, 7.-14.9.1999, 1 ♀, Bo-Göran Kumlander leg.

N: Kirkkonummi, 13.6.1999, 1 ♀ Kari Ojala leg.

Scopula corvivalaria (Kretschmar, 1862) RES, EXP.

RAUHOITETTU. SPS:n jäsenille oli myönnetty tallentamiseen oikeuttava poikkeuslupa v. 1999.

Tiedettyä yleisempi laji, jota on opittu hakemaan kosteikoista. Laji on ilmeisesti runsastumassa ja laajentamassa levinneisyysalueitaan.

N: Tammisaari, 19.-27.6.1999, 2 ♂♂, Juha Lemström, Markku Saarikoski & Pekka Sundell leg.

N: Tammisaari, 28.6.-5.7.1999, 8 ♂♂ 1 ♀, Juha Lemström, Markku Saarikoski & Pekka Sundell leg.

Ka: Virolahti, 671:53, 30.6.1999, 1 ♂ 1 ♀, Teemu Klemetti leg. Lensivät matalalla harvassa ruovikossa. klo. 20-21.

Ka: Virolahti, 671:53, 28.8.1999, 3 ♂♂, Jari Kaitila & Kari Vaalamo leg.

Ka: Virolahti, 671:53, 14.7.1999, 1 ♂, Jari & Pekka Kaitila leg.

Ka: Virolahti, 671:54, 1.7.1999, 1 ♂, Timo Ranki leg.

Ka: Virolahti, 671:53, 18.4. ... 2.11.1999, Seppo Leinikka leg.

Ka: Virolahti, 671:53, 30.6.1999, 1 ♀, Harry Lonka leg.

Ka: Virolahti, 671:53, 25.-30.6.1999, 2 ♂♂, Teemu Klemetti leg.

Ka: Virolahti, 6712:538, 2.7.1999, 7 ♂♂ 1 ♀, Heikki Kronholm & Harri Luoma leg.

Scopula ornata (Scopoli, 1763) IRR, RES?

Suomesta on aiemmin ilmoitettu 39 yksilöä.

Ab: Dragsfjärd, 664:23, 27.5.-18.6.1999, 1 ♂, Arno & Jaakko Kullberg leg.

N: Hanko, 664:27, 26.6.1999, 1 ♂, Kai Saloranta leg.

Scotopteryx chenopodiata (Linnaeus, 1758) RES.

Lkor: Pelkosenniemi, kk, 744:52, 27.7.1999, 2 exx., Olavi Helminen & Ilkka Seuranen leg., **Lkor:lle uusi**, Suomen pohjoisin havainto.

Orthonama obstipatum (Fabricius, 1794) MIG.

Aiemmin Suomesta on tavattu n. 53 yksilöä.

N: Hanko, Täktom, 664:28, 2.-9.10.1999, 1 ♀, Karl-Erik Lundsten leg.

Xanthorhoe annotinata (Zetterstedt, 1839) RES.

Poikkeava havaintopaikka. Harvoin saaristosta tavattava laji.

Ab: Dragsfjärd, 664:23, 11.-17.6.1999, 1 ♀, Arno & Jaakko Kullberg leg.

Xanthorhoe designata (Hufnagel, 1767) RES.

Ok: Kajaani, 7122:536, 15.-22.7.1999, 1 ex., Reima Leinonen leg.

Xanthorhoe abrasaria (Herrich-Schäffer, 1856) RES.

Om: Haapavesi, 709:41, 9.-22.7.1999, 1 ♂, Ari Hyvärilä leg., 2. havainto Om:stä (edellinen vuodelta 1979).

Epirrhoe pupillata (Thunberg, 1792) RES.

Ab: Dragsfjärd, 24.6.-6.7.1999, 1 ex., Jouko Nurminen & Petri Rautio leg.

Ab: Laitila, 676:20, 9.-13.7.1999, 4 exx., Jaakko Kullberg leg., Suomen pohjoisin havainto.

Ab: Laitila, 676:20, 1.-8.7.1999, 3 exx., Jaakko Kullberg leg.

N: Inkoo, 665:32, 21.-25.6.1999, 2 exx., Timo Ranki leg.

N: Inkoo, 665:32, 26.6.-3.7.1999, 1 ex., Timo Ranki leg.

Epirrhoe rivata (Hübner, 1813) IRR.

Aiemmat havainnot: 1989 N: Hanko ja 1992 Al: Kōkar.

N: Helsinki, Kuivasaari, 666:38, 14.-21.7.1999, 1 ♀, Bo-Göran Kumlander leg.

Venusia blomeri (Curtis, 1832) RES, EXP.

Maakuntien ensihavaintojen perusteella lajin leviäminen on edennyt kolmessa vaiheessa: N: 1966; Ta: 1967; Ab: 1973; Kb: 1980; Sa: 1982; Kl: 1982; Ka: 1982; Al: 1991; St: 1996; Sb: 1999.

Ta: Kärkölä, 675:40, 27.8.-3.9.1999, 1 ex., Risto Valo leg., gen. II.

St: Köyliö, 678:24, 9.6.1999, 1 ♂, Jussi Mäkinen leg.

St: Pori, 684:20, 19.-20.6.1999, 2 ♂♂ 1 ♀, Tero Aaltonen leg.

St: Pori, 684:20, 23.7.1998, 1 ♀, Kari Heinola leg.

St: Pori, 684:20, 19.6.1999, 3 ♂♂ 1 ♀, Kari Heinola leg.

Sb: Varpaisjärvi, 702:54, 1999, 1 ♂, Erkki Hyttinen leg., **Sb:lle uusi**.

Philereme vetulata (Denis & Schiffermüller, 1775) RES.

Harvinainen laji, josta tehty viime vuosina yksittäisiä havaintoja uusilta paikoilta. Osa havainnoista koskee vaeltaneita yksilöitä.

Ab: Dragsfjärd, 664:23, 5.-20.7.1999, 1 ♀, Arno & Jaakko Kullberg leg., paikalla kasvaa yksi 5 m korkea orapaatsama.

Ab: Dragsfjärd, 664:23, 20.7.-3.8.1999, 2 ♂♂, Arno & Jaakko Kullberg leg.

N: Tammisaari, 664:29, 7.-17.7.1999, 3 exx., Jaakko Huusko, Juha Ketonen, Simo Korpela & Ari Virtanen leg.

Philereme transversata (Hufnagel, 1767) RES.

Yksi havainto Al:n ulkopuolelta:

N: Hanko, 664:28, 11.-20.7.1999, 1 ♂, Christer Hublin & Magnus Landtman leg.

Triphosa dubitata (Linnaeus, 1758) RES.

Kopula kellarin katossa. Laji on imagoalvehtija, jonka on aiemmin oletettu parittelevan vasta talvehtimisen jälkeen.

U: Tammisaari, Gullö, 6652:298, 19.9.1998, 1 ♂ 1 ♀, Kauri Mikkola vid.

Perizoma affinitatum (Stephens, 1831) RES.

Sb: Kuopio, 697:53, 26.6.1999, 1 ex., T. Antikainen leg. 2. yksilö Sb:stä.

Eupithecia valerianata (Hübner, 1813) RES.

Om: Haapavesi, Karsikaskylä, 709:41, 20.6.1999, 1 ♂, Ari Hyvärilä leg.

Eupithecia fennoscandica Knaben, 1949: RES.

Li: Utsjoki, Karigasniemi, 7700:453, 6.7.1999, 1 ♀, Aarne Wahlgren leg.

Eupithecia egenaria Herrich-Schäffer, 1848: RES.

N: Hanko, 664:28, 11.6.1999, 1 ♀, Karl-Erik Lundsten leg.

Ta: Kalvola, 677:34, 1.7.1999, 1 ♂, Ari Uusimäki leg.

Ta: Valkeakoski, 6798:337, 30.6.-4.7.1999, 1 ex., Kari Järventausta leg.

Eupithecia groenblomi Urbahn, 1969: RES.

Tb: Jyväskylän mlk, Palokka, 690:43, 12.-15.7.1999, 1 ♂, Kari Kulmala leg.

Ok: Kajaani, Laajankangas, 7122:536, 29.7.-5.8.1999, 1 ♀, Reima Leinonen leg.

Eupithecia expallidata Doubleday, 1856: RES.

Tb: Petäjävesi, Kintaus, 691:41, 21.7.1999, 1 ♂, Kari Kulmala leg.

Eupithecia assimilata Doubleday, 1856: RES.

Suomen pohjoisin havainto ja kolmas havainto Li:stä.

Li: Utsjoki, Karigasniemi, 770:45, 9.7.1999, 1 ex., Kim Rossi leg.

Eupithecia orphnata W. Petersen, 1909: RES.

Myöhäisin lentoaikahavainto Suomesta. U: Tammisaari, Gullö, 6652:298, 26.-28.7.1998, 1 ex., Kauri Mikkola leg.

Eupithecia millefoliata Rössler, 1866: FLU, EXP.

Suomesta aiemmin tavattu 33 aikuista yksilöä. Laji on leviämässä takaisin Suomeen ja 2000-2002 lajia on jo löydetty runsaasti mm. toukkana monin paikoin Etelä-Suomesta. Kuvatauluissa on esitetty eri kuntoisia lajin yksilöitä tunnistamisen helpottamiseksi (kuvat 18-23).

Ab: Dragsfjärd, 664:23, 5.-19.7.1998, 1 ♂, Arno & Jaakko Kullberg leg.

Ka: Virolahti, 671:53, 11.-25.7.1999, 1 ♀, Arno & Jaakko Kullberg & Martti Kuisma leg.

Eupithecia ochridata Pinker, 1968: RES.

Aiemmin Suomesta on ilmoitettu vain 46 exx., mikä lienee huomattavasti alle todellisen havaintomäärän. Lajia on tavattu vähälukuisena koko eteläisellä rannikkoalueella, mutta erityisesti lounaassa.

Al: Kökar, 666:16, 5.-11.9.1999, 1 ex., Jari Kaitila, Karl-Erik Lundsten, Pekka Sundell & Magnus Östman leg.

N: Helsinki, Harakka, 6672:386, 30.5.-13.6.1999, 1 ♂, Erkki M. & Leena Laasonen leg.

N: Helsinki, Harakka, 6672:386, 13.-19.6.1999, 1 ♂, Erkki M. & Leena Laasonen leg.

N: Helsinki, Harakka, 6672:386, 25.6.-6.7.1999, 1 ♀, Erkki M. & Leena Laasonen leg.

Aplocera plagiata (Linnaeus, 1758) RES, EXP.

Laji on edelleen runsastumassa ja leviämässä idemmäksi. Eteläisiä yksilöitä Ahvenanmaan ja Tammisaaren väliltä ilmoitettuja havaintoja ei ole listattu.

I gen:

N: Helsinki, Santahamina, 6672:392, 20.-22.6.1999, 1 ex., Bo-Göran Kumlander leg.

N: Kirkkonummi, 665:35, 11.-21.6.1999, 1 ex., Kari Ojala & Pasi Sihvonon leg.

II gen:

Ab: Houtskari, Kittuis, 6689:191, 13.-21.9.1999, 1 ♀, Pekka Malinen & Larry Huldén leg.

N: Helsinki, Santahamina, 6672:392, 3.-5.9.1999, 1 ex., Bo-Göran Kumlander leg.

N: Kirkkonummi, Rönnskär, 28.8.1999, 1 ♂, Markus Varesvuo leg.

Chesias legatella (Denis & Schiffmüller, 1775) IRR.

N: Hanko, Täktom, 664:27, 12.9.-16.10.1999, 1 ♀, Teemu Klemetti & Timo Ranki leg., **N:lle uusi**, Suomen 5. yksilö.

Pterapherapteryx sexalata (Retzius, 1783) RES.

Sb: Varpaisjärvi, 7023:541, 8.9.1999, 1 ♀, Juha Hyttinen leg.

Abraxas sylvatus (Scopoli, 1763) RES, EXP.

St: Pori, 684:20, 21.6.1999, 1 ♂ 1 ♀, Tero Aaltonen leg., Satakunnan pohjoisin havainto ja Porin seudulle uusi.

Lomaspilis opis (Butler, 1878) RES.

N: Kirkkonummi, 666:36, 20.6.1999, 1 ex., Kari Ojala leg.

Kb: Pyhäselkä, 693:64, 20-29.8.1999, 1 ex., Ali Karhu leg., gen. II, Suomen pohjoisimpia havaintoja.

Lomographa temerata (Denis & Schiffmüller, 1775) RES, EXP.

Leviämässä oleva laji.

Sb: Varpaisjärvi, 702:54, 25.6.1999, 1 ♂, Juha Hyttinen leg.

Ok: Kuhmo, 709:66, 23.6.1999, 1 ♂, Reima Leinonen leg., **Ok:lle uusi**.

Ennomos fuscantarius (Haworth, 1809) RES.

Ka: Kotka, 668:51, 4.9.1999, 1 ♂, Kimmo Silvonen leg.

Ka: Kotka, 670:49, 4.9.1999, 1 ♂, Veli-Matti Mussalo leg.

Pseudopanthera macularia (Linnaeus, 1758) RES.

SPS:n keräilyrajoitus (yli 2 exx.) alk. v. 1997. Läntisin havainto Suomessa: N: Siuntio, kallionaluslehto, 667:34, 19.6.1999, 1 ex., Reino Styman leg. **N:lle uusi**.

Apeira syringaria (Linnaeus, 1758) RES, EXP?

Ab: Iniö, Salmis, 9.5. ... 17.10.1999, Veikko Sigfridsson leg.

Ab: Tammisaari, 665:27, 4.7.1999, 3 ♂♂, Juhani Korhonen leg.

N: Hanko, Tvärminne, 664:28, 3.-16.7.1999, 1 ♂, Kim Rossi leg.

N: Hanko, Täktom, 664:27, 12.9.-16.10.1999, 1 ♂, Timo Ranki & Teemu Klemetti leg., gen. II.

N: Helsinki, Santahamina, 667:39, 17.-18.9.1999, 1 ♂, Bo-Göran Kumlander leg., gen. II.

Kl: Parikkala, 23.6.1999, 3 ♂♂, Janne Jokinen leg.

Campaea margaritaria (Linnaeus, 1761) RES, EXP.

Laji on vakiintunut lounaiselle rannikkoalueelle.

I gen: Vain Hankoniemen itäpuoliset havainnot listattu.

N: Tammisaari, 664:29, 18.-28.7.1999, 1 ex., Jaakko Huusko, Juha Ketonen, Simo Korpela & Ari Virtanen leg.

II gen:

Al: Kökar, 666:15, 14.9.-1.10.1999, 2 exx., 17.9.-2.10.1999, 4 exx., 20.-25.9.1999, 1 ex., 3.10.-1.11.1999, 1 ex., Jari Kaitila, Karl-Erik Lundsten, Pekka Sundell & Magnus Östman leg.

Al: Kökar, 666:16, 20.-25.9.1999, 2 exx., Jari Kaitila, Karl-Erik Lundsten, Pekka Sundell & Magnus Östman leg.

Al: Kökar, 665:15, 26.9.-1.10.1999, 2 exx., Jari Kaitila, Karl-Erik Lundsten, Pekka Sundell & Magnus Östman leg.

Ab: Dragsfjärd, 665:24, 23.9.1999, 1 ♀, Kari Heinola leg.

Ab: Dragsfjärd, 664:23, 14.-28.9.1999, 7 exx., Arno & Jaakko Kullberg leg.

Ab: Dragsfjärd, 664:23, 29.9.-11.10.1999, 3 ♂♂, Arno & Jaakko Kullberg leg.

N: Hanko, Täktom, 664:27, 29.8.-11.9.1999, 1 ♂, Timo Ranki leg.

N: Hanko, Täktom, 664:27, 14.-21.9.1999, 1 ♂, Kim Rossi leg.

N: Hanko, Tvärminne, 664:28, 29.9.-9.10.1999, 1 ♀, Kim Rossi leg.

N: Helsinki, Kuivasaari, 666:38, 17.-18.9.1999, 1 ♂, Bo-Göran Kumlander leg.

N: Porvoo, Pirttisaari, 667:41, 24.9.-7.10.1999, 1 ♀, Antti Helin leg.

Petrophora chlorosata (Scopoli, 1763) RES, EXP?

Ka: Kotka, 668:51, 19.-30.8.1999, 1 ex., Pekka Sundell leg., gen. II.

Macaria notata (Linnaeus, 1758) RES.

Edellinen tiedossa oleva havainto Enontekiöltä on vuodelta 1938.

Le: Enontekiö, Kuonjarvarri, 767:26, 10.7.1999, 1 ♀, Kim Rossi leg.

Macaria wauaria (Linnaeus, 1758) RES.

Edellinen havainto Sompion Lapista on vuodelta 1972.

Lkor: Pelkosenniemi, Pyhätunturi, 743:50, 20.7.1999, 1 ex., Pekka Sundell leg.

Aspitates gilvaria (Denis & Schiffmüller, 1775) RES.

Oa: Kristiinankaupunki, Högmossan, 689:21, 10.7.1999, 1 ♂, Arno Kullberg leg.

Oa: Nurmo, Paukaneva, 697:28, 8.7.1999, runsaasti exx., Arno Kullberg, Eino Räsänen & Kimmo Silvonon leg.

Oa: Nurmo, 697:28, 8.7.1999, 1 ♂ 1 ♀, Kimmo Silvonon leg.

Bupalus pinarius (Linnaeus, 1758) RES.

N: Tammisaari, 664:29, 12.-23.6.1999, 1 ex., 24.6.-6.7.1999, 1 ex., Jaakko Huusko, Juha Ketonen, Simo Korpela & Ari Virtanen leg. Gynandromorfeja.

Peribatodes secundarius (Denis & Schiffmüller, 1775) RES, EXP.

Laji on vakiintunut lounaisaariistoon. Vain Hankoniemen itäpuoliset havainnot on listattu.

N: Tammisaari, 664:29, 18.-28.7.1999, 2 ♂♂, Jaakko Huusko, Juha Ketonen, Simo Korpela & Ari Virtanen leg.

Selidosema brunnearium (Villers, 1789) IRR.

Lajista on aiemmin tehty vain yksi havainto vuonna 1969, joka aiemmin oli virheellisesti määritetty Suomea lähinnä Keski-Euroopassa esiintyvään lajiin *Selidosema plumarium* (Denis & Schiffmüller, 1775) (Sihvonon & Mikkola 2002). Suomalaiset *S. brunnearium*-yksilöt lienevät meille Länsi-Virosta vaeltaneita yksilöitä.

N: Hanko, 664:27, 21.7.1999, 1 ♂, Kalle Männistö leg.

N: Tammisaari, 664:29, 18.-28.7.1999, 1 ♂, J.Jaakko Huusko, Juha Ketonen, Simo Korpela & Ari Virtanen leg.

Hypomecis punctinalis (Scopoli, 1763) FLU, EXP.

Laji on selvästi levinnyt kaakosta etelärannikolle ja määrät näyttävät kasvavan joka vuosi (us. satoja exx.). Vain Helsingin länsipuoliset rannikkohavainnot on listattu.

Ab: Dragsfjärd, 12.-24.6.1999, 2 exx., Jouko Nurminen & Petri Rautio leg.

Ab: Dragsfjärd, 664:23, 11.-17.6.1999, 1 ♂, Arno & Jaakko Kullberg leg.

Ab: Dragsfjärd, 664:23, 20.6.-4.7.1999, 1 ♂, Arno & Jaakko Kullberg leg.

Ab: Tammisaari, Bromarv, 665:27, 2.6. ... 27.10.1999, Olavi Helminen leg.

N: Hanko, 664:27, 11.-17.6.1999, 1 ♂, Karl-Erik Lundsten leg.

N: Hanko, 664:27, 8.-20.6.1999, 1 ♂, Harri Takanen leg.

N: Hanko, 664:28, 20.-28.6.1999, 1 ♂, Harri Takanen leg.

N: Hanko, 664:28, 16.-24.7.1999, 1 ♂, Kauko Helomaa & Armas Järvelä leg.

N: Hanko, 663:27, 19.5.-15.6.1999, 1 ♂, Arno & Jaakko Kullberg leg.

N: Hanko, 664:28, 1999, Kauko Helomaa, Kai Saloranta & Kari Vaalamo leg.

N: Hanko, 664:28, 2.-15.6.1999, 2 ♂♂, Olavi Helminen leg.

N: Hanko, 664:28, 16.-27.6.1999, 3 ♂♂, Olavi Helminen leg.

N: Hanko, 664:27, 7.-14.6.1999, 1 ♂, Kim Rossi leg.

N: Tammisaari, 665:29, 21.-25.6.1997, 1 ♂, Kauri Mikkola leg.

N: Tammisaari, 665:29, 13.-15.6.1999, 2 ♂♂, Kauri Mikkola leg.

N: Inkoo, 666:34, 22.-29.6.1999, 1 ♀, Kim Rossi leg.

N: Inkoo, 15.6.1999, 1 ♂, Jaakko Kullberg leg.

N: Inkoo, 665:32, 15.6.1999, 3 exx., Ranki & Jaakko Kullberg leg.

Cleorodes lichenarius (Hufnagel, 1767) RES

Vaellustilanteeseen liittyviä toisen sukupolven havaintoja. Lajista on varmistettuja esiintymiä toistaiseksi vain Ahvenanmaalla.

Ab: Dragsfjärd, 664:23, 14.-28.9.1999, 1 ♂, Arno & Jaakko Kullberg leg., gen II

N: Kirkkonummi, 665:35, 21.9.-2.10.1999, 1 ♂, Kari Ojala & Pasi Sihvonon leg., gen. II.

Deileptenia ribeata (Clerck, 1759) RES, EXP.

Oa: Isojoki, 689:24, 20.-23.7.1999, 1 ♀, Kalle Männistö leg. Kolmas yksilö Oa:sta.

Paradarisa consonaria (Hübner, 1799) RES, EXP.

Laji näyttää edelleen leviävän.

Ka: Virolahti, 672:54, 20.-24.7.1999, 2 exx., Lars-Erik Fernelius, Arne Graeffe & Henry Holmberg leg.

Ta: Jaala, 677:47, 4.6.1999, 2 ♂♂, Jari Kaitila, Heikki Kronholm & et.al. leg.

Ta: Jaala, 677:47, 4.6.1999, 1 ♂, Jari Kaitila, Heikki Kronholm & et.al. leg.

Ta: Jaala, 677:47, 5.6.1999, 1 ♂, Jari Kaitila, Heikki Kronholm & et.al. leg.

Sa: Anttola, 683:53, 7.6.1998, 1 ex., Aarne Wahlgren leg.

Sa: Anttola, 683:53, 7.-13.6.1998, 1 ex., Aarne Wahlgren leg.

Sa: Mäntyharju, 681:49, 4.6.1999, 1 ♀, Osmo Peltonen leg.

Biston stratarius (Hufnagel, 1767) RES, EXP.

Paikallinen esiintymä. Laji on leviämässä etelärannikolle.

N: Inkoo, 665:32, 18.4.-2.5.1999, 10 ♂♂, Timo Ranki leg.

Apocheima pilosaria (Denis & Schiffmüller, 1775) RES, EXP.

Ta: Somero, 672:30, 25.4.1999, 1 ♂, Jere Salminen leg.

Sa: Mäntyharju, 681:49, 23.4.1999, 1 ♂, Osmo K. Peltonen leg.

Sa: Taipalsaari, 679:54, Kari Varonen leg.

Kl: Parikkala, 683:63, 27.4.1999, 1 ♂, Aarne Wahlgren leg.

Notodontidae*Clostera curtula* (Linnaeus, 1758) RES.

Lajin pohjoisin havainto.

Lkor: Sodankylä, 745:49, 27.7.-11.8.1999, 1 larva, Olavi Helminen & Ilkka Seuranen leg., Lkor:lle uusi.

Clostera anachoreta (Denis & Schiffmüller, 1775) RES.

Lajin pohjoisimpia havaintoja.

Oba: Utajärvi, KK., 718:47, 3.9.1999, 1 ♀, Mika Pelkonen leg.

Clostera anastomosis (Linnaeus, 1758) RES, EXP?

Ab: Tammisaari, Bromarv, 665:27, 6.-14.7.1999, 8 ♂♂, Juhani Korhonen leg.

N: Hanko, 664:27, 17.7.1999, 1 ♂, Heikki Kronholm leg.

Sa: Anttola, 683:53, 12.-21.7.1998, 1 ♂, Aarne Wahlgren leg.

Sa: Kerimäki, 687:60, 29.6.-13.7.1999, 5 ♂♂, Jarmo Makkonen leg.

Sa: Taipalsaari, 26.5.1999, 26 larva, Timo Rönkä leg.

Gen. II:

Ka: Virolahti, 671:53, 8.-20.8.1999, 1 ♂, Arno Kullberg, Jaakko Kullberg & Martti Kuisma leg.

Sa: Anttola, 683:53, 22.8.1999, 1 ♂, Aarne Wahlgren leg.

Sa: Anttola, 683:53, 22.8.-3.9.1999, 1 ex., Aarne Wahlgren leg.
 Sa: Kerimäki, 687:60, 15.8.-6.9.1999, 5 ♂♂, Jarmo Makkonen leg.
 Sa: Mäntyharju, 6811:490, 27.8.1999, 1 ex., Osmo Peltonen leg.
 Kb: Liperi, 694:60, 3.-5.9.1999, 1 ex., Ali Karhu leg., **Kb:lle uusi.**

Notodonta dromedarius (Linnaeus, 1767) RES.

Luoteisin havainto Suomesta. Edellinen havainto Enontekiöltä on vuodelta 1964.
 Le: Enontekiö, 760:30, 30.8.1999, 2 larva, Heikki Seppällä leg.

Ptilophora plumigera (Denis & Schiffermüller, 1775) IRR, EXP (kuvat 4-5).

N: Sipoo, 668:41, 5.10.1999, 1 ♂, Vesa Lepistö leg. Suomen 2. yksilö, 1. löytö samalta alueelta vuonna 1986.

Furcula bicuspis (Borkhausen, 1790) RES.

Om: Evijärvi, 703:32, 1999, 1 ♂, Olli Alestalo leg.

Cerura vinula (Linnaeus, 1758) RES.

2. yksilö Lkor:stä. Edellinen havainto tehty vuonna 1927.
 Lkor: Pelkosenniemi, 744:50, 27.7.-11.8.1999, 1 larva, Olavi Helminen & Ilkka Seuranen leg.

Lymantriidae

Orgyia antiqua (Linnaeus, 1758) RES.

2. havainto Lkor:stä. Edellinen havainto tehty vuonna 1947.
 Lkor: Pelkosenniemi, 744:50, 27.7.-11.8.1999, 1 larva, Olavi Helminen & Ilkka Seuranen leg.

Calliteara abietis (Denis & Schiffermüller, 1775) RES.

Kb: Lieksa, 706:65, 23.-24.7.1998, 2 ♂♂, Jyrki Lehto leg.

Calliteara pudibunda (Linnaeus, 1758) RES, EXP.

Laji on runsastumassa etelärannikolla ja leviämässä pohjoisemmaksi. Ka:n ja Sa:n havainnot ei ole listattu.
 Ab: Dragsfjärd, 12.-24.6.1999, 1 ♂, Jouko Nurminen & Petri Rautio leg.
 Ab: Dragsfjärd, 666:24, 15.7.1999, 1 ♀, Ernst Westerlund leg.
 Ab: Dragsfjärd, 664:23, 27.5.-20.6.1999, 1 ♂, Arno & Jaakko Kullberg leg., Saarelle uusi.
 Ab: Tammisaari, Bromarv, 665:27, 13.6.1999, 1 ♂, Juhani Korhonen leg.
 N: Hanko, 664:28, 8.5. ... 23.10.1999, Arne Graeffe leg.
 N: Hanko, 664:27, 22.6.-5.7.1999, 1 ♂, Teemu Klemetti & Timo Ranki leg.
 N: Hanko, 663:27, 16.5.-30.6.1999, 3 ♂♂, Arno & Jaakko Kullberg leg.

N: Hanko, 15.5.-5.6.1999, 1 ♂, Teemu Klemetti & Timo Ranki leg.

N: Tammisaari, Bromarv, 665:27, 13.6.1999, 1 ♂, Juhani Korhonen leg.

N: Tammisaari, 664:29, 22.5.-11.6.1999, 1 ♂, 24.6.-6.7.1999, 1 ♂, Jaakko Huusko, Juha Ketonen, Simo Korpela & Ari Virtanen leg.

N: Kirkkonummi, 665:35, 11.6.-21.6.1999, 1 ♂, Kari Ojala & Pasi Sihvonon leg.

Ta: Hartola, 683:44, 6.6.1999, 2 ♂♂, Jere Kahanpää leg.

Ta: Hartola, 683:44, 3.9.1999, 1 larva, Jere Kahanpää leg.

Ta: Luhanka, 685:42, 11.6.1999, 2 ex., Matti Koivikko leg.

Ta: Luhanka, 685:42, 29.-30.8.1999, 4 larva, Matti Koivikko leg.

Ta: Luhanka, 685:43, 2.-27.8.1999, 2 larva, Matti Koivikko leg.

Kb: Lieksa, 706:65, 22.7.1998, 1 ♂, Jyrki Lehto leg. Suomen Pohjoisin havainto.

Nolidae

Meganola strigula (Denis & Schiffermüller, 1775) RES, EXP.

Laji on leviämässä Uudellamaalla.
 N: Helsinki, 667:39, 20.-22.6.1999, 1 ♂, Bo-Göran Kumlander leg.
 N: Inkoo, 666:34, 22.-29.6.1999, 1 ♀, Kim Rossi leg.

Nycteola revayana (Scopoli, 1772) RES.

Ahvenanmaan ulkopuolisia havainnot:
 N: Hanko, 664:28, 25.7.-1.8.1999, 1 ♂, Kim Rossi leg.
 N: Hanko, 664:27, 21.-28.8.1999, 1 ♀, Kim Rossi leg.

Nycteola asiatica (Krulikowsky, 1904) MIG.

Suomeen vaeltavien yksilöiden määrät ovat viime vuosina kasvaneet.
 Al: Kökar, 666:16, 26.9.-1.10.1999, 1 ♀, Jari Kaitila, Karl-Erik Lundsten, Pekka Sundell & Magnus Östman leg.
 Al: Lemland, Flaka, 667:12, 8.9.1999, 1 ♀, Jari Junnilainen, Jari Kaitila, Heikki Pöykkö, Reijo Siloaho & Kari Vaalamo leg.
 N: Hanko, 664:28, 5.-12.9.1999, 1 ♀, Juha Lemström, Markku Saarikoski & Pekka Sundell leg.
 N: Helsinki, 667:38, 1.-8.9.1999, 1 ex., Pekka Koskinen & Päivö Sommerma leg.
 N: Porvoo, Emäsalo, 667:42, 17.-20.9.1998, 2 ♀♀, Tomi Salin leg.
 N: Tammisaari, 664:29, 19.9.-16.10.1999, 1 ♀, Jaakko Huusko, Juha Ketonen, Simo Korpela & Ari Virtanen leg.
 N: Tammisaari, 665:29, 5.-12.9.1999, 1 ♂, Juha Lemström, Markku Saarikoski & Pekka Sundell leg.
 Ka: Kotka, 668:51, 14.-25.9.1999, 1 ex., Pekka Sundell leg.

Ka: Virolahti, 6718:539, 3.10.1999, 1 ♂, Seppo Leinikka leg.

Bena bicolorana (Fuessly, 1775) RES, EXP.

RAUHOITETTU Ahvenanmaalla 6.2.1986. Laji on leviämässä lounaasta manner-Suomeen.
 Ab: Dragsfjärd, 666:24, 24.-30.7.1999, 1 ♂, Risto Martikainen leg.

Arctiidae

Setina irrorella (Linnaeus, 1758) RES, DEC.

Oheissa kaikki ilmoitetut havainnot vuodelta 1999. Laji on voimakkaasti vähentynyt Suomessa ehkä lounaista ulkosaaristoa lukuunottamatta. Lajin paikalliset kannat ovat häviämässä tai pääosin jo hävinneet mantereelta. Mahdollisesti osa etelärannikon havainnoista edustaa vaellustilanteiden yhteydessä etelästä tulleita yksilöitä.
 Ab: Iniö, Salmis, 1999, Veikko Sigfridsson leg.
 Ab: Korppoo, 664:18, 22.7.-1.8.1999, 1 ♀, Olavi Blomster & Olli Elo leg.
 Ab: Dragsfjärd, 664:23, 1999, runsas, Arno & Jaakko Kullberg leg.
 N: Hanko, 664:28 ja/tai 664:27, 1999, Arne Graeffe leg.
 N: Hanko, 665:28, 19.7.1999, 2 ♂♂, Ari Uusimäki leg.
 N: Hanko, 664:28, 1999, Kauko Helomaa, Kai Saloranta & Kari Vaalamo leg.
 N: Hanko, 664:28, 1999, 1 ex., Kim Rossi leg.
 N: Porvoo, 669:43, 16.-27.7.1999, 1 ♂, Harri Pitkäranta leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 1999, Jari & Pekka Kaitila leg.
 Ka: Virolahti, 670:52, 1999, Harri Luoma leg.
 Oa: Isokyrö, 699:25, 10.7.1999, 1 ex., Seppo Kontiokari leg. Viime vuosien pohjoisin havainto.

Pelosia muscerda (Hufnagel, 1766) RES, EXP.

Vuosittain samoilta paikoilta tehtyt vaellustilanteiden ulkopuoliset havainnot viittaavat harvalukuisiin paikallisiin populaatioihin. Näitä populaatioita lienee nykyään hajanaisesti koko etelärannikon alueella. Sisämaasta tehtyt havainnot ovat olleet satunnaisia yksittäisiä havainnot. Lajin pitkän aikavälin rannikkohavainnot kuvaavat idästä länteenpäin tapahtunutta expansiota.
 Mikkola (2000) esittää lajin yksilöitä lähinnä vaeltaneiksi. Ka:n havainnot ei ole listattu.
 Ab: Dragsfjärd, 664:23, 3.-16.7.1999, 1 ♂ 1 ♀, Kauko Helomaa & Kai Saloranta leg.
 Ab: Dragsfjärd, 664:23, 5.-20.7.1999, 1 ex., Arno & Jaakko Kullberg leg.
 Ab: Dragsfjärd, 664:23, 5.-20.7.1999, 1 ex., Arno & Jaakko Kullberg leg.

Ab: Piikkiö, 670:25, 4.7.1999, 1 ex., Antti Lehtinen leg.
 Ab: Piikkiö, 670:25, 25.7.1999, 1 ex., Antti Lehtinen leg.
 N: Hanko, 664:27, 10.-19.7.1999, 1 ♂, Harri Takanen leg.
 N: Hanko, 663:27, 1.-29.7.1999, 5 ♀♀, Arno & Jaakko Kullberg leg.
 N: Hanko, 664:28, 10 - 21.7.1999, 1 ♀, Olavi Helminen leg.
 N: Tammisaari, 665:29, 26.-30.7.1997, 2 ♀♀, Kauri Mikkola leg.
 N: Tammisaari, 665:29, 2.-5.8.1997, 1 ♂, Kauri Mikkola leg.
 N: Helsinki, 666:38, 1999, Bo-Göran Kumlander leg.
 N: Porvoo, Bästö, 668:44, 1999, Bo-Göran Kumlander leg.
 N: Pyhtää, 671:47, 16.-22.7.1999, 1 ♀, Veli-Matti Mussalo leg.
 Ka: Virolahti, Eerikkälä, 671:53, 10.6.-15.10.1999, Jari & Pekka Kaitila leg., II gen.

Lithosia quadra (Linnaeus, 1758)
 MIG.

Lajista on aiemmin Suomesta tavattu 67 yksilöä vuosina 1908-1998. Havaintomäärät eri vuosikymmeninä jakautuvat seuraavasti: 1900-09: 1 ex., 1910-19: 4 exx., 1920-29: 0 exx., 1930-39: 18 exx., 1940-49: 3 exx., 1950-59: 6 exx., 1960-69: 4 exx., 1970-79: 2 exx., 1980-89: 14 exx., 1990-99: 20 ex. 1930-luvun yksilöt ovat pääosin Ahvenanmaalta, missä lajilla oli tuolloin esiintymä. Havaintojen perusteella lajin kannat ovat lähialueilla kasvussa ja voi olla, että lähivuosina laji tulee leviämään Suomeen.
 Al: Kökar, 666:15, 21.-22.7.1999, 1 ♂, Jari Kaitila, Karl-Erik Lundsten, Pekka Sundell & Magnus Östman leg.
 Ab: Dragsfjärd, 664:23, 3.-16.7.1999, 1 ♀, Kauko Helomaa & Kai Saloranta leg.
 Ab: Tammisaari, Bromarv, 20.7.-2.8.1999, 1 ♂, Olavi Helminen leg.
 N: Hanko, 664:28, 16.-29.7.1999, 1 ♂, Arno & Jaakko Kullberg leg.
 N: Helsinki, 667:39, 27.7.-2.8.1999, 1 ♂, Bo-Göran Kumlander leg.

Eilema sororculum (Hufnagel, 1766)
 RES, EXP.

Havaintoja ilmoitettiin yhteensä 31:stä yksilöstä. Suomesta tavattu 68 yksilöä vuosina 1972-1998. Osa havainnoista viittaa syntyneeseen paikalliseen kantaan. Laji on esiintynyt etelärannikolla paikallisesti runsaana monin paikoin vuodesta 2000 lähtien.
 Ab: Houtskär, 12.6.1999, 1 ♂, Henrik Bruun leg. Läntisin havainto.
 Ab: Dragsfjärd, 664:23, 27.5.-20.6.1999, 2 ♀♀, Arno & Jaakko Kullberg leg., Saarelle uusi.

Ab: Dragsfjärd, 664:23, 21.5.-19.6.1999, 1 ♀, Kauko Helomaa & Kai Saloranta leg.
 Ab: Dragsfjärd, 664:23, 27.5.-18.6.1999, 2 ♀, Arno & Jaakko Kullberg leg.
 N: Hanko, 5.-20.6.1999, 1 ex., Teemu Klemetti & Timo Ranki leg.
 N: Helsinki, 666:38, 10.-16.6.1999, 1 ♂ 1 ♀, Bo-Göran Kumlander leg.
 N: Helsinki, 667:39, 8.-13.6.1999, 1 ♂ 2 ♀♀, Bo-Göran Kumlander leg.
 N: Helsinki, 667:39, 14.-19.6.1999, 1 ♂, Bo-Göran Kumlander leg.
 N: Kirkkonummi, 665:35, 11.-21.6.1999, 1 ♂, Kari Ojala & Pasi Sihvonen leg.
 N: Loviisa, 670:45, 24.-30.6.1999, 1 ex., Harry Lonka leg.
 N: Loviisa, 670:45, 6.-18.8.1999, 1 ex., Harry Lonka leg.
 N: Pernaja, 668:44, 18.6.1999, 1 ♂, Bo-Göran Kumlander leg.
 N: Porvoo, 667:42, 4.-12.6.1999, 1 ♀, Jyrki Lehto & Pertti Pakkanen leg.
 N: Porvoo, 667:42, 5.-18.6.1999, 1 ♂, Hannu Koski leg.
 N: Porvoo, 667:42, 17.-21.6.1999, 1 ♀, Jyrki Lehto & Pertti Pakkanen leg.
 N: Porvoo, 667:42, 23.-28.6.1999, 1 ♂, Jyrki Lehto & Pertti Pakkanen leg.
 N: Porvoo, 668:44, 6.-11.6.1999, 1 ♂, Bo-Göran Kumlander leg.
 N: Porvoo, 668:44, 12.-17.6.1999, 1 ♂, Bo-Göran Kumlander leg.
 N: Tammisaari, 12.6.1999, 1 ♂ 1 ♀, Jaakko Huusko, Juha Ketonen, Simo Korpela & Ari Virtanen leg.
 Ka: Kotka, 670:49, 11.-17.6.1999, 1 ♂ 1 ♀, Veli-Matti Mussalo leg.
 Ka: Kotka, 5.-22.6.1999, 1 ex., Teemu Klemetti & Lauri Luukkonen leg.
 Ka: Kotka, 668:51, 6.-26.6.1999, 2 exx., Teemu Klemetti, Timo Ranki & Jukka Tiittanen leg.
 Ka: Kotka, 668:50, 5.-26.6.1999, 1 ♂ 1 ♀, Timo Ranki, Jukka Tiittanen & Teemu Klemetti leg.

Eilema pygmaeolum (Doubleday, 1847) RES.

N: Hanko, 663:27, 16.-29.7.1999, 1 ♂, Arno & Jaakko Kullberg leg.

Eilema cereolum (Hübner, 1803)
 RES.

N: Hyvinkää, 672:37, 1999, 1 ex., Jarmo Laitinen leg.
 Oa: Nurmo, 697:28, 8.7.1999, 1 ♂, Eino Räsänen leg., **Om:lle uusi.**

Acerbia alpina (Quensel, 1802) RES.

Le: Enontekiö, Kuonjarvari, 16.-17.7.1998, ex pupa, 1 ♀, Jari Neenenon leg.
 Le: Enontekiö, 1 ex., 14.7.1998, Markku Puntila, valokuvattu.
 Le: Enontekiö, 768:28, 18.7.-22.7.1999, 1 ex., Martti Kuisma & Jouko Nurminen vid.
 Le: Enontekiö, Urtaspahta, 1 ex. larva, 769:26, 1999, Simo Korpela leg.

Rhyparia purpurata (Linnaeus, 1758) FLU, EXP.

Varsin nopesti yleistynyt laji, joka on vähitellen leviämässä vanhoille esiintymispaikoilleen. Laji on tavattu maastamme ensikerran vuonna 1853. Lajin esiintyminen näyttäisi olevan osittain riippuvaista lämpimistä ajanjaksoista. Tiedossa olevat havaintomääräarviot: 1910-luku 13 exx., 1920-luku 9 exx., 1930-luku 29 exx., 1940-luku n. 120 exx., 1950-luku n. 125 exx., 1960-luku 1 ex., 1970-luku 3 exx., 1980-luku 0 exx., 1990-1998 20 exx. ja 1999 34 exx. Laji romahti 1950-luvulla: 1956 tavattiin 11 exx. 1957 4 exx. ja 1958-1960 0 ex. Edellä olevat yksilömäärät eivät sisällä kote-lo-, toukka- eikä munahavaintoja.
 Al: Kökar, 666:16, 28.6.-5.7.1999, 1 ♂, Jari Kaitila, Karl-Erik Lundsten, Pekka Sundell & Magnus Östman leg., **Al:lle uusi.**
 Al: Kökar, 665:15, 10.7.1999, 1 ♂, Jari Kaitila leg.
 Ab: Dragsfjärd, 665:25, 6.07.1999, 1 ♂, Michael Saaristo leg.
 Ab: Dragsfjärd, 19.-24.6.1999, 1 ex., Jouko Nurminen & Petri Rautio leg.
 N: Hanko, 664:27, 30.6.1999, 1 ♂, Antero Liimatainen leg.
 N: Hanko, 664:27, 20.-28.6.1999, 2 ♂♂, Harri Takanen leg.
 N: Hanko, 664:27, 18.6.1999, 1 ♂, Erkki Franssila leg.
 N: Hanko, 664:28, 15.-22.6.1999, 2 ♂♂, Arne Graeffe leg.
 N: Hanko, 664:28, 22.6.-3.7.1999, 4 ♂♂, Arne Graeffe leg.
 N: Hanko, 664:28, 3.-14.7.1999, 1 ♂, Arne Graeffe leg.
 N: Hanko, 664:28, 30.6.1999, 1 ♂, Kai Saloranta & Arto Tervonen leg.
 N: Hanko, 664:28, 13.-19.6.1996, 1 ♂, 1 ♀, Kauko Helomaa & Armas Järvelä leg.
 N: Hanko, 664:28, 1999, Kauko Helomaa, Kai Saloranta & Kari Vaalamo leg.
 N: Hanko, 664:28, 25.6.-2.7.1999, 3 exx., Kim Rossi leg.
 N: Hanko, 664:28, 3.-16.7.1999, 1 ♂, Kim Rossi leg.
 N: Hanko, 664:28, 19.-26.6.1999, 1 ♂, Kauko Helomaa & Armas Järvelä leg.
 N: Tammisaari, 665:29, 28.6.-5.7.1999, 2 ♂♂, Juha Lemström, Markku Saarikoski & Pekka Sundell leg.
 N: Tammisaari, 665:29, 25.6.1997, 1 ♂, Kauri Mikkola leg.
 N: Tammisaari, 665:29, 20.-23.6.1999, 1 ♂, Kauri Mikkola leg.
 N: Tammisaari, 665:29, 28.6.-1.7.1999, 1 ♂, Kauri Mikkola leg.
 N: Tammisaari, 665:29, 2.-11.7.1999, 1 ♂, Kauri Mikkola leg.
 N: Tammisaari, 663:30, 17.-26.9.1999, Timo & Kari Nupponen leg., gen II.

- N: Helsinki, 667:39, 1.5. ... 16.10.1999, Petri & Tero Hirvonen leg.
 N: Sipoo, 668:41, 20.6.1999, 1 ♂, Vesa Lepistö leg.
 N: Sipoo, 668:41, 23.6.1999, 2 ♂♂, Vesa Lepistö leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 13.6.1999, 1 ♂, Jari Kaitila leg.

Spilosoma urticae (Esper, 1789)
 RES, EXP.

- Laji näyttää esiintyvän erilaisilla ruohoisilla kosteikkoalueilla sekä ulko-saaristossa rantaniityillä.
 Al: Kökar, 666:15, 12.6.1999, 1 ♂, Pekka Sundell leg.
 Al: Kökar, 666:16, 18.5.-7.6.1999, 1 ♂, Jari Kaitila, Pekka Sundell & Magnus Östman leg.
 Ab: Korppoo, 664:18, 27.5.-7.6.1999, 1 ♂, Olavi Blomster & Olli Elo leg.
 Ab: Korppoo, 664:18, 10.-18.6.1999, 6 ♂♂, Olavi Blomster & Olli Elo leg.
 Ab: Dragsfjärd, 12.-24.6.1999, 2 exx., Jouko Nurminen & Petri Rautio leg.
 Ab: Dragsfjärd, 19.-24.6.1999, 2 exx., Jouko Nurminen & Petri Rautio leg.
 Ab: Dragsfjärd, 24.-28.6.1999, 3 exx., Jouko Nurminen & Petri Rautio leg.
 Ab: Dragsfjärd, 664:23, 20.6.-4.7.1999, 1 ♂, Arno & Jaakko Kullberg leg.
 Ab: Houtskari, 668:19, 26.5.-18.6.1999, 1 ♂, Pekka Malinen & Larry Huldén leg.
 N: Hanko, 670:49, 29.6.1999, 1 ♂, Veli-Matti Mussalo leg.
 N: Hanko, 664:28, 21.-24.6.1999, 1 ♂, Kim Rossi leg.
 N: Tammisaari, 665:29, 19.-27.6.1999, 50 ♂♂, Juha Lemström, Markku Saarikoski & Pekka Sundell leg.
 N: Tammisaari, 665:29, 28.6.-5.7.1999, 1 ♂, Juha Lemström, Markku Saarikoski & Pekka Sundell leg.
 N: Inkoo, 665:32, 21.-25.6.1999, 2 ♂♂, Timo Ranki leg.
 N: Sipoo, 668:41, 23.6.1999, 1 ex., Vesa Lepistö leg.
 N: Pyhtää, kk., 670:47, 10.-17.7.1999, 1 ♂, Veli-Matti Mussalo leg.
 Ka: Kotka, 671:49, 11.-21.6.1999, 2 ♂♂, Jyrki Suomi leg.
 Ka: Hamina, 671:51, 20.6.-3.7.1999, 1 ♂, Timo Kämäräinen leg.
 Ka: Virolahti, 672:54, 21.-27.6.1999, 1 ♂, Henry Holmberg, Lars-Erik Fernelius, Arne Graeffe leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 20.6.-3.7.1999, 2 ♂♂, Timo Kämäräinen leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 20.6.1999, 3 ♂♂, Jari Kaitila, Pertti Pakkanen & Pekka Sundell leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 25.6.1999, 1 ♂, Jari Kaitila, Timo Nikki & Otso Reunanen leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 13.-29.6.1999, n. 30 ♂♂, Jari & Pekka Kaitila leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 16.-18.6.1999, 1 ♂, Jari Kaitila & Pekka Sundell leg.

- Ka: Virolahti, 671:53, 20.6.1999, 3 ♂♂, Jari Kaitila & Pekka Sundell leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 24.-25.6.1999, 1 ♂, Jari Kaitila & Pekka Sundell leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 19.-26.6.1999, 1 ♂, Karl-Erik Lundsten leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 22.-24.6.1999, 1 ♂ 1 ♀, Seppo Leinikka leg.
 Ka: Virolahti, 24.6.1999, 1 ♂, Teemu Klemetti leg.
 Ka: Virolahti, 13.-22.6.1999, 3 ♂♂, Teemu Klemetti leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 18.6.1999, 1 ♂, Heikki Kronholm leg.
 Ka: Virolahti, 670:52, 18.6.1999, 1 ♂, Harri Luoma leg.
 Ka: Virolahti, 670:52, 19.6.1999, 1 ♂, Harri Luoma leg.

Euplagia quadripunctaria (Poda, 1761)

- Ka: Kotka, Karhula Korkeakoski, 671:49, 25.8.1972, 1 ex., Lasse Solanterä leg., Suomelle ja Ka:lle uusi.

Noctuidae

Paracolax tristalis (Fabricius, 1794)
 RES.

- Ta: Pälkäne, 681:35, 16.-17.7.1999, 1 ♂, Risto Martikainen leg.

Herminia tarsicrinalis (Knoch, 1782) IRR, EXP.

- N: Elimäki, 673:46, 1999, Antti Suppala leg.
 N: Pernaja, 669:45, 8.-12.8.1999, 1 ♂, Ilkka Kontuniemi leg.
 N: Ruotsinpyhtää, 669:46, 24.-29.6.1999, 1 ♂, Harry Lonka leg.
 Ka: Kotka, 670:49, 3.-4.9.1999, 1 ♂, Veli-Matti Mussalo leg.

Polypogon lunalis (Scopoli, 1763)
 RES, DEC.

- U: Hanko, 664:27, 25.6.-2.7.1999, 1 ♂, Kim Rossi leg.
 U: Hanko, 664:27, 3.-16.7.1999, 1 ♂, Kim Rossi leg.

Hypena crassalis (Fabricius, 1787)
 RES.

- Lajin nykylevinneisyyden pohjoisin tunnettu havaintopaikka.
 Sb: Varpaisjärvi, 702:54, 26.6. ja 29.6.1999, 2 ♂♂, Juha Hyttinen leg.

Catocala sponsa (Linnaeus, 1767)
 RES, EXP.

- Lajilla on monin paikoin runsaita esiintymiä pitkin etelärannikon tamikoita:

- Al: Lemland, 667:12; Ab: Parainen, 668:23; Turku, 671:23; Salo, Ab: Tammisaari, 665:27, N: Tammisaari, 665:29; 666:28, N: Espoo; Inkoo, 665:32; Kirkkonummi, 665:35; Ruotsinpyhtää,
Vaeltaneita?:
 Ab: Dragsfjärd, 664:23, 1999, Kauko Helomaa & Kai Saloranta leg.

- N: Hanko, 664:27, 1.-31.8.1999, 1 ex., Harri Takanen leg.
 N: Kirkkonummi, 21.-29.7.1999, 1 ♂, Kari Ojala & Pasi Sihvonen leg.
 N: Tammisaari, 664:29, 18.-28.7.1999, 1 ♀, Jaakko Huusko, Juha Ketonen, Simo Korpela & Ari Virtanen leg.
 Ka: Kotka, 668:51, 5.-11.8.1999, 1 ex., Pekka Sundell leg.
 Ka: Vehkalahti, 668:52, 5.-11.8.1999, 1 ex., Pekka Sundell leg.
 Ka: Vehkalahti, 669:52, 6.-12.8.1999, 1 ex., Pekka Sundell leg.
 Ka: Virolahti, Vilkkilä, 6712:538, 24.7.-2.8.1999, 1 ex., Heikki Kronholm leg.

Catocala nupta (Linnaeus, 1767)
 FLU, EXP.

- Lajin kannat ovat edelleen voimistumassa, mutta osa havainnoista koskee vaeltaneita yksilöitä. Lajia tavattiin n.100 yksilöä. Al: 2 exx., Ab: 5 exx., N: n.27 exx., Ka: n.48 exx., Sa: n.10 exx., Tb: 1 ex., Kb: 4 exx.
 Al: Kökar, 665:15, 28.8.-4.9.1999, 1 ♂, Jari Kaitila, Pekka Sundell & Magnus Östman leg.
 Al: Kökar, 666:15, 5.-16.9.1999, 1 ex., Jari Kaitila, Pekka Sundell & Magnus Östman leg.
 Ab: Dragsfjärd, 664:23, 13.8.-4.9.1999, 1 ♀, Kauko Helomaa & Kai Saloranta leg.
 Ab: Dragsfjärd, 4.-14.8.1999, 1 ex., Jouko Nurminen & Petri Rautio leg.
 Ab: Dragsfjärd, 14.-28.8.1999, 1 ex., Jouko Nurminen & Petri Rautio leg.
 Ab: Särkisalo, 666:27, 22.8.-4.9.1999, 1 ♂, Olli Virtanen leg.
 Ab: Tammisaari, Bromarv, 665:27, 2.-20.9.1999, 1 ♀, Olavi Helminen leg.
 N: Hanko, 664:27, 15.-24.8.1999, 1 ♀, Pekka Koskinen leg.
 N: Hanko, 664:27, 8.-16.8.1999, 2 exx., Harri Takanen leg.
 N: Hanko, 664:27, 22.-27.8.1999, 1 ♂, Karl-Erik Lundsten leg.
 N: Hanko, 664:28, 17.-26.8.1999, 1 ♂, Juha Lemström, Markku Saarikoski & Pekka Sundell leg.
 N: Hanko, 664:28, 22.7.-4.8.1999, 1 ♂, Olavi Helminen leg.
 N: Hanko, 663:27, 13.-29.8.1999, 1 ♂, Arno & Jaakko Kullberg leg.
 N: Hanko, 663:27, 30.8.-14.9.1999, 1 ♀, Arno & Jaakko Kullberg leg.
 N: Hanko, 663:27, 29.8.-14.9.1999, 1 ♀, Arno & Jaakko Kullberg leg.
 N: Tammisaari, 665:29, 17.-26.8.1999, 1 ♂, Juha Lemström, Markku Saarikoski & Pekka Sundell leg.
 N: Helsinki, 666:38, 10.-16.8.1999, 1 ♂, Bo-Göran Kumlander leg.
 N: Helsinki, 666:38, 25.-31.8.1999, 1 ♂, Bo-Göran Kumlander leg.
 N: Helsinki, 667:39, 8.-11.8.1999, 1 ♂, Tero Lehmusvuo leg.
 N: Vantaa, 668:37, 17.7.-15.11.1999, Sami Kiema leg.

N: Sipoo, 667:40, 14.-19.7.1999, 1 ♀, Gustaf Nordenswan leg.
 N: Järvenpää, 670:39, 16.-21.8.1999, 1 ex., Kari Tahvanainen leg.
 N: Porvoo, 667:42, 3.-10.8.1999, 1 ♂, Jyrki Lehto & Pertti Pakkanen leg.
 N: Porvoo, 667:41, 4.-25.9.1999, 1 ♀, Christer Hublin leg.
 N: Porvoo, 667:41, 7.-20.8.1999, 1 ♀, Christer Hublin leg.
 N: Porvoo, 668:44, 20.-24.7.1999, 1 ♂, Bo-Göran Kumlander leg.
 N: Porvoo, 668:44, 8.-14.8.1999, 1 ♀, Bo-Göran Kumlander leg.
 N: Porvoo, 668:44, 15.-20.8.1999, 1 ♂, Bo-Göran Kumlander leg.
 N: Porvoo, 667:41, 31.7.-7.8.1999, 1 ♂, Antti Helin leg.
 N: Ruotsinpyhtää, 669:47, 12.-20.8.1999, 1 ♂ 1 ♀, Magnus Östman leg.
 N: Ruotsinpyhtää, 670:46, 27.7.-6.8.1999, 1 ex., Jarmo Laitinen leg.
 N: Pyhtää, 671:47, 31.7.-6.8.1999, 1 ♂, Veli-Matti Mussalo leg.
 Ka: Anjalankoski, 674:48, 30.8.1999, 1 ♂, Pekka Elmikainen leg.
 Ka: Kotka, 670:49, 22.7. ... 9.9.1999, 3 ♂♂, Veli-Matti Mussalo leg.
 Ka: Kotka, 670:49, 31.7.-16.9.1999, 1 ♂ 4 ♀♀, Jyrki Suomi leg.
 Ka: Kotka, 668:51, 10.-25.7.1999, 1 ♂, Teemu Klemetti, Timo Ranki & Jukka Tiittanen leg.
 Ka: Kotka, 668:51, 30.7.-4.8.1999, 1 ex., Pekka Sundell leg.
 Ka: Kotka, 668:51, 5.-11.8.1999, 3 exx., Pekka Sundell leg.
 Ka: Kotka, 668:51, 12.-18.8.1999, 3 exx., Pekka Sundell leg.
 Ka: Kotka, 671:49, 22.7. ... 9.9.1999, 7 ♂♂, Veli-Matti Mussalo leg.
 Ka: Vehkalahti, 671:50, 13.6. ... 22.10.1999, Timo Kämäräinen leg.
 Ka: Vehkalahti, 669:51, 30.7.-4.8.1999, 1 ex., Pekka Sundell leg.
 Ka: Vehkalahti, 669:51, 19.-30.8.1999, 1 ex., Pekka Sundell leg.
 Ka: Vehkalahti, 669:51, 31.8.-13.9.1999, 1 ex., Pekka Sundell leg.
 Ka: Vehkalahti, 669:52, 15.-22.7.1999, 2 exx., Pekka Sundell leg.
 Ka: Vehkalahti, 669:52, 30.7.-5.8.1999, 3 exx., Pekka Sundell leg.
 Ka: Vehkalahti, 669:52, 6.-12.8.1999, 2 exx., Pekka Sundell leg.
 Ka: Vehkalahti, 669:52, 13.-19.8.1999, 2 exx., Pekka Sundell leg.
 Ka: Vehkalahti, 669:52, 20.-30.8.1999, 1 ex., Pekka Sundell leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 7.-15.8.1999, 2 ♂♂, Kim Rossi leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 16.-22.8.1999, 2 ♂♂, Kim Rossi leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 23.-29.8.1999, 1 ♀, Kim Rossi leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 17.-25.7.1999, 1 ♂, Arno & Jaakko Kullberg & Martti Kuisma leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 8.-20.8.1999, 1 ♂, Arno & Jaakko Kullberg & Martti Kuisma leg.

Ka: Virolahti, 671:53, 21.8.-6.9.1999, 1 ♂, Arno & Jaakko Kullberg & Martti Kuisma leg.
 Ka: Virolahti, 672:54, 14.-21.8.1999, 1 ex., Lars-Erik Fernelius, Arne Graeffe & Henry Holmberg leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 21.-29.8.1999, 1 ex., Heikki Kronholm leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 30.8.-6.9.1999, 1 ex., Heikki Kronholm leg.
 Sa: Imatra, 678:59, 4.8.1999, 1 ♀, Juha Kärkäs leg.
 Sa: Imatra, 678:59, 13.8.1999, 1 ♂, Juha Kärkäs leg.
 Sa: Joutseno, 677:59, 18.6. ... 9.9.1999, Timo Kämäräinen leg.
 Sa: Lappeenranta, 16.7.-20.8.1999, useita exx., Timo Rönkä & Jukka Swan leg.
 Tb: Jyväskylä, 689:43, 3.-5.8.1999, 1 ♂, Raimo Kytölä leg.
 Kb: Liperi, 694:62, 30.7.-8.8.1999, 1 ♂, Ali Karhu leg.
 Kb: Liperi, 694:60, 9.-20.8.1999, 1 ♂, Ali Karhu leg.
 Kb: Liperi, 694:61, 9.-20.8.1999, 1 ♂, Ali Karhu leg.
 Kb: Liperi, 694:62, 30.7.-8.8.1999, 1 ♂, Ali Karhu leg.

Catocala adultera Ménétriés, 1856: RES, EXP.

Poikkeuksellisen runsas esiintyminen, yli 400 exx. Laji on leviämässä voimakkaasti länteen ja koilliseen. Pohjoisen havainnot ovat yhteydessä vaelluksiin. Vain läntiset ja pohjoiset havainnot on listattu.
 Al: Kökar, 665:15, 11.-17.8.1999, 1 ex., Jari Kaitila, Pekka Sundell & Magnus Östman leg.
 Al: Lemland, 667:12, 15.-21.8.1999, 1 ♂, Karl-Erik Lundsten leg.
 Al: Lemland, 667:12, 19.9.1999, 1 ex., Heikki Kronholm leg.
 Ab: Dragsfjärd, 665:24, 14.8.-13.9.1999, 2 ♀♀, Risto Martikainen leg.
 Ab: Dragsfjärd, 666:24, 18.7. ... 13.9.1999, Risto Martikainen leg.
 Ab: Dragsfjärd, 664:23, 4.-17.8.1999, 2 exx., Arno & Jaakko Kullberg leg.
 Ab: Dragsfjärd, 664:23, 4.-17.8.1999, 2 exx., Jaakko Kullberg leg.
 Ab: Dragsfjärd, 664:23, 1999, Kauko Helomaa & Kai Saloranta leg.
 Ab: Korppoo, 664:18, 2.-11.8.1999, 1 ex., Olavi Blomster & Olli Elo leg.
 Ab: Raisio, 671:23, 24.4. ... 31.10.1999, 1 ex., Kai Ruohomäki leg.
 St: Honkajoki, 688:25, 31.7.-6.8.1999, 1 ♀, Kalle Männistö leg.
 St: Honkajoki, 688:25, 13.-21.8.1999, 1 ♀, Kalle Männistö leg.
 St: Ikaalinen, Sarkkila, 20.8.1999, 1 ♂, Tapani Hakkarainen leg.
 Om: Haapavesi, 709:41, 30.7.-4.8.1999, 1 ♂, Ari Hyvärilä leg.
 Om: Ruukki, 718:41, 4.-18.8.1999, 1 ♂, Matti Ahola leg.
 Ks: Kuusamo, 735:61, 16.7.-7.8.1999, 1 ♀, Kim Rossi leg. Edellinen havainto vuodelta -1987 (1960-1987).

Ks: Kuusamo, 736:60, 10.8.1999, 1 ♂, Tomi Mutanen leg.
 Lkor: Pelkosenniemi, 744:52, 30.7.-11.8.1999, 4 ♀♀, Olavi Helminen & Ilkka Seuranen leg., Lkor:lle uusi.
 Lkor: Pelkosenniemi, 744:50, 30.7.-11.8.1999, 1 ♀, Olavi Helminen & Ilkka Seuranen leg., Lkor:lle uusi.
 Lkor: Sodankylä, 745:49, 30.7.-11.8.1999, 2 ♀♀, Olavi Helminen & Ilkka Seuranen leg., Lkor:lle uusi.
 Lkor: Muonio, 754:36, 3.-30.8.1999, 1 ♂, Heikki Seppälä leg., Lkor:lle uusi.

Catocala promissa (Denis & Schiffermüller, 1775) RES.

Tunnetun vakinaisen esiintymisalueen ulkopuolelta havaittiin:
 Ab: Dragsfjärd, 664:23, 4.-17.8.1999, 1 ♂, Arno & Jaakko Kullberg leg.
 N: Hanko, 664:27, 20.-28.6.1999, 1 ex., Harri Takanen leg.
 N: Tammisaari, 664:29, 18.-28.7.1999, 1 ♂, Jaakko Huusko, Juha Ketonen, Simo Korpela & Ari Virtanen leg.
 N: Ruotsinpyhtää, 670:46, 1999, 4 exx., Jarmo Laitinen leg.

Catocala pacta (Linnaeus, 1758) RES, FLU.

Pääosa etelärannikon yksittäisistä havainnoista sopii vaellustilanteisiin. Kotimaiset kannat ovat vähäisiä, mutta ainakin Porissa ja Virolahdella laji esiintyy säännöllisesti.
 N: Hanko, 664:27, 22.7.-4.8.1999, 1 ex., Olavi Helminen leg.
 N: Helsinki, 668:39, 17.-31.7.1999, 1 ex., Jorma Wetenhovi leg.
 N: Inkoo, 665:32, 9.-15.8.1999, 1 ♂, Timo Ranki leg.,
 N: Porvoo, 668:44, 1.5. ... 2.11.1999, Bo-Göran Kumlander leg.
 N: Sipoo, 667:40, 19.-26.7.1999, 1 ♂, Gustaf Nordenswan leg.
 N: Ruotsinpyhtää, 669:46, 10.-17.7.1999, 1 ex., Harry Lonka leg.
 N: Ruotsinpyhtää, 669:47, 8.-11.8.1999, 1 ex., Magnus Östman leg.
 Ka: Kotka, 670:49, 30.7.-19.8.1999, 2 ♂♂, Veli-Matti Mussalo leg.
 Ka: Kotka, 668:51, 5.-11.8.1999, 1 ex., Pekka Sundell leg.
 Ka: Vehkalahti, 669:52, 30.7.-5.8.1999, 3 exx., Pekka Sundell leg.
 Ka: Virolahti, yhteensä 7 exx., useat havainnoitsijat.
 St: Pori, 684:21, 5.-13.8.1999, 6 ♂♂ 5 ♀♀, Timo Ojala leg.
 Sa: Lappeenranta, 20.-24.7.1999, 1 ♂, Timo Rönkä & Jukka Swan leg.
 Kl: Parikkala, 682:63, 18.8.1999, 1 ♂, Antero Liimatainen leg.

Catocala fulminea (Scopoli, 1763) MIG. Suomesta on aiemmin ilmoitettu 89 löytöä.

Ka: Kotka, 668:51, 10.-25.7.1999, 1 ♂, Teemu Klemetti, Timo Ranki & Jukka Tiittanen leg.

Phytometra viridaria (Clerck, 1759)
RES.

Lajin esiintymä on pääasiassa Ahvenanmaalla. Manner-Suomen havainnot liittyvät vaellukseen:

- Ab: Dragsfjärd, 664:23, 5.-20.7.1999, 1 ♂, Arno & Jaakko Kullberg leg.
Ab: Dragsfjärd, 664:23, 3.-16.7.1999, 1 ♂, Kauko Helomaa & Kai Saloranta leg.
N: Tammisaari, 665:28, 19.-25.7.1999, 1 ♂, Karl-Erik Lundsten leg.
N: Tammisaari, 665:29, 5.-21.7.1999, 1 ♀, Juha Lemström, Markku Saarikoski & Pekka Sundell leg.
N: Sipoo, 668:41, 15.6.1999, 1 ex., Vesa Lepistö leg., **N:lle uusi.**

Deltote bankiana (Fabricius, 1775)
RES, EXP.

Kaakosta leviämässä oleva laji. Maa-kuntien ensihavainnot: Ka: 1970; N: 1972; Ab: 1974.

Edellisten vuosien havainnot huomioden on ilmeistä, että laji on muodostanut uusia populaatioita välille Kotka-Pernaja. Virolahdella on tehty paikallisiin populaatioihin viittaavia havaintoja jo 1970-luvun alussa.

- N: Pernaja, 669:45, 20.-24.6.1999, 1 ♀, Ilkka Kontuniemi leg.
N: Pernaja, 669:45, 26.6.1999, 2 ♂♂, Ilkka Kontuniemi leg.
N: Pyhtää, 670:48, 15.-21.6.1999, 1 ♂, Lauri Luukkonen & Teemu Klemetti leg.
Ka: Kotka, 8.-25.7.1999, 1 ♂, Teemu Klemetti & Lauri Luukkonen leg.
Ka: Kotka, 670:49, 24.-30.6.1999, 1 ♂, Veli-Matti Mussalo leg.
Ka: Kotka, 668:50, 27.6.-11.7.1999, 1 ♂, Teemu Klemetti, Timo Ranki & Jukka Tiittanen leg.
Ka: Vehkalahti, 671:50, 15.-21.6.1999, 1 ♂, Lauri Luukkonen & Teemu Klemetti leg.
Ka: Virolahti, yht. 27 exx., useat havainnoitsijat.
Ka: Virolahti, 671:53, 11.-13.8.1999, 1 ♂, Jari & Pekka Kaitila leg., **Gen. II.**

Eublema minutatum (Fabricius, 1794) IRR.

Suomesta tunnetaan II havaintoa vuosilta 1959-1981.

- Al: Kökar, 666:15, 11.-21.7.1999, 1 ♂, Jari Kaitila, Pekka Sundell & Magnus Östman leg.
Ab: Dragsfjärd, 664:23, 20.7.-3.8.1999, 1 ♂, Arno & Jaakko Kullberg leg.

Eublema purpurinum (Denis & Schiffermüller, 1775) IRR.

- N: Tammisaari, 665:298, 30.8.-4.9.1997, 1 ♂, Kauri Mikkola leg., Suomen 4. yksilö.

Abrostola triplasia (Linnaeus, 1758)
RES, EXP.

Toisen sukupolven yksilöitä havaittiin huomattavia määriä eikä läheskään

kaikkia yksilöitä liene ilmoitettu. Osa yksilöistä saapui Suomeen kaakosta. Ensimmäisestä sukupolvesta on listattu vain sisämaan havainnot.

Gen. I:

- Ta: Somero, 672:30, 15.-16.7.1999, 1 ♂, Jere Salminen leg.
Ta: Leppäkoski, 675:37, 13.6.1999, 1 ex., Kari Tahvanainen leg.
Sa: Mäntyharju, 681:49, 15.7.1999, 1 ♂, Osmo K. Peltonen leg.
Sa: Ruokolahti, Lauriniemi, 13.-24.6.1999, 2 ♂♂, Teemu Klemetti leg.
Kb: Liperi, 694:61, 5.7.1999, 1 ♀, Ali Karhu leg.

Gen. II:

- Ab: Dragsfjärd, 4.-14.8.1999, 1 ex., Jouko Nurminen & Petri Rautio leg.,
Ab: Dragsfjärd, 664:23, 18.-31.8.1999, 3 exx., Arno & Jaakko Kullberg leg.
Ab: Kisko, 28.7.-5.8.1999, 1 ex., Jouko Nurminen leg.
Ab: Korppoo, 664:18, 2.-11.8.1999, 1 ex., Olavi Blomster & Olli Elo leg.
Ab: Korppoo, 664:18, 12.-18.8.1999, 2 exx., Olavi Blomster & Olli Elo leg.
Ab: Korppoo, 664:18, 28.8.-8.9.1999, 4 exx., Olavi Blomster & Olli Elo leg.
Ab: Tammisaari, 665:27, 3.9.1999, 1 ♀, Juhani Korhonen leg.
N: Hanko, 664:27, 29.8.-11.9.1999, 1 ex., Teemu Klemetti & Timo Ranki leg.
N: Hanko, 664:27, 14.8.1999, 1 ♂, Aarne Wahlgren leg.
N: Hanko, 664:28, 8.5. ... 23.10.1999, Arne Graeffe leg.
N: Inkoo, 665:32, 5.-19.9.1999, 2 ♂♂, Timo Ranki leg.
N: Helsinki, 668:39, 18.8.1999, 1 ♂, Kai Siivonen leg.
N: Helsinki, 667:39, 26.8.1999, 1 ♂, Juha Lemström leg.
N: Kirkkonummi, Rönnskär, 21.-28.8.1999, 2 ♂♂, Markus Varesvuo leg.
N: Porvoo, 669:43, 29.8.-6.9.1999, 2 ♂♂, Harri Pitkäranta leg.
N: Porvoo, 669:43, 6.-14.9.1999, 1 ♂, Harri Pitkäranta leg.
N: Porvoo, 667:41, 1999, Antti Helin leg.
N: Pyhtää, 670:47, 1999, Veli-Matti Mussalo leg.
N: Tammisaari, 664:29, 16.8.-3.9.1999, 1 ♀, Jaakko Huusko, Juha Ketonen, Simo Korpela & Ari Virtanen leg.
N: Tammisaari, 664:29, 4.-18.9.1999, 1 ♀, Jaakko Huusko, Juha Ketonen, Simo Korpela & Ari Virtanen leg.
Ka: Hamina, 671:51, 1999, Timo Kämäräinen leg.
Ka: Kotka, 670:49, 1999, Timo Kämäräinen leg.
Ka: Kotka, 668:50, 25.7.-8.8.1999, 2 exx., Teemu Klemetti, Timo Ranki & Jukka Tiittanen leg.

- Ka: Kotka, 668:51, 20.8.-12.9.1999, 1 ex., Teemu Klemetti, Timo Ranki & Jukka Tiittanen leg.
Ka: Kotka, 668:51, 12.9.-23.10.1999, 1 ex., Teemu Klemetti, Timo Ranki & Jukka Tiittanen leg.
Ka: Virolahti, 671:53, 1999, Timo Kämäräinen leg.
Ka: Virolahti, 671:53, 1999, Jari & Pekka Kaitila leg.
Sa: Mäntyharju, 681:490, 30.9.1999, 1 ♀, Osmo K. Peltonen leg.

Euchalcia modestoides Poole, 1989:
RES

- Ta: Kuusankoski, 675:47, 16.7.1999, 1 ♀, Timo Nikki leg.

Lamprotes c-aureum (Knoch, 1781)
FLU.

Vanhastaan kotimainen laji, jonka ensihavainto on tehty Helsingistä jo 1850-luvulla. Vuoteen 1998 mennessä Suomesta tehty 110 aikuishavaintoa.

- N: Hanko, 664:27, 16.7.1999, 1 ♂, Erkki Franssila leg.
N: Hanko, 664:27, 6.-25.7.1999, 1 ♂, Teemu Klemetti & Timo Ranki leg.
N: Sipoo, 668:41, 22.7.1999, 1 ex., Vesa Lepistö leg.

Autographa jota (Linnaeus, 1758)
RES.

- Ka: Virolahti, 671:53, 16.7.1999, 1 ♂, Heikki Kronholm leg.

Autographa mandarina (Freyer, 1846) FLU, EXP.

Pitkästä aikaa laajempi esiintyminen. Havainnot koskevat kuitenkin pääasiassa yksittäisiä yksilöitä.

- Al: Kökar, 666:16; Lemland, 667:12;
Ab: Dragsfjärd, 664:23; Tammisaari, 665:27; N: Hanko, 664:28, 664:27; Tammisaari, 664:29; N: Inkoo, 665:32; Kirkkonummi, 665:35; Helsinki, 667:38; Sipoo, 670:40, 668:41; Pyhtää, 669:47;
Ka: Kotka, 671:50, 672:48; Virolahti, 671:53, 672:54, 671:54; Ta: Iiti, 673:45; Kl: Parikkala, 682:63.

Panthea coenobita (Esper, 1785) RES.

- Ta: Janakkala, 675:37, 22.6.1999, 1 ♂, Kari Tahvanainen leg.

Trichosea ludifica (Linnaeus, 1758)
RES, EXP.

Laji on leviämässä ja runsastumassa kaakosta länteen ja Keski-Suomeen. Käsittämättömän runsas toisen sukupolven esiintyminen loppukesällä ja syksyllä. Ainakin etelärannikon runsaat havainnot viittaavat vaellukseen, mutta epäilemättä laji on leviämässä itäiselle rannikkoalueelle ja osa toisenkin sukupolven yksilöistä on kotimaista kantaa.

Gen. I:

- N: Porvoo, 668:44, 24.-28.6.1999, 1 ♀, Bo-Göran Kumlander leg.

Ka: Kotka, 670:49, 1.-7.7.1999, 1 ♂ 1 ♀, Veli-Matti Mussalo leg.
 Ta: Hartola, 683:45, 18.6.1999, 1 ♂, Jere Kahanpää leg.
 Sa: Joutseno, 13.6.-5.7.1999, 1 ♀, Kari Heinola leg.
 Sa: Rantasalmi, 689:56, 6.6.-5.7.1999, 4 ♂♂ 2 ♀♀, Ari Kallio leg.
 Sb: Varpaisjärvi, 702:54, 10.7.1999, 1 ♂, Juha Hyttinen leg.
 Kb: Kitee, 687:66, 30.06.-14.7.1999, 1 ex., Harri Pitkäranta leg.
 Kb: Kitee, 18.-19.6.1999, 6 ♂♂, Pekka Savolainen leg.
 Kb: Kitee, 687:66, 1.-14.7.1999, 1 ♂, Harri Pitkäranta leg.
 Kb: Kitee, 12.-29.6.1999, 13 exx., Teemu Klemetti & Timo Ranki leg.
 Kb: Liperi, 694:60, 29.6.1999, 1 ♀, Ali Karhu leg.

Gen. II:
 N: Helsinki, 667:39, 1.9.1999, 1 ♀, Tero Lehmusvuo leg
 N: Helsinki, 667:39, 23.8.-10.9.1999, 1 ♀, Kauko Helomaa leg.
 N: Helsinki, 667:39, 21.8.-3.9.1999, 1 ♀, Christer Hublin leg.
 N: Helsinki, 667:39, 1.9.1999, 1 ex., Tero Lehmusvuo leg.
 N: Pernaja, 669:45, 24.9.1999, 1 ♀, Ilkka Kontuniemi leg.
 N: Porvoo, 667:42, 25.8.-2.9.1999, 1 ♀, Tomi Salin & Jani Palen leg.
 N: Porvoo, 668:44, 17.-23.8.1999, 2 exx., Bo-Göran Kumlander leg.
 N: Porvoo, 668:44, 27.8.-2.9.1999, 1 ♀, Bo-Göran Kumlander leg.
 N: Porvoo, 667:41, 27.8.-10.9.1999, 1 ♂, Antti Helin leg.
 N: Pyhtää, 670:47, 28.8.-4.9.1999, 1 ♂, Veli-Matti Mussalo leg.
 N: Pyhtää, 670:47, 16.-25.9.1999, 1 ♂, Veli-Matti Mussalo leg.
 N: Ruotsinpyhtää, 670:46, 7.-11.8.1999, 1 ex., Jarmo Laitinen leg.
 Ka: Hamina, 671:51, 671:51, 1999, Timo Kämäräinen leg.
 Ka: Kotka, 668:51, 20.8.-12.9.1999, Teemu, Klemetti, Timo Ranki & Jukka Tiittanen leg.
 Ka: Kotka, 670:49, 27.-31.8.1999, 1 ♀, Veli-Matti Mussalo leg.
 Ka: Kotka, 670:49, 1.-2.9.1999, 1 ♀, Veli-Matti Mussalo leg.
 Ka: Kotka, 670:49, 3.-9.9.1999, 3 ♀♀, Veli-Matti Mussalo leg.
 Ka: Kotka, 670:49, 10.-19.9.1999, 1 ♂, Veli-Matti Mussalo leg.
 Ka: Kotka, 670:49, 20.-30.9.1999, 1 ex., Veli-Matti Mussalo leg.
 Ka: Kotka, 671:49, 29.8.-3.9.1999, 2 exx., Lauri Luukkonen leg.
 Ka: Kotka, 670:49, 11.8. ... 11.9.1999, 1 ♂ 7 ♀♀, Jyrki Suomi leg.
 Ka: Kotka, 671:50, 27.8.-2.9.1999, 1 ♀, Veli-Matti Mussalo leg.
 Ka: Kotka, 671:49, 3.9.1999, 1 ex., Reijo Sällinen leg.
 Ka: Kotka, 668:51, 19.-30.8.1999, 1 ex., Pekka Sundell leg.
 Ka: Kotka, 670:50, 29.8.-11.9.1999, 1 ♂, Lauri Luukkonen leg.

Ka: Kotka, 671:49, 20.9.-1.10.1999, 1 ♂, Veli-Matti Mussalo leg.
 Ka: Kotka, 670:49, 1.-3.9.1999, 1 ♀, Jorma & Mikael Viitanen leg.
 Ka: Vehkalahti, 671:50, 1999, Timo Kämäräinen leg.
 Ka: Vehkalahti, 669:52, 31.8.-10.9.1999, 2 exx., Pekka Sundell leg.
 Ka: Vehkalahti, 669:52, 11.-24.9.1999, 1 ex., Pekka Sundell leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 30.8.-5.9.1999, 1 ♀, Kim Rossi leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 2.9.1999, 1 ♀, Christian Lundén leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 7.9.1999, 1 ♂, Christian Lundén leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 27.8.-17.9.1999, 1 ♂, Pekka Savolainen leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 1999, 1 ex., Pekka Savolainen & Jukka Tiittanen leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 22.8.-5.9.1999, 1 ♀, Kari Tahvanainen leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 22.8.-5.9.1999, 1 ♀, Kari Tahvanainen leg.
 Ka: Virolahti, 669:53, 5.9.1999, 2 exx., Kari Tahvanainen leg.
 Ka: Virolahti, 672:54, 29.8.-11.9.1999, 1 ex., Henry Holmberg, Lars-Erik Fernelus & Arne Graeffe leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 28.8.-2.9.1999, 1 ♀, Jari & Pekka Kaitila leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 30.8.-6.9.1999, 2 ♀♀, Heikki Kronholm leg.
 Ta: Hartola, 683:44, 3.9.1999, 1 ♀, Jere Kahanpää leg.
 Sa: Imatra, 678:59, 1 ♀, 28.8.1999, Juha Kärkäs leg.
 Sa: Lappeenranta, 675:56, 3.-15.9.1999, 1 ♂ 1 ♀, Timo Rönkä & Jukka Swan leg.
 Sa: Mikkelin mlk, 684:51, 30.8.1999, 1 ♀, Keijo Laasonen leg.
 Sa: Rantasalmi, 689:56, 28.8.-5.9.1999, 2 ♂♂, Ari Kallio leg.
 Sa: Valkeala, 675:50, 1999, Kari Varonen leg.
 Kl: Rautjärvi, 681:63, 19.09.-1.10.1999, 1 ♂, Mikael Sinervirta leg.
 Sb: Siilinjärvi, 699:53, 3.9.1999, 1 ♀, Antero Liimatainen leg.
 Kb: Kitee, 688:65, 28.8.1999, 1 ♀, Jorma Rytönen leg.
 Kb: Kontiolahti, 695:64, 9.9.1999, 1 ♀, Aarne Wahlgren leg.
 Kb: Liperi, 694:608, 27.8.1999, 1 ♀, Ali Karhu leg.
 Kb: Liperi, 694:61, 3.-5.9.1999, 2 exx., Ali Karhu leg.

Diloba caeruleocephala (Linnaeus, 1758) RES, EXP.

Pitkästä aikaa runsaampi esiintymisen. Ilmeisesti osa yksilöistä on Suomenlahden eteläpuolelta saapuneita. Toukkapesueiden etsintä toisi lisätietoa kotimaisista kannoista.
 Al: Kökar, 667:16, 16.6.1999, n. 50 toukkaa, Pekka Sundell vid.

Al: Kökar, 666:16, 5.-21.10.1999, 1 ♂, Jari Kaitila, Pekka Sundell & Magnus Östman leg.
 N: Hanko, 664:28, 27.9.-9.10.1999, 2 ♂♂, Kim Rossi leg.
 N: Hanko, 664:27, 18.9.-2.10.1999, 1 ♂, Harri Takanen leg.
 N: Hanko, 664:28, 1999, Kauko Helomaa, Kai Saloranta & Kari Vaalamo leg.
 N: Hanko, 664:27, 12.9.-16.10.1999, 1 ♂, Timo Ranki & Teemu Klemetti leg.
 N: Helsinki, 667:39, 3.-4.10.1999, 1 ♂, Bo-Göran Kumlander leg.
 N: Inkoo, 665:32, 20.9.-9.10.1999, 1 ♂, Timo Ranki leg.
 N: Kirkkonummi, 665:35, 21.09.-2.10.1999, 1 ♂, Kari Ojala & Pasi Sihvonen leg.
 N: Tammisaari, 664:29, 19.9.-16.10.1999, 1 ♂, Jaakko Huusko, Juha Ketonen, Simo Korpela & Ari Virtanen leg.
 N: Porvoo, Emäsälö, 20.-22.9.1999, 1 ♂, Kert Lipponen leg.
 N: Porvoo, 667:41, 27.8.-10.9.1999, 1 ♂, Antti Helin leg.
 N: Pernaja, 668:44, 3.-7.10.1999, 1 ♂, Bo-Göran Kumlander leg.
 N: Pyhtää, Kaunissaari, 3.-18.9.1999, 1 ♂, Teemu Klemetti & Lauri Luukkonen leg.
 Ka: Kotka, 668:51, 31.8.-13.9.1999, 1 ♂, Pekka Sundell leg.

Acrionicta cuspis (Hübner, 1813) FLU, EXP.

Lajilla oli jälleen hyvä vuosi. Ainoastaan maakuntien N, Ka ja Sa ulkopuoliset havainnot on listattu.
 Ab: Dragsfjärd, 12.-18.6.1999, 1 ex., Jouko Nurminen leg.
 Ab: Dragsfjärd, 12.-24.6.1999, 2 exx., Jouko Nurminen & Petri Rautio leg.
 Ab: Dragsfjärd, 24.6.-6.7.1999, 1 ex., Jouko Nurminen & Petri Rautio leg.
 Ab: Dragsfjärd, 664:23, 27.5.-18.6.1999, 2 ♂♂, Arno & Jaakko Kullberg leg.
 Ab: Dragsfjärd, 664:23, 19.6.-4.7.1999, 1 ♂, Arno & Jaakko Kullberg leg.
 Ab: Tammisaari, Bromarv, 665:27, 23.6.-4.7.1999, 1 ♀, Olavi Helminen leg.
 St: Köyliö, 678:25, 22.6.1999, 2 ♂♂, Juhani Korhonen leg. Edellinen havainto St:stä v. 1949.

Acrionicta aceris (Linnaeus, 1758) FLU.

Lajilla on ollut maassamme runsaampia esiintymiä ainakin 1840-1850-luvuilla sekä 1940-1950-luvuilla. Nykyään havainnot ovat satunnaisia, mutta niiden määrä on kasvamaan päin.
 N: Hanko, 664:27, 11.-20.6.1999, 1 ♂, Pekka Koskinen leg.

Aeronicta strigosa (Denis & Schiffermüller, 1775) FLU, EXP.

Lajin edellinen runsaan esiintymisen kausi Suomessa oli vuosina 1945-1958. Nykyinen runsaamman esiintymisen kausi on kestänyt vasta kaksi vuotta. Suomesta ilmoitetut yksilömäärät: 1990-luku: 1990: 2, 1991: 1, 1992: 7, 1993: 2, 1994: 0, 1995: 4, 1996: 0, 1997: 3, 1998: 23, 1999: 66. Myös tästä lajista tavattiin useita toisen sukupolven yksilöitä.

Gen. I:

- N: Espoo, Nuuskio, 669:36, 21.-27.6.1999, 1 ♂, Karl-Erik Lundsten leg.
 N: Helsinki, 666:38, 23.-29.6.1999, 1 ♂, Bo-Göran Kumlander leg.
 N: Helsinki, 667:39, 1999, Kauko Helomaa leg.
 N: Kirkkonummi, 1.-8.7.1999, 1 ex., Kari Ojala & Pasi Sihvonen leg.
 N: Pernaja, 668:44, 19.6.1999, 1 ♂, Bo-Göran Kumlander leg.
 N: Pernaja, 668:44, 24.6.1999, 1 ♂, Bo-Göran Kumlander leg.
 N: Porvoo, 666:41, 23.-29.6.1999, 1 ♂, Gustaf Nordenswan leg.
 N: Porvoo, 667:41, 23.-29.6.1999, 3 ♂♂ 1 ♀, Gustaf Nordenswan leg.
 N: Porvoo, 667:41, 5.-15.7.1999, 1 ♂ 2 ♀♀, Gustaf Nordenswan leg.
 N: Pyhtää, 670:47, 28.6.-4.7.1999, 1 ♂, Veli-Matti Mussalo leg.
 N: Sipoo, 667:40, 23.-29.6.1999, 2 ♂♂, Gustaf Nordenswan leg.
 N: Sipoo, 667:40, 29.06.-5.7.1999, 1 ♂ 1 ♀, Gustaf Nordenswan leg.
 N: Sipoo, 666:40, 21.-27.7.1999, 1 ♀, Markus Varesvuo leg.
 Ka: Kotka, 670:49, 18.-23.6.1999, 2 ♂♂, Veli-Matti Mussalo leg.
 Ka: Kotka, 671:49, 28.6.-3.7.1999, 2 ♂♂ 1 ♀, Jyrki Suomi leg.
 Ka: Kotka, 668:51, 6.-26.6.1999, 1 ex., Teemu Klemetti, Timo Ranki & Jukka Tiittanen leg.
 Ka: Kotka, 668:51, 14.6.1999, 1 ♀, Kimmo Silvonon leg.
 Ka: Kotka, 668:50, 5.-26.6.1999, 1 ex., Teemu Klemetti, Timo Ranki & Jukka Tiittanen leg.
 Ka: Kotka, 668:51, 18.-28.6.1999, 9 exx., Pekka Sundell leg.
 Ka: Vehkalahti, 671:50, 13.6. ... 22.10.1999, Timo Kämäräinen leg.
 Ka: Vehkalahti, 669:52, 13.6.-7.7.1999, 12 exx., Pekka Sundell leg.
 Ka: Vehkalahti, 671:50, 13.-19.6.1999, 1 ex., Timo Kämäräinen leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 23.-30.6.1999, 1 ♀, Arno & Jaakko Kullberg & Martti Kuisma leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 12.-25.6.1999, 1 ♂, Pekka Savolainen & Jukka Tiittanen leg.
 Ka: Virolahti, 672:54, 28.6.-7.7.1999, 1 ex., Lars-Erik Fernelius, Arne Graeffe & Henry Holmberg leg.
 Ka: Virolahti, 670:52, 1.7.1999, 1 ♀, Harri Luoma leg.
 Sa: Joutseno, 677:45, 6.-14.6.1999, 1 ♂, Karl-Erik Lundsten leg.

Gen. II:

- N: Hanko, 664:27, 18.10.-6.11.1999, 1 ♂, Kim Rossi leg.
 N: Hanko, 664:27, 26.10.-6.11.1999, 1 ♂, Kim Rossi leg.
 N: Hanko, 664:28, 26.10.-6.11.1999, 1 ♂ 1 ♀, Kim Rossi leg.
 N: Inkoo, 666:34, 10.-19.10.1999, 1 ♀, Kim Rossi leg.
 N: Pyhtää, 670:48, 15.-29.8.1999, 1 ♂, Lauri Luukkonen & Teemu Klemetti leg.
 Ka: Vehkalahti, 669:52, 20.-30.8.1999, 2 exx., Pekka Sundell leg.
 Ka: Virolahti, 671:53, 28.08.-2.9.1999, 1 ♀, Jari & Pekka Kaitila leg.
 Ka: Virolahti, 6718:539, 10.8.1999, 1 ♂, Seppo Leinikka leg.

Cranioophora ligustri (Denis & Schiffermüller, 1775) RES.

- N: Hanko, 664:27, 21.6.-5.7.1999, 1 ♀, Teemu Klemetti & Timo Ranki leg.
 N: Tammisaari, 664:29, 12.6.-6.7.1999, 1 ♀, Jaakko Huusko, Juha Ketonen, Simo Korpela & Ari Virtanen leg.
 N: Porvoo, 667:43, 18.-30.6.1999, 1 ♂, Markku Saarikoski leg., Suomen itäisin havainto.

Simyra albovenosa (Goeze, 1781)

RES.

- Kl: Parikkala, 682:63, 18.8.1999, 1 ♂, Antero Liimatainen leg., gen. II.

Panemeria tenebrata (Scopoli, 1763) RES.

- Sa: Imatra, 678:59, 9.6.1999, 1 ex., Ernst Westerlund leg.
 Sa: Imatra, 678:59, 10.6.1999, 4 exx., Ernst Westerlund leg.
 Sa: Imatra, 678:59, 10.6.1999, 5 exx., Teemu Klemetti & Ernst Westerlund leg.

Pseudeustrotia candidula (Denis & Schiffermüller, 1775) FLU, EXP.

- Havaintoja ilmoitettiin n. 250 yksilöitä. Edellinen runsaamman esiintymän kausi Suomessa oli vuosina 1955-1959. Tiedossa olevia 1980-90-lukujen yksilömääriä (ei täydellinen!) Suomesta: 1980-1986: 0 ex., 1987: 1 ex., 1988: 1 ex., 1989: 12 exx., 1990: 2 exx., 1991: 3 exx., 1992: 3 exx., 1993: 2 exx., 1994: 1 ex., 1995: 17 exx., 1996: 19 exx., 1997: 18 exx., 1998: 33 exx., 1999: 250 exx..

Gen. I:

- Al: Hökar, Lemland, Dragsfjärd, Houtskari, Tammisaari, N: Hanko, Tammisaari, Sipoo, Pernaja, Pyhtää, Ka: Kotka, Virolahti, Sa: Rautjärvi, Kl: Simpele, 20.-22.7.1999, 1 ex., Henry Holmberg leg.
 Kb: Pyhäselkä, 693:64, 24.6.-4.7.1999, 1 ♂, Ali Karhu leg.

Gen. II:

- Ab: Dragsfjärd, Kisko, N: Hanko, Tammisaari, Sipoo, Porvoo, Pernaja, Pyhtää, Ruotsinpyhtää, Elimäki, Ka: Kotka, Vehkalahti, Virolahti, Ta: Hattula, 678:35, 12.9.1999, 1 ♂, Martti Kuisma leg.
 Ta: Iitti, 673:45, 5.-14.8.1999, 1 ♀, Hannu Jokela leg.
 Ta: Kuusankoski, 675:47, 10.-12.8.1999, 1 ♂, Timo Nikki leg.
 Ta: Nastola, 676:44, 12.8.1999, 1 ♀, Hannu Jokela leg.
 Sa: Joutseno, 3.7.-20.8.1999, useita exx., Timo Rönkä & Jukka Swan leg.
 Sa: Joutseno, 677:35, 2.-8.8.1999, 1 ex., Kari Ojala & Pasi Sihvonen leg.
 Sa: Joutseno, 677:35, 9.-18.8.1999, 1 ex., Kari Ojala & Pasi Sihvonen leg.
 Sa: Joutseno, 677:58, 1.-18.8.1999, useita exx., Teemu Klemetti leg.
 Sa: Rautjärvi, 679:62, 9.-29.8.1999, 1 ♂ 1 ♀, Osmo K. Peltonen leg.
 Sa: Ruokolahti, 678:60, 10.-25.8.1999, Teemu Klemetti leg.
 Sa: Valkeala, 675:48, 19.-24.8.1999, 1 ♀, Vesa Lehtonen leg.
 Sa: Valkeala, 675:48, 1.-4.9.1999, 1 ♂, Vesa Lehtonen leg.
 Sa: Valkeala, 675:49, 26.8.-7.9.1999, 1 ♂, Heikki Kronholm, Harri Luoma, Teijo Rantala & Pekka Sundell leg.
 Kb: Liperi, 694:61, 10.-12.8.1999, 1 ♂, Ali Karhu leg.
 Kb: Liperi, 694:60, 10.-12.8.1999, 1 ♂, Ali Karhu leg.

Amphipyra pyramidea (Linnaeus, 1758) RES, EXP.

- Porin havaintopaikka on pohjoisin Suomesta. St:n ensimmäinen yksilö tavattu v. 1998 samalta alueelta. St: Pori, 684:20, 30.8.-11.9.1999, 1 ex., Tero Aaltonen leg., Toinen yksilö St:stä.
 St: Pori, 684:20, 3.-28.9.1999, 1 ♂, Kari Heinola leg. Kolmas yksilö St:stä.
 Ka: Kotka, 671:49, 31.7.-25.8.1999, 2 exx., Veli-Matti Mussalo leg.
 Sa: Lappeenranta, 16.8.-14.9.1999, useita exx., Timo Rönkä & Jukka Swan leg., paikallinen populaatio.

Amphipyra berbera Rungs, 1949: RES, EXP.

- St: Pori, 684:20, 1999, 2 exx., Tero Aaltonen leg.

Amphipyra perflua (Fabricius, 1787) RES, EXP.

- Lajin expansion etenemistä kuvaavat maakuntien esihavaintovuodet: N: 1929, Sa: 1932, Ta: 1932, Ka: 1958, Ab: 1959, Al: 1960, Kb: 1960, Kl: 1972, Sb: 1985, St: 1986, Tb: 1990, Ok: 1993, Om: 1999, Ks: 1999. Tb: Jyväskylän mlk, 690:43, 26.7.1999, 1 ex., Kari Kulmala leg.
 Tb: Jyväskylän mlk, 690:43, 29.7.1999, 1 ex., Kari Kulmala leg.

Sb: Haukivuori, 689:50, 1.8.1999, > 10 exx., Pekka Paavilainen leg.
 Sb: Kuopio, 698:55, 15.7.1999, 1 ex., Jarmo Patrikainen leg.
 Sb: Kuopio, 698:55, 21.-24.7.1999, 2 exx., Jarmo Patrikainen leg.
 Om: Lohtaja, 711:32, 21.-29.7.1999, 1 ♂, Juhani Kauranen, **Om:lle uusi.**
 Ok: Kuhmo, 7168:641, 16.-23.7.1999, 1 ♂, Reima Leinonen leg.
 Ok: Kuhmo, 7103:664, 17.7.-6.8.1999, 6 exx., Reima Leinonen leg.
 Ok: Paltamo, 714:53, 15.-22.7.1999, 1 ♂, Reima Leinonen leg.
 Ok: Puolanka, 717:55, 23.-30.7.1999, 1 ♂ 1 ♀, Reima Leinonen leg.
 Ok: Sotkamo, 7120:559, 15.-22.7.1999, 1 ♂, Reima Leinonen leg.
 Ok: Sotkamo, 7113:555, 15.-22.7.1999, 1 ♂ 1 ♀, Reima Leinonen leg.
 Ok: Suomussalmi, 7188:626, 22.-29.7.1999, 1 ♂, Reima Leinonen leg.
 Ks: Kuusamo, 735:61, 16.7.-7.8.1999, 1 ♂, Kim Rossi leg., **Ks:lle uusi.**

Amphipyra livida (Denis & Schiffermüller, 1775) IRR.

Edelliset löydöt Suomesta vv. 1991 ja 1992 (kuva 6). Laji on levinneisyysdel-tään Suomen kannalta lähinnä kaak-koinen.

Sa: Lappeenranta, 20.9.-4.10.1999, 1 ♀, Timo Rönkä & Jukka Swan leg.
Sa:lle uusi, kolmas yksilö Suomes-ta.

Sympistis heliophila (Paykull, 1793) f. *penthica* RES.

Kb: Pomantsi, 698:72, 1.6.1995, 1 ex., Aarne Wahlgren leg.

Cucullia absinthii (Linnaeus, 1761) RES.

SPS:n keräilyrajoitus (toukka, yli 2 exx.) v. 1997->

Aikuisista yksilöistä tunnetaan Suo-mesta 75 löytöä.

Ab: Korppoo, 664:18, 1999, 5 larva, Olavi Blomster & Olli Elo leg.

N: Tammisaari, 664:29, 24.6.-6.7.1999, 1 ♀, Jaakko Huusko, Juha Ketonen, Simo Korpela & Ari Vir-tanen leg.

Cucullia argentea (Hufnagel, 1766) RES.

SPS:n keräilyrajoitus (toukka, yli 2 exx.) v. 1997->

N: Hanko, 664:27, 5.-11.7.1999, 1 ♂, Karl-Erik Lundsten leg.

N: Tammisaari, 664:29, 7.-17.7.1999, 1 ♂, Jaakko Huusko, Juha Ketonen, Simo Korpela & Ari Virtanen leg.

Cucullia lactucae (Denis & Schif-fermüller, 1775) RES.

Ab: Vihti, 669:35, 30.6.1999, 1 ♀, Pekka Koskinen & Pertti Pakkanen leg.

N: Hanko, 664:28, 6.6. ... 7.11.1999, 1 ex., Kim Rossi leg.

N: Pernaja, 669:45, 13.-17.6.1999, 1 ♂, Ilkka Kontuniemi leg.

Schinia scutosa (Denis & Schiffermüller, 1775) MIG.

Lajista ilmoitettiin tietoja n. 140 yksi-löstä, mutta kaikkia havaintoja ei ole ilmoitettu. Todellinen lukumäärä lie-nee n. 200 exx.

Vuosina 1932-1998 Suomesta tavattu yhteensä 95 yksilöä.

Kesäpolvi:

Ab: Kisko, 8.-17.6.1999, 2 exx., Jou-ko Nurminen leg.

N: Pernaja, 669:44, 27.7.1999, 1 ♂, Jari Kaitila leg.

N: Pernaja, 671:44, 31.7.1999, 1 ♂, Pertti Pakkanen leg.

Syyspolvi:

Al: Finström, Bamböle, 670:10, 9.9.1999, 1 ♂, Kim Rossi leg.

Al: Jomala, 668:12, 8.9.1999, n. 30 exx., Jari Junnilainen, Jari Kaitila, Heikki Pöykkö, Reijo Siloaho & Kari Vaalamo leg.

Al: Jomala, 668:12, 9.9.1999, ?, Jari Junnilainen, Jari Kaitila, Heikki Pöykkö, Reijo Siloaho & Kari Vaa-lamo leg.

Al: Kökar, 666:15, 5.-13.9.1999, 1 ex., Jari Kaitila, Karl-Erik Lundsten, Pekka Sundell & Magnus Östman leg.

Al: Kökar, 666:16, 5.-9.9.1999, 1 ex., Jari Kaitila, Pekka Sundell & Mag-nus Östman leg.

Al: Kökar, 666:16, 5.-11.9.1999, 2 exx., Jari Kaitila, Karl-Erik Lundsten, Pekka Sundell & Magnus Östman leg.

Al: Kökar, 666:16, 12.-19.9.1999, 1 ex., Jari Kaitila, Karl-Erik Lundsten, Pekka Sundell & Magnus Östman leg.

Al: Lemland, Flaka, 667:12, 7.9.1999, 3 exx., Jari Junnilainen, Jari Kaiti-la, Heikki Pöykkö, Reijo Siloaho & Kari Vaalamo leg.

Al: Lemland, Flaka, 667:12, 8.9.1999, 3 exx., Jari Junnilainen, Jari Kaiti-la, Heikki Pöykkö, Reijo Siloaho & Kari Vaalamo leg.

Al: Lemland, Knutsboda, 668:12, 7.9.1999, 1 ex., Jari Junnilainen, Jari Kaitila, Heikki Pöykkö, Reijo Silo-aho & Kari Vaalamo leg.

Al: Lemland, Knutsboda, 668:12, 8.9.1999, 2 exx., Jari Junnilainen, Jari Kaitila, Heikki Pöykkö, Reijo Silo-aho & Kari Vaalamo leg.

Al: Lemland, 667:12, 7.-8.9.1999, 13 ♂♂ 2 ♀♀, Karl-Erik Lundsten leg.

Ab: Dragsfjärd, 8.-17.9.1999, 2 ♂♂ 3 ♀♀, Jouko Nurminen & Petri Rau-tio leg.

Ab: Dragsfjärd, 665:24, 2.-22.9.1999, 2 exx., Tero Aaltonen leg.

Ab: Dragsfjärd, 665:24, 2.-22.9.1999, 1 ♀, Kari Heinola leg.

Ab: Dragsfjärd, 665:24, 23.9.1999, 1 ♂, Kari Heinola leg.

Ab: Dragsfjärd, 664:23, 3.-25.9.1999, 5 ♂♂ 2 ♀♀, Kauko Helomaa & Kai Saloranta leg.

Ab: Dragsfjärd, 664:23, 1.-13.9.1999, 14 ♂♂ 3 ♀♀, Jaakko Kullberg leg.

Ab: Dragsfjärd, 664:23, 3.-9.9.1999, 1 ♂, Arno & Jaakko Kullberg leg.

Ab: Houtskari, Kittuis, 6689:191, 31.8.-12.9.1999, 1 ♂, Pekka Mali-nen & Larry Huldén leg.

Ab: Parainen, 6700:233, 9.9.1999, 1 ♀ 5 ♂♂, Mikko Ollikainen, Ilari E. Sääksjärvi & Anssi Teräs, leg.

Ab: Parainen, 669:23, 13.9.1999, 1 ♀, Timo Ojala leg.

Ab: Piikkiö, 671:25, 10.9.1999, 2 exx., Antti Lehtinen leg.

Ab: Piikkiö, Finnby, 670:25, 11.9.1999, 2 exx., Antti Lehtinen leg.

Ab: Tammisaari, Bromarv, 665:27, 9.9.1999, 3 ♂♂ 1 ♀, Juhani Korho-nen leg.

Ab: Turku, Puistomäki, Sotilaantie 7, 671:23, 12.9.1999, 1 ♀, Michael Saaristo leg.

N: Hanko, 664:27, 4.-18.9.1999, 1 ♂, Harri Takanen leg.

N: Hanko, 664:27, 12.-18.9.1999, 1 ♂, Karl-Erik Lundsten leg.

N: Hanko, 664:27, 9.9.1999, 2 ♂♂, Juhani Korhonen leg.

N: Hanko, 663:27, 29.8.-14.9.1999, 1 ♂, Arno & Jaakko Kullberg leg.

N: Hanko, 664:28, 28.8.-14.9.1999, 1 ♂, Arno & Jaakko Kullberg leg.

N: Hanko, 664:28, 1999, Kauko Helomaa, Kai Saloranta & Kari Vaa-lamo leg.

N: Hanko, 664:28, 4.-19.9.1999, 1 ♂, Kauko Helomaa & Armas Järvelä leg.

N: Pernaja, 669:44, 11.9.1999, 1 ♂, Pekka Koskinen, Gustaf Nordens-wan & Pertti Pakkanen leg.

N: Pernaja, 669:44, 13.9.1999, 1 ♀, Pertti Pakkanen leg.

N: Porvoo, 669:31, 11.9.1999, 1 ♀, Arno & Jaakko Kullberg leg.

N: Ruotsinpyhtää, 669:47, 18.9.1999, 1 ♂, Magnus Östman leg.

N: Sipoo, Kulloo, 11.9.1999, 1 ♀, Ar-no & Jaakko Kullberg leg.

N: Tammisaari, Bromarv, 665:28, 5.-12.9.1999, 1 ♂, Karl-Erik Lundsten leg.

N: Tammisaari, 664:29, 4.-17.9.1999, 3 ♂♂, Jaakko Huusko, Juha Ketonen, Simo Korpela & Ari Virtanen leg.

N: Tammisaari, 664:29, 4.-18.9.1999, 2 ♂♂, Jaakko Huusko, Juha Ketonen, Simo Korpela & Ari Virtanen leg.

N: Tammisaari, 664:29, 18.9.1999, 1 ♀, Jaakko Huusko, Juha Ketonen, Simo Korpela & Ari Virtanen leg.

Ka: Hamina, 11.9.1999, 1 ♀, Teemu Klemetti & Jukka Tiittanen leg.

Ka: Vehkalahti, 671:51, 14.9.1999, 1 ex., Tomi Salin & Jani Palen vid.

Heliothis viroplaca (Hufnagel, 1766)
FLU, EXP.

- N: Hanko, 664:27, 1.-31.6.1999, 1 ♂, Harri Takanen leg.
 N: Hanko, 664:28, 15.-22.6.1999, 1 ex., Arne Graeffe leg.
 N: Hanko, 663:27, 30.7.-12.8.1999, 1 ♀, Arno & Jaakko Kullberg leg.
 N: Hanko, 664:28, 16.-30.7.1999, 1 ♂, Arno & Jaakko Kullberg leg.
 N: Hanko, 664:28, 30.7.-12.8.1999, 2 ♂♂, Arno & Jaakko Kullberg leg.
 N: Hanko, 664:28, 25.6.-2.7.1999, 1 ♂, Kim Rossi leg.
 N: Vantaa, 668:39, 21.6.1999, 1 ex., Kai Siivonen & Tero Lehmusvuo leg.

Helicoverpa armigera (Hübner, 1808) MIG.

- Aiemmin lajista on tavattu maastamme 71 yksilöä seuraavasti: 1967: 1, 1972: 1, 1983: 1, 1985: 2, 1989: 1, 1994: 1, 1995: 17, 1996: 9, 1997: 12, 1998: 26.
 Ka: Virolahti, 670:52, 2.10.1999, 1 ♀, Harri Luoma leg.

Hoplodrina ambigua (Denis & Schiffermüller, 1775): IRR.

- Toinen yksilö Suomesta. Aiemmin tunnetaan yksi naarasyksilö Ahvenanmaalta vuodelta 1987 (Martti Kuisma leg.).
 N: Hanko, Russarö, 663:27, 26.8.-5.9.1997, 1 ♂, Kari & Timo Nupponen leg., **Nille uusi.**

Athetis gluteosa (Treitschke, 1835)
RES, DEC.

- Lajille sopivien matalakasvuisten hiekkaluociden (mm. harjujen) umpeenkasvu näkyy ilmoitettujen havaintojen vähyytenä?
 N: Hanko, 664:28, 8.5. ... 23.10.1999, Arne Graeffe leg.
 Ta: Tampere, 682:32, 26.6.1999, n. 50 exx., Timo Ojala leg.
 Ta: Tampere, 682:32, 5.7.1999, 1 ♂ 5 ♀♀, Ari Uusimäki leg.
 Kb: Kontiolahti, 695:64, 29.6.-3.7.1999, 2 ♂♂ 1 ♀, Arne Wahlgren leg.
 Kb: Kontiolahti, 695:64, 14.7.1999, 1 ♂, Arne Wahlgren leg.
 Kb: Kontiolahti, 695:64, 15.-21.7.1999, 1 ♂, Arne Wahlgren leg.

Phlogophora meticulosa (Linnaeus, 1758) MIG, EXP.

- Gen. I:**
 Ab: Dragsfjärd, 12.-24.6.1999, 2 exx., Jouko Nurminen & Petri Rautio leg.
 Ab: Korppoo, 664:18, 19.6.-2.7.1999, 1 ex., Olavi Blomster & Olli Elo leg.
 N: Hanko, 5.-20.6.1999, 1 ex., Teemu Klemetti & Timo Ranki leg.
 N: Helsinki, 667:38, 7.-13.6.1999, 1 ♀, Pekka Koskinen & Päivö Somerma leg.
 Ka: Kotka, 668:51, 6.-26.6.1999, 1 ex., Teemu Klemetti, Timo Ranki & Jukka Tiittanen leg.

- Ka: Kotka, 668:50, 5.-26.6.1999, 1 ex., Teemu Klemetti, Timo Ranki & Jukka Tiittanen leg.

Gen. II:

- Runsas esiintyminen koko eteläisellä rannikkoalueella.
 Al: Kökar, Ab: Houtskär, Dragsfjärd, Korppoo Parainen, Salo, Särkisalo, Turku, Tenhola, Bromarv, N: Hanko, Tammisaari, Karjaa, Inkoo, Espoo, Helsinki, Kirkkonummi, Porvoo, Pyhtää, Ka: Kotka, Vehkalahti, Virolahti.
 Ta: Pirkkala, 682:32, 24.5. ... 16.10.1999, Petri Hirvonen leg.

Trachea atriplicis (Linnaeus, 1758)
RES, EXP.

- St: Reposaaari, 684:20, 15.-21.7.1999, 1 ♂, Kai Ruohomäki leg.
 Lajista havaittiin myös II sukupolvea:
 Al: Kökar, 666:15, 5.-11.9.1999, 1 ex., Jari Kaitila, Pekka Sundell & Magnus Östman leg.
 Ab: Dragsfjärd, 28.8.-10.9.1999, 1 ex., Jouko Nurminen & Petri Rautio leg.
 Ab: Turku, 671:23, 15.-21.7.1999, 1 ♂, Kai Ruohomäki leg.
 N: Hanko, 663:27, 29.8.-14.9.1999, 1 ♂, Arno & Jaakko Kullberg leg.
 N: Tammisaari, 664:29, 16.8.-3.9.1999, 1 ♂, Jaakko Huusko, Juha Ketonen, Simo Korpela & Ari Virtanen leg.
 N: Tammisaari, Jussarö, 663:30, 7.-16.9.1999, 1 ex., Kari & Timo Nupponen leg.

Ipimorpha contusa (Freyer, 1849)
FLU

- Vuonna 1999 lajista ei ilmoitettu yhtään havaintoa.
 Sa: Joutseno, 4.8.1998, 1 ♂, Kari Heinola leg.

Cosmia pyralina (Denis & Schiffermüller, 1775) FLU, EXP.

- Al: Lemland, 667:12, 23.-29.7.1999, 1 ♂, Karl-Erik Lundsten leg.
 N: Ruotsinpyhtää, 669:47, 2.-21.8.1999, 3 exx., Kari Tahvanainen leg.
 N: Ruotsinpyhtää, 671:47, 28.7.-8.8.1999, 2 ♂♂ 1 ♀, Teemu Klemetti & Timo Ranki leg.
 N: Ruotsinpyhtää, 671:47, 22.7.1999, 3 ♂♂, Kim Rossi leg.
 N: Sipoo, 667:40, 14.-19.7.1999, 1 ♂, Gustaf Nordenswan leg.
 Ka: Kotka, Kymnlinna, 671:49, 8.-14.7.1999, 1 ♀, Veli-Matti Mussalo leg.
 Ka: Kotka, 670:49, 5.6. ... 22.10.1999, Timo Kämäräinen leg.
 Ka: Kotka, 668:51, 15.-23.7.1999, 1 ex., Pekka Sundell leg.
 Ka: Vehkalahti, 669:52, 15.-23.7.1999, 1 ♀, Pekka Sundell leg.

Tiliacea citrigo (Linnaeus, 1758)
RES.

- Sb: Siilinjärvi, 699:53, 27.8.1998, 1 ♂, Antero Liimatainen leg. Toinen havainto Sb:stä.

Tiliacea aurago (Denis & Schiffermüller, 1775) RES, EXP.

- Lajin kanta näyttää pikkuhiljaa voimistuvan ja leviävän Suomenlahden rannikolla kohti itää ja Selkämeren rannikolla kohti pohjoista. Manner-Ahvenanmaan ulkopuolelta:
 Al: Kökar, Ab: Dragsfjärd, Houtskari, Iniö, Särkisalo, Bromarv, Tenhola, Turku.
 Ab: Raisio, 6717:231, 24.4. ... 31.10.1999, 1 ex., Kai Ruohomäki leg.
 N: Hanko, Tvärminne, 664:28, 28.8.-14.9.1999, 1 ♀, Arno & Jaakko Kullberg leg.
 N: Tammisaari, 664:29, 16.8.-3.9.1999, 2 ♂♂ 3 ♀♀, Jaakko Huusko, Juha Ketonen, Simo Korpela & Ari Virtanen leg.
 N: Tammisaari, 664:29, 4.9.1999, 1 ♂, Jaakko Huusko, Juha Ketonen, Simo Korpela & Ari Virtanen leg.

Agrochola litura (Linnaeus, 1761)
RES.

- Sa: Lappeenranta, 20.9.-4.10.1999, 1 ♀, Timo Rönkä & Jukka Swan leg. Itäisin havainto.

Agrochola helvolus (Linnaeus, 1758)
RES.

- Lkor: Pelkosenniemi, 744:52, 24.7.-11.8.1999, n.10 exx., Olavi Helminen & Ilkka Seuranen leg.
 Lkor: Pelkosenniemi, 744:50, 27.7.-11.8.1999, n.5 exx., Olavi Helminen & Ilkka Seuranen leg.
 Lkor: Sodankylä, 745:49, 27.7.-11.8.1999, n.10 exx., Olavi Helminen & Ilkka Seuranen leg.
Agrochola lota (Clerck, 1759) RES.
 Sb: Varpaisjärvi, 7023:541, 17.9.1999, 1 ♂, Juha Hyttinen leg.

Atrypha pulmonaris (Esper, 1790)
IRR.

- Suomesta on aiemmin ilmoitettu kolme yksilöä vuosilta 1986-1992 (kuva 7). Lajia ei ole tavattu Baltiasta, mutta se esiintyy Puolassa ja Valko-Venäjällä. Ilmeisesti laji esiintyy myös maamme kaakkoispuolella Pietarin alueella, vaikka havaintoja alueelta ei ole julkaistu. Laji elää imiköillä (*Pulmonaria* spp.) ja raunioyrteillä (*Symphytum* spp.) (Skou 1991).
 N: Sipoo, 667:40, 14.-19.7.1999, 1 ♀, Gustaf Nordenswan leg.
 Ka: Kotka, 668:51, 8.-14.7.1999, 1 ♀, Pekka Sundell leg.
 Ka: Vehkalahti, 669:52, 15.-22.7.1999, 2 ♀♀, Pekka Sundell leg.
 Ka: Virolahti, 672:54, 8.-19.7.1999, 2 exx., Henry Holmberg, Arne Graeffe & Lars-Erik Fernelius leg.

Conistra erythrocephala (Denis & Schiffermüller, 1775) RES, EXP.

- Ab: Dragsfjärd, 664:23, 12.10.-8.11.1999, 3 exx., Jaakko Kullberg leg.
 Ab: Dragsfjärd, 665:24, 12.10.-14.11.1999, 1 ♀, Kari Heinola leg.
 Ab: Korppoo, 30.9.-13.10.1999, 1 ♀, Olavi Blomster & Olli Elo leg.
 N: Hanko, 663:27, 9.-28.10.1999, 1 ex., Arno & Jaakko Kullberg leg.
 N: Hanko, 663:27, 9.-28.10.1999, 1 ex., Arno & Jaakko Kullberg leg.
 N: Helsinki, 667:39, 10.-16.10.1999, 1 ex., Bo-Göran Kumlander leg.

Lithophane ornitopus (Hufnagel, 1766) RES.

- Keväthavaintoja vain Ahvenanmaalta. Tämä viittaa siihen, että ainakin suurin osa manner-Suomen havainnoista liittyy vaelluksiin. Vain manner-Ahvenanmaan ulkopuoliset havainnot on listattu.
- Al: Kökar, 666:15, 19.9.-2.10.1999, 2 exx., Jari Kaitila, Pekka Sundell & Magnus Östman leg.
 Al: Kökar, 665:15, 2.-9.10.1999, 1 ex., Jari Kaitila, Pekka Sundell & Magnus Östman leg.
 Ab: Dragsfjärd, 2.-30.10.1999, 2 exx., Jouko Nurminen & Petri Rautio leg.
 Ab: Dragsfjärd, 665:24, 12.10.-14.11.1999, 1 ♂, Kari Heinola leg.
 Ab: Dragsfjärd, 664:23, 26.9.-13.10.1999, 2 ♂♂ 2 ♀♀, Kauko Helomaa & Kai Saloranta leg.
 Ab: Dragsfjärd, 664:23, 14.10.-13.11.1999, 1 ♂ 1 ♀, Kauko Helomaa & Kai Saloranta leg.
 Ab: Dragsfjärd, 664:23, 1.-13.9.1999, 1 ♀, Jaakko Kullberg leg.
 Ab: Dragsfjärd, 664:23, 12.10.-8.11.1999, 4 ♂♂, Jaakko Kullberg leg.
 Ab: Hiittinen, 664:24, 5.09.-24.10.1999, 1 ex., Jukka Tiittanen leg.
 Ab: Tammisaari, Bromarv, 665:27, 8.-27.10.1999, 1 ♀., Olavi Helminen leg.
 N: Hanko, 664:27, 9.-22.10.1999, 3 ♀♀, Karl-Erik Lundsten leg.
 N: Hanko, 664:28, 20.9.-19.10.1999, 1 ex., Christer Hublin & Magnus Landtman leg.
 N: Hanko, 663:27, 29.8.-14.9.1999, 1 ♀, Arno & Jaakko Kullberg leg.
 N: Hanko, 664:27, 12.9.-16.10.1999, 1 ♀, Teemu Klemetti & Timo Ranki leg.
 N: Hanko, 664:28, 27.9.-17.10.1999, 1 ♂ 1 ♀, Olavi Helminen leg.
 N: Hanko, 664:28, 18.10.-6.11.1999, 1 ♀, Olavi Helminen leg.
 N: Hanko, 664:27, 26.10.-7.11.1999, 1 ♂, Kim Rossi leg.
 N: Helsinki, 667:38, 23.10.-6.11.1999, 1 ♂, Pekka Koskinen & Päivi Somerma leg.
 N: Helsinki, 666:38, 19.-26.10.1999, 1 ex., Bo-Göran Kumlander leg.
 N: Helsinki, 667:39, 11.9.-5.10.1999, 1 ♂, Kauko Helomaa leg.

- N: Porvoo, 668:44, 23.-29.10.1999, 1 ex., Bo-Göran Kumlander leg.
 N: Sipoo, 668:41, 3.-9.10.1999, 1 ex., Vesa Lepistö leg.

Xylena exsoleta (Linnaeus, 1758) FLU, EXP.

- Laji on palaamassa vanhoille esiintymisalueilleen Lounais-Suomeen. Lajia tavattiin pieniä määriä eikä yhtään löytöä tehty sisämaasta.
- Al: Kökar, 665:15, 2.-9.5.1999, 1 ex., Jari Kaitila, Pekka Sundell & Magnus Östman leg.
 Al: Kökar, 665:15, 17.9. ... 8.12.1999, 1 ex., Jari Kaitila, Pekka Sundell & Magnus Östman leg.
 Al: Lemland, 667:12, 1.-7.5.1999, 1 ♂, Karl-Erik Lundsten leg.
 Ab: Dragsfjärd, 2.-30.10.1999, 4 exx., Jouko Nurminen & Petri Rautio leg.
 Ab: Dragsfjärd, 664:24, 26.9.-24.10.1999, 1 ♀, Kari Tahvanainen leg.
 Ab: Dragsfjärd, 3.9.-23.10.1999, 1 ♂, Pekka Savolainen leg.
 Ab: Dragsfjärd, 664:24, 5.9.-24.10.1999, 1 ex., Jukka Tiittanen leg.
 Ab: Dragsfjärd, 664:23, 14.-28.4.1999, 3 ♂♂, Arno & Jaakko Kullberg leg.
 Ab: Dragsfjärd, 664:23, 29.4.-26.5.1999, 1 ♂, Arno & Jaakko Kullberg leg.
 Ab: Dragsfjärd, 664:23, 26.9.-13.10.1999, 1 ♀, Kauko Helomaa & Kai Saloranta leg.
 Ab: Dragsfjärd, 664:23, 14.10.-13.11.1999, 1 ♀, Kauko Helomaa & Kai Saloranta leg.
 Ab: Dragsfjärd, 664:23, 29.9.-11.10.1999, 1 ♂, Arno & Jaakko Kullberg leg.
 Ab: Dragsfjärd, 664:23, 12.10.-8.11.1999, 1 ♀, Arno & Jaakko Kullberg leg.
 Ab: Korppoo, 668:20, 8.-28.5.1999, 1 ex., Kalle Männistö & Petri Heinola leg.
 Ab: Korppoo, 30.9.-13.10.1999, 1 ex., Olavi Blomster & Olli Elo leg.
 Ab: Korppoo, 6643:184, 10.4.-2.5.1999, 1 ♀, Olavi Blomster & Olli Elo leg.
 Ab: Parainen, Attu, 13.10.1999, 1 ex., Janne Jokinen leg.
 Ab: Parainen, Airisto, 23.10.1999, 1 ex., Janne Jokinen leg.
 Ab: Särkisalo, 666:27, 10.10.-7.11.1999, 2 ♂♂ 2 ♀♀, Olli Virtanen leg.
 N: Hanko, 17.4.-1.5.1999, 1 ♀, Teemu Klemetti & Timo Ranki leg.
 N: Hanko, 664:28, 20.9.-19.10.1999, 1 ex., Christer Hublin & Magnus Landtman leg.
 N: Hanko, 664:27, 20.9.-16.10.1999, 1 ex., Kari Tahvanainen leg.
 N: Hanko, 664:27, 10.-27.10.1999, 1 ♂, Pekka Koskinen leg.
 N: Hanko, 664:27, 10.-17.10.1999, 1 ♂, Kim Rossi leg.
 N: Hanko, 664:28, 15.10.1999, 1 ♂, Juhani Korhonen leg.

- N: Hanko, 663:27, 16.9.-7.10.1999, 1 ♂ 1 ♀, Arno & Jaakko Kullberg leg.
 N: Hanko, Tvärminne, 3.4.-1.5.1999, 1 ♀, Teemu Klemetti & Timo Ranki leg.
 N: Inko, 665:32, 10.-24.10.1999, 1 ex., Timo Ranki leg.
 N: Tammisaari, 17.4.-21.5.1999, 2 ♂♂, Jaakko Huusko, Juha Ketonen, Simo Korpela & Ari Virtanen leg.
 N: Tammisaari, 664:29, 19.9.-16.10.1999, 1 ♂ 1 ♀, Jaakko Huusko, Juha Ketonen, Simo Korpela & Ari Virtanen leg.
 N: Tammisaari, 664:29, 16.10.-5.11.1999, 1 ♂, Jaakko Huusko, Juha Ketonen, Simo Korpela & Ari Virtanen leg.
 N: Tammisaari, Gullö, 6652:298, 3.-9.10.1999, 1 ex., Kauri Mikkola leg.

Dryobotodes eremita (Fabricius, 1775) RES.

- St: Pori, 684:20, 30.8.-11.9.1999, 1 ♂, Tero Aaltonen leg. Toinen havainto St:stä ja Suomen pohjoisin havainto.

Aporophyla lueneburgensis (Freyer, 1848) IRR.

Laji on aiemmin ilmoitettu Suomesta nimellä *Aporophyla lutulenta* (Denis & Schiffermüller, 1775) (Kullberg 1997, Kullberg ym. 2002), mutta tämä hyvin vaihteleva laji (kuva 10-12) on jaettu kahteen ulkonäöltään edelleen hyvin vaihtelevaan lajiin, joiden lajistatusta voidaan pitää joksinkin kyseenalaisena (ks. Ronkay ym. 2001), koska taksonien välillä ei ole selviä diagnostisia tuntomerkkejä. Lajeja ei voi määrittää ulkonäöstä, mutta niillä on suurimmaksi osaksi erillinen levinneisyys: *A. lueneburgensis* on läntinen *A. lutulenta* itäinen (Ronkay ym. 2001). Lienee syytä korostaa, että taksonien *A. lueneburgensis* ja *A. lutulenta* määritelmät ovat nyt erilaiset kuin mitä aiemmin kirjallisuudessa on esitetty.

- Ab: Dragsfjärd, 665:25, 8.8.1999, 1 ♂, Michael Saaristo leg., Suomen 2. löytö.

Apamea maillardi (Geyer, 1834) RES.

- Ok: Kuhmo, 710:66, 16.7.1999, 1 ♀, Reima Leinonen leg., **Ok:lle uusi.**
 Ok: Kuhmo, 7168:641, 16.7.1999, 1 ♂, Reima Leinonen leg.

Apamea anceps (Denis & Schiffermüller, 1775) RES.

- Al: Eckerö, 2.8.1999, 2 exx., Ali Karhu & Janne Liikanen leg., tavattu Al:stä viimeksi v. 1965.

Apamea ophiogramma (Esper, 1793) RES, EXP.

- Om: Lohtaja, 711:32, 29.7.-13.8.1999, 1 ♂, Juhani Kauranen leg., **Om:lle uusi.**

Oligia fasciuncula (Haworth, 1809)
IRR.

- Ab: Korppoo, 664:18, 19.6.-2.7.1999, 1 ♂, Olavi Blomster & Olli Elo leg.
N: Tammisaari, 665:29, 13.-21.6.1998, 1 ♂, Kauri Mikkola leg.
N: Hanko, 664:27, 20.-23.6.1999, 1 ♂, Erkki Franssila leg.

Mesoligia furuncula (Denis & Schiffermüller, 1775) RES.

- Kb: Kontiolahti, 695:64, 30.7.1998, 1 ex., Aarne Wahlgren leg. 2. löytö
Kb:stä.

Luperina zollikoferi (Freyer, 1836)
IRR.

- Al: Lemland, 667:12, 8.9.1999, 1 ♀, Jari Junnilainen, Heikki Pöykkö, Reijo Siloaho & Kari Vaalamo leg., naaras muni järviruohon röhryhyn (munat hedelmöitymättömiä).
N: Helsinki, Tullisaari, 666:39, 19.-26.9.1999, 1 ♀, Leif Öberg leg.

Amphipoea crinanensis (Burrows, 1908) RES.

- Sa: Rautjärvi, 679:62, 3.-8.9.1999, 15 exx., Osmo K. Peltonen leg.
Sb: Varpaisjärvi, 7023:541, 9.7.1999, 1 ♂, Juha Hyttinen leg.

Hydraecia ultima Holst, 1965 FLU, EXP.

- N: Hanko, 664:28, 29.9.-9.10.1999, 1 ♀, Kim Rossi leg.
N: Hanko, 664:27, 2.-11.8.1999, 1 ♂, Kim Rossi leg.
N: Tammisaari, 664:29, 2.-15.8.1999, 3 ♂♂, Kim Rossi leg.
N: Tammisaari, 664:29, 16.-28.8.1999, 1 ♀, Kim Rossi leg.
N: Tammisaari, 664:29, 29.8.-4.9.1999, 1 ♂, Kim Rossi leg.
Ka: Virolahti, 671:53, 27.-29.7.1999, 1 ♀, Pekka Kaitila & Pekka Sundell leg.

Hydraecia petasitis Doubleday, 1847 RES.

- Laji vaelsi syyskuun alussa. Uudet löytöpaikat ja vaeltajiksi tulkitut löydöt on listattu.
Ab: Houtskär, 3.9.1999, 1 ♀, Henrik Bruun leg.
Ab: Dragsfjärd, 664:23, 9.-13.9.1999, 1 ♀, Arno & Jaakko Kullberg leg.
Ab: Kisko, 15.-20.8.1999, 1 ex., Jouko Nurminen leg.
Ab: Karjaa, Mustio, 667:32, 8.9.1999, 1 ♂, Jari Salminen leg.
N: Espoo, 667:37, 16.8.1999, 1 ♀, Toivo Koskinen leg.
N: Vantaa, 669:38, 2.8.1999, 1 ex., Timo T. Salminen leg.
N: Sipoo, 668:41, 4.8.1999, 1 ex., Vesa Lepistö leg.
N: Sipoo, 668:40, 1999, n. 20 exx., Jorma Wettenhovi & Pertti Pakkanen leg.

N: Elimäki, 673:46, 1999, Antti Suppala leg.

- Ka: Kotka, 671:49, 7.-14.8.1999, 1 ♂, Lauri Luukkonen leg.
Ka: Vehkalahti, 671:50, 24.7.-7.8.1999, 1 ♂, Lauri Luukkonen & Teemu Klemetti leg.
Ka: Virolahti, 671:53, 8.-20.8.1999, 1 ♀, Arno & Jaakko Kullberg & Martti Kuisma leg.
Ka: Virolahti, 21.8.-6.9.1999, 1 ex., Arno & Jaakko Kullberg leg.
Sa: Enonkoski, 688:59, 9.-11.8.1999, 1 ♂, Jarmo Makkonen leg., Suomen pohjoisin löytö.

Archanara geminipuncta (Haworth, 1809) RES, EXP.

- Ab: Dragsfjärd, 664:23, 13.8.-4.9.1999, 1 ♂, Kauko Helomaa & Kai Saloranta leg.
Ab: Dragsfjärd, 664:23, 4.-17.8.1999, 1 ♂, Arno & Jaakko Kullberg leg.
Ab: Dragsfjärd, 664:23, 18.-31.8.1999, 2 ♀♀, Arno & Jaakko Kullberg leg.
Ab: Dragsfjärd, 664:23, 18.-31.8.1999, 2 ♀♀, Jaakko Kullberg leg.
Ab: Dragsfjärd, 664:23, 4.-17.8.1999, 1 ♂, Jaakko Kullberg leg.
N: Hanko, 664:28, 10.-21.8.1999, 2 ♂♂, Christer Hublin & Magnus Landtman leg.
N: Hanko, 664:27, ex. pupa, 1999, 1 ♂, Kai Saloranta & Arto Tervonen leg.
N: Hanko, 663:27, 13.-29.8.1999, 3 ♂♂ 1 ♀, Arno & Jaakko Kullberg leg.
N: Hanko, 664:28, 27.8.-6.9.1999, 1 ex., Henry Holmberg & Arne Graeffe leg.
N: Helsinki, 667:38, 25.7.-1.8.1999, 1 ♂, Erkki M. & Leena Laasonen leg.
N: Helsinki, 667:39, 25.-28.8.1999, 1 ♂, Bo-Göran Kumlander leg.
N: Kirkkonummi, 665:35, 20.-31.8.1999, 1 ex., Kari Ojala & Pasi Sihvonen leg.
N: Kirkkonummi, 19.-31.8.1999, 1 ex., Kari Ojala & Pasi Sihvonen leg.
N: Kirkkonummi, 665:35, 3.9.1999, 1 ♂, Pekka Koskinen & Pertti Pakkanen leg.
N: Tammisaari, 664:29, 2.-15.8.1999, 1 ♂, Kim Rossi leg.
N: Tammisaari, 664:29, 16.8.-3.9.1999, 1 ♂, Jaakko Huusko, Juha Ketonen, Simo Korpela & Ari Virtanen leg.

Sedina buettneri (Hering, 1858)
RES, EXP.

- Ab: Dragsfjärd, 664:23, 14.-28.9.1999, 1 ♀, Arno & Jaakko Kullberg leg.
Ab: Tammisaari, Bromarv, 665:27, 23.9.1999, 1 ex., Juhani Korhonen leg.
N: Hanko, 664:28, 10.9.-2.10.1999, 1 ♂, Arne Graeffe leg.

- N: Hanko, Täktom, 664:27, 22.-26.9.1999, 1 ♀, Kim Rossi leg.
N: Tammisaari, Gullö, 665:29, 13.-17.9.1998, 1 ex., Kauri Mikkola leg.
Ka: Virolahti, 6718:539, 26.9.1999, 1 ♀, Seppo Leinikka leg.
Ka: Virolahti, 671:53, 10.-17.9.1999, 1 ♂, Tomi Mäkinen leg.
Sa: Kouvola, 675:48, 2.-6.9.1999, 1 ♀, Pekka Sundell leg. **Sa:lle uusi.**

Chortodes elymi (Treitschke, 1825)
RES.

- Poikkeuksellinen sisämaan havainto.
Ab: Kisko, 20.-28.6.1999, 1 ex., Jouko Nurminen leg.

Mamestra brassicae (Linnaeus, 1758) RES.

- Sa: Ruokolahti, Lauriniemi, 20.-27.5.1999, 1 ♂, Teemu Klemetti leg.

Mythimna turca (Linnaeus, 1761)
FLU, EXP.

- N: Hanko, 664:27, 3.-16.1999, 1 ♀, Kim Rossi leg.
N: Helsinki, 667:38, 16.-25.7.1999, 1 ♀, Erkki M & Leena Laasonen leg.
N: Porvoo, 667:43, 18.-30.6.1999, 1 ♂, Markku Saarikoski leg.
Ka: Kotka, 671:49, 22.6.-2.7.1999, 1 ♂, Lauri Luukkonen leg.
Ka: Vehkalahti, 669:52, 15.-23.7.1999, 1 ♀, Pekka Sundell leg.
Ka: Virolahti, 671:53, 19.-26.6.1999, 1 ♂, Karl-Erik Lundsten leg.

Mythimna pudorina (Denis & Schiffermüller, 1775) RES.

- Al: Kökar, 665:15, 7.-11.7.1999, 1 ♀, Jari Kaitila, Pekka Sundell & Magnus Östman leg., **Al:lle uusi.**
Ab: Dragsfjärd, 664:23, 20.6.-4.7.1999, 1 ♀, Arno & Jaakko Kullberg leg.
N: Helsinki, 667:38, 19.-25.6.1999, 1 ♀, Erkki M. & Leena Laasonen leg.
N: Kirkkonummi, 665:35, 22.6.-1.7.1999, 1 ♂, Kari Ojala & Pasi Sihvonen leg.

Pachetra sagittigera (Hufnagel, 1766) IRR (kuva 8-9).

- Lajista on viime vuosina kertynyt useita yksittäishavaintoja etelä- ja lounaisaari-alueista. Voi olla, että laji lähivuosina tulee leviämään Suomeen. Laji suosii lämpimiä, usein hiekkapohjaisia avoimia elinympäristöjä (Skou 1991).
Ab: Dragsfjärd, 664:23, 27.5.-20.6.1999, 1 ♀, Arno & Jaakko Kullberg leg.

Orthosia cerasi (Fabricius, 1775)
RES, EXP.

- Ta: Hämeenlinna, Myllymäki, 21.-22.4.1999, 2 ♂♂, Teppo Takala leg.
Ta: Janakkala, 675:36, 24.4.1999, 1 ♂, Ari Uusimäki leg.

Noctua orbona (Hufnagel, 1766)
RES.

Laji on paikoin hyvin runsas lounais-saaristossa. Al:n ja Ab:n ulkosaaristo-havaintoja ei ole listattu. N: Hanko, 664:27, 12.-21.8.1999, 1 ♀, Kim Rossi leg.

N: Helsinki, 667:39, 1.-22.8.1999, 1 ♀, Kauko Helomaa leg.

N: Sipoo, 666:40, 3.-7.8.1999, 1 ♀, Markus Varesvuo leg.

Noctua comes Hübner, 1813: FLU, EXP.

Lounaassa laji esiintyy paikoittain jo massalajina. Al:n, Ab:n ja Hankonien havaintoja ei ole listattu. N: Inkoo, 665:32, 9.-15.8.1999, 1 ex., Timo Ranki leg.

Ka: Anjalankoski, 674:48, 5.9.1999, 1 ♂, Pekka Elmikäinen leg.

Ka: Hamina, 671:51, 5.9.1999, 1 ex., Timo Ojala leg.

Ka: Kotka, 670:49, 20.-26.8.1999, 1 ♂, Veli-Matti Mussalo leg.

Ka: Kotka, 670:49, 5.6. ... 22.10.1999, Timo Kämäräinen leg.

Ka: Kotka, 670:49, syyskuu 1999, 1 ex., Lauri Luukkonen & Teemu Klemetti leg.

Noctua fimbriata (Schreber, 1759)
RES, EXP.

St: Köyliö, 678:24, 29.08.-3.9.1999, 1 ex., Jussi Mäkinen leg.

Sa: Lappeenranta, 8.-14.8.1999, 1 ♂, Timo Rönkä & Jukka Swan leg.

Noctua janthe (Borkhausen, 1792)
RES, EXP.

Al: Kökar, 666:15, 17.-23.8.1999, 1 ♀, Jari Kaitila, Karl-Erik Lundsten, Pekka Sundell & Magnus Östman leg.

Ab: Dragsfjärd, 664:23, 4.-17.8.1999, 1 ♂, Arno & Jaakko Kullberg leg.

N: Tammisaari, 664:29, 29.7.-15.8.1999, 1 ♂, Jaakko Huusko, Juha Ketonen, Simo Korpela & Ari Virtanen leg.

N: Tammisaari, 664:29, 4.-18.9.1999, 1 ♂, Jaakko Huusko, Juha Ketonen, Simo Korpela & Ari Virtanen leg.

N: Tuusula, 669:39, 9.7.1999, 2 ex., Juha Koponen leg.

Standfussiana lucerneae (Linnaeus, 1758) RES.

St: Pori, 684:21, 1.9.1999, 1 ♀, Tero Aaltonen leg.

Standfussiana simulans (Hufnagel, 1766) RES, DEC?

Laji on viime vuosina ollut niukka.

N: Vantaa, 669:38, 4.-6.9.1999, 1 ex., Timo T. Salminen leg.

Om: Lohtaja, 711:32, 10.-20.8.1999, 1 ♀ 3 ♂♂, Matti Ahola leg.

Spaelotis ravidata (Denis & Schiffermüller, 1775) RES, DEC.

Vain viisi yksilöä ilmoitettiin (kaikki rannikkoalueelta), laji on taantunut erityisesti sisämaassa.

N: Hanko, 664:28, 21 - 28.8.1999, 1 ♀, Kim Rossi leg.

N: Tammisaari, Bromarv, 665:27, 2.-20.9.1999, 1 ♀, Olavi Helminen leg.

Ka: Kotka, 668:51, 26.6.-10.7.1999, 1 ex., Teemu Klemetti, Timo Ranki & Jukka Tiittanen leg.

Ka: Kotka, 668:51, 8.-20.8.1999, 1 ex., Teemu Klemetti, Timo Ranki & Jukka Tiittanen leg.

St: Pori, 684:20, 20.7.-2.8.1999, 1 ex., Tero Aaltonen leg.

Spaelotis suecica (Aurivillius, 1889)
RES.

Ab: Turku, 671:23, 18.8.1999, 1 ♂, Michael Saaristo leg.

Oa: Laihia, 697:25, 5.7.1999, 1 ♀, Kimmo Silvonon leg.

Opigena polygona (Denis & Schiffermüller, 1775) RES, DEC?

Lajin havainnot selvästi vähentyneet.

Ab: Houts kari, 668:19, 31.8.-12.9.1999, 7 ex., Pekka Malinen & Larry Huldén leg.

Ab: Houts kari, 668:19, 13.-21.9.1999, 1 ex., Pekka Malinen & Larry Huldén leg.

Ab: Naantali, 672:23, 12.4. ... 23.10.1999, 1 ex., Janne Liikanen leg.

Ab: Tammisaari, Bromarv, 665:27, 9.9.1999, 1 ♂, Juhani Korhonen leg.

N: Helsinki, 667:37, 14.10.1999, 1 ex., Olli Ödner leg.

St: Vammala, 680:28, 30.8.-6.9.1999, 1 ♂, Jari Linden leg.

Ta: Iitti, 673:45, 14.-25.8.1999, 1 ♂, Hannu Jokela leg.

Ta: Iitti, 674:45, 27.7.-5.8.1999, 1 ♂, Hannu Jokela leg.

Ta: Orivesi, 683:36, 30.8.-11.9.1999, 1 ex., Toivo Koskinen leg.

Sa: Valkeala, 675:48, 9.-13.9.1999, 1 ♂, Vesa Lehtonen leg.

Eugnorisma glareosum (Esper, 1788) IRR.

Lajista tunnetaan 17 aiempaa havaintoa vuosilta 1964-1998.

Ab: Dragsfjärd, 28.8.-10.9.1999, 1 ex., Jouko Nurminen & Petri Rautio leg.

N: Hanko, 664:28, 22.8.-5.9.1999, 1 ♂, Christer Hublin & Magnus Landtman leg.

N: Hanko, 663:27, 29.8.1999, 1 ♂, Arno Kullberg leg.

Xestia atrata (Morrison, 1874)

Ks: Kuusamo, Oulangan kansallispuisto, 21.-31.6.1999, 1 ex., Pekka Sundell & Karl-Erik Lundsten leg., **Suomelle ja Ks:lle uusi.**

Ks: Kuusamo, Oulangan kansallispuisto, 1.-12.7.1999, 1 ex., Pekka Sundell & Karl-Erik Lundsten leg.

Ks: Kuusamo, Oulangan kansallispuisto, 13.-25.7.1999, 1 ex., Pekka Sundell & Karl-Erik Lundsten leg.

Xestia sincera (Herrich-Schäffer, 1851) RES

Ta: Vilppula, 689:37, 21.-27.6.1999, 2 ex., Ilkka Seuranen leg.

Om: Haapavesi, 709:41, 25.6.1999, 1 ♂, Ari Hyvärilä leg. Toinen havainto Om:stä (ed. v. 1940).

Xestia distensa (Eversmann, 1851)
RES.

Ok: Suomussalmi, 719:62, 17.-24.7.1999, 1 ♀, Reima Leinonen leg.

Ok: Suomussalmi, 719:62, 16.-24.7.1999, 1 ♂, Reima Leinonen leg.

Agnorisma puniceum (Hübner, 1803)
RES.

Ka: Virolahti, 671:53, 24.-25.6.1999, 1 ♂, Jari & Pekka Kaitila leg.

Anaplectoides prasinus (Denis & Schiffermüller, 1775) RES, EXP.

Laji on leviämässä Lappiin.

Lkor: Pelkosenniemi, kk, 744:52, 24.7.-11.8.1999, 1 ex., Olavi Helminen & Ilkka Seuranen leg., **Lkor:lle uusi.**

Ks: Salla, Vasavaarat, 747:60, 7.7.-20.8.1999, 1 ex., Jyrki Lehto & Michael Sinervirta leg.

Cryptocala chardinyi (Boisduval, 1828) RES, EXP.

Lajin 1970-luvun alkupuolella (n. 1972) alkanut expansio Suomessa jatkuu edelleen. Lajin ensihavainto Suomessa tehty v. 1957 ja vuosien 1957-1971 havainnot olivat pääasiassa satunnaisia. Maakuntien ensihavainnot ovat: N: 1957; Ka: 1958; Ab: 1960; Sa: 1960; Kb: 1972; Ta: 1979; Sb: 1976; Kl: 1980; Tb: 1988; St: 1990; Oa: 1993.

Ab: Turku, 671:23, 5.7.1999, 1 ♀, Michael Saaristo leg.

Tb: Toivakka, 17.7.1999, 1 ex., Stig Heinström leg.

Tb: Toivakka, 25.7.1999, 1 ex., Stig Heinström leg.

Sb: Varpaisjärvi, 704:53 13.7.1999, 1 ex., Juha Hyttinen leg., Toiseksi pohjoisin havainto Suomessa.

Ok: Sotkamo, 712:55, 15.-31.7.1999, 5 ♂♂ 1 ♀, Reima Leinonen leg., **Ok: lle uusi.** Pohjoisin havainto Suomessa.

Peridroma saucia (Hübner, 1808)
MIG.

Ab: Dragsfjärd, 664:23, 26.9.-13.10.1999, 1 ♂, Kauko Helomaa & Kai Saloranta leg.

N: Inkoo, 665:32, 20.9.-9.10.1999, 1 ♂, Timo Ranki leg.

N: Pyhtää, Kaunissaari, 20.9.-1.11.1999, 1 ♂, Teemu Klemetti & Lauri Luukkonen leg.

- N: Sipoo, 666:40, 27.09.-5.10.1999, 1 ♀, Markus Varesvuo leg.
 N: Tammisaari, 663:30, 27.9.-15.10.1999, 1 ♂, Timo & Kari Nupponen leg.

Euxoa adumbrata (Eversmann, 1842) RES.

- Jo kauan Suomessa esiintynyt laji, jota on vasta viime vuosina opittu etsimään hiekkakuopista ja harjualueilta. Lajia löytää parhaiten erityisesti horsman kukilta.
 Ab: Tammisaari, Bromarv, 665:27, 20.7.-2.8.1999, 1 ♀, Olavi Helminen leg.
 N: Hanko, 664:28, 6.6. ... 7.11.1999, 1 ex., Kim Rossi leg.
 N: Pyhtää, 670:47, 8.-17.7.1999, 7 exx., Lauri Luukkonen & Teemu Klemetti leg.
 Ka: Kotka, 671:50, 30.7.-5.8.1999, 1 ♀, Veli-Matti Mussalo leg.
 Ta: Hattula, 28.6.1999, 1 ♀, Timo Kämäräinen leg.
 Ta: Hattula, 30.6.1999, 1 ex., Ari Uusimäki leg.
 Ta: Hattula, 5.7.1999, 2 ♀♀, Timo Kämäräinen leg.
 Ta: Hattula, 9.7.1999, 2 exx., Jussi Heinonen leg.
 Ta: Nastola, 18.7.1999, 2 ♂♂ 10 ♀♀, Mikael Englund leg.
 Ta: Pälkäne, 681:35, 19.-20.6.1999, 1 ♂, Risto Martikainen leg., **Ta:lle uusi.**
 Sa: Luumäki, 675:52, 5.7.1999, 3 ♂♂ 2 ♀♀, Karl-Erik Lundsten leg.
 Sa: Valkeala, 675:49, 11.-14.7.1999, 1 ex., Heikki Kronholm, Harri Luoma, Teijo Rantala & Pekka Sundell leg.
 Sa: Rautjärvi, 5.7.1999, 1 ♀, Markus Varesvuo leg.
 Kl: Rautjärvi, 681:62, 5.7.1999, 2 ♀♀, Pekka Koskinen, Gustaf Nordenswan, Pertti Pakkanen & Markus Varesvuo leg.

Euxoa recussa (Hübner, 1817) RES, DEC.

- Al: Kökar, 666:16, 11.-17.8.1999, 1 ♂, Jari Kaitila, Pekka Sundell & Magnus Östman leg.
 Ta: Pirkkala, 682:32, 24.5. ... 16.10.1999, Petri Hirvonen leg.

Korjaus

Archiearis notha (Hübner, 1803)

- Kb:n** ainoa havainto Liperistä n. 1962 Antti Aalto leg. peruutetaan. Sotavalan kortistoon tullessa virheilmoituksen (Huldén ym. 2000).

Kiitokset

Kiitokset kaikille havaintojaan luovuttaneille 416 henkilölle sekä erityisesti havaintoja koonneille tahoille: Arto Avanto (Internet aineistot), Pertti Pakkanen (Internet aineistot),

Henry Holmberg (Lapin havainnot), Olli Marttila ja Kimmo Saarinen (päiväperhosten seurantalomakkeet), Marian Gokkonen ja Jari Kaitila (SPS:n toimistoon tulleet havainnot).

Kirjallisuus

- Černý, K. 1996: Arctiidae. *Teoksessa*: Karsholt, O. & Razowski, J. (eds.). The Lepidoptera of Europe, A Distributional Checklist. — Apollo Books, Stenstrup.
 Huldén, L. (ed.), Albrecht, A., Itämies, J., Malinen, P. & Wettenhovi, J. 2000: Suomen suurperhosatlas. Suomen Perhostutkijain Seura ja Luonnontieteellinen keskusmuseo. — Viestipaino, Helsinki. 328 ss.
 Freina, J. J. de & Witt, T. J. 1987: Die Bombyces und Sphinges der Westpalaearktis. — Edition Forschung & Wissenschaft Verlag GmbH, München.
 Ivinskis, P. 1993: Check-list of Lithuanian Lepidoptera. — Institute of Ecology, Vilnius.
 Karsholt, O. & Nielsen, P. S. 1998: Revideret katalog over de danske Sommerfugle. 144 ss., København.
 Kullberg, J. 1997: *Aporophyla lutulenta* (Denis & Schiffermüller, 1775), Suomelle uusi yökkönen. — Baptria 22(3): 110-111.
 Kullberg, J., Albrecht, A., Kaila, L. & Varis, V. 2002: Checklist of Finnish Lepidoptera — Suomen perhosten luettelo — Sahlbergia 6(2):45-190.
 Sundell, P. R. & Lundsten, K.-E. 2000: *Xestia atrata* – Suomelle vanha yökköslaji. — Baptria 25(1):1-3.
 Mikkola, K. 1972: Säätila ja perhosten vaellukset kesällä 1972. — Liite Suomen Perhostutkijain seuran kiertokirjeeseen 9/1972, 4 ss.
 Mikkola, K., Jalas, I. & Peltonen, O. 1985: Suomen perhoset; Mittarit 1. Suomen Perhostutkijain seura, 260 ss.
 Mikkola, K., Jalas, I. & Peltonen, O. 1989: Suomen perhoset; Mittarit 2. Suomen Perhostutkijain seura, 280 ss.
 Mikkola, K. 2000: Sää ja hyönteisten vaellukset 1999. — Baptria 25(2):33-43.
 Nordström, F., Opheim, M. & Sotavalta, O. 1961: De Fennoskandiska svärmarnas och spinnarnas utbredning. — Lunds Universitets årskrift 57(4):1-91.
 Ronkay, L., Yela, H. L. & Hreblay, M. 2001: Hadeninae II. — Noctuidae Europaeae, volume 5, Sorø.

- Sihvonen, P. & Mikkola, K. 2002: Taxonomical characters of *Selidosema plumarium* and *S. brunnearium* (Lepidoptera: Geometridae: Ennominae) and the function of the internal genitalia during copulation. — Entomologica Fennica 13(1):13-19.
 Viidalepp, J. Remm, H. 1996: Eesti liblikate määräraja. — Valgu, Tallinn.

Suomesta havaitut harvinaiset suurperhoset ennen vuotta 2000

Kari Nupponen, Jari-Pekka Kaitila, Teemu Klemetti, Jaakko Kullberg & Jorma Wettenhovi

Kirjoittajien osoitteet – Authors' addresses:

Kari Nupponen, Miniatontie 1 B 9, 02360 Espoo; E-mail: Kari.Nupponen@kolumbus.fi

Jari-Pekka Kaitila, Kannuskuja 8 D 37, 01200 Vantaa; E-mail: Jari.Kaitila@perhostukijainseura.fi

Teemu Klemetti, Kasilankuja 4 as. 1, 55100 Imatra; E-mail: Teemu.Klemetti@storaenso.com

Jaakko Kullberg, Luonnontieteellinen Keskusmuseo, PL17, (P. Rautatiekatu 13), 00014 Helsingin yliopisto;

E-mail: Jaakko.Kullberg@Helsinki.fi

Jorma Wettenhovi, Fallpakankuja 11 G 13, 00970 Helsinki; E-mail: J.Wettenhovi@kolumbus.fi

Records of rare Finnish Macrolepidoptera observed before 2000

The records of rare Finnish Macrolepidoptera observed before 2000 are listed. The species with maximum of 20 recorded specimens are included in the list. The determination of critical species were confirmed. The status of some doubtful records were reassessed. One taxon – *Melanargia galathea* (L.) – is interpreted to be an import and omitted from the list of Finnish Lepidoptera, because the only known specimen is unlabelled and its origin is unclear. The reference for each record is given, and several records are discussed.

Johdanto

Vuosikymmeniä jatkuneen aktiivisen keräily- ja julkaisutoiminnan tuloksena Suomesta on kertynyt valtava määrä havaintoja. Monen tarvitsijan harmiksi huomattava osa harvinaistenkin lajien löytötiedoista on ollut hankalasti saatavilla. Tiedot ovat olleet hajallaan eri julkaisuissa, eikä havainnon alkuperästä tai kirjallisuusviitteestä aina löydy mainintaa. Yksittäisten yksilöiden tarkat löytötiedot varmistettuine määrityksineen ovat kuitenkin tärkeitä mm. erilaisten lajiluetteloiden valmistelun ja uhanalaisten lajien selvitystöiden yhteydessä.

Suomen Perhostukijain Seuran havaintotoimikunta on inventoinut Suomesta ennen vuotta 2000 havaittujen harvinaisten suurperhosten löydöt. Tavoitteena on ollut koota tiedossa olevat havainnot yhteen, jolloin ne ovat helposti hyödynnettävissä. Kuhunkin havaintoon on liitetty mahdollisuuksien mukaan yksi tai useampia viitteitä, joista tiedon alkuperä selviää. Lukuisten yksilöiden lajimääritys on tarkistettu ja joidenkin löytöjen luotettavuus arvioitu uudelleen. Tarkistuksiin ja arviointeihin liittyviä tuloksia/päätelmiä on dokumentoitu lajeittain kommentti-osiossa. Luetteloon on otettu mukaan ne lajit, joista tunnetaan korkeintaan 20 havaintoa; yksi havainto voi sisältää useita yksilöitä. Listan runko on peräisin Jorma Wet-

tenhovin henkilökohtaisesta arkistosta, ja siihen on työn kuluessa tehty kymmenittäin lisäyksiä, korjauksia ja poistoja. Yksi laji, *Melanargia galathea* (L.), poistetaan Suomen perhosten luettelosta, koska ainoan ilmoitetun yksilön alkuperä on mm. etiketin puuttuessa tulkittu epäselväksi, eikä havaintoa voi tehdyissä selvityksissä ilmenneiden ristiriitaisuuksien vuoksi pitää riittävän luotettavana.

Havaintojen arvioinnin yleisiä periaatteita

Tieteen periaatteiden mukaisesti tutkimustulosten tulee olla toistettavasti arvioitavissa. Perhoshavainnot ovat verrattavissa tieteellisiin tutkimustuloksiin ja myös niitä tulee voida arvioida uudelleen. Tietyn havainnon asemaa tulkittaessa on kiinnitettävä huomiota sekä havainnon oikeellisuuteen että luotettavuuteen. Arvioitavat yksityiskohtat vaihtelevat tapauskohtaisesti sen mukaan, mitä tietoja havaintoon liittyy (määritysongelmat, etiketöimättömät yksilöt, näköhavainnot ym.).

Arvioinnin lähtökohtana on, että yksilön löytötiedot ovat oikeat. Tästä poikkeava tulkinta, esim. etiketöintivirheet, on aina perusteltava ja kirjattava huolellisesti, jolloin tulkinnan oikeellisuus on myöhemmin arvioitavissa uudelleen. Kun havainnon perusteena on talletettu yksilö tai valokuva, ja kaikki löytötiedot (ha-

Observationer av sällsynta storfjärilar i Finland före år 2000

Artikeln omfattar en förteckning över observationer av sällsynta storfjärilar i Finland före år 2002. I förteckningen ingår arter som observerats maximalt 20 gånger. Korrekt bestämning av svåra arter bekräftas. Några tvivelaktiga observationers status bedöms på nytt. Ett taxon – *Melanargia galathea* (L.) – bedöms som en importart och utelämnas från förteckningen över Finlands Lepidoptera, eftersom det enda kända exemplaret är oetiketterat och dess ursprung oklart. För varje observation ges referenser och flera av observationerna diskuteras.

vaintopaikka, -aika ja havainnon tekijä) tunnetaan, havainnon oikeellisuus voidaan lähes aina varmentaa tarkistamalla lajimääritys. Suotavaa olisi, että lajimäärityksen varmistaisi myös joku muu kuin havainnon tekijä. 'Vaikeiden' lajien määritys tulisi yleensä varmistaa genitaalipreparaatista.

Joskus havainnon perusteena ei ole konkreettista dokumenttia (esim. näköhavainnot ja kirjallisuustiedot) tai löytötiedot ovat vaillinaiset tai epätarkat. Tällöin havaintoa ei voida varmentaa, vaan havainnon oikeellisuuden todennäköisyyttä joudutaan arvioimaan. Arviointi tarkoittaa havaintoon liittyvien epävarmuustekijöiden suuruuden arvioimista. Mitä poikkeavampi havainto on esim. löytöpaikan suhteen, sitä vähemmän epävarmuustekijöitä voidaan hyväksyä. Ääritapauksissa jo yksi epäselvä yksityiskohta johtaa havainnon hylkäämiseen. Kaikissa tapauksissa tulkinnan perusteet tulisi kirjata huolella, jotta havaintoa voidaan tarvittaessa arvioida myöhemmin uudelleen. Havainnon hylkääminen ei välttämättä tarkoita sitä, että havainto olisi väärä, vaan että siihen liittyy niin paljon epävarmuustekijöitä, että virhemahdollisuus on merkitsevä. Rajatapauksissa on viisainta noudattaa varovaisuusperiaatetta ja hylätä havainto, koska oikean havainnon hylkäämistä on pidettävä huomattavasti pienempänä virheenä kuin väärän havainnon hyväksymistä.

Erityisen kriittisesti tulee tarkastella sellaisia vanhoja havaintoja, joiden löytötiedoissa tms. on epäselvyyksiä, eikä havainnon tekijä ole enää tavoitettavissa. Niitä ei missään tapauksessa pidä sortua hyväksymään/hylkäämään vain sillä perusteella, että "näinhän asia on aina ollut", koska myös vanha tulkinta perustuu yhden tai useamman henkilön subjektiiviseen näkemykseen. Uuden tiedon kertyminen voi eräissä tapauksissa oleellisesti muuttaa käsitystä havainnon asemasta (vrt. Suomen ensimmäinen *Tyria jacobaeae* -havainto), ja tällaiset havainnot tulee voida arvioida uudelleen.

Kun havainto on todettu oikeaksi tai riittävän todennäköiseksi, selvitetään ihmisen mukana kulkeutumisen mahdollisuus (importti), mikäli sellaista on syytä epäillä. Yksilön tulkitseminen importiksi tulee perustella huolellisesti ja perusteet kirjata. Pelkkä syy epäillä yksilön kulkeutumista ei kuitenkaan riitä importitulkintaan, vaan kulkeutuminen tulee pystyä osoittamaan todennäköisimmäksi vaihtoehdoksi esim. sääkartojen, lajin tunnetun levinneisyysalueen ja/tai yksilön ulkonäön perusteella. Muutoin esim. satamien, kauppuutarhojen ym. vastaavien paikkojen lähistöltä tehdyt havainnot jouduttaisiin tarpeettoman usein tulkitsemaan importeiksi.

Arvioinnin kannalta erityisen ongelmallisia ovat näköhavainnot. Koska näiden lajimääritystä ei myöhemmin voi tarkistaa, tällaiset havainnot tulee dokumentoida erityisen huolellisesti. Havainnon tekotapa ja olosuhteet sekä havaintokohteen käyttäytyminen ja tunnistamisperusteet tulisi kirjata heti havaitsemisen jälkeen. Havainnon tulisi pääsääntöisesti perustua paikallaan lepävään yksilöön, joskin joidenkin lajien osalta myös havaintoja kukalla ruokailevasta yksilöstä voidaan pitää luotettavina (esim. eräät kiitäjät).

Liikkuvasta autosta tai muusta liikennevälineestä tehtyjä näköhavainnot ei yleensä voi pitää luotettavina. Tunnetulla esiintymispaikalla tai sen läheisyydessä tehtyjen havaintojen ei kuitenkaan välttämättä tarvitse olla yhtä perusteellisesti dokumentoituja.

Havaintojen luotettavuuden arvioinnin tarkoituksena on 'datan puhdistaminen', ts. virheellisten ja epävarmojen havaintojen määrän minimointi julkaistuissa aineistoissa. Korostettakoon erityisesti, että hylkääminen kohdistuu aina havaintoon eikä havainnon tekijään. Tietyn havainnon tulkinta epäluotettavaksi ei siis tarkoita sitä, että havainnon tekijä olisi jollain tavoin epäluotettava.

Havainnot

Luettelossa käytetty nimitys ja järjestys on sama kuin teoksessa Karsholt & Razowski (1996). Havaittujen yksilöiden kokonaismäärä on mainittu hakasuluissa lajinimen jälkeen. Kunkin havainnon mainituista viitteistä vähintään yksi on tarkastettu tämän työn kuluessa; muut viitteet ovat peräisin Jorma Wettehovin arkistosta. Viitteet on merkitty hakasulkuihin havainnon perään. Seuraavissa sarjoissa julkaistuihin artikkeleihin on viitattu sarjan (lyhenteen) avulla, eikä auktorin nimeä ole mainittu, ellei havaintoa ole erikseen kommentoitu:

AEF: Annales Entomologici Fennici
ASFFF: Acta Societatis Fauna et Flora Fennica

BAP: Baptria

LY: Luonnon Ystävät

MdSFFF: Meddelanden af Societas pro Fauna et Flora Fennica

NOT: Notulae Entomologicae

SPS Suomen Perhostutkijain Seuran kiertokirjeet 1955-1975

Tietoja on saatu myös kolmesta yksityisestä arkistosta:

CLA: Clayhillsin arkisto

SEP: Seppäsen arkisto

SOT: Sotavallan arkisto

Osa havainnoista on tarkastettu keräilijöiltä henkilökohtaisesti. Tällöin referenssinä on mainittu sen henkilön nimi, jolta tieto on saatu. Aiemmin julkaisemattomien havaintojen viitteenä on sen henkilön nimi, jolta tieto on tarkistettu (kerääjä tai ilmoittaja). Ne havainnot on merkitty asteriskilla (*), joiden viitettä ja/tai itse havaintoa ei syystä tai toisesta ole tässä yhteydessä voitu tarkistaa.

Lasiocampidae

Malacosoma neustria (Linnaeus, 1758) [7 exx.]

V: Lohja, 25.VI.1934, 1 ex (ex larva), J. Listo leg. [NOT 1934:117]

U: Vantaa, 14.VII.1939, 1 ex (ex pupa), N. Helander leg. [Kaisila 1962; SOT]

U: Pellinki, VIII.1943, 1 ex, L. Jansson leg. [CLA; Kaisila 1962]

U: Hanko, Tvärminne 664:28, 12.VII.1954, 1 ♂, W. Hackman leg. [NOT 1955(1):27; Kaisila 1962]

U: Hanko, Tvärminne 664:28, 27.VIII.1955, 1 ♂, Anssi Mikkola leg. [SPS 1955/8]

U: Kauniainen, 1956, 1 ♀, P. Waseilius leg. [SPS 1962/8; SOT]

V: Dragsfjärd, Sommarö 664:24, 13.-25.VII.1995, 1 ♂, A. Rantanen leg. [BAP 1999(4):188]

Kommentti

Kaikki ennen vuotta 1934 ilmoitetut havainnot lajista Suomessa ovat virhemäärityksiä, ks. NOT1935:39 ("V" ja "S") <1869 [Tengström 1869] sekä "EH", "PH" ja "LK" <1899 [Aro 1900]). Lohjan havaintoa vuodelta 1934 on kirjallisuudessa epäilty importiksi, koska toukka löytyi kauppuutarhan läheisyydestä. Suomen *neustria*-löydöt keskittyvät 1930-50-luvuille, eikä paikallisen kannan mahdollisuutta tuona aikana voida sulkea pois. Pelkästään puutarhan läheisyyden vuoksi yksilöä ei voi tuomita importiksi.

Havainto "U: Stor-Pellinge VIII.1946, 1 ♀, L. Jansson leg. [SOT; CLA]" koskenee v. 1943 kerättyä yksilöä (ks. yllä; vrt. Marttila ym. 1996). Havainto "U: Espoo, n. 1930-40-luku, 1 ex, Ahlefeldt leg. [SOT]" on epävarma eikä yksilöä ole onnistuttu jäljitämään.

Gastropacha populifolia (Denis & Schiffermüller, 1775) [6 exx.]

EK: Vehkalahti, Pyhällönjoki, 24.VII.1959, 1 ♀ (löydetty kuolleena), L. Fagerström leg. [SPS 1960/4; NOT 1960:155]

EK: Hamina 671:51, 31.VII.1985, 1 ♂, L. Luukkonen leg. [BAP 1985(4):135]

V: Hiittinen 665:24, 08.-16.VIII.1987, 1 ♂, M. Sinervirta & L. Luukkonen leg. [BAP 1987(4):82]

*ES: Joutseno, 1991, 1 ♀, P. Savolainen leg. [Marttila ym. 1996]

U: Kirkkonummi, Upinniemi 665-6:35, 10.-15.VIII.1996, 1 ♂, K. Ojala leg. [BAP 1997(2):36]

ES: Joutseno 677:59, 13.VII.1998, 1 ♂, T. Salin leg. [BAP 1999(4):188]

Kommentti

Marttila ym. (1996) mainitsevat, että lajin toukka on löydetty Joutsenosta v. 1992. Koska havainnosta ei esitetä referenssiä ja se on tarkemmin dokumentoimatta, on löytöä pidettävä toistaiseksi epäluotettavana. Joutsenosta v. 1991 kerätyn yksilön määritystä ei ole tarkistettu.

Odonestis pruni (Linnaeus, 1758) [4 exx.]

EK: Virolahti 670:52, 1.IX.1999, 1 ♂, H. Luoma leg. [SPS:n toimisto 1999; BAP 2002(4)]

EK: Virolahti, Eerikkälä 671:53, 28.VIII.-02.IX.1999, 1 ♂, J.-P. & P. Kaitila & S. Korpela leg. [J. Kaitila 1999; BAP 2002(4)]

EK: Virolahti, Eerikkälä 671:53, 03.-06.IX.1999, 1 ♂, J.-P. & P. Kaitila & S. Korpela leg. [J. Kaitila 1999; BAP 2002(4)]

EK: Virolahti 671:53, 21.VIII.-06.IX.1999, 1 ♂, A. & J. Kullberg & M. Kuisma leg. [SPS-toimisto 1999; BAP 2002(4)]

Sphingidae

Daphnis nerii (Linnaeus, 1758)
[15 exx.]

St: Pori, kk 683:22, 12.IX.1910, 1 ex, K. Grönvall leg. [Kaisila 1962]

A: Finström, Bergö-Husö, VII.1915, 1 ex, sec. Y.H. (sanomalehtiutuinen). [LY 1915:188; Kaisila 1962]

U: Helsinki, Malmi 668:38 14.IX.1915, 1 ex, G. Lönnqvist leg. [LY 1915:188; Kaisila 1962]

V: Vihti, 1918, 1 ex, R. Holmström leg. [AEF 1947:67; Kaisila 1962]

PH: Viitasaari, 1937, 1 ex, H. Ungern leg. [NOT 1938:81; Kaisila 1962]

U: Helsinki 667:38, 03.IX.1939, 1 ex, Hiikka Tanner leg. [AEF 1947:67; Kaisila 1962]

U: Helsinki, kk 667:38, 28.IX.1949, 1 ex, coll. D. Wikström [Kaisila 1962]

*U: Helsinki, kk 667:38, -1953, 1 ex, coll. P. Niemelä (pyyntipäivämäärä ei ole tiedossa) [CLA: sec. E Suomalainen]

U: Sipoo Matinkylä, -1961, 1 ex, S. Hannén leg. (pyyntipäivämäärä ei ole tiedossa) [Kaisila 1962; SOT]

U: Helsinki, kk 667:38, 1967, 1 ex, L. Luotamo leg. [SPS 1970/8]

U: Sipoo Matinkylä, 1.VIII.1970, 1 ex, V. Rautoma leg. [BAP 1980(4):107]

EH: Riihimäki, 05.IX.1970, 1 ex, J. Nurmi & J. Ala-Ilomäki leg. [SPS 1970/7]

*A: Föglö, kirkon vierestä, 10.VIII.1972, 1 ex, P. Bogomoloff leg. [P. Bogomoloff: tiedonanto SPS:lle 1999]

V: Turku, 29.VI.1977, 1 ex, S. Leikko leg. [Järventausta ym. 1988]

St: Karvia, Sara 691:27, 24.VIII.1995, 1 ex, S. Ala-Riimi vid. Yksilö valokuvattu. [BAP 1996(1):6]

Kommentti

Helsingistä 28.IX.1949 kerättyä yksilöä on epäilty laivojen mukana saapuneeksi importiksi, koska se löytyi satamasta. Otuksen ulkonäkö (kulunut, lentäneen näköinen) ei tue tätä väitettä. Sataman läheisyys ei myöskään ole riittävä peruste importiteippiäille, sillä usein sataman voimakas valaistus houkuttelee oikeitakin vaeltajaperhosia puoleensa. Myös Föglön yksilöä on ilmeisen perusteettomasti arveltu importiksi, mutta havainto on nyt tullut oikeaksi.

Hyles euphorbiae (Linnaeus, 1758)
[9 exx.]

V: Nauvo, Seili, 19.VI.1914, 1 ex, J. Anttila leg. [LY 1917:148; Kaisila 1962]

St: Pori, 30.IX.1923, 1 ♂, A. Laiho leg. [SOT; KAISILA 1962; SPS 1957/7]

*V: Kaksikerta, Marielund, 1925, 1 ex, coll. U. B. Renvall [LY 1926:62]

V: Raisio, Pirilä, 1933, 1 ex, Alli Mäkinen leg. (=Alli Havu) [NOT 1934:123; Kaisila 1962]

U: Kirkkonummi, Siikajärvi, 1957, 1 ex, A. Saura leg. [SOT; Kaisila 1962]

V: Kiikala, 27.VI.1957, 1 ex, J. Kuusinen leg. [Järventausta ym. 1988]

EH: Kuusankoski, Voikkaa, 1960, 1 ex, R. Niittylahti leg., kuolleena hämähäkin verkosta [Marttila ym. 1996]

V: Kemiö, -1986, 1 ex, K. Wallenius leg. [Marttila ym. 1996]

V: Dragsfjärd, Örö 664:23, 13.VIII.1995, 1 ♀ (ex larva), M. Kuisma leg. Toukka löytyi 13.VIII.1995 ja koteloitui seuraavana päivänä; imago kuoriutui 19.X.1995. [BAP 1996(1):6]

Kommentti

Oulun vanha havainto 'Ppe: Oulu, -1792, sec. J. Julin [Julin 1792]' on virhemääritys ja koskee lajia *H. galii* (Rottemburg). V: Kaksikerrasta 1925 pyydystetystä yksilöstä ei ole mainintaa teoksissa Järventausta ym. (1988) ja Marttila ym. (1996), eikä sitä olla saatu jäljitetyksi lajimäärityksen varmistamiseksi.

Hyles livornica (Esper, 1779) [2 exx.]

PS: Kuopio, uusi linja-autoasema 697:53, 20.VIII.1964, 1 ♂, M. Kononen leg. [SPS 1964/6; AEF 1965/31:37]

V: Rymättylä, Pakinainen 6704:206, 05.VII.1987, 1 ex, A. Saarni leg. [NOT 1988:154; BAP 1989(2):27]

Hesperiidae

Heteropterus morpheus (Pallas, 1771) [1 ex.]

U: Espoo, Herrö, 26.VI.1937, 1 ♂, Nils Pettersson leg. [NOT 1937:148; Kaisila 1962]

Papilionidae

Iphiclides podalirius (Linnaeus, 1758) [1 ex.]

V: Turku, Halinen 671:24, 24.VIII.1984, 1 ♂, Vesa Mantere leg. [Järventausta ym. 1988; BAP 1989(2):26]

Kommentti

Edellä mainittua Turun löytöä lukuun ottamatta kaikki Suomen *I. podalirius*-löydöt perustuvat epävarmoihin näköhavaintoihin tai ilmeisiin importteihin. Tätä päätelmää vahvistaa myös havaintojen ajankohta, sillä ensimmäisen sukupolven yksilöiden löytäminen vaeltajana Suomesta on erittäin epätodennäköistä. Lisäksi laji muistuttaa lennossa erehdyttävästi kulunutta ritariperhosta (*Papilio machaon* L.), joten virhemäärityksen vaara on suuri. Suomesta on kerran löydetty importina myös lajin toukka (EK: Valkeala, Suutarin puutarha, ex larva 1983, H.

Luoma leg.). Ravintokasvi oli koristekasvina käytetty *Ruscus* (Liliaceae), jota oli tuotu todennäköisesti Ranskasta. Toukka löytyi alkukesällä ja imago kuoriutui kesä-heinäkuun vaihteessa [H. Luoma henk.koht. tiedonanto]. Kyseinen löytö tukee Suomesta tehtyjen alkukesän havaintojen importtiluonnetta.

Seuraavat havainnot on hylätty liian epävarmoina tai tulkittu imperteiksi:

EH: Längelmäki, "kk" 684:37, 10.VII.1994, 1 ex, M. Ansamaa leg. [BAP 1997(2):34]

PH: Jyväskylä, VII.1994, 1 ex, vid.; sec. J. Murtosaari [BAP 1997(2):34]

PS: Leppävirta, Kangaslampi 691:56, 1994, 1 ex vid. [BAP 1997(2):34]

V: Tammisaari, Tenhola kk, 16.VII.1995, 1 ex, R. Eriksson vid. [BAP 1996(1):2]

Pieridae

Pontia chloridice (Hübner, 1813)
[15 exx.]

EK: Virolahti 671:53, 21.VII.1970, 1 ♀, I. Hanski leg. [SPS 1970/8]

EK: Virolahti 671:53, 27.VII.1970, 1 ♀, J.-P. Kaitila leg. [SPS 1970/7]

PK: Tohmajärvi, Kemie 690:67, 20.-30.VII.1970, 1 ♀, R. Toikka leg. [BAP 1980(4):105]

U: Helsinki, Katajanokka 667:38, 30.VII.1970, 2 ♀♀, E. Laasonen leg. [SPS 1970/7]

U: Helsinki, Jätkäsaari 667:38, 31.VII.1970, 1 ♀, E. Karvonen leg. [SPS 1970/7]

U: Helsinki, Ruoholahti 667:38, 31.VII.1970, 1 ♀, K. Helomaa leg. [SPS 1970/7]

U: Helsinki, Jätkäsaari 667:38, 31.VII.-01.VIII.1970, 3 ♀♀, E. Petramaa leg. [SPS 1970/7]

U: Helsinki, Jätkäsaari 667:38, 01.VIII.1970, 1 ♀, O. Railo leg. [SPS 1970/7]

U: Helsinki, Jätkäsaari 667:38, 3.VIII.1970, 1 ♀, J. Lilja leg. [SPS 1970/7]

U: Helsinki, Merisatama/Jätkäsaari/Hernesaari 667:38, 03.VIII.1970, 1 ♀, S. Nénye leg. [SPS 1970/7]

U: Helsinki, Ruoholahti/Sompasaari 667:38, 04.-06.VIII.1970, 1 ♀, L. Dölle leg. [SPS 1970/7]

*U: Helsinki, "kk" 667:38, 6.VIII.1970, 1 ♀ [SPS:n kokous 1991]

Lycaenidae

Cupido alcetas (Hoffmannsegg, 1804) [1 ex.]

ES: Imatra, 19.VII.1974, 1 ♀, H. Nurmi leg. [BAP 2000(4):157-162]

Kommentti

Yksilö on ennen vuotta 2000 julkaisussa kirjallisuudessa esiintynyt virheellisesti nimellä *E. argiades* (Pallas) [esim. Marttila ym. 1996]. Havainnos-

ta on äskettäin julkaistu perinpohjainen selvitys (Kolev & Kullberg 2000). Sen perusteella ei ole syytä epäillä löydön luotettavuutta, vaikka otuksen kerääjää ei olekaan onnistuttu kuulemaan (T. Klemetti henk.koht. tiedonanto).

Nymphalidae

Lasiommata megera (Linnaeus, 1767) [4 exx.]

V: Korppoo, kk 668:19, 1872, 1 ♂, G. Cygnaeus leg. [Reuter 1893; Aro 1900; Kaisila 1962]

U: Hanko, 664:27, -1892, 1 ♀, M. Tiljander leg. [Reuter 1893; Aro 1900; Kaisila 1962]

A: Kökar, Harparnäs, 15.VII.1947, 1 ex, A. Fr. Nodman vid. [Kaisila 1962]

A: Lemland, Lågsjär 665:10, n. 1948, 1 ex (+ useita näköhav.), "ruotsinmaalainen leg." [M. von Schantz]

Kommentti

Ilmeisesti lajilla on ollut paikallisia kantoja lounaisella saaristoalueella vielä 1940-luvulla. Viimeinen dokumentoitu havainto *L. megeran* esiintymisestä Suomessa on vuodelta 1948, jolloin eräs ruotsalainen harrastaja havaitsi useita yksilöitä Lemlannin Lågsjärillä ja myös tallensi yhden yksilön (Max von Schantz henk.koht. tiedonanto). Lajista tunnetaan useita sellaisia havaintoja, joiden määritys ei ole riittävän luotettava (vanhat näköhavainnot) tai joiden alkuperä on epäselvä (etiketöimättömät yksilöt), eikä yksilöitä ole tallella. Tällaisiksi on tulkittu seuraavat hylättävät löydöt:

V: Turku, 1817-29, 1 ex, A. Caloander leg. [Perhoslähetys A. v Nordmann 10.XI.1855; tieto epäselvä, Tengström ei mainitse havaintoa Suomen luettelossa v. 1869]

U: Hanko 664:27, n. 1900, 1 ex, J. & U. Sahlberg vid. [Kaisila 1962]

*V: Korppoon seutu, 1960-69, 1 ex, sec. Asko Vuorinen [P. Malinen].

Coenonympha hero (Linnaeus, 1761) [1 ex.]

U: Porvoo mlk, 23.VI.1968, 1 ♂, M. Färkkilä leg. [SPS 1968/7]

Melanargia galathea (Linnaeus, 1758)

Havainto. ES: Joutseno 678:58, 1957 (?), 1 ♀, Risto Haapala leg. [Marttila 1990]

Kommentti

Lajista tunnetaan yksi etiketöimätön, mahdollisesti Joutsenosta 1950-luvulla kerätty yksilö, jonka historiasta ovat raportoineet Marttila (1990) ja Marttila ym. (1990). Tämän artikkelin työstämisen yhteydessä Teemu Klemetti selvitteli SPS:n havaintotoimikunnan toimeksiannosta havainnon taustaa Risto Haapalalta, jonka laatikosta perhonen löytyi. Haastattelun

tulokset kirjattiin paikan päällä ja niistä ilmeni seuraavaa:

Haapala keräili perhosia kouluvuosiensa 1957-8 Joutsenon Jänhiälän kylässä kahdella kesämökkin lähiympäristön niityillä. Kerääjä muistaa pyydystäneensä perhosen, mutta ei kuitenkaan muista pyydystystilannetta eikä varmasti myöskään pyydystysvuotta. Hänen muistikuvansa pyydystyspaikasta ja -vuodesta on sellainen, että perhosia hän ei tuolloin kerännyt muualla, ja että otus on ollut laatikossa "alusta asti". Hän kertoo olevansa varma, ettei ole saanut kyseistä yksilöä esim. ulkomailla käyneeltä tuttavaltaan. Kuitenkin hän mainitsee saaneensa perhosia lahjaksi ainakin 1980-luvulla Ceylonilta ja lisäksi keränneensä myöhemmin otuksia Italiassa ja Belgiassa. Perhosia säilytettiin aluksi muovikantisessa paitalaatikossa. Helsinkiin muuton jälkeen v. 1968 otuksia pidettiin korkkipohjaisessa taulussa, missä ne pölytyivät, koska kantta ei ollut. Myöhemmin perhoset siirrettiin teaklaattikkoon, jossa O. Marttila näki *M. galathean* 1980-luvulla. Yksilöt neulattiin alun perin nuppineulalla ja levitettiin pakulle aaltopahville. *M. galathea* neulattiin 1980-luvulla uudelleen hyönteisneulalla. Perhosia ei levitetty uudelleen, vaan ne irrotettiin pinsettien avulla kuivana nuppineulasta, neulattiin samaan reikään perhosneulalla ja liimattiin neulaan kiinni pyörimisen estämiseksi. Useat perhoset vaurioituivat tässä toimenpiteessä, mutta Haapala ei muistanut, jouduttuinko *galathea* paikkailemaan liimalla. Yksilön siivissä olevat repeämät ja kulumajäljet eivät kuitenkaan syntyneet uudelleenneulauksen yhteydessä toisin kuin Marttila (1990) väittää. Kerääjä kertoo aikanaan tunnustaneensa lähes kaikki keräämänsä lajit. Lähde-teoksena oli WSOY:n (1951-52?) "Perhoset värikuvina". Siitä hän kertoo tunnustaneensa myös ruutuperhosen, mutta ei tiennyt sitä harvinaiseksi eikä muista, mitä lajista sanottiin kirjassa. Sen sijaan hän kertoo esimerkiksi muistavansa hyvin, että neito-perhosen kerrottiin kirjassa olevan harvinainen, ja tästä lajista hän muistaa myös keräystilanteen. Marttilan (1990) artikkelissa on useita ristiriitaisuuksia kerääjän omaan kertomukseen verrattuna. Myös Risto Haapala itse totesi havainneensa kyseiset virheet, joten ne eivät voi johtua esim. tarinan muuttumisesta. Marttila esittää ainakin neljä argumenttia, jotka eivät ole peräisin havainnon tekijältä: "Kerääjä oli tunnistanut vain harvoja lajeja, ...". "... mustan ja valkean kirjavan perhosen otaja muistaa pyydystäneensä ensimmäisenä kesänä."

"... omistaja vaihtoi neulan, jonka seurauksena siivet ovat repeilleet ja niihin on tullut jälkiä."

"Keräilyn päätyttyä kokoelmasta ei ole poistettu tai siihen ei ole lisätty yhtään perhosta."

Niin ikään Marttilan (1990) väite *galathean* vaeltamisesta Suomeen heinä-elokuun vaihteessa 1957 ei kestä kriittistä tarkastelua, koska yksilö on etiketöimätön eikä kerääjä muista varmasti tallennusvuotta. Suomessa esiintyy lähes joka kesä sopivia säätiloja, jolloin *galathean* kaltaisia lajeja saattaisi maahamme ilmaantua. *M. galathean* vaeltaminen Suomeen omin voimin on epätodennäköistä, joskin mahdollista.

Heinäperhoset ovat melko huonoja lentäjiä ja vaeltavat harvoin. Ruotsissa ja Tanskassa valtaosa havaituista *galathea*-yksilöistä on tulkittu impoiteiksi silloinkin, kun ne on tavattu luonnosta (esim. Svensson ym. 1987). Harvoja Baltian pohjoisosien havaintoja ei liene tarkasteltu kriittisesti.

Otus on etiketöimätön eikä kerääjä muista tallennustilannetta. Lisäksi oletetun keräysajankohdan ja havainnon julkistamisen välillä on yli 30 vuotta, joten muistitietoon perustuvaa päätelyä ei voi pitää riittävän luotettavana. Löytö on myös Suomen ainoa. Mainitun yksilön taustaan liittyy niin paljon epävarmuustekijöitä, että *M. galathea* tulee poistaa Suomen perhosten luettelosta.

Drepanidae

Watsonalla binaria (Hufnagel, 1767) [1 ex.]

V: Dragsfjärd, Örö 664:23, 10.VIII.1993, 1 ♂, M. Ahola leg. [BAP 1994(1):12; BAP 2000(4):154-156]

Cilix glaucata (Scopoli, 1763) [1 ex.]

U: Helsinki, Isosaari 666:38, 3.-6.VI.1973, 1 ♂, J. Karvonen & E. Laasonen leg. [SPS 1974/2]

Geometridae

Ligdia adustata (Denis & Schiffermüller, 1775) [1 ex.]

U: Vantaa 669:38, 24.VI.1999, 1 ♂, J. Tamminen leg. [J. Tamminen, SPS:n kokous 1/2000; BAP 2002(4)]

Narraga fasciolaria (Hufnagel, 1767) [1 ex.]

EK: Virolahti kk. 6711:537, 4.VIII.1973, 1 ♂, J.-P. & J.-P. & P. Kaitila leg. [SPS 1974/2]

Agriopsis marginaria (Fabricius, 1776) [5 exx.]

V: Korppoo, Ävensor, 14.IV.1967, 1 ♂, S. Muurimaa leg. [SPS 1967/8]
V: Rymättylä, 02.V.1980, 1 ♂, T. Pulli leg. [Järventausta ym. 1988]

- U: Tuusula, 21.IV.1983, 1 ♂, M. Kaikkonen leg. [BAP 1983(4):115]
 U: Hanko, Täktom 664:27, 11.-16.V. 1996, 1 ♂, E. Franssila leg. [BAP 1998(3):131]
 V: Turku, Ruissalo 6713:236, 12.-18.V.1997, 1 ♂, I. Hyvärinen leg. [sec. R. Leinonen]
- Peribatodes rhomboidaria* (Denis & Schiffermüller, 1775) [1 ex.]
 V: Turku 671:23, 8.VIII.1992, 1 ♂, A. Vuorinen leg. [BAP 1996(1):5]
- Selidosema brunnearium* (Villers, 1789) [3 exx.]
 U: Tammisaari mlk, Tvärminne 664:28, 31.VII.1969, 1 ♂, K. Keynäs leg. [SPS 1969/7; SPS 1971/7; BAP 1983(1):22; NOT 1987:147-151; P. Sihvonen: SPS:n kokous I/2000]
 U: Hanko, Täktom 664:27, 21.VII.1999, 1 ♂, K. Männistö leg. [SPS:n toimisto 1999; BAP 2002(4)]
 U: Tammisaari, Hästö-Busö 664:29, 18.-28.VII.1999, 1 ♂, J. Huusko, J. Ketonen, S. Korpela & A. Virtanen leg. [SPS:n toimisto 1999; BAP 2002(4)]
- Kommentti*
 Vuonna 1969 kerätty yksilö ilmoitettiin alunperin nimellä *S. plumarium* (D. & Sch.) [Keynäs SPS:n kiertokirjeessä 1969/7], mutta korjattiin sittemmin lajiksi *S. brunnearium* (Vill.) [E. Suomalainen SPS:n kiertokirjeessä 1971/7]. Vuonna 1987 laji määritettiin uudelleen virheellisesti *S. plumariumiksi* [Mikkola 1987]. P. Sihvonen ja K. Mikkola (2002) ovat varmistaneet vasta äskettäin Tvärminnen yksilön kuuluvan lajiin *brunnearium*. Oikeaa *plumariumia* ei Suomesta ole koskaan tavattu. Molemmat lajit vaihtelevat ulkonäöltään, ja kuluneiden yksilöiden määrittäminen on usein kyseenalaista ilman genitaalipreparaatin tekoa.
- Alcis bastelbergeri* (Hirschke, 1908)
Havainto. V: Turku, 1990-luku, 1 ♂, A. Vuorinen leg. [A. Vuorinen].
Kommentti
 Tieto lajin esiintymisestä Suomessa perustuu yllä mainittuun havaintoon, joka on esitetty Suomen perhostutkijain Seuran kokouksessa. Yksilö on myöhemmin todettu väärin määritetyksi ja kuuluvan lajiin *A. repandata* (Linnaeus, 1758) (Asko Vuorinen henk.koht. tiedonanto). Lajia *A. bastelbergeri* ei toistaiseksi ole Suomesta tavattu.
- Cyclophora annularia* (Fabricius, 1775) [13 exx.]
 U: Tammisaari kk., 22.VI.1933, 1 ex, T. Wessman leg. [NOT 1946:102; SPS 1961/3; Kaisila 1962]
 U: Myrskylä, 1948, 1 ex, M. Häyrynen leg. [SPS 1961/3; Kaisila 1962]
 ES: Lauritsala, 01.VI.1949, 1 ex, Bj. Hackman leg. [Kaisila 1962]
 ES: Lauritsala, 11.VI.1952, 1 ex, Bj. Hackman leg. [Kaisila 1962]
 *U: Vantaa, Tammisto 668:38, 4.VII.1966, 1 ex, R. Saarenoksa leg. [SOT]
 U: Helsinki, Santahamina 6670:390, 06.-11.VII.1979, 1 ♀, I. Jalas leg. [BAP 1979(4):83]
 EK: Virolahti, Hämeenkylä 671:54, 29.VI.-06.VII.1982, 1 ♀, E. Langi & L. Luukkonen leg. [BAP 1982(4):107]
 U: Vantaa 669:38, 04.VI.1983, 1 ♀, T. Tuohimaa leg. [BAP 1985(4):135]
 LK: Parikkala, VIII.1988, 1 ex, P. Inkinen, E. Kankaanpää, J. Kettunen & A. Virtanen leg. [BAP 1997(2):34]
 U: Helsinki, Laajasalo 667:39, 19.VI.1992, 1 ♂, O. Nybom leg. [BAP 1993(2):60]
 U: Porvoo 669:42, 19.VI.1999, 1 ♂, H. Pitkäranta leg. [SPS:n toimisto 1999; BAP 2002(4)]
 U: Ruotsinpyhtää 669:46, 18.VIII.1999, 1 ♂, H. Lonka leg. [SPS:n toimisto 1999; BAP 2002(4)]
 EH: Kuusankoski 6760:483, 18.-22.VIII.1999, 1 ♂, V. Lehtonen leg. [SPS:n toimisto 1999; BAP 2002(4)]
- Cyclophora quercimontaria* (Bastelberger, 1897) [8 exx.]
 A: Lemland, Västerånga 667:11, 7.VII.1946, 1 ♂, B. Lingonblad leg. [SPS 1970/2; SOT]
 A: Lemland, Flaka 667:11, 17.VI.1961, 1 ♀, A. V. V. Mikkola leg. [SPS 1970/2; SOT]
 A: Lemland, Flaka 667:11, 20.VI.1962, 1 ♀, R. Öller leg. [SPS 1970/2]
 A: Lemland, Flaka 667:11, 21.VII.1962, 1 ♀, B. Lingonblad leg. [SPS 1970/2; SOT]
 A: Lemland, Flaka 667:11, 6.VII.1965, 1 ex, V. Mannelin leg. [SPS 1970/4]
 A: Maarianhamina, 19.VI.1966, 1 ♀, H. Wennerberg leg. [SPS 1970/2; Mikkola ym. 1985; SEP]
 A: Lemland, Flaka 667:11, 23.VI.1968, 1 ♀, T. Sjöroos leg. [SPS 1970/2]
 U: Inkoo, 06.-13.VI.1999, 1 ♂, T. Ranki leg. [SPS:n toimisto 1999; BAP 2002(4)]
- Cyclophora linearia* (Hübner, 1799) [2 exx.]
 V: Dragsfjärd, Örö 664:23, 10.-23.VI.1998, 1 ♂, J. & A. Kullberg leg. [BAP 1999(4):180]
 U: Vantaa 668:39, 02.VII.1998, 1 ♂, T. Salin leg. [BAP 1999(4):180]
- Epirrhoe tartuensis* Moels, 1965 [9 exx.]
 U: Helsinki, Laajasalo 6673:394, 11.VII.1966, 1 ex, O. Nybom leg. [SPS 1973/10]
 U: Hanko, Tvärminneby 664:28, 16.-22.VII.1973, 1 ♂, A. Aalto, E. & J. Karvonen, S. Kerppola & E. Laasonen leg. [SPS 1974/2]
 U: Hanko, Tvärminneby 664:28, 09.-20.VII.1974, 1 ♂, A. Aalto, E. & J. Karvonen, S. Kerppola & E. Laasonen leg. [SPS 1974/10]
 U: Hanko, Tvärminneby 664:28, 16.-23.VI.1975, 1 ♂, A. Aalto, E. & J. Karvonen, S. Kerppola & E. Laasonen leg. [SPS 1975/9]
 U: Tammisaari, Gullö 6652:298, 19.-20.VII.1980, 1 ♀, K. Mikkola leg. [BAP 1980(4):106]
 V: Hiittinen 665:24, 29.VI.-6.VII.1986, 1 ♂, L. Luukkonen & M. Sinnervirta leg. [BAP 1989(2):27]
 U: Hankoniemi 664:28, 08.VII.1987, 1 ♂, 2 ♀♀, Ch. Hublin leg. [BAP 1988(2):49-51]
- Epirrhoe rivata* (Hübner, 1813) [3 exx.]
 U: Hanko, Tvärminne eläintiet. as. 664:28, 27.VI.1989, 1 ♂, L. Kaila leg. [BAP 1990(1):1-7]
 A: Kökar, 14.VII.1992, 1 ex, J. Kaare leg. [BAP 1993(2):60]
 U: Helsinki 666:38, 21.VII.1999, 1 ♀, B.-G. Kumlander leg. [SPS:n toimisto 1999; BAP 2002(4)]
- Kommentti*
 Seuraavia vanhassa kirjallisuudessa mainittuja lajin havaintoja Suomesta ei ole voitu tarkistaa, ja niiden määritystä on pidetty epäluotettavana: FENNIA, -1859, [Tengström 1859]
 EH, -1869 [Tengström 1869]
 EH, -1899 [Aro 1900]
- Costaconvexa polygrammata* (Borkhausen, 1794) [2 exx.]
 *V: Turku, Ruissalo 671:23, 25.VII.1967, 1 ex, J. Kyriki leg. [Järventausta ym. 1988; SOT]
 U: Helsinki, Oulunkylä 668:38, 8.IX.1967, 1 ex, K. Nurmi leg. [SPS 1967/9; SOT]
- Horisme vitalbata* (Denis & Schiffermüller, 1775) [13 exx.]
 U: Hanko, Tvärminneby 664:28, 29.V.-08.VI.1973, 1 ♂, A. Aalto, E. & J. Karvonen, S. Kerppola & E. Laasonen leg. [SPS 1974/2]
 U: Sipoo, Spjutsund 6684:417, 12.VII.1975, 1 ♀, M. Landtman leg. [SPS 1975/9]
 U: Hanko, Tvärminneby 664:28, 17.-23.VII.1975, 1 ♂, J. Wetenhovi, H. Holmberg & I. Kontuniemi leg. [SPS 1975/9]
 U: Helsinki, Isosaari 666:39, 27.VII.1975, 1 ♀, J. Karvonen leg. [SPS 1975/9]

- EK: Virolahti 6709:524, 4.-6.VIII.1976, 1 ♂, H. Luoma leg. [H. Luoma]
- U: Hanko, Tvärminneby 664:28, 01.-07.VII.1984, 1 ♂, K. Helomaa, A. Järvelä & K. Wetenhovi leg. [BAP 1984(3):79]
- U: Hanko, Russarö 663:27, 09.-22.VIII.1987, 1 ♂, T. & K. Nupponen leg. [BAP 1988(2):41; K. Nupponen]
- U: Hanko, Uddskatan, 19.-22.VII.1994, 1 ex, K. Mikkola leg. [BAP 1996(1):15]
- U: Hanko, Täktom 664:27, 4.VII.1996, 1 ♂, E. Franssila leg. [BAP 1998(3):130]
- EK: Virolahti, Pajulahti 6720:541, 28.VII.-02.VIII.1996, 1 ♂, J. Wetenhovi, H. Holmberg & A. Graefle leg. [BAP 1997(2):35]
- U: Helsinki 667:38, 27.VII.-5.VIII.1996, 1 ♂, P. Koskinen & P. Somerma leg. [BAP 1997(2):35]
- U: Hanko, Russarö 663:27, 31.VII.-09.VIII.1996, 1 ♂, T. & K. Nupponen leg. [K. Nupponen]
- U: Tammisaari, Hästö-Busö 664:29, 24.VI.-06.VII.1999, 1 ex, J. Itämies leg. [J. Itämies]
- Kommentti*
Havaintoa "FENNIA (Kirkkonummi?), 1976, 1 ex." tai siihen liittyvää referenssiä ei ole onnistuttu jäljittämään.
- Horisme aemulata* (Hübner, 1813) [2 exx.]
U: Hanko, Tvärminneby 664:28, 28.VII.-03.VIII.1976, 1 ♂, J. Wetenhovi, H. Holmberg & I. Kontuniemi leg. [BAP 1977(4):90]
InL: Utsjoki, Uhtsa Skallovarri 7747:506, 18.VII.1993, 1 ♂, T. Tammaru leg. [BAP 1994(1):12; BAP 1994(1):64-68]
- Kommentti*
Kirjallisuudessa [Mikkola ym. 1985] esiintyvä havainto U: Sipoo, 1983, 1 ex., C.-E. Lindfors leg. perustuu virhemääritykseen; yksilö on *Eupithecia simpliciat* (Haw.), (M. Tyni det.).
- Eupithecia irriguata* (Hübner, 1813) [1 ex.]
V: Korppoo, 05.VI.1984, 1 ♂, Tomas Roslin leg. [BAP 1987(4):77-80]
- Eupithecia cauchiata* (Duponchel, 1831) [10 exx.]
U: Hanko, Tvärminne 664:28, 27.VI.1989, 1 ♀, L. Kaila leg. [BAP 1990(1):1-7]
U: Hanko, Tvärminne 664:28, 27.VI.1989, 1 ♀, A. Albrecht leg. [BAP 1990(1):1-7]
U: Hanko, Tvärminne 664:28, 1.VII.1989, 2 ♂♂, L. Kaila leg. [BAP 1990(1):1-7]
EK: Virolahti 671:53, 11.-13.VII.1990, 1 ♂, J.-P. & P. Kaitila leg. [BAP 1992(1):11]
- U: Kirkkonummi 665:35, 10.-16.VII.1990, 1 ♂, J. Junnilainen leg. [J. Junnilainen]
- U: Porvoo mlk, Tirmo 668:43, ex 1.1992, 1 ex., B.-G. Kumlander leg. Toukka elokuussa 1991 *Solidagone* kukassa [B.-G. Kumlander]
- U: Porvoo mlk 667:41, 27.VI.-3.VII.1992, 1 ex, Ch. Hublin leg. [BAP 1993(2):60]
- EH: Tampere, 17.-18.VI.1984, 1 ex, I. Seuranen leg. [L. Kaila det; SPS:n kokous X/1996]
- U: Hanko, Sandö 664:28, 29.VI.-04.VII.1996, 1 ♂, J. Karvonen leg. [BAP 1998(3):131]
- Kommentti*
Kirjallisuudessa esiintyvä havainto U: Pernaja, 1940, T. Kontuniemi leg. [AEF 1943:59; CLA 1957] perustuu virhemääritykseen, yksilö on *E. pernotata* Gn. (ex. in coll. ZMH) [Kaila 1990].
- Eupithecia distinctaria* Herrich-Schäffer, 1848 [1 ex.]
V: Dragsfjärd, Öro 664:23, 20.VI.-04.VII.1999, 1 ♂, A. & J. Kullberg leg. [BAP 2000(1):1-3]
- Chesias legatella* (Denis & Schiffmüller, 1775) [15 exx.]
A: Föglö, Jyddö 6682:139, 2.X.1975, 1 ♂, R. Martikainen & I. Seuranen leg. [SPS 1975/9]
A: Kökar, Idö 665:15-16, 05.X.1975, 10 exx, P. Grotenfelt leg. [P. Grotenfelt]
EK: Virolahti 671:53, 01.-08.X.1984, 1 ♂, L. Luukkonen leg. [BAP 1984(3):79]
EP: Kristiinankaupunki 691:20, 12.-25.IX.1992, 1 ♂, T. Ilonen leg. [BAP 1993(2):60]
V: Salo 670:28, 06.X.1995, 1 ex, J. Nurminen leg. [BAP 1996(1):4]
U: Hanko 664:27, 11.IX.-16.X.1999, 1 ♀, T. Ranki & T. Klemetti leg. [T. Ranki]
- Notodontidae**
- Ptilophora plumigera* (Denis & Schiffmüller, 1775) [2 exx.]
U: Sipoo 668:41, 29.IX.-03.X.1986, 1 ♂, V. Lepistö leg. [BAP 1986(4):82]
U: Sipoo 668:41, 05.X.1999, 1 ♂, V. Lepistö leg. [V. Lepistö, SPS:n kokous X/1999; BAP 2002(4)]
- Noctuidae**
- Cryphia algae* (Fabricius, 1775) [1 ex.]
U: Helsinki, Lauttasaari 667:38, 4.IX.1963, 1 ex, R. Saarenoksa leg. [SPS 1963/5; SOT; CLA]
- Cryphia ereptricula* (Treitschke, 1825) [1 ex.]
U: Sipoo, Spjutsund 668:41, 20.VIII.1965, 1 ex, P. Eriksson leg. [(SPS 1965/8); BAP 1978(4):92-93]
Kommentti
Kyseinen yksilö on mainittu kirjallisuudessa myös nimellä *C. algae*.
- Prodotis stolid* (Fabricius, 1775) [2 exx.]
U: Helsinki, Vuosaari Mustavuori 668:39, 31.VIII.1963, 1 ♂, I. Kontuniemi leg. [SPS 1963/5]
U: Porvoo 669:42, 02.IX.1968, 1 ex, Th. Clayhills leg. [SPS 1968/6; NOT 1969(4):285]
- Tyta luctuosa* (Denis & Schiffmüller, 1775) [5 exx.]
U: Helsinki, Villinki 667:39, 5.VII.1956, 1 ex, O. Ranin leg. [SPS 1956/9; AEF 1956:185]
St: Vammala, 27.VI.1965, 1 ex, Maija Salminen leg., sec. E. Lampimäki [SPS 1970/7; SOT]
V: Karjalohja 668:32, 25.VII.1974, 1 ♂, H. Krogerus leg. [SPS 1974/10; NOT 1975(4):138-139]
EH: Voikkaa 6758:480, 17.V.1984, 1 ex, H. Rundberg leg. [BAP 1985(2):60]
*EK: Kotka, Kotkansaari 670:49, 5.IX.1995, 1 ex, V. Hyryläinen leg. [Luukkonen & Mussalo 1998]
- Hypena obesalis* Treitschke, 1829 [1 ex.]
U: Helsinki, Munkkiniemi 667:38, 13.IX.1932, 1 ex (syötillä), S. Platonoff leg. [NOT 1932:104; NOT 1933:57; SEP; Kaisila 1962]
- Euchalcia variabilis* (Piller, 1783) [3 exx.]
PK: Pyhäselkä, Niitylahti, 15.VI.1966, 2 exx, V. Mannelin leg. [SPS 1969/8; SOT]
ES: Savitaipale, Kuolimajärvi 679:53, 01.-07.VII.1972, 1 ex, J. Svahn leg. [SPS 1972/9]
- Cornutiplusia circumflexa* (Linnaeus, 1767) [2 exx.]
ES: Mäntyharju 681:49, 26.VIII.1992, 1 ex, O. Peltonen leg. [BAP 1994(2):62-63]
EK: Virolahti 671:53, 08.IX.1995, 1 ♂, S. Leinikka leg. [BAP 1998(3):135]
- Kommentti*
Seuraava kaupapuutarhasta tehty havainto on tulkittu importiksi:
EK: Ruokolampi, 1967, 1 ex [NE 1967(4):160; BAP 2000(2a):52].
- Syngrapha ain* (Hochenwarth, 1785) [1 ex.]
St: Vammala 681:28, 09.VIII.1994, 1 ♀, M. & O. Sillanpää leg. [BAP 1995(1):26]

Trichoplusia ni (Hübner, 1803)

[7 exx.]

- U: Helsinki, Vuosaari 668:39, 18.VIII.1972, 1 ex, J. Turpeinen leg. [SPS 1972/9, 1973/5]
 V: Askainen, Manna 67253:2181, 20.VIII.1972, 1 ex, A. Roine leg. [SPS 1973/5]
 ES: Taipalsaari 678:55, 23.VIII.1972, 1 ex, H. Koski leg. [BAP 1981(2):48]
 EH: Pälkäne, Pohjalahti 681:35, 21.-25.VIII.1972, 1 ♂, L. Sippola leg. [SPS 1973/5]
 U: Vantaa, Tammisto 668:38, 13.-29.VIII.1972, 1 ♂, S. Kerppola leg. [SPS 1973/5]
 U: Porvoo mlk, Pirttisaari 667:41, 19.-26.VII.1996, 1 ex, A. Helin leg. [BAP 1997(2):39]
 U: Helsinki, Santahamina 667:39, 08.-10.IX.1997, 1 ex, B.-G. Kumlander leg. [BAP 1998(3):134]

Emmelia trabealis (Scopoli, 1763)

[9 exx.]

- *U: Espoo, Löfö, 03.X.1896, 1 ex, Alex Luther leg. [MdsFFF 1898:12; Aro 1900]
 U: Helsinki, Pasila, 23.IX.1934, 1 ex, V. J. Karvonen leg. [CLA 1957]
 *U: Vantaa, Korso 669:39, 1938, 1 ex, I. Jalas leg. [CLA 1957]
 *A: Maarianhamina, 06.VII.1946, 1 ex, A. Nordman leg. [NOT 1946:120]
 U: Hanko 664:28, 10.VII.1970, 1 ex, V. Nyström leg. [V. Nyström]
 V: Turku, Kaksikerta 670:23, 2.VIII.1972, 1 ex, S. Muurimaa leg. [SPS 1972/9]
 EK: Virolahti 6711:537, 18.VII.1974, 1 ♂, J.-P. & J.-P. Kaitila leg. [SPS 1975/5]
 U: Hanko, Tvärminneby 664:28, 20.-27.VII.1974, 2 ♂♂, A. Aalto, E. & J. Karvonen, S. Kerppola & E. Laasonen leg. [SPS 1974/10]
 EK: Virolahti 671:53, 14.-16.VI.1998, 1 ex, J.-P. & P. Kaitila & S. Korpe-la leg. [BAP 1999(4):192]

Kommentti

Seuraavat kaksi lajin havaintoa on hylätty, ensimmäinen liian epävarmana näköhavaintona ja jälkimmäinen siksi, että yksilöä ei ole olemassa ja löytötiedot ovat liian puutteelliset:

- U: Helsinki, Esplanadi, 05.VII.1940, 1 ex, A. Nordman vid. [CLA 1957]
 U: Sipoo, -1964, 1 ex, sec. Nordman [SOT]

Acontia lucida (Hufnagel, 1766)

[1 ex.]

- U: Vantaa, Korso 669:39, 30.VI.1981, 1 ex, K. Ojala leg. [BAP 1989(2):28; NOT 1988]

Eublemma minutata (Fabricius,

1794) [14 exx.]

- V: Hiittinen, kk 665:24, 21.VII.1959, 1 ♀, H. Lingonblad leg. [NOT

1959:120; SPS 1960/1; Kaisila 1962]

- U: Hanko, Täcktom, 21.VII.1959, 1 ex, Max v. Schantz leg. [NOT 1959:120; SPS 1960/1; Kaisila 1962]
 V: Hiittinen, 23.VII.1959, 1 ex, O. Nylund leg. [NOT 1959:118; SPS 1960/2; SEP; Kaisila 1962]
 V: Hiittinen, 25.VII.1959, 1 ex, O. Nylund leg. [SPS 1960/2; SEP; Kaisila 1962]
 *U: Porvoo, 26.VII.1966, 1 ex, A. Strandman leg. [Kaisila 1968:110]
 U: Porvoo mlk, Vekkoski 669:41, 01.VIII.1970, 1 ex, J. Alvas leg. [SPS 1970/7]
 EK: Virolahti, 04.VIII.1970, 1 ex, S. Leinikka leg. [SPS 1970/7]
 U: Tammisaari mlk, Tvärminne 664:28, 31.VII.-07.VIII.1972, 1 ex, A. Aalto, E. & J. Karvonen, S. Kerppola, E. Laasonen & J. Lilja leg. [SPS 1973/5]
 PS: Kuopio, Ukkonniemi 6977:536, 07.-09.VIII.1972, 1 ex, Ch. Hublin leg. [SPS 1972/9, 1973/5]
 EK: Ylämaa, Väkeväällä 672:55, 10.VIII.1972, 1 ex., P. Grotenfelt leg. [P. Grotenfelt] -
 EK: Virolahti 670:53, 21.VIII.1972, 1 ex, I. Hanski leg. [SPS 1972/9]
 EK: Virolahti 671-2:54, 4.-6.VIII.1981, 1 ♀, S. Nenyé leg. [BAP 1981(4):96]
 A: Kökar 666:15, 11.-21.VII.1999, 1 ♂, J.-P. Kaitila, P. Sundell & M. Östman leg. [SPS:n toimisto 1999; BAP 2002(4)]
 V: Dragsfjärd, Öro 664:23, 20.VII.-03.VIII.1999, 1 ♂, J. Kullberg leg. [SPS:n toimisto 1999; BAP 2002(4)]

Eublemma purpurina (Denis & Schiffermüller, 1775) [5 exx.]

- U: Porvoo mlk, Vekkoski 669:41, 27.VIII.1965, 1 ex, J. Alvas leg. [SPS 1965/8; SEP]
 U: Helsinki, Harakka 667:38, 10.-11.IX.1968, 1 ♂, I. Jalas leg. [SPS 1968/6; AEF 1969:125]
 U: Pernaja, Rabbas 6682:441, 9.IX.1978, 1 ♀, B.-G. Kumlander leg. [BAP 1978(4):91]
 U: Tammisaari, Gullö 6652:298, 30.VIII.-04.IX.1997, 1 ♂, K. Mikola leg. [BAP 1998(3):143]
 ES: Valkeala 675:49, 17.-22.IX.1998, 1 ♀, T. Rantala, H. Kronholm & P. Sundell leg. [BAP 1999(4):193]

Cucullia fraudatrix Eversmann, 1837 [18 exx.]

- V: Hiittinen kk 665:24, 15.VII.1947, 1 ex, O. Nylund leg. [NOT 1947:118; KAISILA 1962; SPS 1963/5; SOT]
 U: Nurmijärvi, Rajamäki 671:37, 24.VII.1958, 1 ♂, M. Koponen leg. [SPS 1963/5; SOT]

A: Maarianhamina, 03.VIII.1963, 1 ex., J. Lilja leg. [SPS 1963/5; Mikkola & Jalas 1977]

PK: Joensuu, 10.VIII.1964, 1 ex, V. Mannelin leg. [SPS 1965/1; LT 1968:104; SOT]

V: Houtskari, kk 669:18, 22.VII.1967, 1 ex, M. Tallgren leg. [BAP 1987(4):83]

V: Parainen 669:24, VII.1967, 1 ex, T. Suoranta leg. [SPS 1968/1; AEF 1975:140; SOT]

U: Mäntsälä, kk 672:40, 29.VII.1970, 1 ex, S. Tanska leg. [SPS 1971/1]

EK: Virolahti, kk 671:53, 3.VIII.1972, 1 ex, I. Hanski leg. [SPS 1972/9]

EK: Virolahti, kk 671:53, 07.-20.VII.1974, 1 ♂, I. Jalas leg. [SPS 1974/10]

EK: Virolahti, Virojoki 6719:539, 23.VII.1976, 1 ♂, M. Savela leg. [BAP 1976(3-4):53]

EK: Virolahti 671:53, 24.VII.1976, 1 ♂, S. Leinikka leg. [BAP 1976(3-4):53]

EK: Virolahti, Keipi, 671:54, 8.-17.VIII.1976, 1 ex, A. Aalto, E. & J. Karvonen, S. Kerppola & E. Laasonen leg. [BAP 1976(3-4):53]

V: Perniö 668:27, 10.VIII.1985, 1 ex, R. Larsson leg. [Järventausta ym. 1988]

U: Loviisa, Hästholmen 669:46, 11.VIII.1985, 1 ♂, H. Lonka leg. [BAP 1985(4):137]

EK: Virolahti, Alapihlaja 671:53, 25.VII.-02.VIII.1986, 1 ♂, Ch. Hublin, E. Laasonen & C.-E. Lindfors leg. [BAP 1986(4):83]

EK: Kotka, Halla 670:49, 29.VII.1993, 1 ♂, H. Kronholm, T. Rantala & O. Reunanen leg. [H. Kronholm]

EK: Kotka, Halla 670:49, 23.VII.1996, 1 ♂, T. Nikki leg. ks. kommentti alla [BAP 1997(2):39]

EK: Virolahti 671:53, 19.VI.1998, 1 ♀, J.-P. & P. Kaitila & S. Korpela leg. [BAP 1999(4):193]

Kommentti

Kirjallisuudessa [BAP 1997(2):39] mainittu havainto EK: Joutseno 670:49, 23.VII.1996, T. Nikki leg. perustuu erehdykseen; yksilö on kerätty samalla päivämäärällä EK: Kotkasta (ks. yllä; T. Nikki henk.koht. tiedonanto).

Cucullia artemisiae (Hufnagel, 1766) [8 larvae]

V: Dragsfjärd, Taalintehdas, 25.VIII.1945, 2L->1, O. Fabricius leg. [NOT 1945:176; Kaisila 1962; SOT; Järventausta ym. 1988]

U: Hanko, Tvärminneby 664:28, 31.VIII.1945 ja 03.IX.1945, 4 toukkaa, joista kuoriutui 3 exx., W. Hackman leg. [NOT 1945:176; SPS 1960/9; Kaisila 1962; SOT]

U: Helsinki, 1945, 1L->I, T. Hellström leg. [NOT 1946:111; SOT; Kaisila 1962]

V: Kemiö, 1945-49, 1La ->I? [Mikkola & Jalas 1977]

Kommentti

EK: Haminasta on 1980-luvulla löydetty 3 mahdollista *C. artemisiae* toukkaa. Näistä ei liene mitään dokumenttia jäljellä. Koska lajinmäärittäminen ei voida varmentaa, ei kyseisiä havaintoja ole pidetty riittävän luotettavina.

Cucullia fraterna Butler, 1878 [1 ex.]

U: Elimäki, Mustila 673:46, 17.-25.VII.1973, 1 ♂, I. Jalas leg. [L. Ronkay det.; SPS 1974/8; Mikkola 1996; Kullberg ym. 2002]

Kommentti

Yksilö ilmoitettiin alunperin kummallisen näköisenä *C. lactucaena* (Jalas SPS:n kiertokirjeessä 1974/8). Myöhemmin Dr. L. Ronkay määritteli lajin *C. fraternaksi*.

Cucullia boryphora Fischer v.

Waldheim, 1840 [1 ex.]

U: Tammisaari, Jussarö 6639:308, 08.-22.V.1993, 1 ♀, T. & K. Nupponen leg. [BAP 1997(3):130-134]

Cucullia asteris (Denis & Schiffermüller, 1775) [4 exx. + n. 45 toukkaa]

V: Paimio, 1929, 1 ex, O. Silkkilä leg. [LY 1938: 240; AEF 1938:199; SOT; Kaisila 1962]

U: Helsinki mlk, 11.VII.1939, 1 ex, N. Helander leg. [SOT; SEP; Kaisila 1962]

V: Pernaja, Lindholm, 18.VIII.1940, 1L->I, T. Kontuniemi leg. [AEF 1941:210; SOT; SEP; Kaisila 1962]

U: Tammisaari, Jussarö 664:30, 19.VI.1983, 1 ♀ (*Silene nutansin* kukalta), K. Nupponen leg. [BAP 1984(2):50; BAPTRIA 1983(4): 117 mainittu päivämäärä 2.VIII.1983 on painovirhe]

U: Pernaja, Rabbas 668:44, 10.IX.1989, 3 toukkaa->I, B.-G. Kumlander leg. [BAP 1990(2):63]

EK: Kotka, Haapasaari 668:51, 09.-10.IX.1991, 7 toukkaa, S. & K. Silvonon leg. [BAP 1992(1):13]

EK: Kotka, Haapasaari 668:51, 09.-11.IX.1991, 7 toukkaa, E. & L. Laasonen leg. [Luukkonen & Musalo 1998]

EK: Kotka, Haapasaari 668:51, 30.VI.1996, 1 ♀, K. Silvonon leg. [BAP 1997(2):40]

EK: Kotka, Haapasaari 668:51, 23.-25.VIII.1996, n. 25 toukkaa, H. Kronholm, T. Rantala & H. Luoma leg. [H. Kronholm]

Kommentti

Yllä mainittujen havaintojen lisäksi laji on kerran kasvatettu munittamalla

la: EK: Kotka, Haapasaari 668:51, 1996, K. Silvonon leg. [K. Silvonon]

Shargacucullia lychnitis (Rambur, 1833) [1 ex.]

V: Kisko, Järvikulma 669:30, 15.VI.1980, 1 ♂, K. Wettenhovi leg. [L. Ronkay; J. Wettenhovi; Mikkola 1996; Kullberg ym. 2002]

Kommentti

Kiskon yksilö löytyi väärin määritetynä K. Wettenhovin kokoelmasta. Otuksen on epävirallisesti mainittu mahdollisesti kuuluvan *S. lychnitis* -lajille läheiseen, toistaiseksi kuvaamattomaan taksoniin, joka tunnetaan useista paikoista itäisestä Keski-Euroopasta. Kiskon yksilö on tulkittu lajiksi *C. lychnitis*, kunnes potentiaalisen uuden taksonin olemassaolo on varmistettu ja laji kuvattu. Tämän jälkeen on mahdollista arvioida suomalaisen yksilön status uudelleen.

Kirjallisuudessa mainitaan yksi vanha lajin havainto Suomesta:

U: Nurmijärvi, 07.IX.1945, 2 toukkaa, R. v. Bonsdorff leg. [NOT 1945: 176; SPS 1958/7; SOT; Kaisila 1962].

Toukat kuolivat kasvatuksen aikana, eikä niistä jäänyt mitään dokumenttia. Missään ei myöskään ole tietoa siitä, miltä kasvilta ja miten toukat löytyivät, mihin toukkien määrittäminen perustuu ja miksi ne kuolivat. Lisäksi kyseisten toukkien löytöaika on epäilyttävien myöhäinen, sillä *lychnitis*-toukkaa löytyy esim. Ruotsissa parhaiten heinäkuun lopulta elokuun alkupuoliskolle. Nurmijärven toukat saattoivat olla loistuja, mutta on myös mahdollista, että ne kuolivat, koska tarjottu ravintokasvi oli väärä. Useiden *Shargacucullia*-lajien toukat ovat erehdyttävästi toistensa näköisiä ja myös joidenkin muiden lajien — mm. *Calophasia lunulan* — toukat muistuttavat *S. lychnitis* -toukkaa. Koska kyseiseen *S. lychnitis* -havaintoon liittyy useita epäselviä yksityiskohtia (määrittäminen, havainnon dokumentointi) eikä materiaalia ole tallella, on havainto hylättävä liian epävarmana.

Amphipyra livida (Denis & Schiffermüller, 1775) [3 exx.]

EK: Kotka, Suulisniemi 670:49, 15.-22.VIII.1991, 1 ex, J. Päivinen, J. Oksanen & J. Kotiaho leg. [BAP 1992(1):12]

U: Hanko 664:27, 06.IX.1992, 1 ♀, A. Vuorinen leg. [BAP 1993(3): 63]

ES: Lappeenranta, 20.IX.-04.X.1999, 1 ♀, T. Rönkä & J. Swahn leg. [SPS:n toimisto 1999; BAP 2002(4)]

Kommentti

Kaikki yksilöt on pyydystetty paikoilta, joissa kulkeutuminen ihmisen mukana on mahdollista (satamat, ratapihat). Otukset on silti tulkittu vaeltaneiksi. Pelkkä sataman tai ratapihan

läheisyys ei riitä tuomitsemaan yksilöitä importeiksi, koska vaeltavat perhoset usein luontaisesti hakeutuvat avoimille ja lämpimille paikoille (vrt. *Mormo maura*).

Heliothis maritima Graslin, 1855

[8 exx.]

A: Maarianhamina, 19.VII.1943, 1 ex, D. Wikström leg. [Mikkola & Jalas 1979]

U: Pernaja, Kabböle, 20.VII.1943, 1 ex, C.-J. Widén leg. [SPS 1961/6; NOT 1962:14; SOT; SEP]

*U: Snappertuna, Nothamn, 20.VII.1943, 1 ex, A. Fr. Nordman leg. [NOT 1962:14; SEP]

*EH: Heinola, Uusitaipale, 20.VII.1943, 1 ex, V. A. Seppälä leg. [NOT 1962:14; SEP]

V: Rymättylä, 1943, 1 ex. [SOT; Järventausta ym. 1988]

V: Lohja, 26.VI.1995, 1 ex, I. Hieta-mäki leg. [BAP 1996(1):11]

V: Dragsfjärd, Hiittinen 665:24, 9.IX.1995, 1 ♀ (kuolleena puhelinkopistana), J.-P. & P. Kaitila leg. [BAP 1996(1):11]

*PK: Joensuu 695:63, 4.-5.IX.1996, 1 ♂, J. Kettunen leg.

Kommentti

Rymättylästä 1943 kerätyn yksilön määrittästä ei ole tarkistettu. Referenssin Järventausta ym. (1988) maininta havainnosta perustuu Sotavallan arkiston tietoon (A. Haarto henk.koht. tiedonanto). Joensuun yksilön kirjallisuusviitettä ei ole onnistuttu jäljittämään.

Heliothis peltigera (Denis & Schiffermüller, 1775) [20 exx.]

U: Tammisaari mlk, Tvärminne 664: 28, 30.VII.1954, 1 ex, R. Grönblom leg. [NOT 1955:27; SPS 1958/8]

U: Helsinki, Laajasalo Stansvik 667: 39, 02.VII.1958, 1 ♀, A. V. V. Mikkola leg. [SPS 1958/8; AEF 1959:53]

V: Raisio, 18.VII.1978, 1 ex, K. Näkki leg. [SOT; Järventausta ym. 1988]

EK: Virolahti 672:54, 11.-15.VIII.1985, 1 ex, S. Nénye leg. [BAP 1985(4):138]

EK: Joutseno 677:59, 06.VIII.1991, 1 ex, M. Kuisma leg. [BAP 1992(1): 14]

U: Porvoo mlk 667:43, 31.V.-06.VI.1995, 3 ♂♂, M. Saarikoski leg. [BAP 1996(4):137]

St: Rauma 678:21, 17.VI.1995, 1 ♂, K. Österman leg. [BAP 1996(4): 137]

V: Lohja, 26.VI.1995, 1 ex. [BAP 1996(4):137]

EK: Virolahti 671:53, 05.-08.IX.1995, 1 ♀, J.-P. & P. Kaitila leg. [BAP 1996(4):137]

U: Hanko, Russarö 663:27, 10.-15.IX.1995, 1 ♂, T. & K. Nupponen leg. [BAP 1997(2):40]

U: Kirkkonummi, Porkkala 665:35, 28.-31.VIII.1996, 1 ♂, K. Rossi leg. [BAP 1997(2):40]

EK: Kotka, Pernoo 671:48, 28.-31.VIII.1996, 1 ex, E. Vanhala leg. [BAP 1997(2):40]

U: Espoo 667:37, 02.IX.1996, 1 ♀, J. Rossi leg. [BAP 1997(2):40]

U: Hanko, Russarö 663:27, 31.VIII.-06.IX.1996, 1 ♂, T. & K. Nupponen leg. [K. Nupponen]

EK: Joutseno, Kuurmanpohja 677:59, 28.-29.VII.1997, 1 ex, M. Kuisma leg. [BAP 1998(3):135]

U: Porvoo 667:42, 16.-25.VI.1998, 1 ♂, P. Pakkanen leg. [BAP 1999(4):194]

U: Tammisaari, Hästö-Busö 664:29, 28.VI.-12.VII.1998, 1 ex, J. Huusko, J. Ketonen, S. Korpela & A. Virtanen leg. [BAP 1999(4):194]

U: Hanko 664:27, 1998, IL->I, P. Koskinen leg. Toukka kannusruohon (*Linaria vulgaris*) kukassa (P. Koskinen henk.koht. tiedonanto (vrt. BAP 1999(4):185)) [BAP 1999(4):194]

Kommentti

Seuraava kirjallisuudessa mainittu havainto hylätään liian epävarmana näköhavaintona:

A: Kökar, Öland 667:16, 14.VIII.1939, 1 ex, A. Fr. Nordman vid. [LY 1939; NOT 1955:27; LY 1968:109].

Heliothis nubigera Herrich-Schäffer, 1851 [3 exx.]

EK: Vehkalahti, Tammio kk 670:52, 07.VIII.1964, 1 ♂, V. Kaila leg. [SPS 1964/5, 1964/6, 1965/8]. Toiettu Suomesta nimellä *H. peltigera* v. 1964.

U: Porvoo mlk, Pirttisaari 667:41, 06.-18.IX.1995, 1 ex, M. Kuisma & A. Helin leg. [BAP 1998(3):135]

U: Porvoo mlk, Emäsalo 668:42, 02.-09.IX.1996, 1 ♂, H. Koski leg. [BAP 1997(2):40]

Pyrrhia exprimens (Walker, 1857) [6 exx.]

U: Helsinki, 02.VIII.1917, 1 ex, Bj. Wasastjerna leg. [Grönbloom 1936; Valle 1940; CLA 1957; AEF 1965; Mikkola & Jalas 1979]

*PK: Liperi, -1945, 1 ex, O. Winter leg. [AEF 1945:35]

ES: Mäntyharju 681:49, 13.VII.1972, 1 ♂, O. Peltonen leg. [SPS 1972/9]

PK: Tohmajärvi, Musko 690:67, 14.VII.1972, 1 ex, P. Grotenfelt leg. [P. Grotenfelt]

EK: Virolahti 671:54, 8.-10.VIII.1984, 1 ex, S. Nénye leg. [BAP 1984(3):82]

U: Porvoo, Pellinki 668:44, 15.VII.1997, 1 ex, C.-J. Widén leg. [BAP 1998(3):135]

Kommentti

Liperin yksilöä ei löydy Winterin koelmasta, joka on Luonnontieteelli-

sessä keskusmuseossa Helsingissä. Sen sijaan kokoelmasta löytyy kaksi yksilöä lajia *P. umbra* (Hufn.), jotka Winter on tallettanut Liperistä samoihin aikoihin. *P. exprimens* -havainto on kuitenkin tulkittu oikeaksi. Laji on helppo määrittää ja referenssimateriaalia on ollut saatavilla, koska *exprimensia* kerättiin 1900-luvun alkupuolella runsaasti Laatokan Karjalassa. Wasastjerna Helsingistä keräämää yksilöä on etiketin mukaan talletettu 02.VIII.1917 (A. Haarto henk.koht. tiedonanto); kirjallisuudessa esiintyvä päivämäärä 04.VII.1918 on erehdys.

Hoplodrina ambigua (Denis & Schiffermüller, 1775) [2 exx.]

A: Föglö, Överö 668:139, 4.IX.1987, 1 ♀, M. Kuisma leg. [SPS:n kokous 1996; BAP 1997(2):101]

U: Hanko, Russarö 663:27, 26.VIII.-05.IX.1997, 1 ♂, T. & K. Nupponen leg. [K. Nupponen, SPS:n kokous X/1997]

Atrypha pulmonaris (Esper, 1790)

[9 exx.]

EK: Virolahti, kk 6711:537, 27.-28.VII.1986, 1 ♀, J.-P. & P. Kaitila leg. [BAP 1986(4):84]

EK: Virolahti 671:53, 25.-31.VII.1986, 1 ♀, H. Holmberg & I. Kontuniemi leg. [BAP 1986(4):84]

U: Pyhtää, Kaunissaari 669:48, 26.VII.-01.VIII.1992, 1 ♂, L. Luukkonen & V.-M. Mussalo leg. [BAP 1993(2):63]

U: Sipoo 667:40, 14.-19.VII.1999, 1 ♀, G. Nordenswan leg. [SPS:n toimisto 1999; BAP 2002(4)]

EK: Kilpisaari 668:51, 08.-14.VII.1999, 1 ♀, P. Sundell leg. [SPS:n toimisto 1999; BAP 2002(4)]

EK: Vehkalahti, Ulko-Tammio 669:52, 15.-22.VII.1999, 2 ♀♀, P. Sundell leg. [SPS:n toimisto 1999; BAP 2002(4)]

EK: Virolahti 672:54, 8.-19.VII.1999, 2 ♀♀, H. Holmberg, A. Graeffe & L.-E. Fernelius leg. [SPS:n toimisto 1999; BAP 2002(4)]

Mormo maura (Linnaeus, 1758) [1 ex.]

EK: Kotka, Tiutinen 670:49, 19.VIII.1997, 1 ♂ (syöttillä), T. Nikki leg. [BAP 1998(3):135]

Kommentti

Yksilö on pyydystetty sataman läheisyydestä, mutta tulkittu vaeltaneeksi. Pelkkä sataman läheisyys ei riitä tuomitsemaan otusta importiksi, koska vaeltavat perhoset usein hakeutuvat rannan läheisyydessä sijaitseville avoimille ja lämpimille alueille, kuten satamiin ja ratapihoille (vrt. *Amphipyra livida*).

Xylomoia strix Mikkola, 1980

[3 exx.]

U: Hanko, Tvärminne 664:28, 25.-31.VII.1974, 1 ♀ (yksilö kadon-

nut), J. Wettenhovi, H. Holmberg, I. Kontuniemi & A. Wennström leg. [NOT 1980(4); BAP 1981(2):37-39]

U: Hanko Sandö 664:28, 15.VII.1994, 1 ♂, J. Karvonen leg. [BAP 1996(2):51-52]

U: Hanko 664:27, 25.VII.1997, 1 ♂, A. Vuorinen leg. [BAP 1998(3):137]

Kommentti

Ensimmäinen Suomesta tavattu yksilö katosi postissa eikä siitä jäänyt mitään dokumenttia (Mikkola 1980). Määrittäminen perustuu useiden henkilöiden vuosien takaiseen muistikuvaan kyseisen yksilön ulkonäöstä. Koska samalta alueelta on myöhemmin saatu kaksi *X. strix* -yksilöä lisää, voidaan Tvärminnen vanhaa havaintoa nykyisin pitää riittävän luotettavana.

Dicycla oo (Linnaeus, 1758) [1 ex.]

U: Helsinki, Kontula 668:39, 21.VII.1997, 1 ♂, L. Öberg leg. [BAP 1998(3):136]

Cosmia affinis (Linnaeus, 1767)

[3 exx.]

U: Porvoo mlk, Pellinki Hasselö 667:44, 14.VIII.1963, 1 ex, C.-J. Widén leg. [NOT 1963:171]

U: Tammisaari, Hästö-Busö 664:29, 10.-24.VIII.1996, 1 ex, J. Ketonen, S. Korpela & A. Virtanen leg. [BAP 1997(2):41]

U: Loviisa 670:45, 21.-24.VIII.1998, 1 ♂, H. Lonka leg. [BAP 1999(4):195]

Agrochola lychnidis (Denis & Schiffermüller, 1775) [3 exx.]

U: Espoo, Suvisaari 666:37, 25.IX.1958, 1 ♂, P. Waselius leg. [P. Waselius]

A: Kökar, Idö 665:15-16, 04.X.1962, 2 exx, P. Grotenfelt leg. [P. Grotenfelt, SPS:n kokous 09.IV.1998]

Kommentti

Espoon yksilön pyyntipäivämäärä pitää olla 25.IX.1958; etikettiin kirjoitettu 25.VII.1958 on erehdys, joka sattui vaihdettaessa alkuperäinen käsin kirjoitettu etiketti siistimpään (P. Waselius henk.koht. tiedonanto). Espoon yksilö on aiemmin tulkittu importiksi juuri kummallisen päivämäärän vuoksi, mutta tehtyjen selvitysten perusteella havainto on tulkittava oikeaksi.

Aporophyla lueneburgensis (Freyer, 1848) [2 exx.]

V: Dragsfjärd, Öro 664:23, 20.VIII.-02.IX.1992, 1 ♂, J. Kullberg leg. [BAP 1997(3):110-111]

V: Dragsfjärd 666:25, 08.VIII.1999, 1 ♂, M. Saaristo leg. [SPS:n toimisto 1999; BAP 2002(4)]

Kommentti

Laji on ilmoitettu Suomesta nimellä *A. lutulenta* (Denis & Schiffermüller, 1775). Äskettäin on kuitenkin varmis-

tettu (L. Ronkay ym. 2001), että Länsi- ja Pohjois-Euroopasta tavatut yksilöt kuuluvat lajiin *P. lueneburgensis*.

Lithophane semibrunnea (Haworth, 1809) [4 exx.]

U: Hanko, 22.IX.1992, 1 ♀, J. Nurminen leg. [BAP 1993(2):63]

U: Hanko 664:27, 03.-15.X.1996, 2 ♂♂, H. Takanen leg. [BAP 1998(3):136]

U: Helsinki 667:38, 10.-23.X.1998, 1 ♂, P. Koskinen & P. Somerma leg. [BAP 1999(4):195]

Polymixis flavicincta (Denis & Schiffermüller, 1775) [1 ex.]

A: Lemland, kk 668:11, 21.IX.1950, 1 ex, Th. Clayhills leg. [NOT 1951:128; Mikkola & Jalas 1977]

Eremobia ochroleuca (Denis & Schiffermüller, 1775) [4 exx.]

ES: Ristiina, 31.VII.1914, 1 ♂, 1 ♀, E. Späre leg. [MdsFFF 1918:209; Kaisila 1962; SEP]

U: Kauniainen 668:37, 11.VIII.1942, 1 ex, B. Lybeck leg. [Kaisila 1962; SEP]

ES: Punkasalmi, -1957, 1 ex [CLA; Mikkola & Jalas 1979]

Pseudohadena immunda (Eversmann, 1842) [1 ex.]

U: Bromarv, Täcktom Bredablic 664:27, VIII.1939, 1 ♂ (päivällä sähkötolpalla istumasta), V. Nyström leg. [NOT 1947:29,124; SPS 1960/9; Kaisila 1962]

Phragmatiphila nexa (Hübner, 1808) [15 exx.]

EK: Hamina, 08.IX.1967, 1 ex, Anssi Mikkola leg. [SPS 1967/8; SOT; SEP]

EK: Hamina 671:51, 26.-28.VIII.1971, 1 ♂, I. Jalas leg. [SPS 1971/7]

U: Hanko, Tvärminneby 664:28, 03.-14.IX.1974, 1 ♂, J. Wettenhovi, H. Holmberg, I. Kontuniemi & A. Wennström leg. [SPS 1974/10]

EK: Virolahti 671:53, 4.IX.1977, 1 ♂, S. Leinikka leg. [BAP 1977(4):92]

EK: Virolahti, Pajulahti 672:54, 27.-28.VIII.1982, 1 ex, E. Hallikainen leg. [BAP 1982(4):110]

EK: Kotka, Mussalo 670:49, 4.IX.1983, 1 ♂, V.-M. Mussalo leg. [BAP 1987(4):83]

ES: Joutseno 677:59, 26.-29.VIII.1984, 1 ♂, O. Marttila leg. [BAP 1984(39):82]

U: Kirkkonummi 666:36, 21.IX.-04.X.1984, 1 ♂, M. Sinervirta & P. Pakkanen leg. [BAP 1984(39):82]

U: Helsinki, Santahamina 6672:392, 06.IX.1995, 1 ex, B.-G. Kumlander leg. [BAP 1996(1):9]

LK: Parikkala 681:63, 1.-15.IX.1995, 1 ♀, M. Sinervirta leg. [BAP 1996(1):9]

U: Pernaja, Strömsland 669:45, 25.-29.VIII.1996, 1 ♂, I. Kontuniemi leg. [BAP 1997(2):42]

LK: Rautjärvi, Simpele 681:63, 17.-28.VIII.1997, 1 ♀, M. Sinervirta leg. [BAP 1998(3):138]

U: Porvoo, Pellinki 668:44, 30.VIII.1997, 1 ex, C.-J. Widén leg. [BAP 1998(3):138]

EK: Anjalankoski 674:48, 10.IX.1998, 1 ♂, P. Elmikäinen leg. [BAP 1999(4):197]

EK: Anjalankoski 674:48, 21.IX.1998, 1 ♂, P. Elmikäinen leg. [BAP 1999(4):197]

Chortodes brevilinea (Fenn, 1864) [26 exx.]

U: Hanko, Tvärminne 664:28, 6.IX.1967, 1 ♀, K. Keynäs leg. [SPS 1968/1; AEF 1968:170-173]

U: Hanko, Tvärminne 664:28, 20.VIII.1969, 1 ♀, J. Karvonen leg. [SPS 1969/7; SOT; SEP]

U: Hanko, Tvärminne 664:28, 16.VIII.1970, 1 ♀ + 2 exx, K. Keynäs leg. [SPS 1970/7]

U: Hanko, Tvärminne 664:28, 17.VIII.1970, 1 ex, K. Keynäs leg. [SPS 1970/7]

U: Hanko, Tvärminne 664:28, 20.VIII.1970, 1L->I, A. Kullberg leg. [SPS 1970/7]

U: Hanko, Tvärminne 664:28, 24.VIII.1970, 1 ♀ [Mikkola & Jalas 1979]

U: Hanko, Tvärminne 664:28, 29.VIII.1970, 1 ex, K. Helomaa leg. [SPS 1970/7; SEP]

U: Hanko, Tvärminne 664:28, 1.IX.1970, 1 ♂, I. Jalas leg. [SPS 1970/7]

U: Hanko, Tvärminne 664:28, 25.-29.VIII.1971, 1 ex, S. Kerppola & J. Lilja leg. [SPS 1971/8]

U: Hanko, Tvärminne 664:28, 20.VIII.1971, 1 ex, A. Kullberg leg. [SPS 1971/9]

U: Hanko, Tvärminne 664:28, 10.-21.VIII.1972, 1 ♀, A. Aalto, E. & J. Karvonen, S. Kerppola, E. Laasonen & J. Lilja leg. [SPS 1973/5]

U: Hanko, Tvärminne 664:28, 25.VIII.-05.IX.1974, 1 ♀, A. Aalto, E. & J. Karvonen, S. Kerppola & E. Laasonen leg. [SPS 1974/10]

U: Hanko, Tvärminne 664:28, 15.VIII.1975, 1 ♀, M. Aronen leg. [SPS 1975/9]

U: Hanko, Tvärminne 664:28, 22.VIII.-02.IX.1977, 1 ♀, E. Franssila leg. [BAP 1977(4):92]

U: Hanko, Tvärminne 664:28, 19.VI.1980, 2 toukkaa (*Phragmites*), 1 toukka puhallettu 28.VI.1980 ja 1 ♀ kuoriutui 28.VII.1980, M. Ahola leg. [M. Ahola]

U: Hanko, Tvärminne 664:28, 19.VI.1980, 1 toukka, E. Peltonen leg. [M. Ahola]

U: Hanko, Tvärminne 664:28, 30.VIII.1980, 2 ♂♂ 1 ♀, J. Vilen leg. [BAP 1982(2):46]

U: Hanko, Tvärminne 664:28, 05.-10.VIII.1984, 1 ♂, K. Helomaa, A. Järvelä & K. Wettenhovi leg. [BAP 1984(3):82]

V: Rymättylä, Aikkola 671:21, 27.-30.VIII.1990, 1 ♂, T. Saarinen leg. [BAP 1991(1):11]

U: Hanko 664:28, 20.VIII.-8.IX.1995, 1 ex., S. Korpela leg. [S. Korpela]

U: Tammisaari, Hästö-Busö 664:29, 02.-15.VIII.1997, 1 ex, J. Ketonen, S. Korpela, A. Virtanen leg. [BAP 1998(3):138]

Hadula farnhami (Grote, 1873) [1 ex.]
PPp: Rovaniemi, -1887, 1 ex, [Hacker 1998]

Kommentti

Hacker (1998) julkaisi *Hadula*-revisiossaan havainnon ainoasta Suomesta tunnetusta *H. furca*-ryhmän yksilöstä nimellä *H. farnhami* ssp. *palaeartica* Hacker, 1998 [gen. prep. Hacker 8984]. Yksilö on kerätty 1800-luvun jälkipuoliskolla Ppp: Rovaniemeltä ja sitä säilytetään Münchenin museossa (Zoologisches Staatssammlung München). Yksilö esiintyy vanhassa kirjallisuudessa ainakin kahdesti. Hofmann (1887) mainitsee lajin *marmorosa* (Bkh.) (= *microdon* Gn.; ks. Karsholt & Razowski 1996) esiintyvän "in Lappland"; kyseessä on ilmeinen Rovaniemen otuksen virhemääritys, koska lajit ovat hyvin toistensa näköisiä eikä *H. microdonia* nykytietämyksen mukaan tavata Pohjois-Euroopassa. Parikymmentä vuotta myöhemmin Spuler (1908) esittää lajin *furca* (Ev.) levinneisyydeksi "In Norwegen (Dovre), Finnland (und Ostasien)", mikä Suomen osalta perustuu epäilemättä juuri Rovaniemen havaintoon. Hacker (1998) jakoi lajin *H. furca* (Eversmann, 1852) pienten genitaalierojen perusteella kolmeksi lajiksi: *H. furca* (Ev.), *H. farnhami* (Gr.) ja *H. colleti* (Sparre-Schneider, 1876). Hackerin mukaan lajista *H. furca* tunnetaan ainoastaan Irkutskista kerätty tyypiksi; *H. farnhami* tunnetaan Pohjois-Amerikasta, Keski-Aasiasta, Etelä-Siperiasta, Mongoliasta, Kaukasukselta ja Suomesta sekä *H. colleti* Etelä-Siperiasta, Keski-Aasiasta, Uralilta, Itä-Turkista, Kaukasukselta ja Norjasta.

Rovaniemen yksilö on tallella ja se on etiketoitu (tosin hieman puutteellisesti). Vanhasta kirjallisuudesta löytyvät referenssit osoittavat varsin kiistatta, että Pohjois-Suomesta on kauan sitten löytynyt *H. furca*-ryhmään kuuluva yökkönen. Eräillä tahoilla havainnon luotettavuus on kyseenalaistettu. On kuitenkin muistettava, että vanhin referenssi yksilöstä on jo vuodelta 1887, jolloin koko *furca*-ryhmästä tunnettiin vain hyvin harvoja yksilöitä. *H. farn-*

hamin pääesiintymisalueilla Keski-Aasiassa ei tuolloin oltu vielä keräilty juuri lainkaan. Norjasta tunnettiin vain yksi yksilö, joka Hackerin mukaan ei kuulu edes samaan lajiin kuin Rovaniemen otus. Epäily virheellisestä etiketöinnistä on siis perusteeton, koska saantiajankohtana ei tunnettu alueita, joista *furca*-ryhmän otuksen saaminen olisi ollut sen todennäköisempää kuin Suomestakaan.

H. furca-ryhmän perhoset ovat nopeita lentäjiä ja niiden havaitseminen on erittäin vaikeaa pohjoisilla leveysasteilla, missä valopyynti on jokseenkin tehottomaa. Tämä lienee syynä siihen, ettei lisäyksilöitä ole Suomesta tavattu. Mikään ei silti viittaa siihen, ettei *H. farnhamin* löytyminen uudelleen Pohjois-Suomesta olisi mahdollista.

Lacanobia splendens (Hübner, 1808) [2 exx.]

U: Kirkkonummi, Mäkiluoto 664:35, 26.VIII.-03.IX.1996, 1 ex. P. Sundell & O. Elo leg. [BAP 1997(3):46-47]

U: Sipoo, Eestiluoto 666:39, 8.-17.IX.1998, 1 ♂, M. Varesvuo leg. [BAP 1999(4):197]

Hadena luteago (Denis & Schiffermüller, 1775) [12 exx.]

EK: Hamina 671:51, 17.-25.VI.1996, 1 ♀, L. Luukkonen & V.-M. Musalo leg. [BAP 1997(2):43]

EK: Kotka, Haapasaaari 668:51, 26.V.-29.VI.1996, 1 ♂, K. Silvonen leg. [BAP 1997(2):43]

EK: Virolahti, Pajulahti 6720:541, 03.-11.VIII.1996, 1 ♂, J. Wettenhovi, H. Holmberg & A. Graeffe leg. [BAP 1997(2):43]

U: Pernaja, Rabbas 6682:441, 22.-26.VI.1997, 1 ♂, B.-G. Kumlander leg. [BAP 1998(3):138]

U: Pernaja, Strömsland 669:45, 13.VI.1998, 1 ♀, I. Kontuniemi leg. [BAP 1999(4):197]

U: Pernaja, Rabbas 6682:441, 07.-12.VI.1998, 1 ♀, B.-G. Kumlander leg. [BAP 1999(4):197]

U: Pernaja, Rabbas 6682:441, 17.-18.VI.1998, 1 ♀, B.-G. Kumlander leg. [BAP 1999(4):197]

U: Porvoo, Svartbäck 668:41, 24.-30.VI.1998, 1 ♀, J. Lehto leg. [BAP 1999(4):197]

EK: Kotka 668:51, 21.VI.-16.VII.1998, 1 ♂, K. Silvonen leg. [BAP 1999(4):197]

EK: Virolahti 671:53, 14.-16.VI.1998, 1 ♂, 1 ♀, J.-P. & P. Kaitila & S. Korpela leg. [BAP 1999(4):197]

*U: Ruotsinpyhtää, 1998, 1 ex, H. Lonka leg. [SPS:n toimisto 1998]

Hadena bicruris (Hufnagel, 1766) [1 ex.]

A: Lemland 667:11, 07.IX.1999, 1 ex, K. Vaalamo leg. [Kullberg ym. 2002]

Hadena caesia (Denis & Schiffermüller, 1775) [2 exx.]

U: Kauniainen, 14.VII.1917, 1 ex, B. Lybeck leg. [NOT 1940:20; NOT 1945:174; SEP; Kaisila 1962]

U: Helsinki, kasvitieteellinen puutarha, 19.VII.1937, 1 ex, E. Lindeberg leg. [AEF 1937:178; Kaisila 1962]

Kommentti

Yksilöitä on epäilty importeiksi. Tässä yhteydessä niitä ei ole saatu tarkastettaviksi.

Hadena irregularis (Hufnagel, 1766) [1 ex.]

A: Kökar, 23.VII.1992, 1 ex, J. Kaare leg. [BAP 1993(2):63]

Sideridis albicolon (Hübner, 1813) [3 exx.]

U: Hanko 664:27, 21.-28.VI.1993, 1 ♂, M. Saarikoski leg. [BAP 1994(1):15]

U: Hanko, Uddskatan 6640:269, 09.-15.VI.1996, 1 ex, K. Lundsten & K. Mikkola leg. [BAP 1997(2):43]

V: Tammisaari, Bromarv 665:27, 12.-18.VI.1998, 1 ♂, J. Korhonen & O. Helminen leg. [BAP 1999(4):183]

Kommentti

Seuraavat kaksi kirjallisuudessa mainittua havaintoa lajista perustuvat virhemäärittäisiin:

U: Helsinki, -1869, false det., sec. SOT1987 [Tengström 1869; Auri-villius 1891; Aro 1900]

LK: "Karjala", -1869; false det., sec. SOT1987 [Tengström 1869; Auri-villius 1891; Aro 1900]

Mythimna albipuncta (Denis & Schiffermüller, 1775) [3 exx.]

PK: Pyhäselkä, 13.VIII.1972, 1 ex, V. Mannelin leg. [SPS 1973; Mikkola & Jalas 1977]

U: Hanko 663-4:28, 24.-29.VIII.1997, 1 ♀, P. Vakkari leg. [BAP 1998(3):143]

U: Tammisaari, Jussarö 663:30, 13.-17.IX.1998, 1 ♂, T. & K. Nuppenen leg. [BAP 1999(4):197]

Mythimna l-album (Linnaeus, 1767) [3 exx.]

V: Kustavi, Rahi 673:19, 12.IX.1998, 1 ex, P. Grotenfelt leg. [BAP 1999(4):185]

U: Hanko 664:28, 06.-17.IX.1998, 1 ex, J. & A. Kullberg leg. [BAP 1999(4):185]

U: Helsinki 667:38, 12.-20.IX.1998, 1 ♂, H. Koski leg. [BAP 1999(4):185]

Orthosia miniosa (Denis & Schiffermüller, 1775) [12 exx.]

U: Hanko, Tvärminneby 664:28, 01.-15.V.1975, 1 ♂, J. Wettenhovi, H. Holmberg, I. Kontuniemi & P. Koskinen leg. [SPS 1975/9; BAP 1978(3):78]

U: Hanko, Tvärminneby 664:28, 16.-26.V.1975, 1 ♂, J. Wettenhovi, H. Holmberg, I. Kontuniemi & P. Koskinen leg. [SPS 1975/9; BAP 1978(3):78]

U: Hanko, Täcktom 664:27, 23.IV.-06.V.1988, 1 ♂, A. Graeffe leg. [A. Graeffe]

EK: Virolahti 671:53, 14.-16.IV.1989, 1 ♂, J.-P. & P. Kaitila leg. [BAP 1992(1):13]

A: Lemland 667:11, 09.V.1993, 1 ♂, H. Lonka leg. [BAP 1996(1):10]

U: Tammisaari 665:30, 09.-15.V.1993, 1 ♂, K. Rossi leg. [BAP 1994(1):15]

U: Porvoo mlk, Pellinki, 8.-18.V.1993, 1 ♂, C.-J. Widén leg. [BAP 1994(1):15]

U: Tammisaari, Gullö 6652:298, 30.IV.-05.V.1995, 1 ♂, K. Mikkola leg. [BAP 1996(1):10]

U: Tammisaari, Gullö 6652:298, 06.-12.V.1995, 1 ♂, K. Mikkola leg. [BAP 1996(1):10]

V: Dragsfjärd, Öro 664:23, 26.V.-09.VI.1995, 1 ♂, A. & J. Kullberg leg. [BAP 1996(1):10]

U: Kirkkonummi 665:35, 24.IV.-5.V.1998, 1 ♂, P. Sundell & K.-E. Lundsten leg. [BAP 1999:197]

V: Mietoinen 673:21, 30.IV.-7.V.1998, 1 ♂, I. Hyvärinen leg. [BAP 1999(4):197]

Kommentti

Seuraava lajista ilmoitettu havainto perustuu virhemäärittäykseen:

U: Hankoniemi, 22.IV.-06.V.1989, A. Graeffe leg. [BAP 1990(2):64, A. Graeffe henk.koht. tiedonanto]

Pachetra sagittigera (Hufnagel, 1766) [10 exx.]

U: Helsinki, 1869, 1 ex, J. M. J. af Tengström leg.; yksilö on kadonnut, mutta havainto lienee oikea [Tengström 1869; Aro 1900; Kaisila 1962; SEP; SPS 1964/5]

A: Lemland, Flaka 667:11, 17.-18.VI.1964, 1 ♂, L. Dölle leg. [SPS 1964/5; SOT]

U: Helsinki, Vallisaari 667:38, 01.-04.VI.1990, 1 ♂, P. Koskinen & P. Somerma leg. [BAP 1991(1):11]

U: Tammisaari, Hästö-Busö 664:29, 01.-14.VI.1996, 1 ♂, J. Kettunen, S. Korpela, A. Virtanen leg. [BAP 1997(2):43]

U: Hanko 664:27, 13.-23.VI.1996, 1 ♂, M. Saarikoski leg. [BAP 1997(2):43]

V: Dragsfjärd 664:24, 23.V.-12.VI.1998, 1 ex, J. Nurminen & P. Rautio leg. [BAP 1999(4):197]

U: Hanko 664:27, 31.V.-14.VI.1998, 1 ex, A. Graeffe leg. [BAP 1999(4):198]

U: Tammisaari, 31.V.-16.VI.1998, 1 ♂, J. Huusko, J. Ketonen, A. Virtanen leg. [BAP 1999(4):198]

- U: Hanko, Russarö 663:27, 14.-23.VI.1998, 1 ♂, J. & A. Kullberg leg. [BAP 1999(4):197]
- V: Dragsfjärd, Örö 664:23, 27.V.-20.VI.1999, 1 ♀, A. & J. Kullberg leg. [SPS:n toimisto 1999; BAP 2002(4)]
- Noctua interposita* (Hübner, 1790) [1 ex.]
- U: Porvoo mlk, Pörtö 667:41, 05.-09.VIII.1993, 1 ♀, G. Nordenswan leg. [BAP 1994(1):15]
- Noctua interjecta* Hübner, 1803 [2 exx.]
- U: Hanko, kk 664:27, 5.-15.VIII.1997, 1 ♀, P. Koskinen leg. [BAP 1998(3):138]
- EK: Kotka, Halla 670:49, 21.-25.VIII.1997, 1 ♀, T. Nikki leg. [BAP 1998(3):138]
- Chersotis andereggii* (Boisduval, 1832) [6 exx.]
- V: Dragsfjärd, Hiittinen kk 665:24, 25.VII.1960, 1 ♀, B. Lingonblad leg. [SPS 1960/8; NOT 1960: 11; SOT]
- U: Helsinki, Eira 667:38, 29.VII.1963, 1 ♀, H. Mikkola leg. [SPS 1963/5; SOT; CLA]
- U: Helsinki, Vallisaari 667:38, 18.-22.VII.1968, 1 ex, I. Jalas leg. [SPS 1968/6; AEF 1969:125; SOT]
- U: Porvoo mlk 6706:432, 3.-9.VIII.1977, 1 ♀, M. Landtman leg. [BAP 1977(4):91]
- U: Helsinki, Isosaari 666:39, 16.-28.VII.1982, 1 ♂, E. Laasonen leg. [E. Laasonen]
- U: Vantaa, Vesterkullan kartano 6683:396, 14.-20.VII.1983, 1 ♂, J. Wettenhovi & P. Koskinen leg. [BAP 1983(4):116]
- Paradiarsia glareosa* (Esper, 1788) [18 exx.]
- V: Hiittinen, Örö 664:23, 20.VIII.1964, 1 ex, A. Kullberg leg. [SPS 1964/5; SOT; SEP]
- U: Tammisaari mlk, Tvärminne 664:28, 22.VIII.1965, 1 ex, K. Mikkola leg. [SPS 1965/8; SOT]
- U: Hanko, Täcktom 664:28, 27.VIII.1968, 1 ♂, V. Nyström leg. [SPS 1969/7; SOT]
- U: Hanko, Täcktom 664:28, 31.VIII.1969, 1 ex, V. Nyström leg. [SPS 1969/7; SOT]
- U: Tammisaari mlk 664:28, 30.VIII.1971, 1 ex, S. Kerppola & J. Lilja leg. [SPS 1971/8]
- U: Pyhtää, Kaunissaari 669:48, 10.-16.IX.1989, 1 ♂, L. Luukkonen & V.-M. Mussalo leg. [BAP 1990(2):64]
- V: Dragsfjärd 664:23, 24.VIII.-8.IX.1990, 1 ♂, J. Kullberg leg. [BAP 1991(1):12]
- V: Dragsfjärd, Örö 664:23, 20.VIII.-02.IX.1992, 2 ♂♂, J. Kullberg leg. [BAP 1993(2):64]
- V: Tammisaari, Bromarv, 6.-12.IX.1994, 1 ♂, K. Rossi leg. [BAP 1995(1):28]
- U: Hanko 664:28, 08.-16.IX.1994, 1 ♂, J. Huusko, S. Korpela, P. Malinen leg. [BAP 1995(1):28]
- U: Tammisaari, Jussarö 663:30, 19.-26.VIII.1995, 1 ♂, T. & K. Nupponen leg. [BAP 1997(2):44]
- U: Tammisaari, 22.VIII.-05.IX.1998, 1 ♂, J. Huusko, J. Ketonen, A. Virtanen leg. [BAP 1999(4):198]
- U: Tammisaari, Jussarö 663:27, 25.VIII.-05.IX.1998, 1 ♂, 1 ♀, T. & K. Nupponen leg. [BAP 1999(4):198]
- V: Dragsfjärd 666:24, 28.VIII.-10.IX.1999, 1 ex, J. Nurminen leg. [SPS:n toimisto 1999; BAP 2002(4)]
- U: Hanko 664:28, 22.VIII.-5.IX.1999, 1 ♂, Ch. Hublin leg. [SPS:n toimisto 1999; BAP 2002(4)]
- U: Hanko, Russarö 663:27, 29.VIII.1999, 1 ♂, A. Kullberg leg. [SPS:n toimisto 1999; BAP 2002(4)]
- Xestia brunneopicta* (Matsumura, 1925) [9 exx.]
- Ks: Kuusamo 736:61, 07.VII.1983, 1 ♂, M. Sinervirta leg. [BAP 1989(2):30]
- Ks: Kuusamo 736:61, 7.-10.VII.1983, 1 ♂, K. Vaalamo leg. [BAP 1989(2):30]
- Ks: Kuusamo 736:61, 05.VII.1985, 1 ♀, M. Liljebblad leg. [BAP 1991(1):12]
- Ks: Kuusamo 736:61, 10.VII.1985, 1 ♀, J. Finneman leg. [BAP 1990(2):64]
- Ks: Kuusamo 736:61, 30.VI.1989, 1 ex, M. Ahola leg. [BAP 1990(2):52]
- Ks: Kuusamo 736:61, 09.VII.1991, 1 ♂ (vastakuoriutunut yksilö kelo-puun rungolta istumasta), T. Nupponen leg. [T. Nupponen]
- Ks: Kuusamo 736:61, 15.VII.-1.VIII.1991, 1 ♂, M. Sinervirta leg. [BAP 1992(1):14]
- Ks: Kuusamo, Oulanka 736:61, 17.VII.1993, 1 ♂, V.-M. Mussalo leg. [BAP 1994(1):16]
- Ks: Kuusamo 736:61, 7.-17.VII.1993, 1 ♂, A. Oksanen & J. Päivinen leg. [BAP 1994(3):83]
- Xestia atrata* (Morrison, 1874) [3 exx.]
- Ks: Kuusamo, Oulangan kansallispuisto, 21.-30.VI.1999, 1 ♂, P. Sundell & K. Lundsten leg. [BAP 2000(3):92-95]
- Ks: Kuusamo, Oulangan kansallispuisto, 01.-12.VII.1999, 1 ♂, P. Sundell & K. Lundsten leg. [BAP 2000(3):92-95]
- Ks: Kuusamo, Oulangan kansallispuisto, 13.-25.VII.1999, 1 ♀, P. Sundell & K. Lundsten leg. [BAP 2000(3):92-95]
- Xestia agathina* (Duponchel, 1827) [1 ex.]
- V: Kustavi, Rahi 673:19, 29.VIII.1998, 1 ♂, P. Grotenfelt leg. [BAP 1999(4):185]
- Eugraphe sigma* (Denis & Schiffermüller, 1775) [13 exx.]
- U: Hanko, Tvärminne 664:28, 21.VI.1921, 1 ♀, N. Kanerva leg. [MdSFFF 1922:241; NOT 1922: 29, 64; SPS 1960/9; Kaisila 1962]
- U: Tvärminne 664:28, 08.VII.1932, 1 ♀, A. Nordman leg. [SOT; CLA: sec. E. Suomalainen]
- U: Snappertuna, 17.VII.1941, 1 ex, S. Malmström leg. [CLA 1957; SEP; Kaisila 1962]
- U: Snappertuna, Nothamn, 16.VII.1943, 1 ex, A. Fr. Nordman leg. [CLA 1957; Kaisila 1962]
- U: Snappertuna, Nothamn, 19.VII.1943, 1 ex, A. Fr. Nordman leg. [CLA 1957; Kaisila 1962]
- V: Bromarf, Kadero 665:27, 18.VII.1943, 1 ♀, O. Fabricius leg. [SOT; KAISILA 1962; Järventausta ym. 1988]
- U: Porvoo mlk, Pellinki 667:43, 12.VII.1960, 1 ex, C.-J. Widén leg. [SPS 1960/8; SOT; Kaisila 1962]
- V: Dragsfjärd, Hiittinen 665:24, 28.VII.1961, 1 ex, H. Lingonblad leg. [SPS 1961/6; Järventausta ym. 1988; SOT; SEP; Kaisila 1962]
- U: Helsinki, Santahamina 6670:390, 18.-26.VII.1976, 1 ♀, I. Jalas leg. [BAP 1976(3-4):52]
- U: Tammisaari mlk, Jussarö 6639:308, 23.-25.VII.1976, 1 ♂, K. Mikkola leg. [BAP 1976(3-4):52]
- U: Tammisaari mlk, Jussarö 6639:307, 02.-05.VIII.1978, 1 ♀, K. Mikkola leg. [BAP 1978(4):90]
- EK: Kotka, Halla 670:49, 10.VII.1995, 1 ♂, T. Nikki leg. [BAP 1996(1):11]
- U: Kirkkonummi, Mäkiluoto 664:35, 12.VIII.1996, 1 ♀, P. Sundell & O. Elo leg. [BAP 1997(2):44]
- Kommentti*
- Tvärminnen toukkahavainnot lajista perustunevat ex ovo -kasvatukseen, joka on peräisin 08.VII.1932 kerätystä naaraasta. Yhtään imagoa kyseisestä kasvatuksesta ei liene kuoriutunut tai ainakaan niitä ei ole kokoelmissa jäljellä. Vanhaa löytöä U: Helsinki, 1943, sec. H. Krogerus [SOT] ei ole voitu varmentaa, ja sen on tulkittu perustuvan erehdykseen, koska yksilöä ei ole tallella.

Protexarnis squalida (Guenée, 1852) [1 ex.]

U: Porvoo mlk, Bodö 667:41, 16.-20.VII.1988, 1 ♀, C.-E. Lindfors leg. [BAP 1989(2):30]

Euxoa temera (Hübner, 1808) [1 ex.]

U: Espoo, Jorvas 667:36, 13.VIII.1983, 1 ♂, D. Lindholm leg. Det. J. Kullberg & K. Mikkola. [J. Kullberg]

Kommentti

Yksilö on kerätty valvontavalolla parvekkeelta. Havaintoa ei ole mainittu uudessa Suomen perhosten luettelossa (Kullberg ym. 2002), koska laji määritettiin vasta luettelon ollessa painossa.

Euxoa ochrogaster (Guenée, 1852) [4 exx.]

U: Tammisaari mlk, Tvärminne 664:28, 28.VII.1934, 1 ex, A. Luther leg. [CLA 1957; SPS 1960/9; Kaisila 1962; SEP]

U: Tammisaari mlk, Tvärminne 664:28, 26.VII.1935, 1 ex, A. Nordman leg. [CLA 1957; Kaisila 1962; SEP]

V: Houtskär, 03.-04.IX.1990, 1 ex, H. Bruun leg. [BAP 1990(4):119-122]

V: Kiekala, Kruusila, 13.IX.1998, 1 ex, A. Teijo leg. [BAP 1999(4):198]

Agrotis cinerea (Denis & Schiffermüller, 1775) [2 exx.]

U: Tammisaari mlk, Tvärminne 664:28, 29.V.-08.VI.1973, 1 ♂, A. Aalto, E. & J. Karvonen, S. Kerppola & E. Laasonen leg. [SPS 1974/2]

U: Hanko, Tvärminne 664:28, 12.VI.1979, 1 ♂, P. Vakkari leg. [BAP 1979(4):84]

Lymantriidae*Lymantria dispar* (Linnaeus, 1758) [12 exx.]

U: Helsinki, Hevossalmi, 28.VII.1958, 1 ♂, B.-G. Kumlander leg. [SPS 1958/8; SOT]

*EH: Tampere 682:33, 28.VII.1958, 1 ♂ (päivällä lennosta), [M. Saaristo leg. [NOT 1988:71; SOT]

*ES: Joutseno, 28.VII.1958, 1 ♂, P. Holst leg. [SOT]

*ES: Joutseno, Tiuranniemi, 28.VII.1958, 1 ♂, K. Hulkkonen leg. [SEP]

U: Pyhtää, Heinlahti, 28.VII.1958, 1 ♂, Y. Saramo leg. [SPS 1958/8; SPS 1962/1; SOT]

U: Pyhtää, Heinlahti, 29.VII.1958, 2 ♂♂, Y. Saramo leg. [SPS 1958/8; SPS 1962/1; SOT]

EK: Kymi, Kuutsalo, 29.VII.1958, 3 ♂♂, A. Syrén & E. Laukkanen leg. [SPS 1958/8; SPS 1962/1; SOT]

*V: Houtskär, 25.-26.VII.1971, 1 ♂, H. Bruun leg. [AEF 1975:140; Järventausta ym. 1988]

*EH: Iitti, 03.IX.1988, 1 ex, Kuusinen leg.

Kommentti

Vanha löytö "V: Hirvensalo, IX.1899, 1 ♂, G. A. Wahlström leg. [MdsFFF 1901:94; LY 1901:89]" perustuu virhemäärittäykseen; yksilö on *L. monacha* ab. *nigra*. Näköhavaintoa "U: Tammisaari, 1958, 1 ex, T. Wessman vid. [SPS 1958/8]" ei voi pitää riittävän luotettavana, vaikka se onkin tehty vaelluksen aikana. Yksilö nähtiin valvontavalolla, ja sekaannuksen vaara lajin *L. monacha* kanssa on mahdollinen. Kirjallisuudessa esiintyvä havainto "V: Houtskär, 1958, useita exx., H. Bruun leg.; [Järventausta ym. 1988]" perustuu erehdykseen, koska yksilöitä ei löydy kokoelmista.

Kaksi tuoreehkoa havaintoa, joita ei ole voitu varmistaa, hylätään epävarmoina:

ES: Joutseno, 1972, 1 ex. [SOT]
A: Finström, 14.VII.1981, J. Kyrki leg. [Marttila ym. 1996].

Edellisestä on maininta Sotavallan arkistossa. Jälkimmäinen on todennäköinen virhemäärittäminen, koska *L. disparia* ei löydy Kyrkin perhosten joukosta Oulun yliopiston kokoelmista (J. Itämies henk.koht. tiedonanto), ja havainto puuttuu myös tuoreesta Suomen suurperhosatlastuksesta (Hulden ym. 2000).

Arctiidae*Borearctia menetriesi* (Eversmann, 1846) [3 ♀♀ + ex ovo 1 ♂ 1 ♀]

PS: Kuopio, Haminalahti 697:52, 08.VII.1913, 1 ♀, R. Fabritius leg. [MdsFFF 1913:47; NOT 1922:29]

PK: Polvijärvi, Martonvaara, 29.VI.1921, 1 ♀ (kuusen rungolta istumasta), V. Sandström leg. [MdsFFF 1921:108; NOT 1922:29; NOT 1944:79-86]

PH: Saarijärvi, Pyhä-Häkki 697:42, 29.VI.1943, 1 ♀, S. Stockmann leg. [NOT 1944:79-86; MdsFFF 1944:251; SPS 1967/2]

PH: Saarijärvi, Pyhä-Häkki 697:42, ex ovo 1943, 32 munaa, joista kuoriutui 20.VI.1944 1 ♂, 1 ♀, S. Stockmann & H. Krogerus [NOT 1944:79-86]

Kommentti

Lajista esiintyy kirjallisuudessa yksi toukkalöytö:

EH: Juupajoki, VI.1920, 1 larva, J. Carpelan leg. [NOT 1944:79-86].

Toukasta ei ole jäljellä mitään dokumenttia ja määrittäminen perustui aikanaan 25 vuoden takaiseen muistikuvaan toukan ulkonäöstä. Koska usean siilikkehrääjäajajin toukat muistuttavat toisiaan eikä muita *menetriesi*-löytöjä tunneta lähialueilta, Juupajoen toukkahavainto hylätään liian epäluotettavana. Samoin liian epävarmoina hylätään myös seuraavat kaksi havaintoa lajista:

Kn: Kuhmo, Havukka, 21.VII.1938, epävarma näköhavainto, sec. O. Heikinheimo [SOT]

PK: Juuka, Polvela-Petrovaara, 21.VI.1961, 1 ex, M. Kononen vid. [SOT]

SPS:n kiertokirjeessä 1971/7 mainittu havainto "U: Helsinki, Vuosaari, 12.VII.1971, H. Kallinen leg. (sec. P. Grönlund)" on erehdys ja koskee lajia *C. dominula*.

Euplagia quadripunctaria (Poda, 1761) [1 ex.]

EK: Kotka, Karhula Korkeakoski 6714:494, 25.VIII.1972, 1 ex, L. Solanterä leg. [L. Luukkonen, SPS:n kokous 1999; BAP 2002(4)]

Kommentti

Yksilö löytyi karhulalaisen keräilijän kokoelmasta Kotkan seudun perhoskartoitustyön yhteydessä (L. Luukkonen henk.koht. tiedonanto). Otus on asianmukaisesti etiketoitu ja kerääjä muistaa saaneensa sen valorysällä. Saantipäivämäärä osuu yksin hyvän vaellusvirtauksen kanssa, eikä yksilön ulkonäön perusteella ole mitään syytä epäillä sen olevan importti tai peräisin Välimeren alueen populaatioista. Mainittuun perusteisiin havaintoa voidaan pitää luotettavana.

SPS:n kiertokirjeessä 1965/8 ilmoitettua *E. quadripunctaria* -havaintoa EH: Kuhmoinen, 14.VIII.1962, 1 ex., C.-A. Währn leg. on syytä tai toisesta pidetty importtina. Kyseisen löydön statusta ei tässä yhteydessä ole arvioitu uudelleen.

Tyria jacobaeae (Linnaeus, 1758) [20 exx.]

V: Turku, Kakskerta 670:23, -1883, 1 ex, E. J. Bonsdorff leg. [MdsFFF 1883:177; ASFFF 1893:25; Reuter 1893; Aro 1900; Valle 1937: 144; BAP 1983(4):95]

U: Kirkkonummi, 1974, 1 ex. [BAP 1983(4):95]

U: Espoo, 27.V.1983, 1 ex, J. Huovinen leg. [BAP 1983(4) 95]

U: Tuusula, 26.VI.1983, 1 ex, K. Ketola leg. [BAP 1983(4):116]

U: Pyhtää, Kuussaari 670:48, 25.VI.-05.VII.1984, 1 ex, T. Mäkeläinen leg. [BAP 1985(2):60. Saantipaikaksi on virheellisesti ilmoitettu EK: Kotka Kuussaari]

A: Lemland 667:11, 17.-20.VI.1986, 1 ♂, J. Airisto leg. [BAP 1986(4):83]

A: Lemland 667:11, 21.-29.VI.1986, 1 ♂, J. Airisto leg. [BAP 1986(4):83]

V: Hiittinen, Vänö, 19.VI.1987, 1 ♂, E. Lehtola leg. [BAP 1990(2):62]

U: Hanko, Tvärminne 664:28, 27.VI.1987, 1 ♂, P. Ahlroth leg. [BAP 1987(4):83]

A: Finström 670:10, 04.VI.1990, 1 ex, J. Lemström leg. [BAP 1992(1):12]

*V: Parainen 669:24, 1995, 1 ex. [Marttila ym. 1996]

- *A: Föglö 667:13, 1995, 1 ex. [Marttila ym. 1996]
 U: Tammisaari, Gullö 665:29, 17.-20.VI.1995, 1 ♂, K. Mikkola leg. [BAP 1996(1):7]
 V: Turku, Satava, 18.VI.1995, 1 ex, M. Valta leg. [BAP 1997(2):37]
 U: Hanko, Tvärminne 664:28, 21.VI.1995, 1 ex, P. Vakkari leg. [BAP 1997(2):37]
 U: Kirkkonummi, Upinniemi 665:35, 21.VI.1995, 1 ♂, L. Öberg leg. [BAP 1996(1):7]
 U: Hanko, Täktom 664:27, 13.VII.1995, 1 ♀, E. Franssila leg. [BAP 1996(1):7]
 V: Parainen 669:23, 09.VI.1998, 1 ex, M. Mutanen leg. [BAP 1999(4):190]
 U: Loviisa, Mustaviiri 668:47, VII.1998, 1 ex (siipi hämähäkin verkosta), S. Karjalainen leg. [BAP 1990(4):190]
 U: Kirkkonummi 665:35, 15.VI.1998, 1 ex, J. Junnilainen & J. Hyttinen leg. [BAP 1999(4):190]

Kommentti

Kaksikerran löytöä 1800-luvulta on kirjallisuudessa epäilty importiksi tai erehdykseksi, vaikka se on tietävästi päivällä ulkoa kerätty. Syynä on ollut ilmeisesti se, että lajin ravintokasvi ei esiintynyt alueella ja lajilla ei tiedetty eikä uskottu olevan "vaelluskykyä". Yksilön neulaan on ilmeisesti jälkikäteen liitetty lappu, jossa otus todetaan varmasti importiksi ("säkert införd", E. Reuter). Viimeaikaisten löytöjen ja lajin levinneisyyden perusteella kyseinen havainto on täysin mahdollinen ja riittävän luotettava.

Vanha havainto "FENNIA, 1920-29" on hylätty liian epämääräisenä; yksilöä tai alkuperäistä kirjallisuusviitettä ei ole onnistuttu jäljittämään.

Havainto "U: Hanko, Tvärminne 664:28, 20.-21.VI.1995, 1 ex." on kirjallisuusviitteiden puuttuessa tulkittu epäselväksi; se saattaa tarkoittaa Tvärminnestä 21.VI.1995 kerättyä yksilöä (ks. yllä). Marttila ym. (1996) mainitsevat kaksi havaintoa (Parainen 1995 ja Föglö 1995) joista ei löydy muita referenssejä. Puutteellisista löytötiedoista huolimatta havainnot on tulkittu oikeiksi.

Luettelon päivitykset

Oheiseen luetteloon on koottu kaikki tiedossa olevat löydöt Suomesta havaituista harvinaisista suurperhosista. On mahdollista, että jotkut yksittäiset havainnot ovat vielä jääneet pois luettelosta. Kaikki listan täydennykset, lisäykset ja mahdolliset korjaukset ovat edelleen tervetulleita, ja ne voi toimittaa myöhempiä julkaisemista varten Suomen Perhostutkijain Seuran toimistoon. Myös eräiden epäluotettaviksi arvioitujen havaintojen asemaa voidaan tarkas-

tella uudelleen, mikäli havaintoon liittyviä uusia yksityiskohtia ilmenee.

Kiitokset

Kiitokset kaikille niille lukuisille kollegoille, joilta olemme tämän työn aikana saaneet lisätietoja, arvokkaita kommentteja ja/tai muunlaista apua.

Kirjallisuus

- Aro, J. E. 1900: Suomen perhoset. – Otava, Helsinki. 290 ss.
 Aurivillius, C. 1891: Norden Fjärilar. Handbok i Sveriges, Norges, Danmarks och Finlands Macrolepidoptera. – Aktiebolaget Hiertas bokförlag, Stockholm. 52+277 ss.
 Clayhills, T. H. 1957: Provensen Nylandias Macrolepidoptera. – Fauna Fennica III.
 Grönbom, T. 1936: Verzeichnis der Gross-Schmetterlinge Finnlands mit Rücksicht auf ihre Vorbereitung in den verschiedenen Provinzen. – Acta Societatis Fauna et Flora Fennica 58, n:o 5.
 Hacker, H. 1998: Revision der Gattung *Hadula* Staudinger, 1889 (= *Discestra* Hampson, 1905; = *Aglossastra* Hampson, 1905; = *Cardiestra* Hampson, 1905); *Anartomorpha* Alphéraky, 1892; *Trichanarta* Hampson, 1895; *Anarta* Ochsenheimer, 1816 und *Cardepija* Hampson, 1905 mit Beschreibung einer neuen Gattung *Hadumorpha* gen. n. (Lepidoptera: Noctuidae). – *Esperia* 6: 577-843.
 Hofmann, C. 1887: Gross-Schmetterlinge Europas. – Stuttgart. 196 ss. + 72 kt.
 Huldén, L., Albrecht, A., Itämies, J., Malinen, P. & Wettenhovi, J. 2000: Suomen suurperhosatlas. – Suomen Perhostutkijain Seura – Luonnontieteellinen keskusmuseo, Helsinki. 328 ss.
 Julin, J. 1792: Förteckning på några uti Östbotten, särdeles omkring Uleåborg samlade Naturalier med Anmärkningar. – *Ny Journal för Hushålln.* 19: 55-73.
 Järventausta, K., Avanto, A., Finne-man, J. & Haarto, A. 1988: Varsinais-Suomen suurperhosfauna 1870-1987. – Turku. 151 ss.
 Kaila, L. 1990: *Epirrhoe rivata* (Hb.) ja *Eupithecia cauchiata* (Dup.) Suomesta (Lepidoptera, Geometridae). – *Baptria* 15(1): 1-7.
 Kaisila, J. 1962: Immigration und Expansion der Lepidopteren in Finnland in den Jahren 1869-1960. – *Acta Entomologica Fennica* 18: 1-452.
 Kaisila, J. 1968: Suomen suurperhoslajiston muutokset viimeisten 20 vuoden aikana. – *Luonnon Tutkija* 72(4): 97-127.
 Karsholt, O. & Razowski, J. (eds.) 1996: The Lepidoptera of Europe. A distributional checklist. – Apollo Books, Stenstrup. 380 ss.
 Kolev, Z. & Kullberg, J. 2000: *Cupido alceas* (Hofmannsegg, 1804), Suomelle uusi sinisiipilaji ja sen esiintyminen Euroopassa. – *Baptria* 25(4): 157-162.
 Kullberg, J., Albrecht, A., Kaila, L. & Varis, V. 2002: Checklist of Finnish Lepidoptera – Suomen perhosten luettelo. – *Sahlbergia* 6: 45-190.
 Luukkonen, L. & Mussalo, V.M. 1998: [Kotkan seudun suurperhosfauna]. – Communication at the meeting of the Lepidopterological Society of Finland 1998.
 Marttila, O. 1990: Ruutuperhonen, *Melanargia galathea* (Lepidoptera, Satyridae) uusi laji Suomelle. – *Baptria* 15(2): 73-74.
 Marttila, O., Haahtela, T., Aarnio, H. & Ojalainen, P. 1990: Suomen päiväperhoset. – Kirjayhtymä, Helsinki. 362 ss.
 Marttila, O. et al. 1996: Suomen kiitäjät ja kehääjät. – Kirjayhtymä, Helsinki. 384 ss.
 Mikkola, K. & Jalas, I. 1977: Suomen perhoset. Yökköset 1. – Suomen Perhostutkijain Seura, Otava, Keuruu. 256 ss.
 Mikkola, K. & Jalas, I. 1979: Suomen perhoset. Yökköset 2. – Suomen Perhostutkijain Seura, Otava, Keuruu. 304 ss.
 Mikkola, K., Jalas, I. & Peltonen, O. 1985: Suomen perhoset. Mittarit 1. – Suomen Perhostutkijain Seura, Tampere. 260 ss.
 Mikkola, K. 1987: *Selidosema plumarium* new to northern Europe (Lepidoptera, Geometridae). – *Notulae Entomologicae* 67: 147-150.
 Mikkola, K. 1996: [*Cucullia fraterna* and *Shargacucullia* sp. cf. *lychnitis* (Noctuidae) new to Finland]. – Communication at the meeting of the Lepidopterological Society of Finland 13.XI.1996.
 Reuter 1893: Förteckning öfver Macrolepidoptera funna i Finland efter år 1869. – *Acta Societatis Fauna et Flora Fennica* IX, n:o 6.
 Ronkay, L., Yela, J. L. & Hreblyay, M. 2001: Hadenidae II. – *Noctuidae Europeae* 5, 452 pp., incl. 21 plates. – Sorö.
 Sihvonen, P. & Mikkola, K. 2002: Taxonomical characters of *Selidosema plumarium* and *S. brunnearium* (Lepidoptera:

Geometridae: Ennominae) and the function of the internal genitalia during copulation. – Entomologica Fennica 13: 13-19.

Spuler, A. 1908: Die Schmetterlinge Europas, Band I. - Stuttgart. 385 ss.

Svensson, I., Gustafsson, B., Imby, L., Elmquist, H., Hellberg, H.

& Palmqvist, G. 1987: Catalogus Lepidopterorum Sueciae. - Stockholm.

Tengström, J. M. J. af 1859: Geometridae, Crambidae et Pyralidae Faunae Fennicae. –Notiser ur Sällskapet pro Fauna et Flora Fennica förhandlingar 4(Ny ser. 1): 145-154.

Tengström, J. M. J. af 1869: Catalogus Lepidopterorum Faunae Fennicae praecursorius. – Notiser ur Sällskapet pro Fauna et Flora Fennica förhandlingar 10(Ny ser. 7): 287-370.

Valle, K. J. 1940: Suurperhoset – Macrolepidoptera. III. Yökköset, Noctuae. Animalia Fennica 4.

Tiedotuksia

Havaintojen ilmoittaminen

Kuluneen kesän havaintotietosi ehtivät viikonloppukokouksen yhteenve-toihin vain, jos ne toimitetaan riittä-vän aikaisessa vaiheessa, **viimeis-tään 15.12.2002 mennessä** Seuran toimistolle joko postitse (Mannerheimintie 146, 00270 Helsinki) tai sähköpostitse (jari.kaitila@perhostutkijainseura.fi).

Jos olet toimittamassa havaintotie-tojasi paperimuodossa, käytä mielui-ten Seuran havaintoilmoituslomaketa, jonka voit kopioida Baptrian 2/02 keskiaukeamalta liitteestä, tulostaa Seuran nettisivulta (www.perhostutkijainseura.fi) tai tarvittaessa pyytää Seuran toimistolta. Käyttämällä ha-vaintoilmoituslomaketta ja numeroi-malla lajit valmiiksi makro- ja mikro-lep-lomakkeiden numeroilla hel-po-tat huomattavasti tallennustyötä. Havainnot tallennetaan toimistolla 15.1.2003 mennessä, jonka jälkeen ne toimitaan eteenpäin kokousyh-teenvetöjen tekijöille.

Kokoukset

Suomen Perhostutkijain Seuran kuukausikokoukset pidetään Helsingin yliopiston Ekologian ja systema-tiikan laitoksen suuressa luentosalis-sa (P. Rautatiekatu 13) klo 18.30 al-kaen.

Marraskuun 13.

Kari Järventausta: Valkeakosken suurperhoslajisto
Kuukauden laji: *Nola karelica* (Martti Kuisma)

Joulukuun 11.

Sääntömääräinen syyskokous
Kokouksessa käsitellään Seuran sääntöjen määräämät asiat: Toiminta- ja taloussuunnitelmat, hallituksen jäsenten valinta erovuoroisten tilalle sekä tilintarkastajien ja varatilintar-kastajien valinta. **Toimintasuunni-telmaehdotus on nähtävillä Seuran internet-sivuilla tai saatavissa toi-mistolta 30.11. jälkeen.**

Pekka Sundell: *Paradiarsia puni-cean* etsiminen

Kari Vaalamo: Aikuistalvehtijamik-rojen (mm. *Caloptilia*-suku) etsiminen
Ari Uusimäki: *Chloroclystis v-ata* selvitys Karkalissa

Tammikuun 15.

Lappikokous

Vuoden 2002 tärkeimmät havainnot ja huomiot.

Miten etsiä Lapin yökkösiä?
Kuukauden laji: *Xestia laetabilis* <distensa.

Helmikuun 8.-9.

Viikonloppukokous, Kts. seur. sivu.

Tiedätkö Seuralle sopivan toimistotilan?

Seuran toimisto on esim. tarvike-myyntiin lisääntymisen vuoksi käy-nyt kovin ahtaaksi. Siksi olemme etsimässä uutta, hieman isompaa tilaa (n. 80-120 m²). Tilan tulisi olla kohtuuhintainen ja tavarakuljetusten kannalta helppo, sijaita pääkaupunki-seudulla, olla joukkoliikennevälineil-lä (ja myös omalla autolla) helposti saavutettavissa ja alueelta tulisi löy-tyä parkkitilaa. Lisävarastotila tar-peen. Mikäli tiedät tällaisen paikan, ota yhteys toiminnanohjaajaan.

Arvoisa perhosharrastaja!

Tarvitsen tutkimuksiani varten muni-tuksia huoneyökkösestä (*Caradrina clavipalpis*) tarkoitukseni perustaa lajista "farmi". Tiedätkö paikan mis-sä laji elää? Onnistuisitko munitta-maan naaraita? Voin maksaa muni-tuksista 10 euroa naaraasta. Samoin kustannan lähetyskulut. Ota yhteyttä jos onnistut tai olet kiinnostunut yrit-tämään lajin tavoittamista. Yhteys-tiedot: Marko Mutanen, Eläinmuseo, PL 3000, 90014 Oulun yliopisto, pu-helin 040-8246749, sähköposti mar-ko.mutanen@oulu.fi

Tarvikeväilyksen kuulumisia

Edullisia putkivalojärjestelmiä ennakkotilauksella

Olemme hankkimassa jälleen Sähkö-tarkastuslaitoksen turvatarkastamia ja hyväksymiä putkivalojärjestelmiä. Voit tilata järjestelmän **ennakkoon 30.11. mennessä Seuran toimistolta** (puh. (09) 477 2310 tai e-mail jari.kaitila@perhostutkijainseura.fi). Järjestelmät noudetaan toimistolta tai lähetetään postiennakolla viimeistään 31.3.2003 (ilmoita nouto/toimitus tilauksen yhteydessä).

Saatavana seuraavat mallit:

- 2x20W pituus 60 cm hintaan 110 € (myöhemmin 140 €)
- 2x40W pituus 60 cm hintaan 110 € (myöhemmin 140 €)
- 2x40W pituus 120 cm hintaan 120 € (myöhemmin 150 €)
- 2x80W pituus 150 cm hintaan 150 € (myöhemmin 190 €)

Valittavissa on joko elektroninen tai perinteinen kuristin (150 cm:n put-kella vain perinteinen). Järjestelmät eivät sisällä loisteputkia. Seuraavia putkia on saatavana (tai on tulossa) Seuran toimistolta.

pituus 60 cm

- 20W vihreä Insect-O-Cutor UV-putki (suunniteltu hyönteispyyntiin)
- 20W tai 40W sininen Sylvania UV-putki (suunniteltu hyönteispyyntiin)
- 40W UV-putki (solarium)
- pituus 120 cm*
- 40W sininen Sylvania UV-putki (suunniteltu hyönteispyyntiin)
- pituus 150 cm*
- 80W UV-putki (solarium)

UV-putkijärjestelmän etuja:

- UV-valon osuus huomattavasti suurempi kuin esim. elohopea-lampuissa
- vähäinen virrankulutus
- sadeveden kestävä
- ei kuumene, käyttölämpötila noin 40 astetta (paloturvallinen)
- soveltuu hyvin sekä valvontava-lo- että rysäkäyttöön

Gelechiidikirja

Jäytäkoihin (*Gelechiidae*) kuuluvan *Gnorimoschemini*-ryhmän määrittämiseen saatiin merkittävä apu uuden kirjan myötä. Saksankielinen Dalibor Povolnyn "Iconographia tribus *Gnorimoschemini* (*Lepidoptera*, *Gelechiidae*) Regionis Palaearcticae" käsittelee ryhmän (mm. suvut *Gnorimoschema* ja *Scrobipalpa*) koko palearktisen lajiston. A4 koko. Teksti 110 sivua sekä 87 kuvataulua, joissa värikuvapiirroksat aikuisista ja piirretyt genitaalikuvat. Seuran myyntihinta 68 euroa.

Pyydyskortit

Seura valmistuttaa erän laminoituja pyydyskortteja. Korttiin tulee teksti "Tätä tutkimuspyydystä hoitaa Suomen Perhostutkijain Seura ry:n jäsen: jäsenen tai jäsenten nimi, yhteystiedot (osoite, puhelin ym.). Pyydys sisältää myrkkyä, älä koske!" Kääntöpuolella teksti "Denna forskningsfälla sköts av Lepidopterologiska Sällskapet i Finland rf. medlem. Kontaktpgifterna på andra sidan. Fällan innehåller gift. Rör inte!" Laminoitujen korttien ulkomitat on 55 mm x 85 mm, pohjaväri valkoinen.

Korttien minimi tilaus on 10 kpl:ta, joiden hinta kotiin postitettuna on 7 euroa. Seuraavat (samanlaiset) 10 kpl maksavat aina 4 euroa enemmän, esim. 30 kpl yhteensä 15 euroa.

Mikäli haluat kortin jollakin muulla tekstillä (esim. suojelealueilla tehtävät tutkimukset; tutkimuslupatiedot) tai eri kielellä, ota yhteyttä Seuran toimistoon

Korttien toimitusaika on noin 2 kuukautta ja kesää varten viimeiset tilaukset on tehtävä 31.3.2003 mennessä.

Viikonlopputapahtuma Kirkkonummen Evitskogissa Aktiivi-Instituutin tiloissa 8.-9.2.2003

Käytössämme on suuri sali (tilaa > 150 henkilölle; data-projektori), pienempi luentosali (n. 50 henkilölle) sekä muutamia pienempiä työtiloja.

Esityksiä on koko ajan suuressa salissa, ajoittain myös pienemmässä. Muissa työtiloissa on esittelyjä, tarvikemyyntiä ja muiden hyönteisryhmien työskentelyä.

Alustava ohjelma (suuri sali)

Lauantai 8.9.2003

klo 10.00

Maalle uusia hyönteisiä ja muita erityisen merkittäviä havaintoja:

- perhoset
- kovakuoriaiset
- pistiäiset
- kaksisiipiset
- muita

klo 12.30

Lounas

klo 13.30

"Lajien leviäminen" -sessio (lehdistö paikalla)

Etelä-Suomessa voimakkaasti levinneet lajit peilattuna lähialueisiin Lajien leviäminen Ruotsissa ja pohjoismaissa/ Nils Ryrholm

Leviävät kovakuoriaiset (mm. koloradokuoriainen)

Herhiläisen leviäminen

Yhteenveto

klo 15.00

iltapäiväkahvi

klo 15.30

Feromonien avulla pyydystäminen, esimerkkinä *Cydia*- ja *Pammene*-suvun kääriäiset / Bo Wikström

Kaskaat, perhosharrastajille sopiva uusi tutkimusryhmä

Suomen Perhoskesä 2002

- Uhanalaisten kuulumisia
- Sää ja vaellukset

klo 18.00

Päivällinen

klo 19.00

Suomen Perhoskesä 2002 jatkuu

- Päiväperhoset
- Merkittäviä leviämishavaintoja

klo 20.00-01.00 iltatilaisuus (iltapala klo 21.00)

Sunnuntai 9.2.2003

klo 10.00

Ruotsin perhoskesä 2002

Viron Perhoskesä 2002

Latvian perhoskesä 2002

Norjan perhoskesä 2002 ?

klo 13.00

Lounas

klo 14.00

Esimerkkejä "uudentyyppisistä"

(perhos-)pyydysistä

- Malaise
- Virolaisia rysämällejä
- Ryrholm-rysä

Lajien etsimisvinkejä

- mm. Venäjän Karjalassa esiintyvän *Polythrena coloraria* -mittarin elintavat
- muita esimerkkejä
- Mitä uusia lajeja Suomesta ensi vuonna

klo 15.30-16.00

Lopetus ja kahvi

Lauantai-iltana pienessä salissa on (klo 19-20) pikkuperhosia käsittelevää ohjelmaa.

Sunnuntai aamupäivänä toisessa salissa on enemmän harrastuksen alkuvaiheessa oleville suunnattua ohjelmaa: mm. Perhosten käsittely (esim. levittäminen), välineistö ja sen käyttö, kirjallisuuden esittely jne. Vapaamuotoinen ohjelma, jossa mahdollisuus kysellä ja demonstraatioita.

Ryhmätyötiloissa viikonlopun aikana mm.:

- perhosten tunnistuskilpailu tai vastaava.
- määrittäminen
- muiden hyönteisryhmien työtilat
- tarvikemyynti
- kirjaesittelyssä mm. Suomen jäärät ja sudenkorennot tarjoushintaan

Kokouksen ohjelma ym. tietoja päivitetään Seuran nettisivulla (www.perhostutkijainseura.fi). Voit kysyä niitä myös toimistolta.

Osallistumismaksut

Täyshoito **1-hengen huoneessa:** 90 € (maksuun viestiksi TH 1)

Sisältää majoituksen sekä lounaan ja iltapäiväkahvin + kahvileivän molempina päivinä, päivällisen lauantaina ja aamiaisen sunnuntaina.

Täyshoito **2-hengen huoneessa** on mahdollinen, ota yhteyttä toimistoon.

Ruokailupaketti (maksuun viestiksi RU) 42 €

Sisältää lounaan ja iltapäiväkahvin + kahvileivän molempina päivinä sekä päivällisen lauantaina.

Lauantaipaketti (maksuun viestiksi LAK) 28 €

Sisältää lounaan ja iltapäiväkahvin + kahvileivän sekä päivällisen.

Sunnuntaipaketti (maksuun viestiksi SUK) 16 €

Sisältää lounaan ja iltapäiväkahvin + kahvileivän.

Aterioiden yksittäishinnat:

- Lounas (maksuun viestiksi LAL tai SUL) 14 €
- Iltapäiväkahvi + kahvileipä (maksuun viestiksi LAI tai SUI) 4 €
- Päivällinen (maksuun viestiksi LAP tai SUP) 12 €
- Iltapala (juustotarjotin+sämpylöitä, maksuun viestiksi IP) 7 €

Ilmoittautuminen

Varmista ruokailusi ja majoitus ajoissa maksamalla viimeistään 10.1.2003 osallistumismaksu Suomen

Perhostutkijain Seuran tilille (SAM-PO 800019-268583). Laita maksun viestiin nimesi ja ostamasi palvelut. (Esim. Minä Itse, TH 1 + IP.) Jos maksat useampia henkilöitä, mainitse kaikkien nimet ja palvelut.

Huom:

Myöhemmin et pysty varaamaan ruokailuja tai majoitusta Aktiivi-instituutista!

Jos haluat majoituksen 2-hengen huoneessa, ota yhteys toimistoon, käytössä on joitakin huoneita.

Ajo-ohjeet

Näin pääset Aktiivi-Instituuttiin.

Helsingistä Turun väylää (Tarvon tietä) pitkin kehätien liittymään. Kehä III:a ajetaan länteen noin 6 kilometriä Siuntion risteykseen saakka (viitta: Siuntio 32) Siuntion tietä (tie nro 1130) Lapinkylään (noin 6 kilometriä), josta käännetään edelleen Evitskogiin (noin 10 kilomet-

riä), josta eteenpäin opiston viittojen mukaisesti.

Tai Helsingistä Länsiväylää (Jorvaksen tietä) ajetaan noin 20 kilometriä Kivenlahti-Kauklahti -liittymään saakka. Matkaa jatketaan Kauklahden suuntaan Kehä III:n yli.

Tai (kuten edellä) Jatketaan Länsiväylää, kunnes käännetään Kirkkonummen keskusta. Ajetaan Kirkkonummen keskustan ohi Evitskogiin jne.

Perillä voit jättää autosi jommalle kummalle kahdesta parkkipaikasta. Opiston rakennukset ovat lyhyen kävelymatkan päässä.

Helsingin keskustasta järjestetään edullinen bussikuljetus kokouspaikalle. Kysy tarkemmin toimistolta tai seuraa Seuran nettisivuja.

Aktiivi-Instituutti
Opistotie 21
02550 EVITSKOG
Vaihde (09) 809 3110
Fax (09) 2563 889
www.aktiivi-instituutti.fi

Rysän pohjalta

Rysän pohjalta toimittaja tiedottaa

Kolmen sentin syvyydestä rysänpohjalta superlonin altakin juttuja väsävä toimittajanne ottaa mielellään vastaan tutkimuksiin perustuvia, tekniikkaan ja välineistöön vapaalla huumorilla tai ilman varustettuja perhosharrastukseen liittyviä juttuja. Palstalla julkaistaan mielellään kokemuksia eri pyyntimenetelmistä (jopa todella kokeellisistakin). Hieno lisä olisi myös havaintojutut sekä mielipiteet harrastuksen tiimoilta aina iloista suruihin saakka. Mikäli juttua tulee mieleen tai on jo sinulla valmiina, otan niitä mielelläni vastaan.

Mauri Peltokangas
sähköposti: mauri.peltokangas@smileshine.fi

Automaattisista valorysistä ja perhospopulaatioiden säilymisestä

Automaattipyydyksillä kerätessä tulee silloin tällöin keräilijälle vastaan tilanne, jossa maanomistaja epäilee perhosten säilymistä alueella, jos keräys on jatkuvaa. Ei ole sitovasti osoitettu, että valorysäpyynti ei voi tuhota jonkun pyyntipaikalla olevan perhoslajin kantaa. Koska harrastajia eniten kiinnostavat lajit ovat useimmiten paikallisia, tulisi näiden kantojen säilyminen keräyspaikalla varmistaa keräämällä harvemmin tai vähemmän. Automaattiryysiä käytettäessä voidaan keräily paremmin perustella pyynnin mielekkyyttä epäilevälle maanomistajalle, jos rysä on toiminnassa vain esim. joka toinen yö. Tämä saadaan onnistumaan asettamalla rysäjohtoon kaksi ajastinta yhden sijasta. Ao. taulukossa on ajastin 1 kiinni virtalähteessä ja ajastin 2 suoraan kiinni siinä, niiden pyyntiajat ja valotuksen jaksot kerrotaan. Kenties menetelmää voitaisiin soveltaa myös suojelealueiden hyönteislajiston kartoituksissa, koska tiedon saanti yöllä liikkuvista hyönteisistä on ilman pyydyksiä varsin hankalaa. Elävänä pyytävien rysiä haittapuolenahan on, että yksilöt kuluvat usein tunnistuskelvottomiksi, ja liikkuvien perhosten varma määrittäminen on varsin vaikeaa.

1	2	Lampun päällä oloaika
12 h	6 h	joka toinen yö 6 h
12 h	8 h	joka toinen yö 8 h
8 h	8 h	joka kolmas yö 8 h
8 h	16 h	kaksi kolmesta yöstä 8 h
8 h	12 h	8 h ja 4 h peräkkäisinä öinä ja 1 yö pois päältä
6 h	6 h	joka neljäs yö 6 h
6 h	18 h	kolme neljästä yöstä 6 h
6 h	12 h	2 yötä päällä 6 h ja 2 yötä pois päältä
4 h	4 h	joka kuudes yö 4 h

Virtalähteessä kiinni oleva ajastin siis kertoo jakson pituuden 12 h - 2 päivää, 8 h - 3 päivää, 6 h - 4 päivää, 4 tuntia - 6 päivää, 3 h - 8 päivää (joka on jo liian pitkä). Toiseen ajastimeen voidaan säätää mikä aika tahansa, kunhan se on lyhyempi aika kuin ensimmäisessä. Ensimmäisen ajastimen tuntimäärien kerrannaisia voidaan myös käyttää toisessa ajastimessa säätämään rysän pyyntiöiden lukumäärää jaksossa. Itselläni ainakin 8 tuntia ja 16 tuntia päällä olevat ajastimet ovat toimineet tyydyttävästi vuoden 2002 keväällä 2 viikkoa. Ajastimia asetettaessa tulee olla niin tarkka kuin voi — jakson kolmantena yönä 2 viikon päästä rysälamppuni paloi n. 20 minuuttia ennen sammumistaan.

Otto Lehikoinen

Perhosharrastajan maailmaa

Alkuillasta 13.6. 2002. Asteita ulkona 18. Pilvistä ja leutoa. Kello alkaa lähestymään yhdeksää. Kuppi kahvia ja toisessa kädessä P. Skoun Nordens Ugler... missä se *E. clorana* lentää?? Kirja pöydälle ja juosten kaapille. Maastohousut jalkaan ja olalle kame-ralaukku, jonka sisältö ei vastaa kuvaajan arsenaalia. Ulkona odottaa valmiiksi "pakattu" auto, josta löytyy kaikki tarpeellinen matkaa varten; aggregaatti, lakanoita 6 kpl, jatkojoh-toa 220 m, valorysiä 2 kpl, syöttiryysiä 2 kpl, sekä lampuja 250 W, 500 W ja muutamia varalle. Hiukan evästä ja reissu voi alkaa.

Lievä voimasana lipsahtaa...sumua pukkua... no jospa se loppuisi käy mielessäni, kun jalka painuu kaasulle. Suunta kohti Sipoon metsiä. Ajomatka noin 15 min menee nopeaan. Alueelle, jossa ollaan oltu ennenkin, on helppo ja nopea löytää. Tutut oksat, joihin lakanat nastoilla kiinni ja johto lampua varten roik-kumaan. Aggregaatti pörräämään ja

pam - valoa otuksille. 500 W sekaval-lo valaisee metsää ja lakana hohtaa valkoisuuttaan paikassa, jossa maasto hiukan nousee ja metsänreunaa reunustaa hienot lämpöä huokuvat kalliot.

Valot palaa ja tuttua löpinää keräilijöiden kesken lakananreunalla säes-tää upea lintukonsertti ja tietysti vai-mea aggregaatin pörinä, joka on viihtyvyysyistä asetettu noin 100 m päähän valopisteestä. Illan tavoitteenä on tallentaa *E. clorana* ja havain-noida normaalisti otusten lentoa. Joskus, tosin harvoin, sattuu niitä iltoja, jolloin aktiivinen perhoskeräi-lijä saa todeta sinnikkyytensä palki-tuksi.

Ystävänä Dan "Temera" Lindblom ja Leif Öberg ovat illan kuninkaat. Tunnelma tiivistyy puolen yön jäl-keen, kun lakanalla tutkiskelun ja istuskelun keskeyttää kirkkään sä-vyinen otus, joka põlähää lakanalle todella sanalla sanoen taivaalta. *Purpurata* !! huutavat molemmat lakanalla istuvat keräilijät.

Otus, joka on molemmille "livenä" uusi tuttavuus, narskautetaan purk-kiin oitis. Kaksi aikuista ukkoa tui-jottaa pientä purkkaa - sivusta seuratuna varmaankin humoristinen näky. Tapaus ilmoitettiin oitis keräilijäka-verille L. Öbergille, joka vietti yö-tään lähiseudun metsissä samoilla asioilla. *R. purpurata*, kirjoitettiin tekstiviestiin. Kolme minuuttia ja puhelin soi. Tuun kyllä kattoon, totesi kaverimme... Vajaassa vartisa oli ystävämme purkin vierellä ja iltamme jatkui kolmisiin.

Puoli kolmen aikoihin poistui Ö-berg, ja aloimme kasaamaan arsenaaliamme. Autolle päästyämme soi pu-helin ja ilmoitus kuuluu: *C. erminea* maalle uutena väitti mies puhelimen toisessa päässä (perään pari voimal-lista ilmaisua). Olimme *erminean* luona kolmessa minuutissa. 250 W elohopealampulla varustetulle kestorysälleen tallustellut herra Öberg oli itseksensä ajatellut, että ei sitten osu-nut mulle mitään tälle illalle. Kont-tailtuuan muutaman sekunnin rysän ympärillä katse osui oudon näköi-seen "vinulaan", joka temmelsi rysän vierellä heinäkorrella. Suoraan sanottuna "tuhannen ryydloikkaa" oli Lefa otuksen kimppuun hyökännyt ja vielä samalla paikallaan makoillen soitti allekirjoittaneelle (*C. erminea* 13.06.2002 Leif Öberg leg.).

Loistavan yön päätteeksi tallus-timme kolmisiin naamat näkkärillä

kiinteille valorysillemmme (2 kpl), joista vielä poimimme *E. sororculumin*, *P. candidulan*, *E. cloranan* ja *H. tarsicrinaliksen*. Ei se aina ole helppoa, mutta tuollainen ilta saa ne kylmät, sumuiset, sateiset tai aggregaatin tulpan piikin pilaamat illat tuntumaan suhteellisen kannattavilta uhrauksilta. Eikö vain?

Mauri Peltokangas

Onko perhosilla siivet, ja siipien lisäksi myös nenää?

Perhosharrastajien ja ammattilaistenkin parissa tuntuu perhosten leviämiskyky ja -tavat olevan loppumaton keskustelunaihe. Aihe on toki mitä tärkein, sillä leviämiskyky vaikuttaa suoraan siihen, miten kukin laji pystyy asuttamaan soveliaita elinpaikkoja. Eritoten uhanalaisten lajien aseman kannalta on varmaan olennaista, miten hyvin lajit pystyvät löytämään asutuskelpoiset vielä olemassa olevat elinympäristölaikut.

Meren yli tulee Suomeen tunnetusti perhosloikkareita. Niinpä useita otuksia, joiden kotimainen kanta on vähäinen tai joilla sitä ei ole lainkaan, tavataan tuulentuomina silloin tällöin erityisesti saaristosta. Usein ei ole kovinkaan selvää, missä määrin tällaiset yksilöt pystyvät perustamaan pysyvämpiä kantoja. Erityisesti viime vuosina on moni laji nähtävästi ainakin toistaiseksi asettunut Suomeen uudistulokkaina. Koska valtaosa näistä elää enemmän tai vähemmän tavallisilla kasveilla, ei ole helppoa osoittaa sitovasti, koska ne ovat tulleet maahan, vai ovatko ne kenties 'aina' lymyneet äärimmäisen harvinaisina täällä, ja vain jääneet huomaamatta. Toki vahvoja, myös perusteltuja, mielipiteitä näistä nähdään, kuullaan ja luetaan jatkuvasti...

Itselleni on syntynyt oiva tilaisuus havainnoida muutaman perhosten leviämiskykyä. Toin kesämökkisareemme Tammisaareen 1990-luvun alussa kasvimaalle pari mäkimeiramia (*Origanum vulgare*) tainta. Kasvi alkoi muutaman vuoden kituuttettuaan osoittaa enenevässä määrin viihtymisen merkkejä, ja on n. kuuden viime vuoden ajan levittäytynyt suunnilleen eksponentiaalisesti nykyillämme. Vuonna 2002 mäkimeiramia kasvoi kauimmillaan yli 200 metrin päässä alkuperäispaikastaan, ja kasvustojen kokonaispinta-ala oli useita aareja (tuppaat muutettuna yhtenäiseksi kasvustoksi). Suomessa elää tai on elänyt muutamia perhosia, jotka pitävät erityisesti tästä kasvista: *Coleophora albitarsella* (myös käenmintulla), *Thiotricha subocellea*, *Merrifieldia baliodactyla*, *Pyrausta auratus* sekä *Scopula ornata*, joka

kelpuuttaa myös mm. ajuruohon. Näistä kolme ensin mainittua ovat lähinnä Ahvenanmaan ja kenties Varsinais-Suomen saariston lajeja. *P. auratus* on katsottu Suomesta hävinneeksi lajiksi. *S. ornata* on yksitellen etelä- ja lounaisrannikolta tavattu mittari.

Oma perhoshavainnointini on ollut viimeisten kymmenen vuoden aikana melko olematonta. Aurinkopaneelin avulla olen saanut yhden putkivalon aika ajoin pelaamaan vuodesta 2000 alkaen (vuonna 2001 ei ollut havainnointia ulkomaanmatkan vuoksi). Vihdoin kesällä 2002 minulla oli aikaa ja viitseliäisyyttä seurata tarkemmin saaren lajistoa. Edellälueteluista viidestä perhoslajista neljä löytyi saarestamme: *T. subocellea* pari valolle harhautunutta yksilöä (valo ei ollut kovin lähellä meiramikasvustoja), *P. auratus* muutama kymmentä päiväsaikana havaittua yksilöä (yksi talletettu), ja *M. baliodactyla* pölsä illansuussa niin kuin sulkaperhoset parhaimmillaan pystyvät. Yksi *S. ornata* eksi valopyydikseeni, joka veti ylipäättään todella huonosti makroja; *ornata* oli kuvavasti sen yön ainoa mittari pyydiksessä. En siis sulkisi sitä vaihtoehtoa pois, että saareissa olisi majoillut tätäkin lajia useampikin yksilö.

Kolme tai neljä viidestä mahdollisesta lajista on siis lyhyessä ajassa, enimmillään kuuden mutta todennäköisesti vain parin vuoden aikana, löytänyt niille sopivan uuden elinympäristön kaukaa lähimmistä esiintymistä, ja ovat ainakin hetkellisesti kyenneet luomaan elinvoimaiset esiintymät. Esiintymien perustajayksilöiden todennäköinen kotiosoite on Viron puolella, jossa nämä lajit ovat runsaita. Aivan vastaava toinen esimerkki saarestamme on keltasauramo (*Anthemis tinctoria*) ja sen kaksi geleehiidiä *Isoprictis anthemidella* ja *Metzneria santolinella*. Kylvin sauramaa pikkuisen viisi vuotta sitten, ja molemmat perhoset ovat olivat nyt paikalla useiden havaittujen yksilöiden voimin. Ne tosin mahdollisesti myös jo katosivat, sillä hypertiheä myyräkanta katkoi kaikki, siis kaikki, sauramon varret 5 cm pätkiksi ja söi siemenet. Toinen perhosista elää ja talvehtii varressa, toinen siemenissä, joten kehnolta näyttää. Toisaalta, jos nämäkin perhoset löysivät parissa vuodessa muutamia sauramomme, ehkäpä ensi kesän etelätuulet tuovat taas uudet asukit sauramoihin.

Mitä tästä opimme? Ensinnäkin on selvää, että perhosilla on paitsi siivet, myös nenä. Ne eivät loikkiessaankaan kulje tokkurassa laput silmillä, vaan selvästi aktiivisesti hakevat oikeita kasveja ja pakkioja. Jos näin ei olisi, niitä täytyisi tulla hirmuisia

määriä jatkuvasti meren yli voidakseen sattumalta löytää näinkin erilliset kasvustot. Ja jos niitä tulisi pilvinä, kai niitä havaittaisiinkin useammin. Esim. *T. subocellea* -havaintoni on tietääkseni ensilöytö Uudella maalta, ja *M. baliodactyla* on ilmoitettu vain yksi aiempi yksilö. Toisekseen, mitä tämä vaikuttaa uhanalaisuuteen käsitteenä näiden lajien suhteen? Mielestäni sitä, että toivoa on: jos vain saamme luotua ja palautettua elinympäristöjä hyväään kuntoon, on hyvät mahdollisuudet, että ainakin osa entisajan lajistosta löytää paikat ja palaavat niiden asukkaiksi, vaikka ne olisivat jo ehtineet hävitäkin Suomen esiintymispaikoilta. Tämä toki edellyttää, että jossakin on jäljellä vielä riittävän vahvoja lähdepopulaatioita, joista loikkareita lähtee liikkeelle. Jos olen ymmärtänyt oikein, niin edistys on rantautunut Viroonkin, ja on pelättävissä, että sikäläiset hienot alueet vähitellen supistuvat ja tuhoutuvat. Silloin olemme nykyistä enemmän omien perhoskantojen varassa. Niinpä niitä on edelleen täysi syy pitää Suomessa uhanalaisina lajeina.

Lauri Kaila
Helsinki

Perhosten linjalaskennassa havainnoitsijalla on merkitystä

Etelä-Karjalan Allergia- ja Ympäristöinstituutti käynnisti vuonna 2001 kolmivuotisen TIELI-tutkimushankkeen, jossa selvitetään linjalaskentamenetelmällä päiväperhosten ja muiden päiväaktiivisten suurperhosten esiintymistä erilaisissa tienvarsiympäristöissä Joutsenossa ja Imatralla. Kesällä 2002 tutkimuksessa oli mukana kaikkiaan 50 vakiomittaista (250 m) linjaa, jotka laskettiin viikoittain. Laskijan vaikutusta tulokseen arvioitiin perhoskesän huippuviikolla 28, jolloin kaikki 50 linjaa kierrettiin kaksi kertaa lähes samantyyppisissä olosuhteissa kahden päivän aikana (9.-10.7.). Ensimmäisen laskennan teki kaksi kokenutta linjalaskijaa vuorotellen ja toisen hankkeesta pro gradu -työtä valmisteleva biologian opiskelija. Vain neljällä linjalla molemmat laskennat tehtiin saman päivän aikana.

Kahden laskennan tulokset on esitetty oheisessa taulukossa. Päiväperhosten kokonaisyksilömäärissä ero oli 7 %, mikä on havaittuihin yksilömääriin ja laskentapituuteen suhteutettuna erittäin vähän (alle kaksi yksilöä/linja). Molemmissa laskennoissa neljä runsainta lajia oli samoja ja niiden osuus kaikista päiväperhosista oli lähes yhtä suuri (86 % vs. 82 %). Vähälukuisempien lajien runsaussuhteissa havaitut erot (mm. *M. athalia* ja *P. napi*) johtuivat usein

yhdestä tai kahdesta yksittäisestä linjasta, minkä taustalla saattoi olla mm. erilainen laskenta-aika (vaihtelu klo 10:00–17:00). Sen sijaan esimerkiksi sinisiipiä todettiin molemmissa laskennoissa lähes yhtä paljon (89 exx. vs. 83 exx.), mutta neljä runsainta lajia olivat laskijoilla eri järjestyksessä. Lisäksi havaittujen sinisiipilajien määrässä oli ero kokeenempien laskijoiden hyväksi, mikä näkyi myös päiväperhosten kokonaislajimäärässä. Eroa (25 %) lisäsivät "sattumalta" linjoille lentäneet lajit, joiden havaitseminen runsaslukuisempien joukosta parantuu kokemuksen myötä.

Laskentakokemuksen merkitys korostui muissa suurperhosryhmissä, joiden yksilö- (32 %) ja varsinkin lajimäärissä (54 %) oli laskijoiden välillä suurempi ero kuin päiväperhosissa. Näissäkin eroa lisäsivät lähinnä vähälukuiset ja vaikeammin havaittavat lajit, kuten kaunoyökkönen (*C. chardinyi*) ja muut nopeat yökköset. Lisäksi tehtiin mielenkiintoinen havainto, että tuulen suunnalla on merkitystä varsinkin häiritynä lentoon lähtevien lajien yksilömääriin. Tästä esimerkkinä ovat pihamittarin (*S. chenopodiata*) tiedot valtieliittymän kahdelta samansuuntaiselta linjalta, joilla laskennat tehtiin

päinvastaisiin suuntiin. Ensimmäisellä linjalla lajia todettiin 75 ja 20 yksilöä, toisella vastaavasti 45 ja 81 yksilöä! Myötätuuleen laskettaessa perhoset lennähtävät kasvillisuudesta eteenpäin, jolloin niiden havaitseminen on paljon helpompaa kuin vastatuuleen laskettaessa. Päiväperhosilla tuulen vaikutus on selvästi pienempi.

Kimmo Saarinen, Juha Jantunen ja Anu Valtonen
Etelä-Karjalan Allergia- ja Ympäristöinstituutti

Linjalaskennoissa (50 linjaa, yhteensä 12,5 km) havaitut päiväperhoset ja muut suurperhoset kahden laskennan välisen eron mukaan järjestettynä. Ensimmäisen laskenta: Kimmo Saarinen ja Juha Jantunen, toinen laskenta: Anu Valtonen.

1. lask. 2. lask. Ero

Nokkosperhonen (<i>N. urticae</i>)	198	126	72	Pihamittari (<i>S. chenopodiata</i>)	539	428	111
Hopeasinisiipi (<i>P. amandus</i>)	41	12	29	Kaunoyökkönen (<i>C. chardinyi</i>)	47	2	45
Angervohopeatäplä (<i>B. ino</i>)	67	43	24	Serpentiinimittari (<i>I. serpentata</i>)	24	9	15
Ratamoverkkoperhonen (<i>M. athalia</i>)	15	3	12	Luhtalehtimittari (<i>S. immutata</i>)	8	1	7
Idänniityperhonen (<i>C. glycerion</i>)	22	16	6	Niittoyökkönen (<i>E. glyphica</i>)	9	3	6
Lanttuperhonen (<i>P. napi</i>)	7	1	6	Mäkikenttämittari (<i>X. montanata</i>)	10	5	5
Ketohopeatäplä (<i>A. adippe</i>)	20	16	4	Kasteyökkönen (<i>P. tentacularius</i>)	8	3	5
Orvokkihopeatäplä (<i>A. aglaja</i>)	18	14	4	Mustikkalehtimittari (<i>S. ternata</i>)	4	0	4
Niittysinisiipi (<i>P. semiargus</i>)	16	12	4	Ruutumittari (<i>C. clathrata</i>)	3	1	2
Piippopaksupää (<i>O. sylvanus</i>)	9	5	4	Punemittari (<i>L. cruentaria</i>)	2	0	2
Juolukkasiniisiipi (<i>A. optilete</i>)	4	0	4	Koisasiipi (<i>C. mesomella</i>)	2	0	2
Sitruunaperhonen (<i>G. rhamnii</i>)	4	2	2	Matarakiitäjä (<i>H. gallii</i>)	1	0	1
Pihlajaperhonen (<i>A. crataegi</i>)	2	1	1	Koivuvyömittari (<i>C. albipunctata</i>)	1	0	1
Tummakirjosiipi (<i>P. alveus</i>)	1	0	1	Viirulehtimittari (<i>S. immorata</i>)	1	0	1
Kaaliperhonen (<i>P. brassicae</i>)	1	0	1	Loimumittari (<i>C. bilineata</i>)	1	0	1
Suokeltaperhonen (<i>C. palaeno</i>)	1	0	1	Kirjomittari (<i>E. corylata</i>)	1	0	1
Isokultasiipi (<i>L. dispar</i>)	1	0	1	Keihäsmittari (<i>R. hastata</i>)	1	0	1
Ketosiniisiipi (<i>P. idas</i>)	1	0	1	Iso-okamittari (<i>A. praeformata</i>)	1	0	1
Lehtosiniisiipi (<i>A. artaxerxes</i>)	1	0	1	Aaltoharmomittari (<i>A. repandatus</i>)	1	0	1
Rinnehopeatäplä (<i>A. niobe</i>)	1	0	1	Mesimaayökkönen (<i>C. cuprea</i>)	1	0	1
Metsänokiperhonen (<i>E. ligea</i>)	1	0	1	Kalvassekoyökkönen (<i>A. fucosa</i>)	1	0	1
Naurisperhonen (<i>P. rapae</i>)	22	22	0	Niitty-yökkönen (<i>C. graminis</i>)	1	0	1
Ketokultasiipi (<i>L. hippothoe</i>)	3	3	0	Virnapunatäplä (<i>Z. viciae</i>)	2	2	0
Herukkaperhonen (<i>P. c-album</i>)	1	1	0	Harmoraanumittari (<i>E. alternata</i>)	0	1	-1
Ohdakeperhonen (<i>V. cardui</i>)	1	1	0	Nokimittari (<i>O. atrata</i>)	6	7	-1
Loistokultasiipi (<i>L. virgaureae</i>)	17	18	-1	Muita lajeja yhteensä	24	11	13
Tummapapurikko (<i>L. maera</i>)	5	7	-2	Muita yksilöitä yhteensä	675	462	213
Niittyhopeatäplä (<i>B. selene</i>)	12	15	-3				
Tesmaperhonen (<i>A. hyperantus</i>)	476	486	-10				
Kangassinisiipi (<i>P. argus</i>)	12	27	-15				
Hohtosiniisiipi (<i>P. icarus</i>)	14	32	-18				
Lauhahiipijä (<i>T. lineola</i>)	227	268	-41				
Päiväperhoslajeja yhteensä	32	24	8				
Päiväperhosyksilöitä yhteensä	1221	1131	90				

Perhoskuva 2001

Perhosaiheinen valokuvakilpailu järjestettiin jo kuudennen kerran ja kilpailu oli avoin kaikille kuvauksesta kiinnostuneille. Kilpailun järjestäjinä toimivat Suomen Perhostutkijain Seura ry ja Etelä-Karjalan Allergia- ja Ympäristöinstituutti. Kilpailuun osallistui 74 kuvaajaa kaikkiaan 195 kilpailukuvalla. Osallistuminen oli syystä tai toisesta heikompaa kuin edellisenä vuonna, jolloin kuvaajia oli 150 ja kuvia 408.

Kilpailun tuomariston muodostivat edellisen kuvakilpailun voittaja **Jarmo Toivonen** Turusta ja imatralaiset **Teemu Klemetti** Suomen Perhostutkijain Seuran edustajana sekä **Hannu Aarnio** Etelä-Karjalan Allergia- ja Ympäristöinstituutin edustajana. Tuomaristo kokoontui huhtikuun 6 päivänä Allergia- ja Ympäristöinstituutin tiloissa Joutsenen Tiuruniemessä.

Kilpailukuvien taso oli avoimille kilpailuille tunnusomaisesti hyvin kirjava. Kärjen osalta taso oli tasaisen korkea ja kaikki 26 loppukilpai-

luun pääsyyttä kuvaa olivat tasokkaita. Joissakin kuvissa oli myös mukavasti huumoria ja liikettä, mikä teki kuvien katselusta miellyttävää. Kuvien joukossa oli kuitenkin yllättävän runsaasti myös heikotasoisia (epäte- räviä, yli- tai alivalottuneita, sommitelultaan kehoja, jne.) otoksia. Tähän seikkaan kuvaajien tulisi jatkossa kiinnittää huomiota.

Perhoskuva 2001 marssitti esiin perinteisen valikoiman eri perhosryhmien edustajia ja niiden kehitysvaiheita. Eniten oli odotetusti päiväperhosia ja mittareita, vähiten suurimman perhosryhmän, pikkuperhosten, edustajia. Kiitäjistä,kehrääjistä ja yökkösistä oli kustakin muutama kuva. Myös perhosten toukka- ja kotelovaiheita oli kuvattu jonkun verran. Teknisesti vaikeita perhosten lentokuvia oli ilahduttavasti mukana useita. Perhoskuvakilpailuun oli myös lähetetty yksi kuva vesiperhostesta, jota luonnollisesti ei voitu ottaa huomioon kilpailussa.

Mitään ehdotonta suosikkilajia ei tänä vuonna kilpailukuvien joukosta erottunut, ellei sellaiseksi lasketa keihäsmittaria (*Rheumaptera hastata*), jonka edelliskesän runsaita parveiluja oli ikuistettu muutaman kuvaajan otoksissa. Päiväperhosista amiraali (*Vanessa atalanta*) esiintyi tälläkin kertaa muutamassa kuvassa ja nousi myös palkittujen kuvien ryhmään. Muita kuvaajien suosikkeja olivat nokkosperhonen (*Nymphalis urticae*), suruvaippa (*Nymphalis antiopa*) ja sitruunaperhonen (*Gonepteryx rhamni*).

Suruvaippa voittajaksi

Tuomaristo halusi ratkaisussaan rakentaa kuuden palkitun kuvan ryhmästä monipuolisen ja katsojaa puhuttelevan kuvakoosteen. Mukana on perinteisen potrettikuvan lisäksi otoksia, joissa on liikettä, värikylläisyyttä, kesän makua ja hieman huumoria. Kuvien asettaminen ehdottomaan paremmuusjärjestykseen osoittautui jälleen kerran vaikeaksi, mutta lopulta tuomaristo päätyi yksimielisesti seuraavaan ratkaisuun.

Voittajakuvaksi valitsimme **Hannu Ahosen** kuvaaman suruvaipan (*Nymphalis antiopa*) kuuraisessa ikkunassa kevätauringon kilossa. Kylmän ja elottoman jään sekä elävän perhosen voimakas vastakohtaisuus kevään kauniissa valossa tekivät vaikutuksen. Kuva on myös asetelmallisesti tasapainoinen ja sitä kestää katsoa pidempäänkin.

Toiseksi nousi **Harri Luojuksen** kuva amiraalista (*Vanessa atalanta*) ja kenkäparista (tämän lehden kansikuva). Tuomariston mielestä kuva oli yksi kilpailun hauskimista. Useiden perhoskuvakilpailujen perusperhonen on tällä kertaa istahtanut siististi asetellulle hauskanmalliselle kenkäparille. Asetelma on kaikin puolin kaunis ja tasapainoinen.

Kolmanneksi asetimme **Samuli Lehtosen** värikylläisen ja dramaattisen kuvan mesikasvilla perhosia käyttävästä lehtohepokatista. Kuvassa on liikettä ja toimintaa: toisen kuolema on toisen elämä. Hepokatin syödessä nokkosperhosta neitoperhonen (*Nymphalis io*) ruokailee vieheisessä mesipaikassa kaikessa rauhassa.

Neljäs oli tuomariston mielestä **Esa Sojamon** kaunis ja kesäinen "peruskuva" ritari-perhostesta (*Papilio machaon*). Kuvassa kaikki on kohdallaan: asetelma on tasapainoinen ja kuva on teknisesti erinomaisesti toteutettu ja väreiltään loistava.

Hannu Ahonen: Suruvaippa

Viides oli **Hannu Ahosen** kuva talitiaisesta ja riikin-kukkokehrääjän (*Saturnia pavonia*) kotelokopasta. Kuva on vauhdikas ja siinä on liikettä, ja se on myös aiheeltaan harvinainen ja teknisesti hyvin toteutettu. Kuva herätti kuitenkin epäilyjä tilanteen aitoudesta, eikä se siksi sijoittunut aivan kärkeen.

Kuudes oli tuomariston mielestä **Pekka Leppälän** kuva humalaperhosesta (*Hepialus humuli*). Laji edustaa vähän kuvattuja pikkuperhosia, vaikka laji tässä tapauksessa onkin suurikokoinen. Tässä peruspotretissa on tasapainoinen tausta ja miellyttävään kauniit värit.

Tiuruniemessä 29.4.2002

tuomariston puolesta Hannu Aarnio

Samuli Lehtonen: Neitoperhonen ja nokkosperhonen

Hannu Ahonen: Riikinkukkokehrääjän kotelokoppa

Esa Sojamo: Ritariperhonen

Pekka Leppälä: Humalaperhonen

Päiväperhoslajiston alue-eroista, vertailua Kärkölen (EH) ja Kiteen (PK) välillä

Jarmo Eronen

Kirjoittajan osoite – Author's address
Helsingin kaupunkorkeakoulu, PL 1210, 00101 Helsinki
Sähköposti: eronen@hkkk.fi

Regional differences in butterfly faunas, comparison between Kärkölä (Southern Häme) and Kitee (Northern Karelia)

A comparative study of butterfly faunas in two localities in Northern Karelia (*Kn*) and Southern Häme (*Ta*) provinces, Finland, was carried out based on field counts in 1996-2001. The distance between the study areas is 290 km in southwest-northeast direction. The data includes 6475 individuals. In the North-Karelian study area meadows predominated (56 %), followed by forest habitat (21 %). In Southern Häme mires (25 %), meadows and forests (24 % each) were almost equal. Both the number of individuals and species was higher in Northern Karelia, where also rarities (*Boloria thore*, *Araschnia levana*, *Aricia nicias*) were observed. The differences can be attributed to the higher share of meadows in Northern Karelia, but also to the fact, that the ranges of many species are eastern. In Southern Häme the high share of mire butterflies is noteworthy.

Regionala skillnader i dagfjärilsfaunan, en jämförelse mellan Kärkölä (södra Tavastland) och Kitee (norra Karelen)

En jämförande studie av dagfjärilsfaunan på två lokaler i norra Karelen och södra Tavastland utfördes på basen av fältinventeringar åren 1996-2001. Avståndet mellan undersökningsområdena är 290 km i sydvästlig - nordostlig riktning. Materialet omfattar 6475 exemplar. I det nordkarelska undersökningsområdet var ängar dominerande (56 %) följt av skogshabitat (21 %). I södra Tavastland var myrar (25 %) ängar och skogar (25 % var) nästan lika väl företrädade. Både individ- och artantal var större i norra Karelen, där också rariteter som *Clossiana thore*, *Araschnia levana* och *Aricia nicias* observerades. Skillnaden kan bero på den högre andelen ängar, men också på att många arter har en östlig utbredning. I södra Tavastland är den höga andelen dagfjärilar hemmahörande på myrar anmärkningsvärd.

Perhosfaunan alue-eroista

Päiväperhoslaskennoista kertyvä aineisto antaa mahdollisuuden paitsi perhosten levinneisyyden ja lukumäärän seurantaan myös perhosfaunan runsauden ja rakenteen alueelliseen tarkasteluun. Meillä vähemmän tutkittu aihe on perhosfaunojen rakenteen vertailu ja jopa mahdollinen eläinmaantieteellinen jaottelu päiväperhosten esiintymisen perusteella.

Eri alueiden eläimistön kuten perhosfaunan koostumusta voidaan verrata eri tasoissa yksiköissä: paikallisissa, alueellisissa, valtakunnallisissa ym. puitteissa. Lajiston koostumuksen erojen voidaan katsoa syntyvän seuraavista syistä, jotka myös vaikuttavat toisiinsa:

1. Vertailualueiden välinen etäisyys. Sen kasvaessa todennäköisyys siihen, että eri perhoslajien yleislevinneisyys ei enää kata molempia alueita kasvaa (vaikka luonnonolot olisivat samanlaisia). Samoin kannanvaihtelut voivat kulkea eri suuntiin, jolloin lajien todennäköisyys tulla havaituksi on erilainen.

2. Alueiden kuuluminen eri eliömaantieteellisiin vyöhykkeisiin.

3. Alueelliset erot maankäyttömuodoissa. Päiväperhosilla ovat tärkeitä etenkin pellon, laidunten, kesannon, niittyjen esiintyminen, samoin ojittamattomien soiden, avo-

hakuualueiden ja voimalinjojen olemassaolo.

4. Paikalliset erityispiirteet, jotka voivat koskea elinympäristöjen ja perhoslajiston vaikuttavien maankäyttötyyppien jakaumia sekä myös perhosten paikallisia esiintymiä.

Kirjoittaja on toteuttanut päiväperhoslaskentoja Kärkölen (EH) Järvelässä ja Kiteen (PK) Potoskavaarassa vuosina 1996-2001, jolloin syntyi ajatus vertailla keskenään tutkimuskohteiden perhoslajiston koostumusta.

Tutkimuskohteiden välinen etäisyys on lounais-koillisuunnassa noin 290 km. Kärkölä kuuluu Etelä-Suomen rannikkomaahan, jossa tasan savipellot ovat tyypillisiä. Suurehkoja soita on useita. Kitee kuuluu Järvi-Suomeen, mutta Laatokan Karjalan eliömaantieteellisen vyöhykkeen läheisyys ilmenee runsaana lehtomaisena kasvillisuutena. Maankäytössä Kärkölälle ovat tyypillisiä laajahkot viljelykset. Niittyjä ja laitumia on vähän, jolloin perhosten esiintyminen painottuu pientareille. Kolme suurehkoa suota on säilynyt suureksi osaksi ojituksilta (kuva 1). Kiteen kohteelle on tyypillistä vaarojen rinteiden pienehköt pellot, niityt ja kedot (kuva 2). Suuret suot on sen sijaan ojitettu. Paikallisista piirteistä on syytä mainita, että Kiteen kohde kuuluu muun muassa karttaperhosen (*Araschnia levana*) ja purohopeatäplän (*Boloria thore*) le-

vinneisyysalueeseen. Ruostenopsasiiven (*Thecla betulae*), tuominopsasiiven (*Satyrion pruni*) ja idänniittyperhosen (*Coenonympha glycerion*) levinneisyyden pohjoisraja kulkee hieman tutkimusalueen pohjoispuolella.

Laskenta

Laskentojen ytimen kummassakin kohteessa muodostivat noin 1,5 km:n (Kärkölä) ja 2 km:n (Kitee) pituiset vakiorieitit, jotka pyrittiin läpikäymään noin joka toinen viikko kesäelokuun aikana. Sen lisäksi käytiin tekemässä laskentoja kiinnostavissa niitty-, suo- ja metsäkohteita lähikylissä. Laskentakohteet jaettiin elinympäristön mukaan lohkoihin (taulukko 1); tosin jako on karkeampi kuin esimerkiksi maatalouden päiväperhosseurannassa (Kuussaari ym. 2001, 2002) käytetty. Kärkölen kohteet sijaitsivat kolmiossa, jonka sivujen pituudet olivat noin 6x6x3 km, Kiteellä vastaavasti 5x4x7 km (kuvat 1 ja 2). Kohteiden valinta perustui käsitykseen siitä, missä olisi runsaammin perhosia, ei tilastollisesti moitteettomaan aineistoon.

Niityt sisältävät kotoja, ahoja ja tuoreempia niittyjä. Kotojen osuus on Kiteellä suurempi. Metsistä Kärkölässä männiköt edustivat noin puolta, kuusikot ja lehtimetsät kumpikin noin neljäsosaa. Kiteellä metsät ja-

Kuva 1. Sirkkosuo Kärkölässä. Seitsemän suopäiväperhosen, mm. saraikkoniittyperhosen, suohopeatäplän ja rämekylmänperhosen elinympäristö.
Figure 1. A raised bog, Sirkkosuo, in Kärkölä (Ta). The mire is a suitable habitat for seven wetland species, e.g. *C. tullia*, *B. aquilonaris* and *O. jutta*.

Kuva 2. Ahot Kiteen Potoskavaarassa ovat mm. tummakirjosiiven, karttaperhosen ja purohopeatäplän elinpiiriä.
Figure 2. Meadows in Kitee (Kb) Potoskavaara provide suitable habitat for *P. alveus*, *A. levana*, and *B. thore*.

kautuivat tasan männiköiden ja lehtimetsien (etupäässä harmaalepikköja) kesken. Tutkitut suot olivat valtaosin rämeitä. Kärkölässä reitteihin kuului myös kolme suurehkoa suota, joilla perhoslajisto oli rikkaampi kuin Kiteen neljällä tutkitulla suolla, jotka kaikki olivat pieniä. Pientareet olivat molemmissa teiden ja polkujen reunoja, jotka rajoittuvat metsään tai pensaikkoon. Sellaiset yleiset mutta perhosköyhät elinympäristöt kuin viljapellot ja ojitetut suot lähes puuttuvat aineistosta.

Havaintojen mukaan Kiteellä on sekä lajeja että yksilöitä runsaammin (taulukko 2). Lajimäärä nousi 57:ään, kun Kärkölässä päästiin 53:een, jolloin Kärkölän aineistossa on mukana kaksi laskentojen ulkopuolella havaittua lajia, pihlajaperhonen (*Aporia crataegi*) ja tummakirjosiipi (*Pyrgus alveus*). Runsaus-

ja diversiteettierot ovat käsitykseni mukaan yhteydessä siihen, että Kiteen kohteilla niittyjen osuus oli selvästi suurempi.

Päiväperhoslajiston erot

Alue-erojen tarkastelussa voivat tietenkin korostua yleisimmät lajit, mutta myös harvinaisempien lajien jakauma on kiinnostavaa. Viisi runsainta lajia kattoi Kärkölässä noin 45 % havainnoista ja Kiteellä 51 %, kymmenen runsainta vastaavasti 61 ja 66 % (taulukko 3). Kummallakin alueella tesmaperhonen (*Aphantopus hyperanthus*) oli runsain laji, mutta Kiteellä se oli runsaampi, 23 % kaikista yksilöistä. Kärkölässä huomiota kiinnittää suolajien runsaus: niiden yksilömäärät edustavat yhteensä yli 16 % kaikista yksilöistä. Tämä kertoo paitsi suokohteiden runsaudesta myös hyvien perhosniittyjen vähäi-

syydestä tehoaatelouden puristuksessa. Kiteellä niitylajit ovat selvästi runsaampia kuin Kärkölässä: mm. Kiteellä runsas niityhopeatäplä (*Boloria selene*, 3,4 %) oli Kärkölässä vähälukuinen (0,2 %). Molemmissa aineistoissa kiinnittää huomiota sellaisten usein runsaana esiintyvien lajien kuin auroraperhosen (*Anthocharis cardamines*), kangas- (*Plebeius argus*) ja ketosiniisiiven (*P. idas*) vähälukuisuus. Kärkölästä puuttui kokonaan ruskosiniisiipi (*Aricia eumedon*). Kangasperhosen (*Callophrys rubi*) vähälukuisuus Kiteellä selittyi osin sillä, että laskentojen alku ajoittui yleensä vasta kesäkuun toiselle viikolle.

Alue-erot paljastuvat kymmenen yleisimmän lajin tarkastelussa. Vain neljä lajia oli näiden joukossa yhteisiä: tesmaperhonen (*A. hyperanthus*) ja lantuperhonen (*Pteris napi*), loistokultasiipi (*Lycaena virgaureae*) ja lauhahiipijä (*T. lineola*). Suuri poikkeamaa aiheuttava tekijä on Kärkölässä suolajien runsaus. Erot ovat ymmärrettäviä, kun muistaa niitty- ja suoympäristöjen erilaisen jakauman tutkimusalueilla. Kiteen aineisto käy hyvin yksin Pohjois-Karjalassa (Kitee, Tohmajärvi, Värtsilä) vuosina 1997-99 tehdyn niittyjen päiväperhostutkimuksen kanssa; 10 yleisimmän lajin joukossa oli 8 yhteistä (Saarinen & Jantunen 2001).

Vähälukuisten lajien kohdalla alueiden erot näkyvät hyvin selvästi. Valtakunnallisesti vähälukuiset lajit on esitetty taulukossa 4 yksilömäärien mukaan. Lajirunsaammalla Kiteellä on enemmän harvinaisuuksia, joista useiden levinneisyys on itäinen eikä aina ulotu Kärkölään saakka. Kärkölälle ominaisina voidaan pitää muutamia suolajeja ja täpläpapurikkoa (*Pararge aegeria*), joka puuttui kokonaan Kiteen aineistosta. Kiteen aineistossa sellaisiksi nousevat kartta- (*A. levana*) ja pihlajaperhonen (*A. crataegi*) sekä kirjoverkkoperhonen (*Euphydryas maturna*), mahdollisesti myös vähälukuisemmat ritariperhonen (*Papilio machaon*), haapaperhonen (*Limnitis populi*), keisarinviitta (*Argynnis paphia*), huhtasiniisiipi (*A. nicias*) sekä purohopeatäplä (*B. thore*).

Kiteen aineistoani olen verrannut myös mainittuun Pohjois-Karjalan tutkimukseen, joka koski niitty- ja pensaikkolajeja. Tulokset eivät ole suoraan vertailukelpoisia, koska eri tutkimusten laskenta-aika ja menetelmät, osin myös elinympäristöt poikkesivat toisistaan. Pohjois-Karjala -tutkimus pyrki kohdeniittyjen valinnassa edustavuuteen ja menetelmien vakioimiseen, oma laskentani pyrki kohdistamaan keskimääräistä paremmille perhospaikoille. Lisäksi mukana oli suo- ja metsäkoh-

teita. Kiteellä havaintotunteja oli kuuden vuoden aikana 89, Saarisen ja Jantusen tutkimuksessa kolmen vuoden aikana noin 32 (K. Saarisen henkilökohtainen tiedonanto). Kiteen aineistossani oli selvästi enemmän harvinaisuuksia. Vaikka pidetään mielessä erot laskenta-ajoissa ja menetelmissä, on mahdollista, että Kiteen tutkimusalue on keskimäärin suotuisampi päiväperhosia ajatellen kuin Saarisen ja Jantusen tutkimat Pohjois-Karjalan kohteet. Yhtenä selityksenä tähän voi ajatella sitä, että Kiteen tutkimusalueeni rajoittuu Laatokan Karjalan eliömaantieteelliseen vyöhykkeeseen, joka ulottuu Tohmajärven kaakkoiskulmaan ja etelässä Uukuniemelle (ks. Heikinheimo, Raatikainen 1981). Onko kyseisen vyöhykkeen päiväperhosfauna ympäröiviä alueita rikkaampaa, vaatii tosin lisätutkimuksia.

Lopuksi

Laajoista päiväperhosselvityksistä tehdyistä julkaisuista, joita on ilmestynyt maassamme viime vuosina (esim. Marttila ym. 2001, Kuussaari ym. 2001, 2002), paljastuvat maanlaajuiset kantojen vaihtelut, mutta ne kertovat vähemmän alueellisista eroista ja niiden muutoksista. Myöskään Saarisen ja Jantusen (2001) karjalatutkimus ei erittele Pohjois- ja Etelä-Karjalan aineistoja. Alueellinen tarkastelu voi antaa paljon tietoa muun muassa perhosdiversiteetin vaihtelusta, lajien leviämisestä ja taantumisesta. Voitaisiin ottaa käyttöön myös käsite päiväperhosfaunan alueprofiili, joka tarkoittaisi alueitaista lajikohtaista prosenttijakautumaa. Profiloivana tai sitä täydentävänä tekijänä voitaisiin pitää myös joidenkin harvinaisuuksien esiintymistä. Voitaisiin tutkia, heijasteleeko päiväperhosfauna luonnonmaantieteellisiä vyöhykkeitä (muutenkin kuin lounaissaariston ja Tunturi-Lapin osalta), tai olisiko perusteita jopa omalle, päiväperhospohjaiselle aluejolle.

Kiitokset

Kiitän Kimmo Saarista saamistani tiedoista ja kahta esitarkastajaa parrunusehdotuksista.

Kirjallisuus

- Heikinheimo, O., Raatikainen, M. 1981: Ruutukoordinaattien ja paikannimien käyttö Suomessa. – *Notulae Entomologicae* 61(3): 133-154
- Kuussaari, M., Heliölä, J., Salminen, J. & Niininen I. 2001: Maatalousympäristön päiväperhosseurannan vuoden 2000 tulokset. – *Baptria* 26(2): 69-80
- Marttila, O., Saarinen K. & Lahti, T. 2001: Valtakunnallinen päiväperhosseuranta – Ensimmäisen 10-vuotijakson (1991-2000) tulokset. – *Baptria* 26 (2): 29-65
- Saarinen, K. & Jantunen, J. 2001: Päiväperhoset Suomen ja Venäjän Karjalassa – Raportti 5. Karjalan ympäristötieteen laitos. Joutseno.

Taulukko 1. Elinympäristöjen jakauma (%) laskentareiteillä pituuden mukaan.

Table 1. Distribution of the habitats (%) in the study areas.

Elinympäristö (habitat)	Kärkölä	Kitee
Niitty (meadow)	23,7	55,9
Metsä (woodland)	23,6	20,9
Suo (mire)	24,9	11,1
Piennar (verge)	19,7	9,8
Sorakuoppa (gravel pit)	5,5	0
Piha (yard)	2,6	2,3
Yhteensä (total)	100,0	100,0

Taulukko 2. Päiväperhosten yksilö- ja lajimäärät sekä laskenta-ajat tutkimuskohteissa.

Table 2. From top to bottom: counting time, the number of the species and individuals in the study areas.

	Kärkölä	Kitee
Laskenta-aika h	108	89
Havaittuja perhosia	3292	3165
Perhosia/h	30	36
Lajeja	51 (53)	57

Taulukko 3. Päiväperhoslajien osuudet laskennoissa 1996-2001.
Table 3. Abundance of butterfly species (%) in counts in 1996-2001.

Kärkölä		Kitee	
Tesmaperhonen (<i>A. hyperanthus</i>)	15,3	Tesmaperhonen (<i>A. hyperanthus</i>)	23,1
Neitoperhonen (<i>N. io</i>)	9,8	Sitruunaperhonen (<i>G. rhamnii</i>)	8,3
Lanttuperhonen (<i>P. napi</i>)	8,1	Metsänokiperhonen (<i>E. ligea</i>)	8,1
Loistokultasiipi (<i>L. virgaureae</i>)	6,4	Loistokultasiipi (<i>L. virgaureae</i>)	6,9
Rämehopeatäplä (<i>P. eunomia</i>)	5,5	Lanttuperhonen (<i>P. napi</i>)	4,4
Lauhahiipijä (<i>T. lineola</i>)	3,4	Niittyhopeatäplä (<i>B. selene</i>)	3,4
Suokeltaperhonen (<i>C. palaeno</i>)	3,2	Lauhahiipijä (<i>T. lineola</i>)	3,1
Täpläpaperikko (<i>P. aegeria</i>)	3,1	Orvokkihopeatäplä (<i>A. aglaja</i>)	3,1
Herukkaperhonen (<i>P. c-album</i>)	3,0	Piippopaksupää (<i>O. sylvanus</i>)	2,9
Suohopeatäplä (<i>B. aquilonaris</i>)	3,0	Virnaperhonen (<i>L. sinapis</i>)	2,5
Angervohopeatäplä (<i>B. ino</i>)	2,9	Karttaperhonen (<i>A. levana</i>)	2,4
Mustatäplähiipijä (<i>C. silvicola</i>)	2,9	Pihlajaperhonen (<i>A. crataegi</i>)	2,4
Saraikkoniittyperhonen (<i>C. tullia</i>)	2,6	Amiraali (<i>V. atalanta</i>)	1,9
Piippopaksupää (<i>O. sylvanus</i>)	2,6	Angervohopeatäplä (<i>B. ino</i>)	1,9
Kangasperhonen (<i>C. rubi</i>)	2,5	Hopeasinisiipi (<i>P. amandus</i>)	1,7
Pursuhopeatäplä (<i>B. euphrosyne</i>)	2,3	Mustatäplähiipijä (<i>C. silvicola</i>)	1,7
Hopeasinisiipi (<i>P. amandus</i>)	2,1	Herukkaperhonen (<i>P. c-album</i>)	1,4
Sitruunaperhonen (<i>G. rhamnii</i>)	2,1	Lehtosinisiipi (<i>A. artaxerxes</i>)	1,3
Metsänokiperhonen (<i>E. ligea</i>)	1,9	Ketohopeatäplä (<i>A. adippe</i>)	1,2
Nokkosperhonen (<i>N. urticae</i>)	1,9	Paatsamasinisiipi (<i>C. argiolus</i>)	1,2
Juolukkasinisiipi (<i>A. optilete</i>)	1,8	Hohtosinisiipi (<i>P. icarus</i>)	1,2
Kangassinisiipi (<i>P. argus</i>)	1,7	Ketokultasiipi (<i>L. hippothoe</i>)	1,1
Virnaperhonen (<i>L. sinapsis</i>)	1,7	Juolukkasinisiipi (<i>A. optilete</i>)	1,1
Niittysinisiipi (<i>P. semiargus</i>)	1,2	Tummapapurikko (<i>L. maera</i>)	0,9
Hohtosinisiipi (<i>P. icarus</i>)	1,2	Ruskosinisiipi (<i>A. eumedon</i>)	0,8
Orvokkihopeatäplä (<i>A. aglaja</i>)	0,9	Pursuhopeatäplä (<i>B. euphrosyne</i>)	0,8
Suruvaippa (<i>N. antiopa</i>)	0,8	Suohopeatäplä (<i>B. aquilonaris</i>)	0,8
Paatsamasinisiipi (<i>C. argiolus</i>)	0,7	Metsäpaperikko (<i>L. petropolitana</i>)	0,8
Amiraali (<i>V. atalanta</i>)	0,7	Idänniittyperhonen (<i>C. glycerion</i>)	0,7
Tummapapurikko (<i>L. maera</i>)	0,7	Suokeltaperhonen (<i>C. palaeno</i>)	0,6
Ketohopeatäplä (<i>A. adippe</i>)	0,4	Kangasperhonen (<i>C. rubi</i>)	0,6
Keltaniittyperhonen (<i>C. pamphilus</i>)	0,4	Suruvaippa (<i>N. antiopa</i>)	0,5
Pikkukultasiipi (<i>L. phlaeas</i>)	0,4	Ratamoverkkoperhonen (<i>M. athalia</i>)	0,5
Metsäpaperikko (<i>L. petropolitana</i>)	0,4	Nokkosperhonen (<i>N. urticae</i>)	0,5
Lehtosinisiipi (<i>A. artaxerxes</i>)	0,3	Kangassinisiipi (<i>P. argus</i>)	0,4
Ohdakeperhonen (<i>V. cardui</i>)	0,3	Auroraperhonen (<i>A. cardamines</i>)	0,4
Niittyhopeatäplä (<i>B. selene</i>)	0,2	Niittysinisiipi (<i>P. semiargus</i>)	0,3
Muut (taulukko 4)	1,6	Muut (taulukko 4)	5,1
	100,0		100,0

Taulukko 4. Vähälukuisten lajien esiintyminen 1996-2001. Tummakirjosiiven havainto on vakituisten laskentapaikkojen ulkopuolelta.

Table 4. Numbers of scarce species in 1996-2001

Laji	Kärkölä	Kitee	P-Karjala
Tummakirjosiipi (<i>Pyrgus alveus</i>)	1	10	1
Keltatäplähiipijä (<i>C. palaemon</i>)	-	5	2
Ritariperhonen (<i>Papilio machaon</i>)	2	15	1
Ruostenopsasiipi (<i>Thecla betulae</i>)	3	2	10
Tuominopsasiipi (<i>Satyrium pruni</i>)	3	2	-
Virnasinisiipi (<i>Glaucopsyche alexis</i>)	1	-	-
Huhtasinisiipi (<i>Aricia nicias</i>)	-	13	-
Haapaperhonen (<i>Limenitis populi</i>)	1	14	-
Keisarinviitta (<i>Argynnis paphia</i>)	-	9	-
Muurainhopeatäplä (<i>Boloria freija</i>)	8	-	-
Purohopeatäplä (<i>Boloria thore</i>)	-	8	-
Kirjoverkkoperhonen (<i>E. maturna</i>)	1	19	1
Rämekylmäperhonen (<i>Oeneis jutta</i>)	4	-	-

Ohjeita kirjoittajille

Baptria sisältää ensisijaisesti perhosia käsitteleviä artikkeleita, mutta myös muita hyönteisryhmiä koskevia kirjoituksia voidaan julkaista. Artikkeleiden sisältöä ei rajata tarkemmin. Lehdessä julkaistaan myös Suomen Perhostutkijain Seuran kokouksesitelmää ja seuran tiedotuksia.

Käsikirjoituksen lähettäminen

Tavallisen artikkelin käsikirjoitus lähetetään päätoimittajalle tämän ohjeiston mukaisesti valmisteltuna kahden paperitulosteena ja sähköisenä versiona. Tekstiedoston ja taulukot voi laatia tavallisimmilla tekstinkäsittelyohjelmilla, mutta ne pitää tallentaa *.rft -muodossa (jos sisältää taulukoita). Mukaan voi liittää käsikirjoitukseen liittyvän kansikuvaehdotuksen. Käsikirjoituksen tulee sisältää tekijän yhteystiedot sekä erillisillä sivuilla kuvat, kuvatestit ja taulukot.

Toimitus pidättää itsellään oikeuden muuttaa käsikirjoitusten ulkoasua ja pituutta muuttamatta asiassältöä. Jos kirjoittaja haluaa artikkelinsa enemmän värikuvia kuin mitä toimitus on esittänyt, kirjoittaja maksaa ylimääräiset kulut.

Kirjoittajan erikseen pyytäessä käsikirjoitus käy läpi tieteelliseltä julkaisulta vaadittavan asiantuntijalautsuntajärjestelmän, jolloin käsikirjoitus lähetetään vähintään kahdelle toimituksen ulkopuoliselle asiantuntijalle. Jotta kirjoitus voidaan julkaista tieteellisenä artikkelina, kirjoittajien on tehtävä mahdolliset asiantuntijoiden ja toimituksen esittämät korjaukset käsikirjoitukseen. Tarvittaessa myös muunlaisia käsikirjoituksia kommentoidaan, ja on suositeltavaa, että kirjoittajat ottavat huomioon kommentit ja tekevät tarvittavat muutokset käsikirjoitukseen.

"Rysän pohjalta" -palstalle kootaan lyhyitä perhosaiheisia kirjoitelmia. Sopivia aiheita ovat esimerkiksi havainnot perhosten elintavoista, kokemukset ja vinkit uusista keräily- ja havainnointimenetelmistä tai mielipiteet perhosharrastuksesta ja -tutkimuksesta. Tälle palstalle tarkoitettuihin kirjoitelmiin ei tarvitse laatia tiivistelmää, eikä kuviin ja taulukoihin tarvitse viitata tekstissä (ks. Suositeltava muotoilu). Materiaali lähetetään palstasta vastaavalle toimittajalle.

Suosittelava muotoilu

Otsikko: lyhyt ja informatiivinen. Tarvittaessa mainitaan suluisissa käsiteltävä taksoni.

Tiivistelmä: englanninkielinen tiivistelmä ja otsikko pitäisi laatia yli kahden painetun sivun pituisiin käsi-

kirjoituksiin. Enintään 150-sanaisen tiivistelmän tulee sisältää tekstin oleelliset kohdat. Ruotsinkielisten tekstien yhteyteen laaditaan myös suomenkielinen tiivistelmä.

Tekijöiden nimet ja osoitteet: annetaan siinä järjestyksessä kuin ne halutaan julkaistavaksi.

Otsikot ja alaotsikot: voivat haluttaessa olla numeroituja, ne erotetaan tekstistä rivivälillä.

Teksti: kirjoitetaan kakkosrivivälillä vain paperin yhdelle puolelle ilman sisennyksiä ym. erityismuotoiluja. Kappaleet erotetaan ylimääräisellä rivivälillä. Käytä ♂♀ merkkien tilalla merkkejä, joita ei muuten esiinny (esim. \$, £). Mainitse, mitkä ne ovat. Yksi ♂ tai ♀ merkitään yhdellä merkillä, kaksi tai useampia kahdella merkillä (esim. 1\$ ja 7£). Yksilö lyhennetään ex. ja monta yksilöä exx. Vain alalaji-, laji- ja sukunimi kursivoidaan (alleviivataan) tekstissä. Taitutusmuotoja, joissa nimen sanavartalo muuttuu tulee välttää; *Autographa gamma* - *Autographa gamman*, *Acherontia atropos* - *Acherontia atropoksen*. Tekstissä pitää viitata kaikkiin esitettyihin kuviin (kuva 1) ja taulukoihin (taulukko 1). Kirjallisuuteen viitataan tekstissä seuraavasti: Somerma ja Väisänen (1994); (Somerma & Väisänen 1994); Kuussaari ym. (1995); (Kuussaari ym. 1995); (Somerma & Väisänen 1994, Kuussaari ym. 1995). Painossa olevaan käsikirjoitukseen tai julkaisemattomaan aineistoon voi viitata (painossa) tai (P. Perhostaja, henk. koht. tiedonanto). Valmisteilla olevaan käsikirjoitukseen ei suositella viitattavan koska sen sisältö voi muuttua.

Taulukot: tulee numeroida ja ne laaditaan samalla ohjelmalla kuin teksti käyttäen taulukko-ominaisuuksia tai sarkaimia. Älä käytä välilyöntejä taulukoiden laadinnassa. Taulukoiden tulee olla rakenteeltaan yksinkertaisia ja ymmärrettävissä olevia varsinaiseen tekstiin tutustumatta. Käytä vain vaakaviivoja.

Kuvat: kuvat, kartat, piirrookset, diagrammit jne. nimetään kuviksi ja numeroidaan. Jos painettavaa kuvaa joudutaan pienentämään, siinä ei saa olla ohutta tekstiä tai viivoja. Muutoinkin originaali saa olla enintään kaksi kertaa suurempi kuin lopullisessa painetussa muodossaan. Kuvaoriginaalin suurin koko on A4. Valokuvat voi jättää paperikuvina, dioina tai sähköisessä muodossa. Myös viivapiirrookset ja harmaasävykuvat voi toimittaa sähköisessä muodossa (esim. TIFF -formaattissa). Lähetettäessä kuvia sähköisessä muodossa on käytettävä mahdollisimman suurta tarkkuutta. Kysy tarkempia

ohjeita kuvatoimittajalta. Lisäohjeita valokuvaukseen löytyy myös internetistä osoitteesta www.astro.helsinki.fi/~kahanpaa/kuvausohjeet/. Merkitse kaikkiin kuviin painettavan kuvan ulkopuolelle sen numero ja kirjoittajan nimi. Jos kuvia halutaan rajata, selkeät ohjeet annetaan erillisellä paperilla. Kuvamateriaali palautetaan vain eri sopimuksesta.

Taulukko- ja kuvatestit: laaditaan erilliselle paperille käsikirjoituksen loppuun. On suositeltavaa, että taulukko- ja kuvatestit laaditaan myös englanniksi.

Kiitokset: kiitoksissa voi mainita vain nimet tai lisäksi mistä heitä kiitetään.

Kirjallisuusluettelo: kirjallisuusluetteloon merkitään vain ne lähteet, joihin tekstissä viitataan. Alalaji-, laji- ja sukunimi kursivoidaan. Jokainen viite erotetaan toisistaan ylimääräisellä rivivälillä.

Aikakaustehden artikkeli:

Somerma, P. & Väisänen, R. 1994: Pikkuapollon (*Parnassius mnemosyne*) sisämaan esiintymä Someron Häntälässä. - Baptria 19: 53-59.

Kirja:

Scoble, M. J. 1995: The Lepidoptera: form, function and diversity. - Oxford University Press, New York. 2. painos.

Luku yhden tai useamman henkilön toimittamasta kirjasta:

Baldizzone, G. 1996: Coleophoridae. - Teoksessa: Karsholt, O. & Razowski, J. (toim.), The Lepidoptera of Europe: 84-95. Apollo Books, Stenstrup.

Laitoksen tai järjestön julkaisema raportti tms. ilman nimettyä tekijää:

Ilmatieteen Laitos 1985: Kuukausikatsaus Suomen ilmastoon, heinäkuu 1985. - Valtion Painatuskeskus, Helsinki.

Internet-sivu:

Avanto, A. 18.4.2000: Perhoshavaintoja 1997-2000. - Internet-sivu, päivitetty 17.4.2000. www.saunalahti.fi/~avanto1/. Internet-sivuihin viittaaminen ei ole suositeltavaa, sillä niiden sisältö ei ole pysyvää.

Painossa oleva artikkeli:

Voidaan sisällyttää kirjallisuusluetteloon korvaamalla vuosiluku (painossa) -tekstillä ja mainitsemalla sarjan nimi.

Valmisteilla oleva käsikirjoitus tai julkaisematon aineisto:

Ei sisällytetä kirjallisuusluetteloon.

Eripainokset

Artikkelin ensimmäiselle kirjoittajalle toimitetaan 25 eripainosta maksutta. Ylimääräisiä eripainoksia voi tilata omalla kustannuksella.

Baptria 4/2002

Ärsyttävätkö perhoset sinua?	97
Muista PALLE - vastaa perhosallergiakyselyyn.....	97
Suomen suurperhostiedonannot 1999 Kullberg Jaakko & Wettehovi Jorma.....	98
PALLE - Perhosallergiatutkimus	123
Suomesta havaitut harvinaiset suurperhoset ennen vuotta 2000 Nupponen Kari, Kaitila Jari-Pekka, Klemetti Teemu, Kullberg Jaakko & Wettehovi Jorma	127
Tiedotuksia	141
Viikonlopputapahtuma Kirkkonummen Evitskogissa	142
Rysän pohjalta	144
Perhoskuva 2001	147
Päiväperhoslajiston alue-eroista, vertailua Kärkölän (EH) ja Kiteen (PK) välillä Eronen Jarmo.....	149